પુષ્ટિ સાહિત્ય કેન્દ્ર
C/o. સરેન્દ્ર જમનાદાસ શાહ
E/503, પુષ્પ હરીટેજ, મહાવીર નગર,
દહાણુકરવાડી, કાંદીવલી (વેસ્ટ), મુંબઈ-૪૦૦ ૦૬૭.
Tel. : 2863 2396-9833272383
ક્રિષ્નાબેન : ૭૫૦૬૦૮૭૪૬૨

॥ श्री गोकुलेशोजयति ॥

श्री भक्ति ग्रन्थमाला 卐 ग्रन्थाङ्क १२८

ચતુર્થગૃહતિલકાયત
શ્રી કન્હૈયાલાલજી (શ્રી વિઠ્ઠલેશપ્રભુ) કૃત

૩૫૦ વચનામૃતો

સંપાદક, સંગ્રાહક, પુરાતત્ત્વશોધક
લલ્લુભાઈ છગનલાલ દેસાઈ

પ્રકાશક :—
શ્રીગિરિરાજ પુસ્તક ભંડાર
શ્રીગિરિરાજ ભૂવન, પોલીસચોકી પાસે
મણિનગર—અમદાવાદ—૮

ન્યો. ૨-૫૦ અઢી રૂપિયા

॥ શ્રી ગોકુલેશો જયતિ ॥

ચતુર્થ ગૃહાધિપતિ શ્રી. ગો. શ્રી ૧૦૮

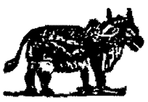

શ્રી કન્હૈયાલાલજી મહારાજ

કપડવણજના વૈ.ને ઉપદેશાત્મક લખેલો પત્ર

॥ શ્રી ગોકુલેશો જયતિ ॥

૬. ગો. શ્રીકન્હૈયાલાલજી. રૂપાકી પરવા નહિ હે હિંડોરા ઝૂલાયકે જાયેગે.

સ્વસ્તી શ્રીમદ્ ગોસ્વામી શ્રી ૧૦૮ શ્રીકન્હૈયાલાલજી મહારાજકે આશીર્વાદ ગામ કપડવનમેં સમસ્ત પંચ તથા જેકોર ગોપાળ તથા પુરાની દામોદર સમસ્તકું અપરંચ સમાચાર જાનોગે જે છગન પંથીકે સાથ વિનતી ભેજી સો જાની ઓર રૂપાકી હમારે ગરજ નહિ હે. પરંતુ વહાં તુમ આઠ હિંડોરા તૈયાર રખીયો સો હમ શ્રી કું ઝૂલાયકે આનંદ કરકે ચલે જાયગે. ઓર તુમારે કો રૂપાકી ગરજ હોય તો સેવા કરીયો, નહિ તો હમારે કુછ ગરજ નહિ હે. યહી હમારી આજ્ઞા હે હિંડોરા મીસલતે આગે તૈયાર રાખોગે મીતી. સં. ૧૯૬૧ સાવન વદી ૨

લી. પુરાની ગોકુલકે જેજે શ્રી વાંચોગે

દા. છગન પંથીકો રણછોડ જેકોરબા ગોપાલભાઈ જે જે શ્રી વાંચોગે.

શ્રી કપડવણજના વૈષ્ણવ પ. ભ. શ્રી ચંદુલાલ શામળદાસે આ અસલ પત્ર પોતે સેવામાં ચરણસ્પર્શ માટે વર્ષોથી પધરાવી રાખેલો તે કૃપા કરી અમને પધરાવી આપ્યો છે. તેની નકલ

સમર્પણ

શ્રીભાગવત પ્રતિપદમણિવર ભાવાંશુ-
ભૂષિતામૂર્તિઃ ।
શ્રીવલ્લભાભિધાનસ્તનોતુ નિજદાસ્ય-
સૌભાગ્યમ્ ।।

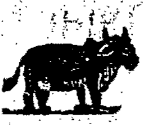

શ્રીમદ્ વલ્લભકુલાવતંસ – શ્રીકન્હૈયાપ્રભુ

(શ્રી વિઠ્ઠલેશ પ્રભુ)

આપશ્રીએ મારી નાની ઉંમરમાં કપડવણજના મંદિરમાં, શ્રીના હીંડોળા ભરવાની સેવામાંની પરચારગીમાં આપે પારાવાર કૃપા કરી અદેય દાન બક્ષ્યું તેની પુનઃસ્મૃતિરૂપે તથા મારાં માતા–પિતા–માતુલ ગૃહદાદા–પરદાદા દાદીમાની અતુલિત કૃપા બળે સંપાદન કરેલો આ ગ્રંથ સાષ્ટાંગ દંડવતપૂર્વક સમર્પણ કરી કૃતાર્થ થાઉં છું.

સં. ૨૦૧૯
અસાડ સુદ ૨
રથયાત્રા

શ્રીગોકુલેશ દાસાનુદાસની ચરણરજ કિંકર
લલ્લુભાઇ છગનલાલ દેસાઇના
જય જય શ્રીગોકુલેશ

॥ શ્રી ગોકુલનાથકી જય હો ॥

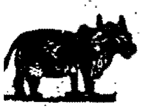

તીર્થક્ષેત્ર શ્રી કપડવણજના પૂન્ય પ્રતાપે

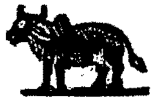

તીર્થક્ષેત્ર શાથી:—શ્રી પુષ્ટિમાર્ગીય વૈ. માટે તો શ્રી મહાપ્રભુજીની બેઠકો, આપના સેવ્ય સ્વરૂપો બિરાજતાં હોય તે તીર્થક્ષેત્ર મનાય, એ ન્યાયે અહીંના મંદિરમાં પરમ ભગવદીય શ્રી ગુસાંઈજીના સેવક **રાજારાણી** [વાંચો વાર્તા ૧૬૧–૨૫૨ વૈષ્ણવની વાર્તામાં] ના શ્રી ઠાકોરજી શ્રી લક્ષ્મણલાલજી મહારાજે આ મંદિરમાં સં. **૧૯૧૧**ના **પોષ વદ ૪** પધરાવ્યા, ત્યારથી વળી પ. ભ. રેંડાભાઈની વાર્તા ૧૯૩ વાંચો, એ શ્રી ગુ.ના સેવક હતા ત્યારથી આ શહેર **તીર્થક્ષેત્ર** બન્યું છે.

મારી મનોભાવના

મારાં પરમ પવિત્ર માતા–પિતા–માતુલગૃહ દાદા પરદાદા–દાદીમાના ઋણની સ્મરણાંજલી.

મારાં પવિત્ર માતાની કુક્ષે [સં. ૧૯૩૮ ચૈત્ર સુદ ૩] જન્મ લેઈ એમની શીળી છાંયે પાલન–પોષણથી પાચ વર્ષનો થતાં, માતુલ ગૃહદાદા **શ્રી ગોરધનદાસ**ની છત્રછાયા નીચે કપડવણજમાં તે વખતે ધુળી નીશાળો ચાલતી. તેમાં **હાઉજી પંડ્યા**ની વિદ્યાપીઠ–શાળામાં ભણવા મૂકયો, તે વખતે નિશાળ એ વખતની હોવાથી પ્રતિદિન સવારે નાસ્તો ને જળની લોટી લેઈ દાદા નિશાળે આવી ખવડાવી જતા, સાથે સાથે મહેતાજીને ભલામણ કરતા કે "**ભાંણીયાને સારૂં ભણાવજો**" એ આશીર્વચનોના સ્વાદે ભણવાનું–લૌકિક વિદ્યા તો તેમની કૃપાથી નશીબમાં હતી તેટલી પ્રાપ્ત થઈ પણ મને કહેવા દો કે—

અલૌકિક વિદ્યા–ધર્મની વિદ્યાપીઠ કયાં !!!

કપડવણજનું મંદિર, એ મારી ધર્મની વિદ્યાપીઠ, ત્યાં દિવસમાં ૩–૪ વખત જતો, રાત્રે મારા **પરદાદા દલસુખભાઇ નારણભાઇ** પ્રજ્ઞાચક્ષુ હોવાથી તેમને મંદિરમાં ભગવદ્ વાર્તા–બેઠક કહેતા, ત્યાં લાકડી

ઝાલી સાથે લઈ જતો. એમાં મારો સ્વાર્થ હતો ! દાદાનું સુકલકડી એકવડું શરીર, અતિશય વૃદ્ધ છતાં કીર્તન વખતે કેડે પખાવજ બાંધી ઊભા ઊભા વગાડતા, કીર્તન કરતા, મને એક કીર્તન શીખવાડેલું થોડું યાદ છે.

આજનો હીંડોરો મારે અતીરે અનૂપ
ફુલનો હીંડોરો મારે અતીરે અનૂપ
અતીરે અનૂપ સોહે કુટડીનાં ફુલ
ફુલન ઝુલાઉં રે ફુલન ઝુલાઉં
મારા હૈયા કેરા હાર. આજનો.

આ હીંડોરો ગાતાં તો પોતે ઊંચા થઈ કુદવા લાગે ને મને શીખવાડે. હું તો નાનો બાળક, વળી ભાણેજ તો પૂજ્ય મનાય. દાદાની પાછળ સંતાઇ લપાઈને બેસી રહેતો, વાર્તા સાંભળતો બેઠક પુરી થયે પ્રસાદમાં મીશ્રી–સાકર વહેંચાય, દાદા કીર્તનકાર, તેમને બેવડી મળે તેથી ને હું ભાણેજ વળી નાનો બાળક તેથી મને પણ બેવડી મળે, તે હું એકલો ત્યાં જ આરોગી જતો.

એ મીશ્રીનું ગળપણના ઓડકાર હજુ પણ આજ ૮૩ **વરસે** પણ મારી પાંસળીમાં ભરાઈ રહ્યા છે.

એ ગળપણના પ્રતાપે આ પુ. પ્રકટ થાય છે.

મારી ૫૨ વર્ષની તપશ્ચર્યા

એ ધર્મની વિદ્યાપીઠ અને એ ગળપણના સ્વાદના પ્રતાપે, આજ **૫૨ વરસે ૧૨૮ જેટલાં પુસ્તકો** વૈષ્ણવોના કરકમળમાં મુકતાં મન હર્ષયુકત–પ્રફુલ્લીત થાય છે.

તે વખતે ત્યાં શ્રી મહાઓચ્છવ ખુબ ધામધૂમથી ઉજવાતો, તેમાં પણ હીંચ–હમચીમાં કીર્તન ગાતો ફરતો.

મહાઓચ્છવની કળીનો પ્રસાદ ટોપલે ટોપલ ભરી કેડ બાંધી

મારા મામા **બળદેવદાસ** કાલીદાસ વહેંચતા. હું નાનો બાળક વળી ભાણેજ તેમને મશ્કરીમાં **"બળદીયામામા"** કહેતો. હું પ્રસાદ લેવા જાઉં તો આપે નહિ, પેલું બોલું તો આપું. હું મારવાની બીકે બોલું તો ખરો બળદીયામામા કહીને નાશી જાઉં, ફરી પાછો બોલાવે એમ બે ત્રણ વખત બોલાવે ત્યારે ડબલ બે ખોબા ભરી પ્રસાદ આપે તે ત્યાં જ આરોગી જતો [આજે પણ કપડવણજ જઉં ત્યારે એ ઓટલા ઉપર બળદીયામામા કેડ બાંધી ટોપલી ભરી પ્રસાદ વહેંચે મને બોલાવીને આપે એ દૃશ્ય આજ ૮૩ વરસે પણ મને યાદ આવે છે. એ **મારી ધર્મની વિદ્યાપીઠનો પ્રતાપ.**

ભગવદ્ નામનો પ્રતાપ

મંદિરેથી ઘેર આવતાં દલાલવાડામાં એક પીપળો હતો, તેમાં નરી ભૂતાવળ ભરી રહેતી. ભૂત–પ્રેત ચુડેલ આદિ. પણ મારા મોટા દાદા કહે કે–જો ભાણીયા! શ્રી વલ્લભ, શ્રી વલ્લભ, બોલજે, આ લાકડી ખખડાવજે, શ્રી કૃષ્ણઃ શરણં મમ બોલજે, બ્હીશ નહિ. એવી રીતે ઘેર આવતા. કંઈ બ્હીક ન લાગતી [ઘણી વખત તો મેં ભૂત જોયાં છે. ભડકો થઈ જતો] રાત્રે સુતાં સુતાં ઊંઘ આવતાં સુધી આશ્રયનાં પદ સંભળાવતા, ગવડાવતા, સવારે ઉઠી શિયાળાની ઠંડીમાં શગડી લઈ બેસે મને તેલ ચોળે ને પ્રભાતીયાં ગવડાવે [જે મેં શ્રી ગોકુલેશજીના ધોળમાં છાપ્યાં છે] પછી નાહી તીલક કરી નિશાળે જતો, દાદા નાસ્તો લઇને આવીને શણગારનાં દર્શન કરી ઘેર જાય.

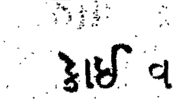

ધોળપદ કીર્તનોનો સંગ્રહ

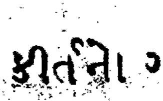

કોઈ વખત કોઈ દેશી–પરદેશી વૈષ્ણવ સારાં સારાં કીર્તનો ગાય તો મારાં માતૃશ્રી મને આદેશ આપે કે, આ કીર્તન લખી લે, હું

શ્રી જશભાઇ કાકાને કેમ ભૂલાય !!

પ. ભ. શ્રી જશભાઈ મનસુખભાઈ કાકાને કેમ ભૂલું ! એમણે એ જ કીર્તનો શ્રી દયારામભાઇનાં મને ગવડાવી અર્થ સમજાવ્યો. "સૌથી સમરથ રાધાવરનો આશરો" "મ્હાતું બળીયું રે શ્રીકૃષ્ણ રાધાવરનું" આ બે કીર્તનો હજુ યાદ છે.

વળી વચ્ચે વચ્ચે મારું મૂળ વતન **ઓડ** પણ જતો. એમ કરતાં સાતમી ચોપડી કપડવણજમાં પાસ કરી. ઓડમાં તે વખતે અંગ્રેજી નિશાળ નહોતી તેથી મેં દાદાને કહ્યું, મને અંગ્રેજી ભણાવો દાદાએ ના કહી હું રોયો-રડ્યો પણ ના તે ના જ.

મોટાઓના વચનમાં પણ કંઈ તથ્ય હશે જ.

દાદા તો કહે કે, અંગ્રેજી ભણેલા નાસ્તિક થાય છે, ધર્મની નિંદા કરે છે, ધર્મમાંથી ખશી જાય છે. માટે મારે અંગ્રેજી ભણાવવોજ નથી.

આજે એ વચનો સાબીત થાય છે કેઃ—ઘણા અંગ્રેજી ભણેલા નિંદા કરે છે, કુતર્ક કરે છે. હું પણ કદાચ એમાં જોડાઈ જાત. પણ મોટાઓના વચને-વિશ્વાસે વળગ્યા તો આજે પર વર્ષના ગાળામાં ૧૨૮ જેટલાં પુ. ધર્મનાં છપાયાં તે ન થાત. એ મોટાનાં વચનોની પ્રતિતિ છે. એ માનવું રહ્યું.

આજના યુવકો-યુવતીયો વડીલોના વચનોનો સ્વીકાર કરતા-અપનાવતા ક્યારે થશે !!!

પરીખ **બાલાભાઈ દેવચંદની** શરાફની પેઢીને પણ કેમ ભૂલાય ! એ પેઢીમાં તો તે વખતે છ ચોપડે નામું લખાતું. ત્યાં થોડું પાકું નામું જાણતો થયો એમનો હું ઋણી છું.

પરીખ **કાલીદાસ હરજીવનદાસની** ચોકશીની પેઢી પણ વિસરાતી નથી ત્યાં પણ નામું, સોના ચાંદીના હીસાબો જાણતો થયો.

જોડે જ **શ્રીહાથીકંદાઈની** મીઠાઇની દુકાન તો બહુ યાદ છે. ત્યાં જઇને ઊભો રહું તો જલેબીનો ભુકો ખાવાનો મળે. ગળપણ તો બહુ ભાવે ખાવાનું તો ગમ્યું બીજું બધું ભમ્યું.

શ્રીગિરિરાજજીમાં હરજી કુંડ-સત્યતાનો પુરાવો.

એકદા મારાં માતુશ્રીએ મોટા દાદાને પૂછ્યું કે, ચિત્તની વૃત્તિ ચાં છે ? ઉત્તર મળ્યો કે, શ્રીગિરિરાજમાં હરજી કુંડ ઉપર. બન્યું પણ મજ, મારા દાદા એ વૃદ્ધ પિતાશ્રીને લઈને વ્રજયાત્રા કરવા ગયા, ત્યેક સ્થળે ખભા ઉપર બેસાડી દર્શન કરાવતા. શ્રીગિરિરાજમાં આવ્યા. માન્ય ઉપાધિ સ્વીકારી ત્યાં જ શ્રીહરિ શરણ થયા. તેમનો અગ્નિ- હ પણ શ્રીહરજી કુંડ ઉપર જ થયો.

એ ભગવદીયનાં વચનોની સત્યતા છે. આજે પણ હું જ્યારે ગિરિરાજ જઉં ત્યારે હરજી કુંડ ઉપર દાદાનું નામ સ્મરણ કરી જલી આપું છું. જેમની કૃપાથી આ પુષ્ટિમાર્ગમાં પ્રવેશ થયો ને પૂલ પ્રમાણમાં સાહિત્ય પ્રકટ કર્યું.

મારાં દાદીમા શ્રીજમનાંમાનો ગૌલોકવાસ

એમનો અંતિમ સમય નજીક આવતો જણાયાથી મેડા ઉપરથી ચે ઉતારી ચોકામાં સુવાડયાં. તેમને પ્રભુના ધામમાં લેઈ જવા માટે ગવાનના આઠ પાર્ષદો આવ્યા. ત્યારે શ્રીજમનાંમાએ મારાં માતુ- ને કહ્યું, જો જો ! પશી [નામ પરસનબા હતું] દર્શન કર, આ ઠ જણા પીળાં લુગડાં પહેરી હાથમાં ધજાઓ લેઈ મને તેડવા વ્યા છે, તે કહે છે કે, મારી સાથે ચાલો ! હું ઓટલા પર બેઠો ો મેં પણ સાંભળ્યું હતું. હું જઉં છું, પણ તું તો દર્શન કર ! શીબાને શેનાં દર્શન થાય ! અલૌકિક ચક્ષુ હોય તોને !!!

આવી આવી અનેક ભગવદીયોની કૃપા હતી. ૧ મારાં માતા- તા. ૨ મારા દાદા. ૩ પર દાદા. ૪ પુરાણી ગોરધન મામા તો કહે આ પરસાદીયો ભક્ત આવ્યો, એ બંટાગોળી મળે. ૫ મારાં દાદીમા સાદની બંટાગોળી આપે. ૬ કપડવણજના મંદિરની ભગવદ મંડળી. મુખ્યાજી રતનલાલ મામા. ૮ વૈકુંઠ પુરાણી. આમ આઠે બાજુથી પુષ્ટિભક્તિથી રસાયો-રંગાયો, પોષાયો-ગુંથાયેલો આજે હું ૮૩ સે આપની સમક્ષ હાજર ઊભો છું.

પહેલાં કપડવણજમાં મંદિર નહોતું, ત્યારે પ. ભ. શ્રી રેંડાભાઈ ગોકુળથી આવી વસ્યા. તેમને ત્યાં મંદિર કર્યું. ત્યારબાદ સં. ૧૬૪૬ શ્રીગોકુલેશજી પધાર્યા ત્યારે મારા દાદાને ત્યાં મંદિર થયું. ગામના વૈ. અહીં દર્શન કરવા આવતા મેં જોયા છે. પુરાણીના શ્રીઠાકોરજી પધાર્યા. પોરબંદર ને મારા દાદાના શ્રીઠાકોરજી પધાર્યા મંદિરમાં સં. ૧૯૪૬માં.

ઉપસંહાર

આવાં પુ. છપાવવામાં મારું બળ ન હતું, કેવળ શ્રીહરિ ગુરુ ને વૈષ્ણવોની કૃપાબળે એકલે હાથે જ કોઈનો પણ આશ્રય કે આર્થિક મદદ–પૈસા લીધા વિના જ કાર્ય કર્યું છે. કોઈ વૈ. પૈસા આપે તેને તેટલી કીંમતનાં પુ. આપી દેવાં, પણ ખીસામાં પૈસા મૂકવાનું પાપ વહોર્યું નથી. તેથી તો હાથ કાળો થાય! ધર્મ લજાય. વૈષ્ણવતા વગોવાય. નિંદા થાય, માનમરતબો ઘટે.

આફ્રિકા ગયો ત્યાં પણ ખોટ જ આવી, કારણ પૈસા લેવાનું પાપ વહોર્યું નહોતું માટે. પણ ફક્ત એક જ આશ્રય :—

“ મોહે બળ હે દોઉઠોરકો ”
“ એક બળ મોહે હરિભકતનકો
“ દુજો નંદકીશોરકો

એ ન્યાયે જ આટલું કામ કરી શક્યો. મારું કોઈ સાધન નથી, મારું બળ નથી. પ્રભુ કૃપાથી રાચી રહ્યો છું.

અંતમાં

આ પુ.ના વાચનથી વાચકવૃન્દમાં વૈષ્ણવતા વધે, ભકિતભાવના વધે, ધર્મ ઉપર દઢતા થાય, તો મારી લેખીની–મારો શ્રમ સફળ થયો માની રાચીશ, આનન્દીત થઈશ.

“ बलीयसी केवलम् ईश्वरइच्छा.”

સં ૨૦૧૯
રથયાત્રા

લી. શ્રીગોકુલેશદાસાનુદાસનો ચરણરજ દાસ
લલ્લુભાઈ છગનલાલ દેસાઈના
જયજય શ્રીગોકુલેશ

એક સ્મરણાંજલિ

૫. ભ. શ્રી ગોકુલેશગુણાનુરાગી મુરબ્બી **મામાશ્રી બળદેવદાસ**
ોરધનદાસ કપડવણજ બી. એ. એલ. એલ. બી. વકીલ
ન્મ સં. ૧૯૪૬ વૈશાખ સુદ ૧૪   ગો. વાસ સં. ૧૯૬૨ જેઠ સુદ ૨
નૃસિંહ જયન્તી

આપના ગૃહે નિવાસ કરી, આપનાં માતા પિતા દાદા દાદીમાની ાળી છાંયે ઉછર્યો, પાળી પોષી મોટા કર્યો, લૌકિક વિદ્યા મેળવી, લૌકિક ધર્મની વિદ્યા મેળવી, આપની કૃપાદષ્ટિથી આપની આશીષ ળવી, અને પુષ્ટિભક્તિની વૃદ્ધિનો માર્ગ દર્શાવ્યો.

"એક બળ મોહે હરિદર્શનકો, દુજો નંદકીશોરકો."

એ ન્યાયે ઉત્તમોત્તમ ગ્રંથો પ્રકટ કર્યા એ આપની કૃપાનું મોઘશસ્ત્ર છે.

(દાદાના મતે અંગ્રેજી ભણેલા નાસ્તિક થાય છે એવું આપનામાં ચું નથી.)

આપે વકીલ સુધીની ડીગ્રી પ્રાપ્ત કરી, પણ ધર્મમાં અડગ રહ્યા .. જનસેવા, લોકસેવા માટે મ્યુ.માં જઈ પ્રજાની સેવા બજાવી હતી મજ વળી શ્રી કપડવણજના મંદિરની કમીટીમાં, તેમજ શ્રી ગોકુળના દિરની કમીટીમાં રહીને પણ સંપ્રદાય સેવા બજાવી છે.

વળી શ્રી પુરૂષોત્તમ સહસ્રના પાઠ કરતાં મંદિરની પરિક્રમા કરતા ણ દર્શન કર્યાં છે.

અંગ્રેજી ભણેલા ધર્મથી ખસી જાય છે, એ સુત્રને આપે ફગાવી યું હતું. આપનું ઋણ અદા કરવાનો પ્રસંગ પ્રાપ્ત થતાં આવા ગોથી આકર્ષાઈ આ લઘુગ્રંથ આપને અર્પણ કરી કૃતાર્થ થાઉં છું.

. ૨૦૧૯ આષાઢ
પૂર્ણિમા

લી. આપનો દાસાનુદાસ ઋણીપુત્ર
લલ્લુભાઈના જય જય શ્રીગોકુલેશ

શ્રીમદ્ વલ્લભાચાર્ય પ્રકટિત પુષ્ટિભક્તિ માર્ગ માટે

જાણીતા સાક્ષર શ્રીસર પ્રભાશંકર પટણી શું કહે છે.

સમર્થ ધર્મ પ્રચારક—પુષ્ટિમાર્ગ પ્રવર્તક—શ્રીમદ્ વલ્લભાચાર્યે ભક્તિભાવનો જે પ્રબળ પ્રવાહ વહેવરાવેલો તેની અસર આખા હિન્દુસ્તાનમાં ચોમેર રેલી રહી હતી. ભક્તિરસનો પ્રવાહ તો વહ્યો જ જાય છે. પણ જેવું જેનું ભક્તહૃદય હોય ને દૈવીજીવન હોય, તે જ એ રસ પ્રવાહ ઝીલી શકે છે. આર્યાવર્તની પવિત્ર ભૂમિમાં ભક્તિરસનો પ્રવાહ વહ્યો જ જાય છે.

આભારદર્શન

શ્રી ગો. શ્રી ૧૦૮ શ્રી કન્હૈયાલાલજી મહારાજ ચતુર્થ ગ્રહ તિલકાયત પ્રતિપાદિત ૩૫૦ વચનામૃતો અલૌકિક દૃષ્ટિ ભાવના સિદ્ધાંતોથી ભર ભર અને બીજા કૃપાપાત્ર વૈષ્ણવો ઉપર અતુલિત કૃપા કરવા યોજના કરી આપે લખાવેલા.

આ પુ. ગત જ્યેષ્ઠ માસમાં મારી દૃષ્ટિગોચર થયું તે વખતે પુનઃ છપાવવા ઇચ્છા **થઈ** સામાન્ય માર્ગદર્શન ૧ શ્રી **ચીમનલાલ** ડો. કપડવંજનાએ બતાવ્યું. એમનો અંતઃકરણપૂર્વક આભાર માનું છું.

ત્યારબાદ અમદાવાદ આવી પ્રકટ કરવાની માત્ર વિચારણા જ થતી હતી તેવામાં—

૨ શ્રી ગોકુલેશ ગુણાનુરાગી, પરમ ભગવદીય **શેઠશ્રી ઓચ્છવલાલ ગોરધનદાસ રે. આતરસુબાનાં** દર્શન થયાં. મિલન થયું. વધુ વાતચીતમાં આપે આ પુ.ની ૨૫૦ નકલો લેવાનું તેની ન્યો.ના રૂા. ૫૦૦) પણ આપીશું એમ કહી મને ઉત્સાહિત કર્યો કે તરત જ પ્રકાશન શરૂ કર્યું.

આજે આ ગ્રંથ પ્રકટ થાય છે તે એમની કૃપાને જ આભારી છે. એમ કહેવામાં હું અતિશયોક્તિ નથી કરતો.

એમની ઉત્કંઠા, એમના હૃદયોગાર એમની દૈવી સંપત્તિ આ ગ્રંથ ારા વૈ.ની સેવામાં અંગીકાર થશે એ ભાવનાના મૂર્ત સ્વરૂપે આ ંથ આપ વૈ.ની સેવામાં રજુ કરવા ભાગ્યશાળી થાઉં છું.

એમની સાંપ્રદાયિક સાહિત્ય પ્રચારની સેવા, અમૂલ્ય છે. શ્રી શુદ્ધા ૈત સંસદને ૩–૪ પુ. છપાવવા માટે આપે ઉદાર હાથ લંબાવ્યો છે–ોટી રકમ આપી છે.

[સંપ્રદાયમાં ધનના ઢગલા તો સડી જાય છે. અન્યત્ર ખર્ચાય છે, પણ સાંપ્રદાયિક ગ્રંથ પ્રચારમાં તો ઉપયોગ થતો નથી એ શોચ-ીય છે.]

[આ વાતમાં જૈનભાઇઓને હું ખરા અંતઃકરણથી અભિનંદન આપું છું.]

એમની આ સેવા માટે હું તો આભાર માનું પણ તેના કરતાં આ ગ્રંથના વાંચક વૈ. ભાઇઓ અતિશય આભાર માની કૃતાર્થ થશે. ો મારો આ શ્રમ સફળ થયો માની આનંદિત થઈશ.

૩. આ પુસ્તકની અસલ નકલ મેળવવા માટે ઘણો પ્રયત્ન કર્યો યારે આખરે એક નકલ શ્રી ગોકુલવાસી ૫. ભ. શ્રી પરસોતમભાઈ ડાગામવાળાએ અમને મોકલી આપી આભારી કર્યા છે.

૪. બીજી એક નકલ ૫. ભ. શ્રી મધુકાન્તાબહેન બળદેવદાસ કીલનાં પુત્રીએ મુંબઇથી મોકલી આભારી કર્યા છે. જેથી આ પુસ્તક છપાવવા સરલતા થઈ.

૫. શ્રી કન્હૈયાપ્રભુના હસ્તાક્ષર મેળવવાની તમન્ના જાગી, પણ ક્યાંથી મળે. ૫૦ વર્ષ વીતી ગયાં બહુ ઠેકાણે ફર્યો, ખર્ચ કર્યો, પણ હતાશ થઇ પત્તો ન લાગ્યો. તેમ તેમ ઉત્કંઠા વધતી ગઈ, પ્રભુ દયાળ છે.

ભક્ત મનોરથ પૂરકાય નમઃ

કપડવણજના મંદિરમાં બેઠો હતો, બીજા વૈ. સાથે વાત કરી પૂછતો હતો, ત્યાં જ તે વખતે બેઠેલા વૈ. શ્રી ચંદુલાલ શામળદાસ

કપડવણજનાએ સાંભળ્યું તેમણે કહ્યું તમારે શ્રી કન્હૈયાપ્રભુના હસ્તાક્ષર જોઈએ છે ને! મારી પાસે છે કાલે ૧૧ વાગે લઈને આવીશ તે પ્રમાણે તેઓ પધરાવી લાવી મને આપી ગયા. જે આ ગ્રંથમાં અન્યત્ર છપાવ્યું છે. દર્શન કરો. એ ભગવદીયને પણ કેમ ભુલાય!!!

એમનો તો હું ઋણી છું.

વળી સૌથી પ્રથમ આ પુસ્તકના સંગ્રાહક શ્રી ચંદુલાલ સેવક, તથા છપાવી વૈ.ની સેવામાં રજુ કરનાર પ. ભ. દાણી મથુરભાઈ કાળીદાસ તથા પ. ભ. ત્રીકમલાલ ચુનીલાલ ઘીયા, જેમણે પુસ્તક છપાવી વૈ.ને ખૂબ આનંદ કરાવ્યો એ ભગવદીયોનો તો સંપ્રદાય ઉપર મોટો ઉપકાર છે. એમણે જો આ પુસ્તક ન છપાવ્યું હોત તો આ અમૂલ્ય રત્ન ગુપ્ત જ રહી જાત. એમની સેવા ઉત્તમ છે. એમનો મોટો આભાર માનું છું.

લી. શ્રીગોકુલેશ દાસાનુદાસ
લલ્લુભાઈ છગનલાલ દેસાઇના
જે જે શ્રીગોકુલેશ

माला—तिलकना तारणहार—चतुर्थकुमार

श्रीगोकुलनाथजी

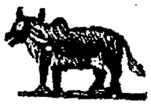

ताताङ्घ्रैकपरः पराशयविदां पर्यः परानन्द दो ।
मालायेनसुरक्षिता निजमहायत्नेन कण्ठे सतां ॥
धर्मोयेन विवधितः पितृपदाचार प्रचारेः सदा ।
स श्रीगोकुलनायकः करुणयाभूयांद्दृशो सेवितामू ॥ १ ॥
[श्रीहरिरायचरण]

શ્રી ગોકુલનાથજીનું સ્વરૂપ.

પરમ કૃપાલ કહો. દીન દયાળ કહો, રૂક્મણી લાલ કહો, શ્રીવલ્લભ નામ હે.
શ્રી વિટ્ઠલનંદ કહો, આનંદ કો કંદ કહો, ગોકુલ કો ચંદ કહો,

મન આઠો જામ હે.
પાર્વતિ પતિ કહો, ભક્તન મન રતિ કહો, કામ દઢ ગતિ કહો,
પૂરન જુ કામ હે.
સુંદરી શૃંગાર કહો, વનિતા વિહાર કહો, નયન અભિરામ હે.

॥ श्रीगोकुलेशोजयति ॥

ચતુર્થગ્રહ તિલકાયત **શ્રી કન્હૈયાપ્રભુની** અમાનુષીક, અલૌકિક–લીલા–ચમત્કાર–પ્રતાપ–અનુભવોનાં ફુલડાંની ફોરમની ફરફર.

આપનું પ્રાકટ્ય શ્રીમદ્ ગોકુલમાં શ્રીકૃષ્ણ કન્હૈયાનું પ્રાકટ્ય થયુ જન્માષ્ટમીના દિવસે તે જ દિવસે સં. ૧૯૨૫ શ્રાવણ વદ ૮, મધ્યરાત્રી, શ્રીરમણ પ્રભુને ત્યાં, શ્રીરાણિ વહુજીની કુખે પ્રકટ્યા. એટલે એ તો સાક્ષાત્ ગોકુળનો કન્હૈયો જ હતો.

આ પુષ્ટિભકિત માર્ગના સ્થાપક શ્રીવલ્લભાધીશ જે " वस्तुतः कृष्णएव " શ્રીકૃષ્ણ પ્રકટ્યા છે. તેવી જ રીતે શ્રીગુસાંઈજી પણ શ્રીનંદનંદન—શ્રીગિરિરાજધરણ પ્રભુ પોતે જ પ્રકટ્યા હતા. પ. ભ. શ્રી ગોપાળદાસજી–વલ્લભાખ્યાનમાં વદે છે કે :—

" વંદુ શ્રી વિઠ્ઠલવરસુંદર, નવઘનશ્યામતમાલ "
જગતીતલ ઉદ્ધાર કરવા, પ્રકટ્યા પરમ દયાલ.
" પૂર્ણ બ્રહ્મ શ્રીલક્ષ્મણસુત, પુરુષોત્તમ શ્રીવિઠ્ઠલનાથ "
તે પુરુષોત્તમ પ્રકટશે શ્રીવિઠ્ઠલરૂપનિધાન.

તેવી જ રીતે શ્રી નાગજીભાઈ આદિ ભકતોએ પણ શ્રી પૂર્ણ પુરુષોત્તમ સ્વરૂપે નિહાળ્યા છે. [વાંચો ૨૫૨ વૈ. વાર્તા.]

તેવી જ રીતે શ્રીગોકુલેશ પ્રભુને પણ—

" તાતતણો પ્રતિબીંબ રે રસના "

નિજ સૃષ્ટિ શ્રી કૃષ્ણ સ્વરૂપે પણ માને છે. તેવી જ રીતે " શ્રી કન્હૈયા પ્રભુ–શ્રી વિઠ્ઠલેશ પ્રભુ "ના સ્વરૂપ નૈષ્ટિક ભકતો પણ અનન્યભાવે ભજે છે–નિહાળે છે–અવલોકે છે–આનંદે છે.

હિંદુત્વના રક્ષણહાર 卐 માળા તિલકના તારણહાર 卐

।। શ્રીચતુર્થ ગૃહાધિપતિ ।।

શ્રી ગો. શ્રી ૧૦૮ શ્રી ગોકુલનાથજી

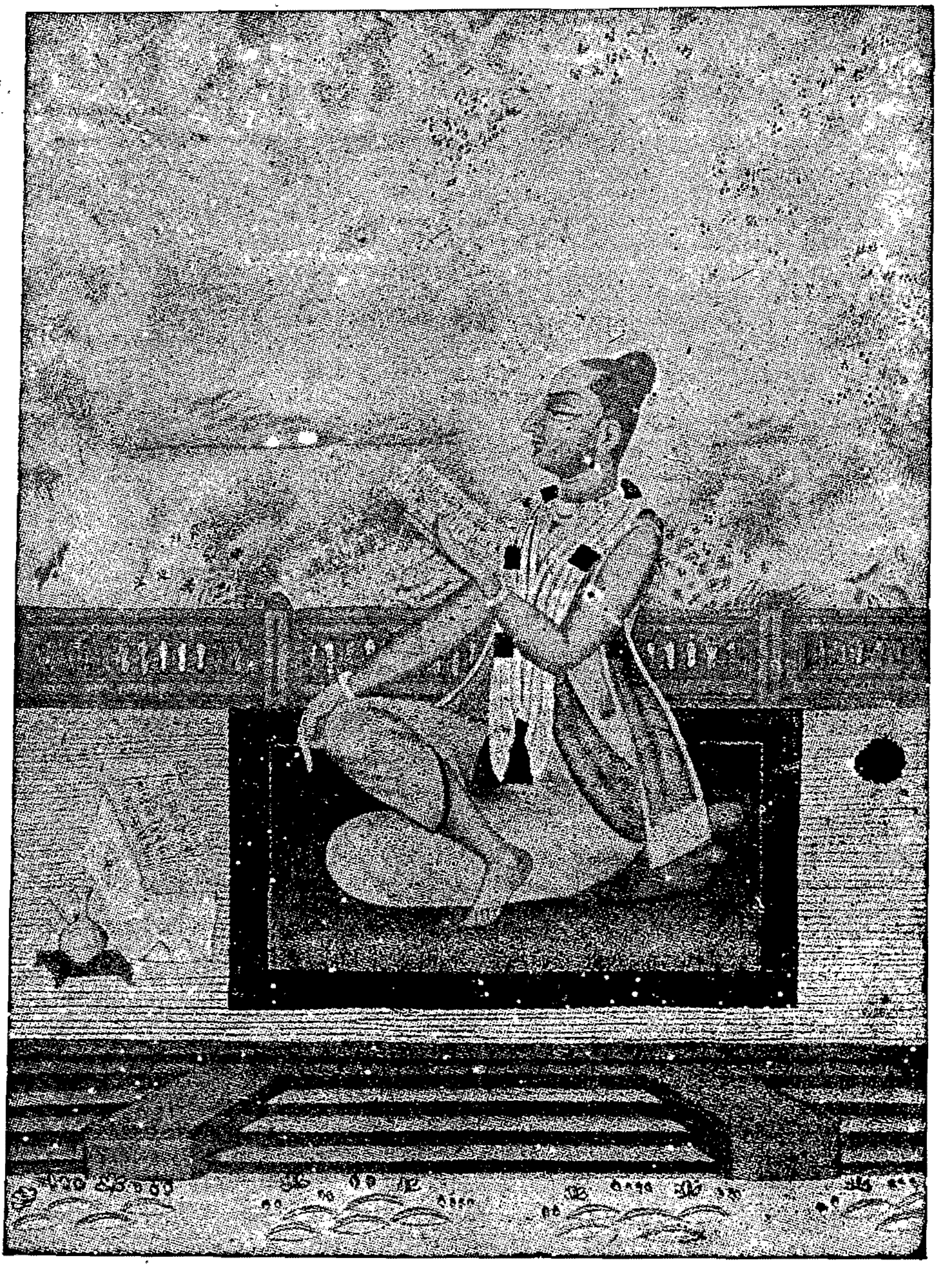

અડેલ પ્રા. સં. ૧૬૦૮ માર્ગશીર્ષ ૭ આપશ્રીની આ બેઠક ઉપર જગદ્ગુરુ
શ્રી મદ્વલ્લભાચાર્યજીની વિજય પતાકા આજે પણ ફરહરી રહી છે.

નિત્યલીલા પ્રવેશ, શ્રીગોકુલ સં. ૧૬૯૭ માઘ કૃષ્ણ ૯ સ્થિતિ વર્ષ ૮૯-૨-૧૭

નમામિ શ્રીપતિંદેવં વલ્લભં વલ્લભાત્મજં
યઃકરોતિ સદારણ્યે મંગલં જન વર્જિતે ૧
માયાવાદિ ચિદ્રુપાદિ પ્રતિબંધ નિવારકઃ
દર્પહા દુર્મદાંધાનાં પાયઃણ્ડો ભક્તમૂષણઃ ૨

॥ શ્રીગોકુલનાથજીના શ્રીહસ્તાક્ષર ॥

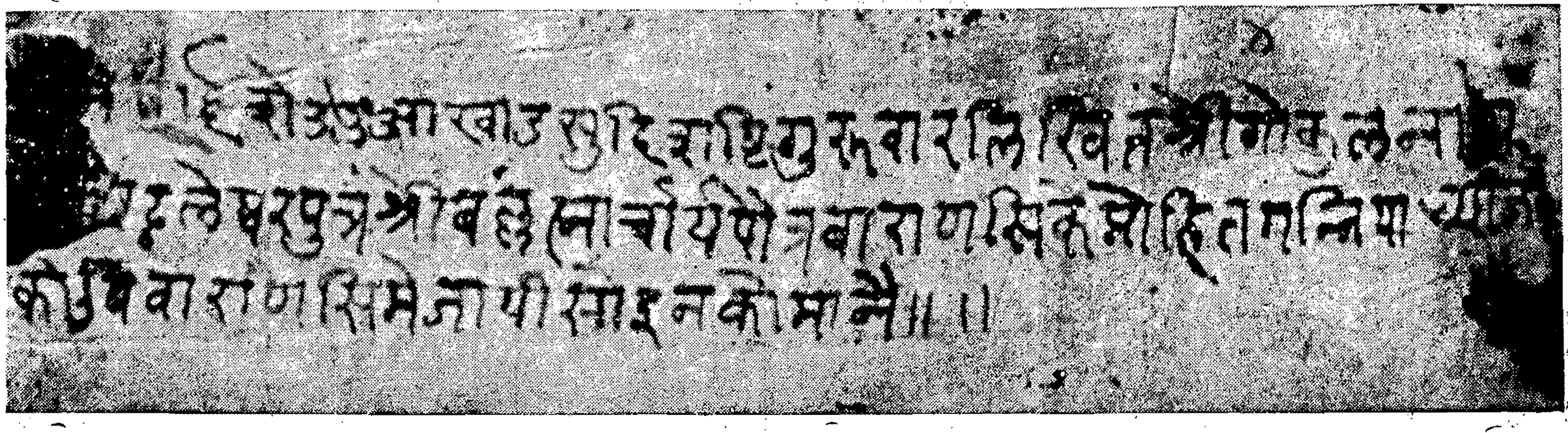

सं १६ सै ३५ आखाढ सुदि षष्टि गुरुवार लिखितं श्रीगोकुलना
ठ्ठलेश्वरपुत्र श्रीवल्लभाचार्यपौत्र वाराणसिक प्रोहित गन्निपाध्या
कोटिय वाराणसिमे जायी सो इनको मानै॥ ।

૧ સં ૧૬ સે ૩૫ અષાડ સુદી શષ્ટિ ગુરુવાર લિખીતં ગોકુલનાથ
૨ શ્રી વિઠ્ઠલેશ્વર પુત્ર શ્રી વલ્લભાચાર્ય પૌત્ર વારાણાસિક પ્રોહિત ગન્નિપાધ્યાયજી
૩ કોટિ વારાણુસિય જાયી સો ઇનકો માનૈ.

ચતુર્થ ગૃહ તિલકાયત

।। શ્રીલક્ષ્મણલાલજી મહારાજ ।।

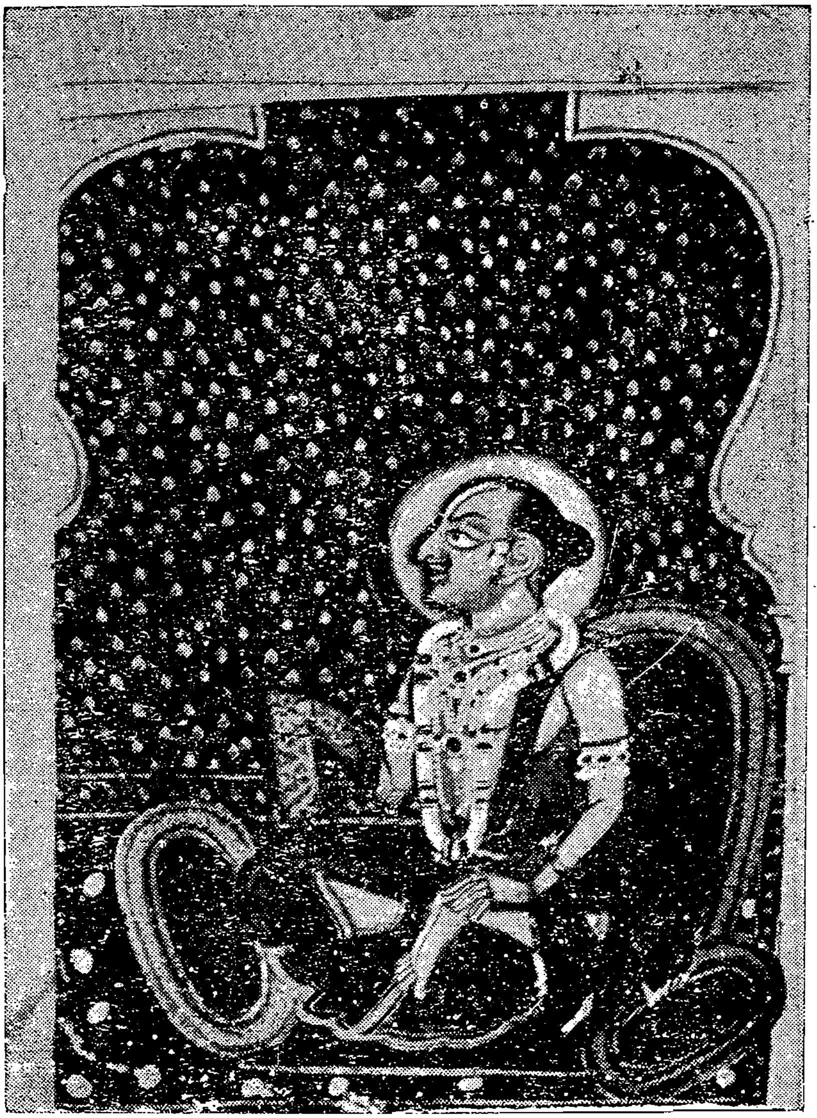

પ્રા. સં. ૧૮૬૪ શ્રાવણ શુકલ ૧૦

આપશ્રીએ કપડવંજ (ગુજરાત)માં શ્રી દશાપોરવાડ વણિક જ્ઞાતિની લાડવા વાડીમાં શ્રીઠાકોરજી પધરાવી મંદિર સિદ્ધ કર્યું. સં. ૧૯૧૧ તથા દેવગઢ બારિયામાં મંદિર કર્યું. સં. ૧૯૧૦

નિત્યલીલા પ્રવેશ સં. ૧૯૧૧ શ્રાવણ વદી ૩૦

ચતુર્થ ગૃહતિલકાયત
રાસરસિક-રસેશ પ્રભુ શ્રીમદ્ ગો. શ્રી ૧૦૮

શ્રી કન્હૈયાલાલજી મહારાજ

શ્રીગોકુળ

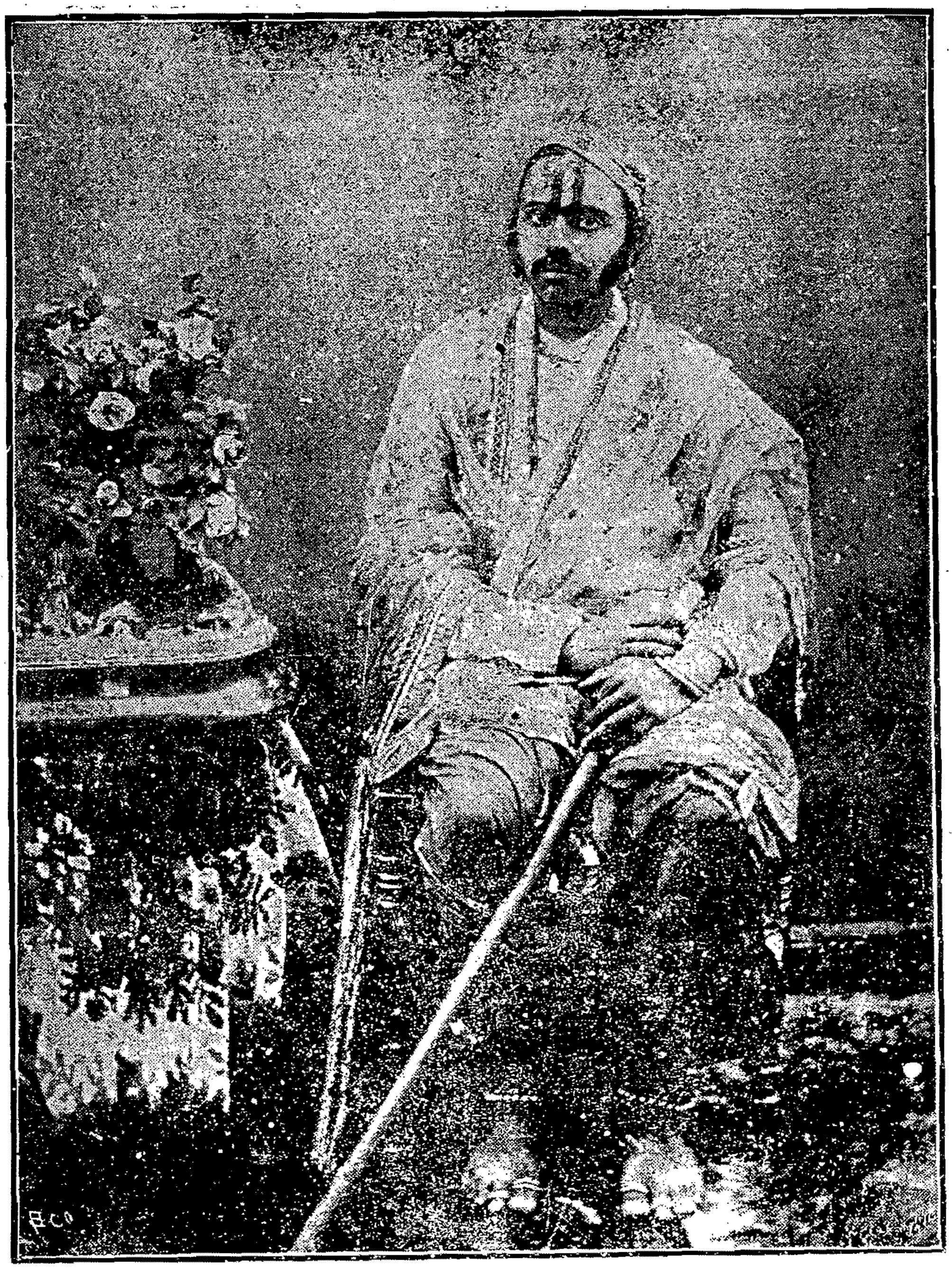

પ્રા. શ્રીમથુરાજી, સં. ૧૯૨૫ શ્રાવણ કૃષ્ણ ૮ જન્માષ્ટમી મધ્યરાત્રી
ગોદ પધાર્યા, શ્રીગોકુળ સં. ૧૯૨૬ કારતક વદ ૧૧
નિત્યલીલા પ્રવેશ, સં. ૧૯૬૮ ફાગણ વદ ૧૪ રવિવાર
સ્થિતિ વર્ષ ૪૨-૭-૬

ચતુર્થ ગૃહાધિપતિ શ્રી ગો. શ્રી ૧૦૮

શ્રી કન્હૈયાલાલજી મહારાજના હસ્તાક્ષર

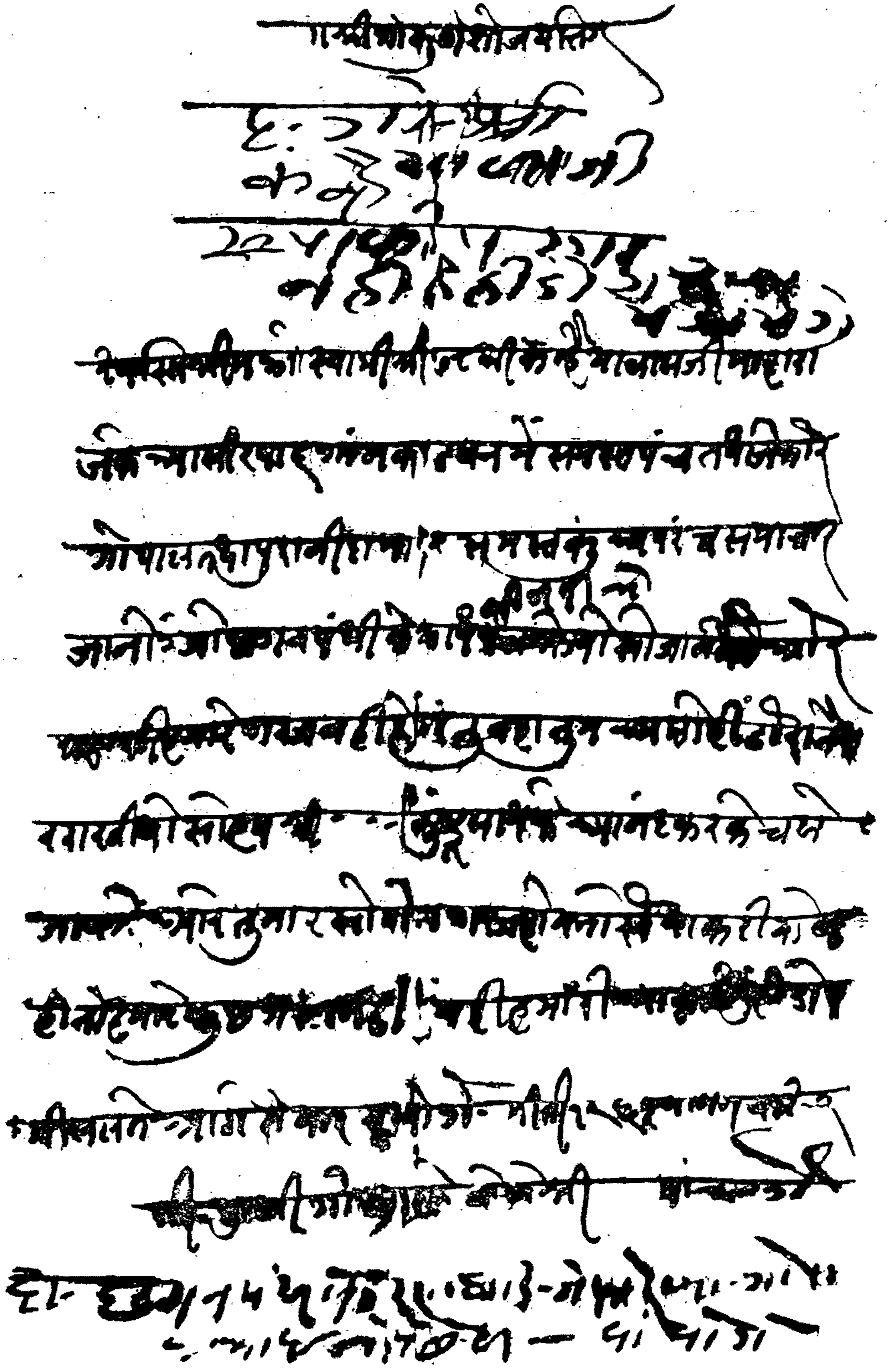

શ્રી કપડવણજના વૈ. પ. ભ. શ્રી ચંદુલાલ શામળદાસે આ પત્ર પોતે સેવામાં હરનીશ દર્શન ચરણસ્પર્શ માટે વર્ષોથી પધરાવી રાખેલા તેમણે કૃપા કરી આ અલૌકિક નિધિ અમને પધરાવી આપી છે.

ચતુર્થ પંચમગૃહ તિલકાયત શ્રી ગોકુલેશ-શ્રી ગોકુલચન્દ્ર સેવાપરાયણ

શ્રીમદ્ ગો. શ્રી ૧૦૮

શ્રી વલ્લભલાલજી મહારાજ

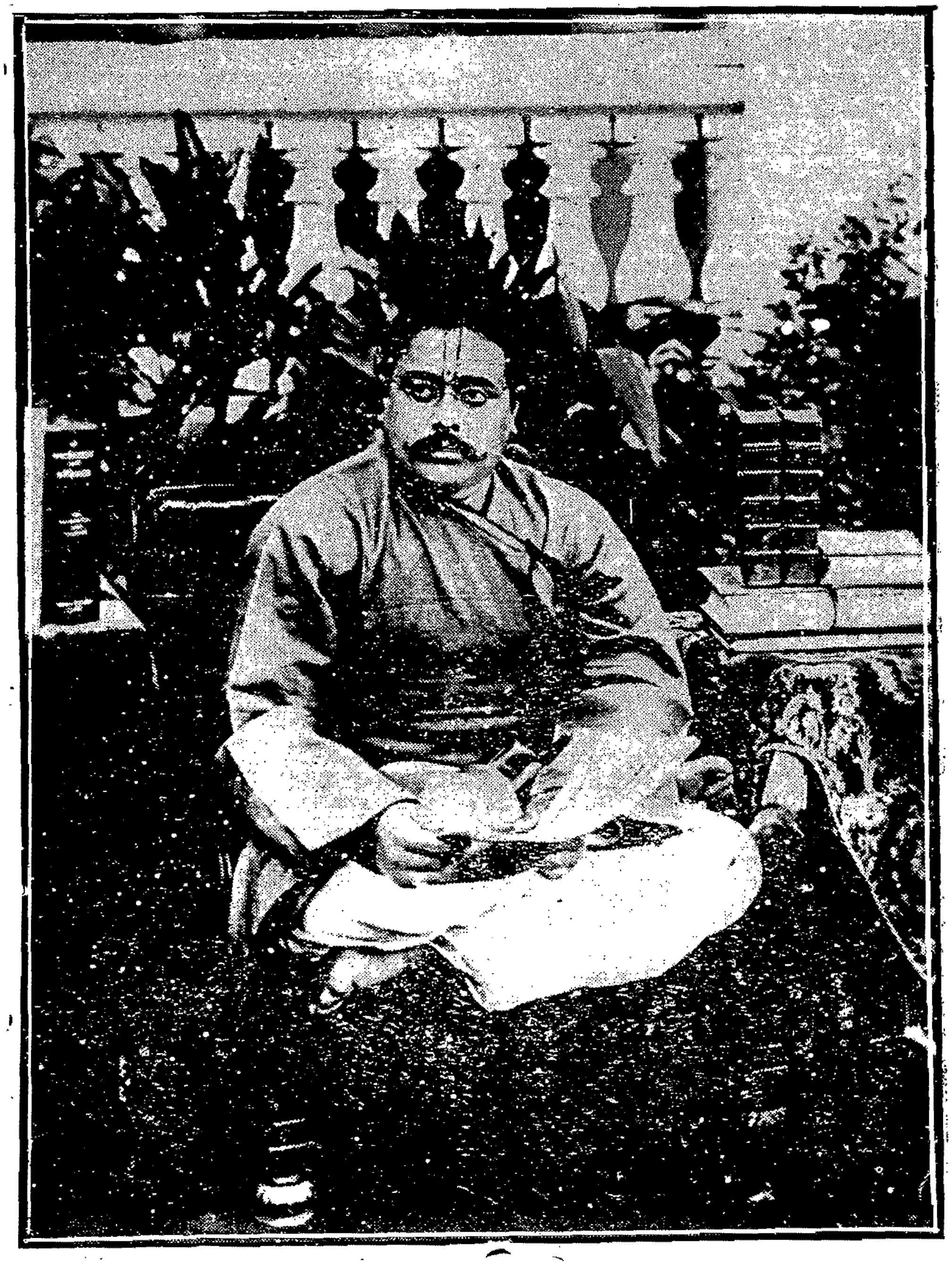

પ્રા. સં. કામવન, સં. ૧૯૪૮ અસાડ સુદ ૩ સોમવાર. ગોદ પધાર્યા.
શ્રી ગોકુળ, સં. ૧૯૬૮ બીજા અસાડ સુદ ૯ સોમવાર.

શ્રી પંચમગૃહ તિલકાયત શ્રી ગો. શ્રી ૧૦૮

શ્રી ગોવિંદલાલજી મહારાજ-કામવન

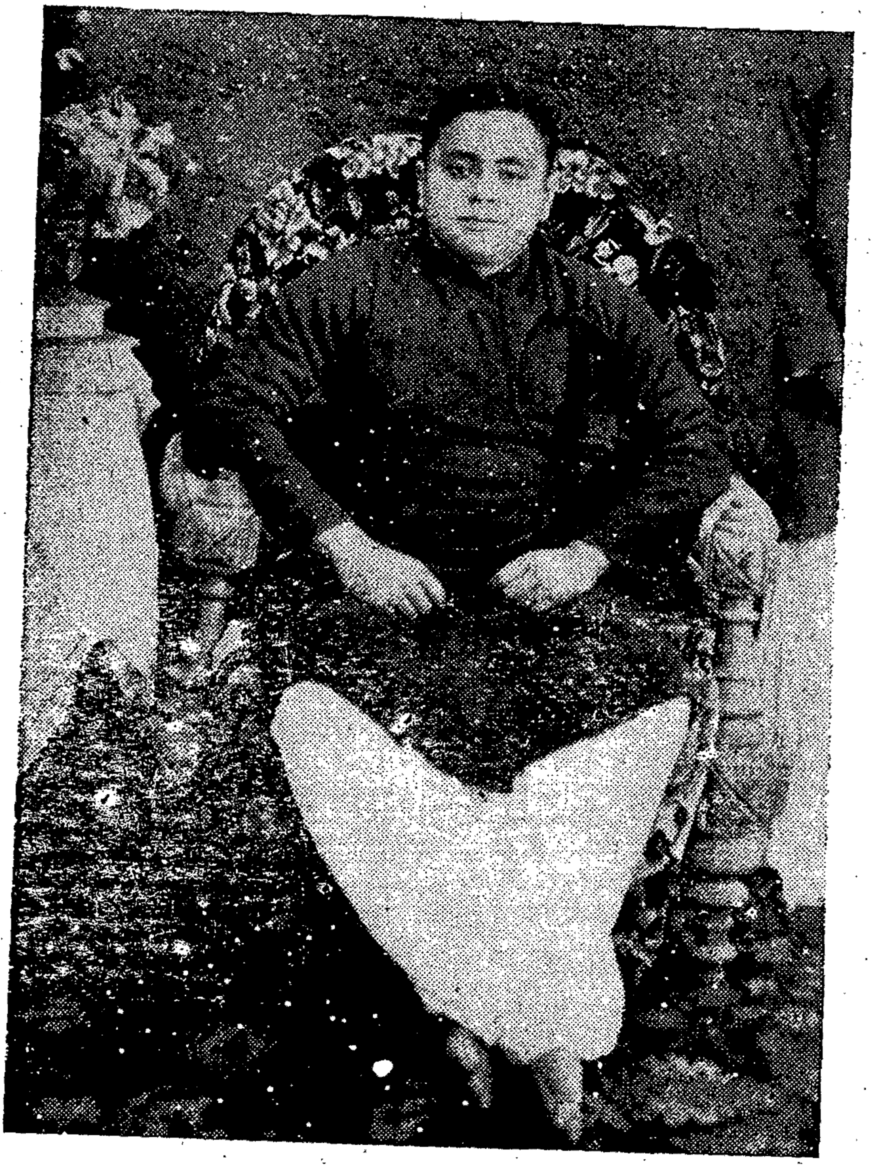

પ્રા. કારતક સુદ ૧૩ બુધવાર

શ્રીગોકુલેશગુણાનુરાગી, શ્રી કન્હૈયા પ્રભુના કૃપાપાત્ર

પરીખ બળદેવદાસ ગોરધનદાસ, કપડવણજ

બી. એ. એલએલબી. વકીલ

જન્મ સં. ૧૯૪૬ વૈશાક સુદ ૪ ગો.વાસ સં. ૨૦૧૮ જેઠ સુદ ૨

એ કન્હૈયા પ્રભુએ મથુરામાં માત્ર ૩ માસ ૩ દિવસ શ્રી રમણ પ્રભુને શ્રી રાણિવહુજીને પુત્ર તરીકેનો આનંદ આપ્યા બાદ, શ્રીલક્ષ્મણલાલજીનાં વહુજી શ્રી ચંદ્રાવલી વહુજીએ સં. ૧૯૨૬ કારતક વદ ૧૧ ગોદ લીધા અને મથુરામાંથી જેમ શ્રી વસુદેવજી કોયલા ઘાટથી ગોકુલ પધરાવી લાવ્યા હતા તે જ રસ્તે તેવી જ રીતે રાત્રે ગુપ્ત રીતે પધરાવી લાવ્યા. આપે વિચાર્યું કે, આ સાક્ષાત્ કન્હૈયો જ છે. મારી ગાદી શોભાવશે–નિજ સૃષ્ટિને અલૌકિક આનંદ આપશે.

એ " રસોવૈસઃ " સ્વરૂપ છે. એ જ મારી ગાદીને યોગ્ય છે. એમ માની પધરાવી લાવ્યા.

જ્યાં કોયલા ઘાટથી ઉતર્યા, ને શ્રી વલ્લભ ઘાટ આવ્યો, ત્યાં તો પોતાની શ્રી ગોકુળની હદમાં ચરણારવિંદ ધર્યાં એટલે શ્રી ચંદ્રાવલીમાજી મહારાજે બહુ જ ચતુરાઈથી નિડરપણે પ્રથમથી જ ગોઠવણ કરી રાખેલી તે પ્રમાણે, શ્રી વલ્લભ ઘાટથી સંપૂર્ણ સવારી–વરઘોડો–સામૈયું જે કહો તે, અહીંથી જ સવારીની તૈયારીમાં ૪ રથ, ૭ બગીઓ, ૧૯ બેલગાડીઓ, ૨૦ ઘોડા અને કેટલોક વૈષ્ણવસમાજ સાથે ખૂબ ધામધૂમથી નિજમંદિરમાં પધરાવી, ગાદી ઉપર બિરાજ્યા ને ગાદીપતિ તરીકેની વિધિવત્ ક્રિયા કરી તિલક કર્યું–અને મોટા મંડપો બંધાવ્યા, નિશાનડંકો વગડાવી જાહેર કર્યું કે, આ અમારા ગાદીપતિ છે. પછી તો ૧૫ દિવસ સુધી અનેક મનોરથો કર્યા, આનંદમહોત્સવ કર્યા. અનેક પ્રકારની ભેટ–પહેરામણી કરી પારાવાર આનંદ કર્યો.

ત્યારથી જ—

શ્રીચતુર્થગ્રહાધિપતિ શ્રીકન્હૈયાલાલજી મહારાજકી જય.

જય જય એમ ઘોષણા થઈ. સં. ૧૯૨૬ કારતક વ. ૧૧ **સોમવાર. એમ એ ચતુર્થ ગ્રહતિલકાયત ગણાયા–મનાયા.**

શ્રી ચંદ્રાવલીમાજી મહારાજે આપનું બીજું નામ " શ્રીવિઠ્ઠલેશ પ્રભુ " રાખ્યું હતું. તેથી એતન્માર્ગમાં એ બેઉ નામથી વૈષ્ણવો સંબોધે છે–ભજે છે. માને છે.

આપના સ્વરૂપ માટેનાં કેટલાક ભાવાત્મક શબ્દ પ્રમાણ—

૧. શ્રીકૃષ્ણનું પ્રાકટ્ય મથુરા. જન્માષ્ટમી મધ્યરાત્રિ રોહિણી નક્ષત્ર હતું તેવું જ આ કન્હૈયા પ્રભુનું પ્રાકટ્ય હતું.

૨. જેમ શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનને ગોકુળ પધરાવવા આજ્ઞા કરેલી તેમ આ કન્હૈયા પ્રભુએ પણ માતાપિતાને કહેલું કે "**હમ શ્રીગોકુલ પધારેંગે**" ને થયું પણ તેમજ.

૩. જેમ શ્રીકૃષ્ણને પધરાવી ગયા તેમ શ્રી રમણ પ્રભુએ શ્રીરાણિવહુજીએ શ્રી ચંદ્રાવલીમાજીને પણ પધરાવી આપ્યા.

૪. એટલે આવાં અનેક કારણોથી એ સાક્ષાત્ શ્રીગોકુલનો કન્હૈયો જ હતો. એ તો નિર્વિવાદ સત્ય છે.

૫. વળી આપે નિજસૃષ્ટિમાં બચપણથી જ કન્હૈયા જેવી લીલા કરી બતાવી હતી, તેથી જ આ એ જ શ્રીગોકુલનો કન્હૈયો જ હતો.

એ વિશે આ પુસ્તકમાં અનેક ઠેકાણે આપને વાંચવા મળશે. ી ચંદ્રાવલીમાજી મહારાજને શ્રીયશોદાજી વત્ બાળલીલાનાં અનેક વખતે ર્શનો આપી કન્હૈયાનું માહાત્મ્ય બતાવ્યું હતું.

કંકુનાં પગલાં—ચરણારવિંદનાં દર્શન

એક વખત આપે કંઈક અડપલું કર્યું, તેથી શ્રીમાજી મહારાજ ીજાયાં, લડવા દોડયાં. આગળ પોતે દોડે, જ્યાં જ્યાં દોડે ત્યાં ત્યાં કંકુનાં ગલાં પડે, એવાં દર્શન વૈ.ને, વ્રજવાસીઓને, શ્રીમાજી મહારાજને પણ યાં. પોતે ગોદમાં પધરાવી ચુંબન કર્યું.

પ્રથમ પરદેશ

સં. ૧૯૨૯માં મહા વદી ૬ શ્રીગોકુલથી વિજય કરી ગુજરાતમાં ચમહાલના પરદેશ પધાર્યા. નિજ સૃષ્ટિના જીવોને બાળલીલાનાં દર્શન ાવી આનંદ કરાવ્યો.

ઉપવીત અને વિદ્યાભ્યાસ

પાંચ વરસ થતાં સં. ૧૯૩૦ ચૈત્ર વદ ૨, શાસ્ત્રોકત વિધિપૂર્વક વીત આપવામાં આવ્યું. અને રામચંદ્ર પંડિત પાસે વિદ્યાભ્યાસ

શરૂ કરાવ્યો. સંસ્કૃતમાં વ્યાકરણ, ન્યાય, ઉપનિષદો તથા વ્રજભાષા, સંગીતનો પણ ખૂબ અભ્યાસ કર્યો. તે જ સાલમાં ૧૯૩૦ના ચૈત્ર વદી ૮ શ્રીમાજી મહારાજે છપ્પન ભોગનો મોટો મનોરથ કર્યો. તેમાં દેશ પરદેશથી વૈ.નો મોટો સમુહ એકત્ર થયો. તેમાં ખૂબ આનંદ આવ્યો. આ આનંદનું મૂળ આ બાળસ્વરૂપ શ્રીગોકુળનો કન્હૈયો જ હતો.

વિવાહ ઉત્સવ–લગ્નવિધિ

પાંચ વરસકો કુંવર કન્હૈયો, સાત વરસ રાધાગોરી

શ્રી યશોદાનો લાલો પાંચ વરસનો હતો ત્યારે શ્રી વૃષભાનુનંદિની રાધાજી સાત વરસનાં હતાં એવી રીતે આ કન્હૈયો પાંચ વરસનો હતો, ત્યારે **ચંદોસીના** ભટ્ટજીનાં પુત્રી શ્રી રાધાજી સાત વરસનાં હતાં, તેમની સાથે સં. ૧૯૩૦ના જેઠ સુદ ૧૦ પ્રથમ લગ્ન થયાં. પછી ભાદરવા માસમાં યુગલ સ્વરૂપ સાથે વ્રજચોરાશીકોશ પરિક્રમાની યાત્રા કરી. યાત્રામાં એક વખત સખત વરસાદ પડયો પણ આપે હાથ ઊંચો કરી વરસાદ અટકાવ્યો.

એવી જ રીતે ગુજરાતના એક ગામમાં કળશનો વરઘોડો ચઢેલો તે વખતે પણ વરસાદને અટકાવ્યો. પોતે વરસાદને આજ્ઞા કરી જેથી ચારેબાજુ વરસાદ પડે પણ જ્યાં જ્યાં કળશનો રસ્તો હતો ત્યાં બુંદ ના પડયું એવો પ્રતાપ જણાવ્યો જેથી એ મનોરથમાં અનિર્વચનીય આનંદ આવ્યો. આવા ચમત્કારો આપે બાળલીલાના અનેક બતાવ્યા છે.

બીજી વખત પરદેશ

સં. ૧૯૩૩ના પોષ વદી ૧ શ્રી ગોકુળથી વિજય કરી ગુજરાત પધાર્યા. વાડાસીનોર વીરપુર આદિ ઘણાં ગામોએ થઈ જેઠ સુદ ૧૫ સ્નાનયાત્રા ઉપર ગોકુળ પધાર્યા.

સં. ૧૯૩૪માં પોતે એકલા જ શ્રી માજી મહારાજ સિવાય પરદેશ પધાર્યા. ગોધરા કાલોલ થઈ જેઠ વદ ૨નો વિવાહ ઉત્સવ ડભોઈમાં કર્યો. ત્યાંથી અનેક ગામોએ થઈ અસાડ વદ ૧૪ કપડવણજ પધાર્યા જન્માષ્ટમી કરી, ગોધરા, દાહોદ ઈંદોર થઈ આસો વદ ૩ શ્રીગોકુળ પધાર્યા.

ત્રીજી વખતનો પરદેશ

સં. ૧૯૩૫ના પોસ સુદ ૧૦ રવાના થઈ ફાગણ વ. ૬ લુણાવાડા પધાર્યા. એક મહીનો બિરાજ્યા. ત્યાંથી વીરપુર લીમડી થઈ વૈશાખ વદ ૦)). બાકોર પાનવાડા પધાર્યા. ત્યાં જેઠ સુદ ૬ મંદિરમાં વેદોક્ત વિધિપૂર્વક શ્રી ઠાકોરજી પધરાવી પ્રતિષ્ઠા કરી. ત્યાંથી આગળ બીજા ગામોએ થઈ અસાડ સુદ ૩ પ્રાંતીજ રથયાત્રા કરી. અસાડ સુદ ૧૧ મોડાસા પધાર્યા એક માસ બિરાજી વૈ.ને સેવાવિધિ શીખવાડી.

વાડાસીનોર પધારી શ્રી લક્ષ્મણલાલજીનો ઉત્સવ શ્રાવણ સુદ ૧૦ કર્યો. વૈ.ને દર્શન ગુણગાન સંગીત વગેરે આનંદ કરાવી આસો વદ ૫ શ્રી ગોકુળ પધાર્યા.

દ્વિતીય લગ્ન

સં. ૧૯૪૦ શ્રી રાધાવહુજીએ લીલા પ્રવેશ કર્યો. તેથી મંદસોરના એક ભટ્ટની પુત્રી શોભાલક્ષ્મીજી સાથે જેઠ વદી ૯ લગ્ન થયું લગભગ આઠ વર્ષ ગયાં છતાં કંઈ બાળક ન થવાથી સં. ૧૯૪૮ અસાડ સુદ ૭ પન્નાલાલ ભટની પુત્રી શ્રીકમલાવતીજી સાથે ત્રીજું લગ્ન શ્રીગોકુળમાં જ શ્રી દ્વારકાધીશના મંદિરમાં થયું.

આ ત્રીજા શ્રીવહુજીથી એક લાલજીને ત્રણ બેટીજી થયાં પણ તે બધાં જ નિત્યલીલામાં પધાર્યાં. શ્રી કન્હૈયાલાલજીના પરિવારમાં હાલ કોઈ જ નથી.

સંગીતકલા સાગર

આપ સંગીતકલામાં નિપુણ હતા. અનેક પ્રકારનાં વાજીંત્રો તંતુ વાદ્ય, નાદવાદ્યનો મોટો સંગ્રહ આપ રાખતા. તેટલો જ શોખ સાંપ્રદાયિક ગ્રંથ વાચનનો પણ હતો. શ્રી સુબોધિનીજીના તો સાગર હતા. સેવાનાં અનવસરમાં ગ્રંથવાચન તથા સંગીતમાં વખત ગાળતા સારંગીથી પોતે સ્વપ્રભુને રીઝવતા. અનેક કીર્તનોથી ભગવદ્ રસનું ગાન કરતા.

સારંગી વાદ્ય પ્રિયાય નમઃ

એવું શ્રી ગોકુળનાથજીનું નામ છે. તેવું જ આપને સારંગી,

દીલરૂબા વાદ્યો બહુ પ્રિય હતાં. સંગીતની રમઝટ ચાલતી હોય, રાસાદિલીલા થતી હોય. સંગીતના શોખીનો–ગવૈયાઓની સાથે સંગીત ચાલતું હોય તેવા વખતે આપે આહાર–નિદ્રાનો સદંતર ત્યાગ કર્યો છે. ઘણો વખત તો સંગીતમાં આખી રાત્રી પસાર થઈ જતી.

આપના સેવકોને સવિનય વિનતી

આપે વ્રજભાષાનાં ઘણાં નવીન કાવ્યોની રચના કરી છે, એમ જાણ્યું છે. સાંભળ્યું છે. પણ એ બધું સાહિત્ય અપ્રકટિત રહ્યું છે તેનું કારણ શું ? આપને નિત્યલીલા પ્રવેશને ૫૦ વર્ષ થઈ ગયાં છે પણ આપના સેવકો હજુ વિદ્યમાન છે તથા આપને પ્રાણાધિક માનનારા વૈ. બિરાજે છે. તે બધાએ એકત્ર થઈ એ સાહિત્ય પ્રકટ કરી વૈ.ને આનંદ આપવો એ કાર્ય આવશ્યક ને જરૂરી છે. આપના સેવકો આ માટે ક્યારે વિચારશે ! ! !

વૈષ્ણવો એ કાવ્ય સાહિત્ય ક્યારે સંભાળશે !

મુસાફરીમાં આપ પુસ્તકની પેટીઓ ને પેટીઓ સાથે રાખતા. નવીન કીર્તનો પણ રચતા. એવું આ વચનામૃતોમાં આપે આજ્ઞા કરી છે, તો એ બધું સાહિત્ય ગયું ક્યાં ? પ્રતિવર્ષ આપ વૈ. ઉત્સવો ઉજવો છો. તો તે સાથે આવા કીર્તનોની શોધ કરી એકત્ર કરી પ્રકટ કરો એ ખાસ જરૂરતું છે.

શ્રી મથુરાંના બાળકોની સંગીત પ્રિયતા

અમે જોયું છે, સાંભળ્યું પણ છે, દર્શન પણ કર્યાં છે. શ્રીબાલકૃષ્ણલાલજી, શ્રીગોપાળલાલજી, શ્રીજીવણલાલજી સંગીતમાં અજોડ હતા ભલભલા ગાયકો–ગાયિકાઓને પણ હરાવી દીધાં છે. શ્રીમધુસુદનલાલજી શ્રીગિરધરલાલજી પણ અપૂર્વ સંગીતજ્ઞાતા શ્રીવ્રજપાલલાલજી તો **હારમોનિયમ** પેટીના તો **રાજા** ગણાતા. શ્રીદ્વારકેશલાલજી પોરબંદર પેટી માટે પ્રખ્યાત. એમના લાલજી શ્રીરસિકલાલજી પણ, કાંકરોલી શ્રી વ્રજભૂષણલાલજી અમદાવાદ શ્રીનટવરગોપાળ એ બધા તો જાણે સંગીત સાગર કે સંગીતભ્રમર ગણાતા મનાતા.

એઓશ્રીનાં બનાવેલાં કાવ્યોનો સંગ્રહ પ્રકટ કરવો જરૂરી છે. આવાં રસિલાં સાહિત્યનું અલૌકિક આસ્વાદન—ભગવદ્ ભકતોને કયારે મળશે, એ બધો વિચાર કરવો એ વૈ. તેમજ વાચકોને શીરે છે.

દક્ષિણના પ્રદેશની યાત્રા

સં. ૧૯૫૦ના પોસ માસમાં દક્ષિણ પધાર્યા. પુના—સતારા થઈ મ્હાડબંદર, જ્યાં આપના સેવકો વસે છે ત્યાં પધાર્યા ને વૈ.ને દર્શન વચનામૃતોનું પાન કરાવી ત્યાં મંદિરની સ્થાપના કરી. વૈ.ને સેવા કરવાનો આદેશ આપ્યો. ગોરાગામ થઈ મુંબાઈ થઈ શ્રીગોકુળ પધાર્યા.

પછી ફરીથી આપે પુનાથી પ્રવાસ ખેડ્યો, સોલાપુર, હૈદ્રાબાદ, મદ્રાસ, કોચીન, મદુરા, અલ્પઈ, લક્ષ્મણબાલાજી, ત્રીવેન્દ્રમ પનાનૃસિંહજી, જનાર્દન, પદ્મનાભ આદિ દક્ષિણની તમામ બેઠકો—પદ્મનાભ અહીં શ્રીમત્સ્યાવતાર થયો મનાય છે.

તોતાદ્રિ ત્રાવણકોર જ્યાં શ્રી રામાનુજસંપ્રદાયની ગાદી છે. અને શ્રી મહાપ્રભુજીની બેઠક પણ છે. ત્યાં પધાર્યા. રંગજી થઈ દક્ષિણ દ્વારકા પધાર્યા, ત્યાં સંતાન ગોપાલજીનું સ્થાન છે. અહિંનું માહાત્મ્ય છે કે, અહીં ભેટ ધરવાથી વંઝા સ્ત્રીને સંતાન પ્રાપ્ત થાય છે તેથી સંતાન ગોપાલજી નામ પડ્યું છે. મદ્રાસ થઈ હૈદ્રાબાદ થઈ સોલાપુર થઈ પંઢરપુર પધાર્યા ત્યાં બેઠકે સેવા કરી મુંબઈ પધાર્યા.

“વાડસોલ નાનું ગામડિયું, શા માટે નાવો શ્યામ!!”

આપે વાડાસીનોરને છોટું ગોકુળ બિરદાવ્યું છે. સં. ૧૯૫૬માં ૈ.ની વિનતીથી મુંબઈથી સીધા વાડાસીનોર પધાર્યા. ચાતુર્માસ પવિત્રા એકાદશી, જન્માષ્ટમી જેવા ઉત્સવો ઉજવ્યા તેથી આજુબાજુથી અસંખ્ય ાં. પ્રેમ આતુરતા ભર્યા દર્શનાર્થે ટોળેટોળાં ઉતરી પડયાં.

“શ્રી કન્હૈયા પ્રભુની સૃષ્ટિ એટલે ગાંડી ગુજરાત” કહેતા.

આ વખતનું વાડાસીનોર જાણે વ્રજમાં ગોકુળની ગલીઓમાં વૈ. ાં પ્રેમીભકતોનાં દર્શનથી પ્રેમભર્યા ઉત્સાહથી આનંદમાં તરબોળ થઈ યાં વાડાસીનોરની ગલીઓ ગલીઓ [illegible]

ચઢી, અર્થાત્ વાડાસીનોર ધન્ય ધન્ય થઈ ગયુ.

તીર્થક્ષેત્ર ડાકોરમાં શરદોત્સવ

વાડાસીનોરથી દેહમાઈ, કપડવણજ, આતરસુંબા, ખડાલ થઈ ડાકોર પધાર્યા. અહીં આસો સુદ ૧૫ શરદોત્સવ ઉજવ્યો. આપ હાથી પર બિરાજી ગોદમાં શ્રીનું છોટું સ્વરૂપ પધરાવ્યું. વરઘોડો ઉતર્યો. મુખ્યાજીએ શ્રીનીઆજ્ઞા લેઈ શ્રીરણછોડજીને શેન કરાવ્યાં.

શ્રીરણછોડરાયજીની પુષ્ટિમાર્ગીય સેવાની રીતિ

પૃથ્વી પરિક્રમા કરતાં શ્રી મહાપ્રભુજી અહીં પધાર્યા, સેવકોએ કહ્યું સ્વરૂપ તથા મંદિર આપને અર્પણ કરીએ. શ્રી મહાપ્રભુજી કહે અમારે ના જોઈએ. ગુજરાતના ગાળામાં આ શ્રીમર્યાદા પુરુષોત્તમ બિરાજો છો. ને આનંદ આપશો. પણ તમે આ સ્વરૂપની સેવા અમારા પુષ્ટિમાર્ગની રીતિ મુજબ કરજો. વર્ષના ઉત્સવો, પ્રતિદિનની સેવા, શૃંગાર વસ્ત્ર સામગ્રી વગેરે પ્રકાર તેમને બતાવ્યો અને આજ્ઞા કરી કે, અમારા વંશના બાળકો આવે તો તેમની આજ્ઞા લઈ સેવા કરજો. **ત્યારથી આજ સુધી આ પ્રકારે સેવા ચાલે છે.**

હાલના મંદિરમાં શ્રીહરિરાયજીએ શ્રીરણછોડરાયને પાટ પધરાવ્યા છે. ગોમતી તળાવના સામે કિનારે શ્રીમહાપ્રભુજી, શ્રીગુસાંઈજીની શ્રી હરિરાયજીની બેઠકો છે. અહીં પ. ભ. શ્રીઇચ્છારામ ભટ્ટજી રહેતા, તેમને શ્રીમહાપ્રભુજી સાનુભાવ હતા અને શ્રીરણછોડજી પણ સાનુભાવ હતા.

શ્રી રણછોડજીને પ્રતિદિન આ * શ્રી ભટ્ટજી તરફથી રાજભોગની

---

* આ શ્રી ભટ્ટજી મહારાજ **નાપાના** દીશાવાળ બ્રાહ્મણ હતા. પેટલાદમાં તેમની યજમાનવૃત્તિ હતી તેથી તેઓ ત્યાં જ રહેતા. વિશુદ્ધ પુષ્ટિમાર્ગાનુયાયી વિદ્વાન પંડિત હતા. તેમણે શ્રી અણુભાષ્ય ગ્રન્થ પર પ્રદિપ નામની ટીકા લખી છે, શ્રીરણછોડજી ઉપર ને શ્રીમહાપ્રભુજી બેઠક ઉપર પૂર્ણ આસક્તિ હોવાથી તે ડાકોરમાં જ રહેતા. પ. ભ. ભક્ત કવિ શ્રી દયારામભાઈ ઉપર એમણે જ કૃપા વરસાવી હતી. ડાકોરમાં [illegible]

સામગ્રી આરોગાવાય છે તે માટે તેમણે હમેશના માટે સુયોગ્ય પ્રબંધ કર્યો છે.

શ્રી કન્હૈયા પ્રભુ ડાકોરથી ભરૂચ થઇ ગોકુળ પધાર્યા, ત્યાંથી શ્રી ગિરિરાજજી પધારી શ્રી ગોવર્ધન પૂજા કરી, શ્રીનાથજીને અન્નકુટ આરોગાવ્યો. સં. ૧૯૫૯ કારતક સુદ ૧. પછી ગોકુલ પધારી કારતક વદ ૧૧નો જન્મદિન મહોત્સવ તથા મહાઓચ્છવ ત્યાં જ ઉજવ્યો.

સ. ૧૯૫૯ના વસંતમાં પરદેશ

શ્રી ગોકુલથી બારીઆ, ગોધરા સેવાલીયા થઈ વાડાસીનોર પધાર્યા વીરપુર થઈ બાકોર પાનવાડા લક્ષ્મીચંદને ત્યાં રંગપંચમીનો ઉત્સવ કર્યો. લુણાવાડા પધારી ડોલ ઉત્સવ કરી પુનઃ વીરપુર પધારી, કદમખંડીમાં મનોરથ કર્યો. ત્યાં શ્રીગોકુલેશજી પધાર્યાની બેઠક છે. ત્યાં ચોતરો કરવા આજ્ઞા કરી ચોતરો તો થયો છે, પણ બેઠકનો સેવા ક્રમ ચાલુ નથી પ્રતિવર્ષ ત્યાંના વૈ. એક બે ઉત્સવ ત્યાં ઉજવે છે.

સુંથરામપુર પધાર્યા માલવણવાળા ગુલાબચંદ દેસાઈ પધરાવી ગયા, ત્યાં મંદિર નહોતું તેથી મંદિરની સ્થાપના કરી. શ્રી બાલકૃષ્ણ સ્વરૂપ પધરાવી સેવાનો ક્રમ ચાલુ કર્યો. મોડાસા થઈ વાડાસીનોર થઇ હાલોલ પધાર્યા. ત્યાં રાસાદિ અનેક લીલાનાં દર્શન કરાવી વૈ.ને પ્રસન્ન કર્યા પછી આપે વિજય કર્યો, ત્યારે વૈ.એ બહુ કલેશ–કલ્પાંત કરી રડવા માંડ્યું, કે એ દર્શન એ આનંદનું સુખ સ્વપ્ન થઇ ગયું. આપે વૈ.ની વિરહ દશા જોઈ ભાગોળેથી પાછા પધાર્યા, આઠ દિવસ બિરાજી વૈ.ની પ્રસન્નતા મેળવી મુંબઇ પધાર્યા. સં. ૧૯૫૭ની રથયાત્રા ત્યાં કરી.

ચીંચણ–તારાપુર, ઉમરગામ પ. ભ. શેઠશ્રી હરિદાસબાપાને ત્યાં પધાર્યા, અને આજુબાજુના ગામડાના વૈષ્ણવને શરણ લઈ, પાછા શ્રી

ચાલે છે. એ સ્થાનમાં જ પોતે સ્વતઃ સિદ્ધ સદેહે પ્રભુના ધામમાં પધાર્યા હતા. તેમના અંતિમ સ્થાનનું ભોંયરૂ પણ ત્યાં જ છે. પોતે હીંચકા ઉપર વધુ બિરાજતા હોવાથી એ ભોંયરામા એક હીંચકો પણ છે. અમે એના દર્શન કર્યાં છે. (લ૦ છ૦ દે૦)

ગોકુલ જન્માષ્ટમી કરી પાછા મુંબઈ પધારી અન્નકુટ ઉત્સવ ત્યાં જ કર્યો. પછી કારતક વદ ૧૧ જન્મદિવસ ઘાટકોપરમાં ઉજવ્યો ને મહાઓચ્છવ મુંબઈમાં ઉજવ્યો. ઘણા વૈ.ને પ્રસાદ લેવડાવ્યો.

આપ વરાડના પરદેશમાં નાના મોટા ગામોએ વૈ.ને આનંદ કરાવ્યો. પછી ચંપારણ્ય પધાર્યા. ત્રણ દિવસ બિરાજી ઉત્સવ ઊજવ્યો. વૈ.ને પોતાના હસ્તથી જ પ્રસાદ પીરસ્યો. તેમાં અલૌકિક આનંદ આવ્યો પછી વરાડનાં ગામો થઈ મુંબઈ થઇ ગોકુળ પધાર્યા. સં. ૧૯૬૧નો અન્નકુટ ઉત્સવ તથા જન્મદિવસ શ્રી ગિરિરાજજીમાં જ ઉજવ્યો.

પછી દીલ્હી પધાર્યા. મુંબઇ થઈ સ્ટીમરમાં કરાંચી નગરઠઠ્ઠા પધાર્યા. અને જન્માષ્ટમી ગોકુલમાં કરી. સં. ૧૯૬૨ના કારતક વદી ૧૧ જન્મદિવસ મહાડમાં ઉજવ્યો. ત્યાં નવા મંદિરમાં શ્રી ઠાકોરજી પધરાવ્યા. પછી મુંબઈ થઈ વાડાસીનોર સ્નાનયાત્રા કરી. પોતે સોનાની ગાગર લેઇ જળ ભરી લાવ્યા. ઉત્સવ ઉજવી રથયાત્રા કરી. મેનપુરામાં મણિભાઇને ત્યાં હીંડોળા ઝૂલ્યા. જન્માષ્ટમી ઉપર શ્રીગોકુળ થઈ ગિરિરાજ અન્નકુટ કર્યો જન્મદિવસ ઊજવી ગોકુલ પધાર્યા.

લખનૌ તરફ પ્રયાણ

સં. ૧૯૬૩ માગશરમાં લખનૌ અયોધ્યા પ્રયાગ થઈ અડેલ પધાર્યા. ત્યાં શ્રી મહાપ્રભુજી શ્રી ગુસાંઇજી શ્રી ગોકુલનાથજીની બેઠકો છે. ત્યાં બિરાજી સેવાનું સુખ લીધું ને વૈ.ને આનંદ કરાવ્યો. શ્રી ગોકુળ આવી ભાદરવા માસમાં વ્રજયાત્રા પરિક્રમા કરી.

સિંધમાં પુનઃપ્રયાણ

સં. ૧૯૬૪ના શ્રાવણમાં સિંધમાં કરાંચી શીકારપુર, ભાવલપુર મુલતાન પધાર્યા, ત્યાં વૈ.ને શરણે લઈ વિજયાદશમીનો ઉત્સવ કરી વ્રજમાં પધારી અન્નકુટ તથા જન્મદિવસ ગિરિરાજમાં ઉજવ્યો.

સ. ૧૯૬૫માં પરદેશગમન

ગોકુળથી વિજય કરી બીકાનેર, જોધપુર, મારવાડ થઈ કપડવણજ પધારી પવિત્રા એકાદશી દ્વાદશીનો આનંદ વૈ.ને આપી જન્માષ્ટમી

ારીયા કરી, ગોકુળ–ગિરિરાજ અન્નકુટ કર્યો.

સ. ૧૯૬૬માં મહા ઉત્સવ કરી દાહોદ પધાર્યા. ત્યાં વૈ.ને રાસ-ીલાનાં દર્શન કરાવી આનંદમગ્ન કર્યા. એક દિવસે આપ પલનામાં લ્યા તે વખતે માતા જશોદાને ત્યાં "છોટાસો કન્હૈયો" પલનામાં ઝુલે ા, તેવાં દર્શન કરાવી બાળલીલાનું સુખ આપ્યું.

દાહોદમાં–ગોધરાના કલેકટર શ્રી. પોલન સાહેબ

કલેકટરનો મુકામ ગોધરાથી દાહોદ આવ્યો. તેણે આ કન્હૈયા ભુનું વૃતાંત સાંભળી મહારાજ પાસે આવી ફુલનો હાર પહેરાવ્યો, ાપે એ હાર તળાવમાં પધરાવી દીધો તેથી કલેકટરે હાર પાછો ાગ્યો. આપે તળાવમાં હાથ નાખી ૮–૧૦ હાર કાઢી બતાવ્યા, કહ્યું તમારો હાર જે હોય તે સંભાળી લ્યો. આ દશ્ય જોઇને કલેકટર તો ગ્ધ જ બની ગયો, એ લોકોએ આવા ચમત્કારીક પ્રભાવ જોયેલા હે. પોતે ખુશ થઇ ગયો બે હાથ જોડી નમસ્કાર કર્યા. જતાં જતાં શન માસ્તરને મૌખીક ઓડર આપ્યો કે વૈ.ના મહારાજ આવે ત્યારે ના ટીકીટે સ્ટેશનમાં જવા દેવા.

આપ દાહોદમાં વૈ.ને સંગીતમાં એક શીખામણ આપતા. વાંચો.

ખૂબ ખાઓ ખિલાઓ ઉડાઓ મઝેસે રૂપૈયા
જો મેરા પૈસા ખાવે, વો સુધા જંગલમેં જાવે.
જબ મરોગે તબ પૈસા સંગ ન લે જાઓગે
ખાલી હાથે આયે, ઐસે ખાલી હાથે જાઓગે.

દાહોદમાં પવિત્રા એકાદશી

આપ બિરાજતા હતા ને પવિત્રા એકાદશીએ ઘણા વૈ. પવિત્રાં વા આવી ગયા, પણ આપના એક ખાસ વૈ. શેઠ ડાહ્યાભાઈ દુલભજી વ્યા નહોતા, તે સાંજના જ્યારે મંદિર આવ્યા ત્યારે આપે પૂછ્યું કેમ પવિત્રાં ધરવા આવ્યા નહોતા ? તેમણે કહ્યું, આપનાં ચિત્રજીને ઘેર પવિત્રાં ધરાવ્યાં હતાં તેથી આવ્યો નહોતો. આપે ખૂબ ઠપકો ો કે, પ્રત્યક્ષ ગુરૂ બિરાજે છે છતાં તમે ચિત્રજીને ધરાવ્યાં તે રીત નથી.

એમ સમજાવી પોતાપણું અપનાવ્યું. તે દ્વારા વૈ.ને શીખામણ આપી.

મહોદાર ચરિત્રવાન–શ્રીકન્હૈયા પ્રભુ

આપે એક વખત એક વૈ. પાસેથી રૂ. ૨૦૦૦) માગ્યા, તેણે આપ્યા તેવા જ એકગુણીજનને આપી દીધા. એક જણ આપના હસ્તમાંથી સોનાનાં કડાં કાઢતો હતો એક કડુ તો નીકળ્યું. પોતે જાગી ગયા, કહ્યું કે બીજું પણ કડુ કાઢી લે ને ઝટ જતો રહે, નાશી જા નહિ તો તું પકડાઈ જઈશ.

એક જણ ગોલખમાંથી પૈસા કાઢતો હતો, પોતે જોયો, કહ્યું કે બધા જ પૈસા લેઈને તરત જ જતો રહે. એક વખત કપડવણજમાં એક વૈ.ને ઘેર પધરામણીમાં તે બાઈએ બધો જ સ્ત્રીનો શણગાર આપને પહેરાવ્યો, પોતે પાછા ફરી મંદિરમાં આવતાં જ એ બધા દાગીના એક ગુણીજનને ઉતારી આપ્યા, એ તો મેં નજરે જોયું છે. લ.છ.દે-વાડાસીનોર એ અમારૂં છોટુંસું ગોકુળ છે.

જળવિહારમાં ગોકુળની ગોપી

વાડાસીનોરમાં એક વખત જળવિહારનો મનોરથ કર્યો. વૈ. સ્ત્રીઓ જળ ભરતી હતી. તેમાં આપ સોનાની ગાગર લેઈ ગોપીજનનો સ્વાંગ ધરી, જળ ભરવા પધાર્યા. રસ્તામાં હાવભાવ પૂર્ણ કીર્તનોની ધૂન મચાવતા.

" ગોકુળની ગોપી રે ચાલી જળ ભરવા. "

એવાં તાદૃશ દર્શન વૈ.ને કરાવ્યાં.

એ જળમાં ૫–૭ શીશા અત્તર પધરાવ્યું, પ્રભુને પધરાવી આનંદ કર્યો, પછી એ જળ છોડી દીધું. આખા ગામમાં અત્તરની મહેક ફેલાઈ ગઈ. એવો અલૌકિક આનંદ વૈ.ને કરાવ્યો.

ચમત્કારીક વૃત્તાંત

એક વખત વૈ.ના નાના બાળકો સાથે તળાવ ઉપર રમવા પધાર્યા. રમતમાં માટીના ગોળા વાળી બધાં છોકરાંઓએ તળાવમાં નાખ્યા તે ડુબી ગયા અને આપે એવા જ ગોળા નાખ્યા તે તર્યા.

મનોરથોમાં અઢળક દ્રવ્યનો ખર્ચ

આપને તે વખતે ઘણું દ્રવ્ય ભેટમાં મળતું, તે બધું જ દ્રવ્ય નાના-મોટા મનોરથો કરી ખરચી નાખતા, સંગ્રહ રાખતા જ નહિ. આથી વૈ.નું દૈવી દ્રવ્ય પ્રભુને અંગીકાર કરાવીને વૈ.ની દ્રવ્ય ઉપરની મમતા કાઢી નાંખતા. એક ગામમાં એક કુવામાં દૃષ્ટિદ્વારા જળ પ્રકટ કર્યું.

॥ अदेय दान दक्षाय नमः ॥

ભકતોને અલૌકિક દર્શન ને દાન

વ્રજમાં "૧૧ વરસ ૫૨ દિવસ સુધી લીલા કરી" વ્રજભકતોને આનંદ આપ્યો, તેમ આપે ૪૨ વરસ ૭ માસ ૭ દિવસ બિરાજી, બાળલીલા, દાનલીલા, રાસલીલા, નંદમહોત્સવ, જોગીલીલા, પનઘટલીલા, ચોખેલીલા, મહારીલાલ, લીલહારીલીલા એવી અનેક પ્રકારની લીલાઓ કરી સ્વરૂપ નૈષ્ટિક ભકતોને અદેય દાન આપી પારાવાર આનંદ કરાવી કૃતાર્થ કર્યા છે.

શ્રી બેટીજીનાં અલૌકિક દર્શન

એક વખત શ્રી રૂક્ષ્મણીલાલ બેટીજી લીલામાં પધાર્યાં, ત્યારે શ્રી માજી મહારાજે બહુ કલેશ કર્યો, એટલે પોતે શ્રીમાજી મહારાજ પાસે જઈ વિનતી કરી, આપ શા માટે કલેશ કરો છો. શ્રી બેટીજી તો શ્રી ઠાકોરજીની સેવામાં બિરાજી પંખો કરે છે-એવાં દર્શન શ્રીમાજી મહારાજને કરાવી કલેશ મુકત કર્યાં.

આવા આવા અનેક ચમત્કારો ને લીલાઓ આ પુસ્તકમાં આપ વાંચશો.

ભકતોની સેવા-ભેટ-લક્ષ્મી-અંગીકાર કરવા

આપ કોઈ વખત દ્રવ્યનો સંકોચ બતાવતા. એ તો લૌકિક હતું આપના તો ચરણમાં જ લક્ષ્મીજીનો વાસો છે.

लक्ष्मी सहस्र लीलाभिः

વાસ્તવિક સંકોચ નહોતો, પણ લોકવત્લીલા કરવા એવું બતાવતા, એવા સંકોચ દ્વારા અનેક ભકતોની સેવા અંગીકાર કરવી હતી,

તેમજ તે ભક્તોને એવા દ્રવ્યથી નિરપેક્ષ રહેવું એ બતાવવા માટે એવી લીલા કરતા હતા.

એક વખત પરદેશથી આવેલી ભેટ પોતે ખરચી નાખેલી, તેથી શ્રીમાજી મહારાજે ઠપકો દીધો, તો પોતે ગાદી નીચેથી રૂપિયાની થેલીઓ ને થેલીઓ બતાવી, તેથી માજી મહારાજ પ્રસન્ન થઈ ઠપકો આપવા માટે પસ્તાવા લાગ્યાં.

જેમ શ્રીકૃષ્ણ ભગવાન રસાત્મક, પરમતત્ત્વ, પરબ્રહ્મ–પુષ્ટિપ્રાકટ્ય છે, તેમ આ શ્રીકન્હૈયા પ્રભુ–શ્રી વિઠ્ઠલેશપ્રભુ આ ગ્રંથના ચરિત્રનાયકની ઝાંખી છે. જેને અનુભવ પ્રાપ્ત થયા છે એવા સ્વરૂપનૈષ્ટિક વૈ.ને આ સાક્ષાત કૃષ્ણ કન્હૈયો જ છે. આપે પણ મદ્રાસમાં મુંબઈમાં એ વૈ.ને ખબર કરાવી કે ગોકુળનો કન્હૈયો આવ્યો છે. વાંચો વચનામૃતોમાં

મારી દૃષ્ટિએ કહું તો–શ્રી કન્હૈયા પ્રભુમાં જે જે ભક્તોને સુદૃઢ સ્નેહપૂર્વક અનન્ય ભક્તિ હતી ને હશે, તેને પોતે વખતોવખત સ્વપ્ન દ્વારા દર્શન આપી કૃતાર્થ કર્યા છે. એવાં અનેક વૃત્તાંત અમે સાંભળ્યાં છે. ગ્રંથ વિસ્તારના ભયથી સામાન્ય રૂપરેખા પ્રકટ કરી છે. સ્વયં અંતરંગ ભક્તોને મન તો "वस्तुतः कृष्णएव" એ જ શ્રીકૃષ્ણનું પુનઃ પ્રાકટ્ય છે એ તો નિર્વિવાદ સત્ય જ છે.

૧૯૯૮ નિત્યલીલા પ્રવેશ

જન્મદિવસ શ્રીગિરિરાજમાં ઊજવી, મહાઓચ્છવ ગોકુલમાં ઊજવ્યો. આપનું અંગ નરમ થવા લાગ્યું. ફાગણ સુદ ૧૩નો આપનો પ્રિય ઉત્સવ ખૂબ ભાવાત્મક રીતે ઊજવ્યો શ્રીનાથજીની છેલ્લી સેવા કરી, કોડ પુરા કર્યા. વૈ.ને આનંદમગ્ન બનાવી દીધા. વૈ.ને આ છેલ્લાં જ દર્શન આપ્યાં. પછી તો ફાગણ વદ ૧૪ આવી **૪૨ વર્ષ ૭ માસ ૭ દિવસ** બિરાજી નિજભક્તોને આનંદસાગરમાં ઝબોળી દીધા. અને હવે પ્રભુની નિત્યલીલામાં પણ આવાજ મનોરથો–ઉત્સવો–ઉજવવા લીલામાં પધાર્યા. ગોકુળ તો શોકસાગરમાં ડુબી ગયું. સ્વરૂપ નૈષ્ટિક ભક્તોને તો પારાવાર ક્લેશ થયો હશે, જે જે ભક્તોએ નંદનો દુલારો, જશોદાનો લાલો,

વ્રજજનનો વ્હાલો. ગોકુલનો કન્હૈયો એવાં દર્શન કર્યાં હશે તેની તો વિરહદશા શું વર્ણવું !!!

મેં તો નાની ઉંમરમાં એ પ્રભુનાં દર્શન કર્યાં હતાં, સ્હેજ પરચારગી હીંડોળાની સેવા મળેલી, આપની કૃપા થયેલી, માતુલ પક્ષની કૃપા આશીષ મળેલી, ગોકુળમાં અનેક ભગવદીયોને મુખે સાંભળેલી, વાર્તાઓથી ભીંજાયેલો તે આ લીલાવિસ્તારનું વૃત્તાંત લખતાં હૃદય ભરાઈ જાય છે–કલમ ચાલતી નથી. તો કૃપાપાત્ર ભકતોની તો શું દશા થઈ હશે !!!

આપ પ્રત્યક્ષમાં તો પધાર્યા પણ મથુરામાં માતાજીને દર્શન આપ્યાં. શ્રી ગિરિરાજમાં એક વૈ ને દર્શન આપ્યાં હતાં. આપના ઘરમાં પાંચ બાળકો ને ત્રણ વહુજી થયાં છે, તેમાં પણ બાળકો કરતાં શ્રી વહુજીની સેવા પ્રભુએ ઘણાં વર્ષ સુધી અંગીકાર કરી છે.

દૈવોદ્ધાર પ્રયત્નાત્મા–શ્રી કન્હૈયા પ્રભુએ પોતાના નિજજનોને ભકતોને જ અપૂર્વ આનંદ કરાવ્યો હતો એવા એ પ્રભુને જેણે ઓળખ્યા તેના ભાગ્યનો પાર નથી. 'શ્રીમદ્ વલ્લભકુળમેં સબહી વલ્લભરૂપ' છે. એ સિદ્ધાંત ખરો છે. પણ આ કન્હૈયાએ તો વ્રજની ૧૧ વરસ ૫૨ દિવસની લીલા ૪૨ વર્ષમાં કરી બતાવી દર્શન આપી કૃતાર્થ કર્યા છે.

અંતમાં :–એ પ્રભુના કૃપાકાંક્ષી કૃપાપાત્ર ભકતજનો–આ ગ્રંથમાં આપેલાં વચનામૃતો તથા એ પ્રભુનાં પરાક્રમો દિવ્યચારિત્રોનો અભ્યાસ કરી પાન કરશે તો એ કન્હૈયાની કૃપાથી એમના ભગવદ્દભાવમાં વૃદ્ધિ થશે. જીવન કૃતાર્થ થશે. આપ સર્વ હંસવૃત્તિથી સારભૂત વસ્તુ ગ્રહણ કરશો એવી મારી નમ્ર પ્રાર્થના છે.

આ શિવાયની બીજી નવીન વસ્તુ અમને મળશે તો બીજી આવૃત્તિમાં ઉમેરો કરશું. કોઈ વૈ. પાસે હોય તો અમને મોકલવા કૃપા કરે.

સંગીતનો જલસો–આખરી વિદાયનો મજરો

આપ લીલામાં પધાર્યા. અગ્નિસંસ્કાર વખતે અનેક વાજીંત્રો સુમધુર સ્વરે, આપને પ્રિય સંગીતનો–આનંદનો મુજરો આપવા વાગવા લાગ્યાં. ઘણો વખત થઈ ગયો તેથી દેવકીનંદનજી મહારાજે વિનતી કરી,

પ્રભુ! આ લીલાનો સમય હવે નથી રહ્યો! માટે આપ આ લીલા સમેટો. પછી વાજીંત્રો બંધ થયાં.

શ્રીમદ્ ભાગવતમાં એક વચન છે કે:-

શ્રી શુકદેવજી મહારાજ કહે છે કે, આ કળિયુગમાં જે માણસ ભગવદ્ નામ લે છે, બીજાને લેવડાવે છે, તે મનુષ્ય સદ્ભાગી છે. માનવસમાજમાં મોટો કૃતાર્થ તથા ભાગ્યવાન થયો છે. હે રાજા! તું નિશ્ચય જાણજે. એ ન્યાયે મારાથી બન્યું તેટલું રજુ કરી આનંદ અનુભવું છું.

અંતમાં-આપને મારી પ્રાર્થના છે કે, આ પુસ્તક આદ્યંત વાંચી-વંચાવી ભગવદ્ભાવના વધારો તો આ મારી લેખીનીનો શ્રમ સફળ થયો છે માની આનંદ થશે.

એક ભગવદીયના હૃદયોદ્ગાર-આશીર્વચન

ત્રણેક વર્ષ ઉપર એક ભગવદીય મારે બંગલે પધાર્યા, તેમણે પૂછ્યું કે, પ. ભ. શ્રીલલ્લુભાઈ કયાં છે? છોકરાએ કહ્યું આવો, બેસો, કયાંથી આવો છો, આપનું નામ શું? તેમણે બતાવ્યું (લખવાની જરૂર નથી) પછી તમારે શું કામ છે તો કહે કે, મારે તેમનાં દર્શન કરવાં છે. દર્શન કરવા આવ્યો છું. એટલામાં તો હું આવ્યો મને પગે લાગ્યા, ચરણસ્પર્શ કર્યા.

મેં કહ્યું-ભાઈ મને અપરાધમાં શું કામ નાખો છો?

પોતે કહ્યું-આપના દર્શનથી હું આજે કૃતાર્થ થયો છું!

ભાઈ એવું તો શું છે! મેં કહ્યું.

પોતે કહ્યું-આપે સંપ્રદાયની ખૂબ સેવા કરી છે. જ્યારે કોઇપણ પુસ્તક દેખાતું નહોતું ત્યારે આપેજ કમર કસી છે.

મેં કહ્યું-કે સેવા નથી કરી, મેં તો મારા સ્વાર્થ માટે જ આ દુકાન ખોલી છે. સેવા નથી કરી. સેવા તો ત્યારે કરી કહેવાય કે, નિઃસ્વાર્થ હોય, કોઈ પણ જાતની આશા ના હોય, તેનું નામ સેવા. આ તો મારા પેટનો ખાડો પુરવાનો ઉદ્યમ-ધંધો કહેવાય.

પોતે કહ્યું–પેટ માટે તો બધા જ કરે છે, પણ આ તો તમે અમારા જેવા વૈ.ને ઉંઘમાંથી જગાડી, પુસ્તક છપાવી, ભક્તિરસનો સ્વાદ ચખાડયો છે વગેરે. એ કાઠિયાવાડી ભગવદીયે ઘણી વાતો કરી વાતે વાતે આશીર્વાદ આપતા.

પોતે પૂછ્યું–કેટલાં વરસ થયાં ?

મેં કહ્યું તમને કેટલાં માનો છો ?

બહુ તો ૫૫–૬૦ હશે.

મેં કહ્યું–ના, હજુ તો ૮૦ જ થયાં છે. અત્યારે તો (૮૩ વર્ષ છે)

પોતે કહ્યું–હવે તો ૧૦૦ પૂરાં કરો ને ખૂબ સેવા કરો. વગેરે ઘણાં આશીર્વચનો કહ્યાં.

મેં કહ્યું–આવાં પુસ્તક લખવામાં ઘણી અડચણો પડે છે, શરૂઆતમાં તો કટુ વચનો પણ એક ગામમાં સાંભળેલાં. છતાં પણ નવું સાહિત્ય ભેગું કરી લખવામાં છપાવવામાં ગામેગામ ફરીને પ્રચાર કરવામાં મને ખૂબ આનંદ થાય છે. તેથીજ આ કાર્ય છોડવાનું મનથતું નથી.

આવા તો ઘણા ઘણા ભગવદીયોના આશીર્વાદ મળ્યા છે. પણ "મોહે બળ હે દોઉઠોરકો, એક બળ મોહે હરિ ભકતનકો, દુજે નંદ કીશોરકો" એ ન્યાયે પ્રભુ પ્રેરણા કરશે ત્યાં સુધી કરીશ, જેવી પ્રભુ ઈચ્છા. પછી એ ભગવદીય સ્વસ્થાને પધાર્યા.

મારાથી બને તેટલી ગ્રંથ પ્રકાશનની ને તેનો પ્રચાર કરવાની **૫૨ વર્ષ સુધી** મહેનત કરી છે. હજુ પણ મારી તીવ્ર તમન્ના ઘણાં પુસ્તક લખવાની બાકી રહે છે. જો વૈ. બન્ધુએ પુસ્તક ખરીદી સહાય આપે તો જ બને તેમ છે. એક વૈ.એ તો શ્રદ્ધા વ્યકત કરી છે કે, તમને શ્રીમહાપ્રભુજીએ આટલી મોટી ઉંમર [હાલ ૮૩ વર્ષ] સુધી જીવાડયા છે, તે વૈ.ની સમ્પ્રદાયની પુસ્તકો દ્વારા ટહેલ કરવા માટે જ છે, અને હજુ પણ તમે વધુ કાર્ય કરી શકો તેવી શકિત તમારામાં દેખાય છે. એ ભગવત્કૃપાનું બળ છે એમ જાણજો.

લી. લલ્લુભાઈ છગનલાલ દેસાઈના જયશ્રીકૃષ્ણ.

॥ श्रीगोकुलेशजयति ॥

चतुर्थ ग्रहाधिपति–श्रीकृष्णलीलारसाविष्ट–गो.श्री १०८ श्रीकन्हैयालालजी महाराज

(શ્રી વિઠ્ઠલેશ પ્રભુ) के वचनामृत.

૧. એક સમય આપશ્રી પ્રસન્નતામેં બિરાજત હતે, તબ એક વૈષ્ણુવને વિનતી કીની જે રાજ, શ્રીમદાચાર્ય શ્રીવલ્લભાચાર્યજી ઓર શ્રીગુસાંઈજી કે સમયમેં શ્રીઠાકુરજી સાક્ષાત્ બોલતે, લીલા સહીત દર્શન, અનુભવ દેતે, ઓર યા વર્તમાન સમયમેં કાંઈ દીસત નહિ સો કૃપા કરકે સમજાઇયે. તબ આપશ્રીને આજ્ઞા કીની જે, વે સમય વેસોઈ હતો, ઓર અબ વે સમય નહિ હે, જેસે પ્રગટ અગ્નિ ઓર અબ આચ્છાદન અગ્નિ, અબ યા કાલમેં સબ ગુપ્ત હે.

૨. એક સમય શ્રીગોકુલમેં નામાધરકે ચોકમેં વૈષ્ણવ સમાજ બહુત હતો તબ વે સમય આપશ્રી શ્રીમુખે આગ્યા કીની જે, વસ્તુ માત્રકે તીન તીન સ્વરૂપ હે; શ્રીપુરૂષોત્તમસું લેકે શ્રી વ્રજભક્ત, શ્રી ગિરિરાજજી, શ્રીયમુનાજી, શ્રીવલ્લભકુલ, વૈષ્ણવો સમસ્તનકે પંચતત્વકે પ્રસંગપર કહે, વે પ્રસંગ બહોત ચલ્યો. વા સમય જે અનુભવી વૈષ્ણુવો પાસ બેઠે હતે ઇનને વે રસપાન કીયો, ઓર અપને અપને પુસ્તકમેં વે પ્રસંગ લીખ લીયો હે.

૩. એક સમય આપશ્રીએ આગ્યા કીની જે, પુષ્ટ પુષ્ટિ રસ વાર્તા પ્રસંગ વિજાતીસું ગોપ્ય રખની, કયોં જે શ્રીગોકુલેશજી આગ્યા કરત હે, યહ હમેરા પ્રમાણસું ન્યારા ભક્તિમાર્ગમેં (પ્રમેયમાર્ગમેં) શ્રીવલ્લભાચાર્યકો અનુભવ મુખ્ય હે. વે રસ અનન્ય ભક્તિ વિના ઓર જાનત નાંહિ.

૪. એક સમય આપશ્રીએ આગ્યા કીની જે, અન્ય સંબંધ કરેગો સો નરકમેં ગિરેગો, સાક્ષાત્ સ્વરૂપ સંબંધ વિના સબે અન્ય સબંધ હે, વે પતિવૃત ધર્મસું ભ્રષ્ટ હોત હે.

૫. એક સમય દક્ષિણમેં વિષ્ણુકાંચી આપશ્રી પધારે હતે, તબ વહાંકે ઠાકુર વરદરાય માહારાજકું આપશ્રીને રાજભોગ સમર્પ્યો; ભોગસરે પાછે વહાંસું પ્રસાદ આયો; સો સબનને લીયો. તબ એક સ્વરૂપ નૈષ્ટિક ભકતે વિનતી કીની જે રાજ, વે પ્રસાદ લેવેમેં મેરે મનમેં ગ્લાની આવત હે, તબ આપશ્રીએ આગ્યા કીની જે, યહાં શ્રીવલ્લભાચાર્યજીકી આગ્યા હે, યાતેં આજ્ઞા જાનકે પ્રસાદ લેવેમેં હરકત નાંહિ, ઓર એસે ભકતકું ચલાયકે યહાં આવનો નાંહિ, એસી આગ્યા કરકે વે ભકતકું આપશ્રીએ અપને હાથસું અધરામૃતકી પાતલ ધરદીની.

૬. વિષ્ણુકાંચીમેં શ્રીમહાપ્રભુજીકી બેઠક હે. વહાં આપને મુકામ કીયો હતો, વહાં શ્રીગોકુલનાથજીકો વિવાહઉત્સવ કીયો, તબ એક સંગમેં વૈષ્ણવ હતો વાને શ્રીગોકુલનાથજીકો વિવાહ ઉત્સવ જાનકે શ્રીગોકુલનાથજીકું સહેરો ધરતે પહેલે મંગલઆડ (પીયર) કંકુકી કરકે દર્શનકું આયે, તબવાકું દેખકે આપશ્રીએ આગ્યા કીની જે, શ્રીઠાકુરજીકું સહેરો ધરે પહેલે પીયરઆડ નહિ કરની, સહેરો ધરે પાછે કરની.

૭. એક સમય વિષ્ણુકાંચીમે પ્રસંગોપાત બાત ચલી તબ આગ્યા કીની જે, યહાંકે મંદિરમે સીડીપેં જયદેવ સ્વામીકી અષ્ટપદી હોયવેસું શ્રીવલ્લભાચાર્યજી ભગવદ્ નામપેં ચરણ નહિ ધરવેસું વહાંકે શ્રીઠાકુરજી પધારકે આપકું અપને મંદિરમેં ઉપર પધરાય ગયે, ઓર આપકુ સંગ બેઠાય ભોજન કીયો, ઓર વા મંદિરકી છત નીચે, એક છાવકી (ગરોળી) હે વાકો જે કોઈ સ્પર્શ કરે વાકું ઓર છાવકી છીયેકો દોષ નહિ લગત એસી ભગવદ્ આજ્ઞા હે.

૮. એક સમય શ્રીમુખે આગ્યા કીની જે, વૈષ્ણવકે માથે ગુરૂ જે સેવા પધરાય દેતહે વે સેવામેં તેજ ગુરૂકો આવિર્ભાવ જાનકે સેવા કરની, એ માર્ગોકત આગ્યા કીની.

૯. એક સમય મદ્રાસ પ્રદેશમેં આપ ગંગાદશમીપેં વહાંકે શેઠકી ધર્મશાળામેં બિરાજત હતે. તબ વહાં દો વૈષ્ણવ ગુજરાતસું આય પહોચ્યે, વે ચાર ચાર દિનકે ભુખે હતે, તબ આગ્યા કીની જે

પ્રસાદ લેવે બેઠ જાઓ, તબ વૈષ્ણવ સ્વરૂપ નૈષ્ટિક હતે ઈનને વિનતી કીની જે રાજ આપ ભોજન કરો પાછે પ્રસાદ લેવે બેઠેંગે, તબ આપને વૈષ્ણવકો સુખ વિચારકે આગ્યા કીની જે, વૈષ્ણવકું આગ્યા મુજબ ચલનો ચાહીએ, તબ વૈષ્ણવ વિચારમેં પડ ગયે તબ આગ્યા કીની જે પ્રભુ ગિરિરાજ ઉઠાવંગે તુમસુ કંકર ઉઠેગો નાંહિ. આગ્યાકો પાલન કરનો એ સેવક ધર્મ હે. ઓર પ્રભુકો સુખ વિચારનો એ દાસ ધર્મ હે. એસે કીતનેક પ્રસંગસું સમજાયકે વાકું ભુખે જાનકે પ્રસાદ લેવે બેઠાયે.

૧૦. એક સમય આગ્યા કીની જે વૈષ્ણવકું દર્શન ચરણસ્પર્શ વિના પ્રસાદ લેનો ઉચીત નહિ, ઓર તીલક વિના સનમુખ દર્શનકું આવનો નહી. શ્રીપ્રભુ સનમુખ બગાસું નહી ખાનો, ઓર સનમુખ રહેકે આરસીમેં મુખ દેખ તીલક ન કરનો, ઓર સનમુખ બેઠ ભોજન ન કરનો; ઓર ગીલે કપડાસું શ્રીસનમુખ ન જાનો. એસી શિક્ષા દે વૈષ્ણવકુ સમજાયે.

૧૧. પ્રસંગોપાત કોઈ કોઈ સમયપેં આપશ્રીએ આગ્યા કીની જે વૈષ્ણવનકું કાહુ ભગવદીકી દેખાદેખી ન કરની; વૈષ્ણવતા બડી કઠીનતાસું હોય હે. ઓર સખડીઘર સદા સ્વચ્છ રાખનો; વાકી ટહેલ ભાવ વિજાતીસું ન કરાવની, ઓર વૈષ્ણવકું બહોત વિચારકે ચલનો આગેપાછેકો પરિણામ દેખકે ચલનો. એસે આગ્યા કરત હતે.

૧૨. એક સમય દક્ષીણ પ્રદેશમેં તીન ચાર વૈષ્ણવ મીલકે રસોઈ કરત હતે, ઈતનમેં આપશ્રી રસોઈ કરત કરત વૈષ્ણવકે ચોકાકે પાસ પધારે ઓર આગ્યા કીની જે, આજ તુમને કહા રસોઈ કીનીહે, તબ વૈષ્ણવે વિનતી કીની જે રાજ, ખીચડી ઓર બાટી, તબ આગ્યા કીની જે ખીચડી બાટીકો કહામેર, કેસે ભોગ ધરવેમેં સુજીતા (સુગમ) હોયગો; પ્રભુકું જે સામગ્રી કે સંગ જે સામગ્રી સોહાય એસે ધરની, આરોગાયવેમેં વાત્સલ્ય ચહીએ. અંગભંગ સામગ્રી ન ધરી જાય. વૈષ્ણવકું સાવધાનીસું પ્રભુ સુખાર્થ સામગ્રી તૈયાર કરકે અરોગાવની.

૧૩. એક સમય એક વૈષ્ણવે વિનતી કીની જે રાજ, આપકે અનન્ય અતરંગી નિકટવર્તી ભક્તોકે વિષે દોષ દીખવેમે આવત હે, સો કેસે સંભવે, તબ આગ્યા કીની જે વે દોષ નહી હે; પ્રભુકી ઇચ્છાહિકો કારણહે, એસે વૈષ્ણવમે સનમુખતાકે ગુણ આગે અનેક દોષકી કહાચલી “ अपिचेत्सुदुराचारो भजते मामनन्य भाक्, साधुरेव स मंतव्यः ” ઇતિ. યાતે વૈષ્ણવકુ કાહુકો દોષ ન દેખનો. અપનો દોષ દીખવેમેં આવે સો કૃપા સમજની.

૧૪. એક સમય દો તીન વૈષ્ણવ ઠાડે હતે તબ આગ્યા કીની જે, આધુનીક વર્તમાન સમયમેં દેખાદેખી વિષયબાત બહોત ચલ રહી હે. સો એસે તુમ મત ચલીઓ. ઓર સમસ્ત વૈષ્ણવકું એહી આગ્યા હે, ઓર જે કોઈ ચલતહે વાકે હાથકો ખાનપાન તુમ મત કરીઓ. એસી આગ્યા કરકે શ્રીહસ્તસું પત્ર વા વૈષ્ણવકુ લીખ દીયો.

૧૫. એક સમય આગ્યા કીની જે, વૈષ્ણવકું ન્યાયકે પેંડે ચલનો, ઓર જ્યાં ત્યાં વિના વિચારે મન લગાવનો નહિ. એક પ્રભુ સિવાય ઓરમેં મન લગાયવેસું અનર્થ હોયહે. પતિવ્રત ધર્મસું નષ્ટ હોતહે. ઓર અનન્ય ધર્મકો પોષણ કરનો.

૧૬. એક સમય આપશ્રીએ આગ્યા કીની જે, લગની બૂરી ચીજ હે, વે બાત પર કહી, જે સ્ત્રીકો વિશ્વાસ નહિ કરનો, પતિમાર સતી હોય એસી આગ્યા કરકે, એક દૃષ્ટાંત કહે કે, સબ વૈષ્ણવકુ સમજાયે, ઓર આગ્યા કીની જે, રાંડગાંડકો કાંઈ ભરૂસો, વા સમયકો લટકો વચનામૃતકી માધુર્યતાકો સુખ અનિર્વચનીય હતો.

૧૭. એક સમય આપ શ્રીગોકુલમેં દોઢીપાસ તખત પર (પાટ પર) ગાદી તકીયા પેં બિરાજત હતે; તબ એક વૈષ્ણવ પંખો કરત હતે; તબ એક ભકત નિજ મંદિરસું આયે, ઓર નિકટ સમાજ ગુણીજન સર્વ બેઠે હતે, તબ વે ભકતકુ આગ્યા કીની જે વૈષ્ણવ પંખો કરત હે વે પરદેશતે અબી આયો હે વે ભૂખ્યો હે વાકું પ્રસાદ લેવાઈયો. તબ વે ભકતને કહી રાજ પ્રસાદ તૈયાર હે,

તબ આગ્યા કીની જે ભૂખેકુ ભોજન દેના ચાહીયે.

૧૮. એક સમય આગ્યા કીની જે વર્તમાન સમય મેં જુઠ વિના બાત નહિ હે, યાતે વૈષ્ણવ હોય જુઠ નહિ બોલનો. ઓર સ્વાર્થીક ઉદર પોષણાર્થ ન ચાલે બોલનો પડે તો જેસે આટેમેં લોંન, કયોં જે ઉદર ભરનો સાહસ તે હોત હે, જીતનો સુખ સત્ય બોલવેમેં હે એસો જુઠમેં નહિ હે. યાતેં જુઠ બોલનો અનુચિત હે. પ્રતિતિ ઘટે સબ પ્રકારકે અનર્થ હે.

૧૯. એક સમય ગુજરાતકે પ્રદેશમેં વાડાસીનોર ગામમેં ૭ સાત વૈષ્ણવ પ્રસાદ લેવે બેઠે હતે, તબ આપકો અધરામૃત મુખીયાજી લેકે પીરસવે લગે, તબ સબને લીયો, એકને ન લીયો, તબ મુખીયાજી ઓર પાસકે વૈષ્ણવો ઠાડે હતે, ઇનકું બુરી લગી, જે અધરામૃતકો અનાદર કીયો; પાછેં સબ મીલકે આપકું વિનતી કીની જે રાજ, ફલાણે વૈષ્ણવને આપ કે અધરામૃતકો અનાદર કીયો; તબ આપશ્રીયે આગ્યા કીની જે જુઠન હરકોઈ કે હાથકી લેવેકે રીત નહિ હે; જબ હમ ઇનકું ધરત હે તબ વે લેત હે. તબ વે ચુપ હોય રહે.

૨૦. એક સમય આપ ગુજરાતમેં વાડાસીનોર છડી સવારી અકેલે પધારે હતે, વાહી સમય ખવાસ સંગ હતો ઓર કોઈ માણસ આયે નહિ હતે; તબ આપને અપને મંદિરમેં અપને હાથસું રસોઈકી સામગ્રી સિદ્ધ કરે, પાછે ખવાસકું આગ્યા કીની જે, હમેરો પુસ્તક નિત્ય નિયમકે બસ્તામેં હે, સો પધરાઈયો; તબ ખવાસને વિનતી કીની જે રાજ કોનસો પુસ્તક પધરાવું, તબ આગ્યા કીની જે ભોગ ધરવેકો, પાછેં ખવાસને બસ્તા લાય દીયો, પાછેં આપશ્રીને નિકાર લીયો; પાછેં સમય પાયકે વિનતી કીની જે, રાજ યહાં કે મંદિરમેં રાજભોગ ભયે નહિ હતે; ઓર શ્રીઠાકુરજીકુ ભોગ ન ધર્યો, ઓર પુસ્તકજીકું ભોગ સમર્પ્યો યાકો કારણ કૃપા કરકે સમજાઈએ. તબ આપને આગ્યા કીની જે હમ જબ યહાં પધારે હે તબ વે

સેવ્યસ્વરૂપકું અભ્યંગ સ્નાન કરાય, સેવા સિંગાર પ્રથમ દિન કરકે ભોગ ધરત હે; ઓર આજ હમને સ્નાન કરાયે નહિ, યાસું પુસ્તકજીકું ભોગ સમર્પ્યો. તબ ખવાસને ફેર વિનતી કીની રાજ સમજ્યો નહિ. તબ આગ્યા કીની જે જેસે સેવા કરનહાર કે ભાવાનુસાર સ્વરૂપ બિરાજત હે, એ પ્રસંગ પર કીતનેક દ્રષ્ટાંત દેકે સ્વરૂપ નિરૂપન કીયો. સો વે વચનામૃત અતિ ગૂઢ રહસ્ય પ્રભુ કૃપા કરકે જનાવે તબ જાન્યો જાય. પ્રભુ કૃપા વિના સમજાય નહિ, અનન્ય ભકિત સિવાય કૃપા દુર્લભ—“ ये यथा मां प्रपध्यंते तां स्तथैव भजाम्यहम् ” એસે ભગવદ્ આગ્યા પ્રતિપાદન કરકે સમજાયે.

૨૧. એક સમય આપકું વિનતી કીની જે રાજ, યા ગામ મેં મુખીયાજીકો અસૌકર્યતા હોવેસું બાઈ સેવામેં નહાતહે જબ વાકુ અડચન આવત હે તબ શ્રીકું શ્રમ હોત હે તબ આગ્યા કીની જે યહાંકે મરજાદી વૈષ્ણવકુ પંચવારેકી રજા લે ન્હવાયકે અડચણ મેં સેવા કરાવની.

૨૨. એક સમય આપ ગુજરાત બિરાજત હતે તબ વા ગામમેં કોઈ મર ગયો, તબ વાકે પાછેં સમશાનમેં બહોત માણસ સંગ ગયે, પાછેં વહાંસું આયકે એક વૈષ્ણવને આપકુ વિનતી કીની જે રાજ, મુડદા પીછેં સમશાન જાયવેસું સુતક લગત હોયગો ? તબ આગ્યા કીની જે મુડદાકું છુવે વાકુ તારા સુતક લગે, ઓર સંગ સેંકડો મનુષ્ય જાય વાકું સ્નાન માત્રતેં શુદ્ધિ હે. યહ આગ્યા કર વાકું પ્રસાદ લેવેકી આગ્યા દીની.

૨૩. એક સમય શ્રીગોકુલમેં એક વૈષ્ણવ રહત હતે. વાકી ભોજાઈ દેશમેં મર જાનેસે વાકુ સુતક લગ્યો, પાછે વાનેં સુતક પુરો ભયે મુછ મૂડન કરાય કે શ્રીકે સનમુખ દર્શનકુ આય ઠાડો ભયો, તબ આપ વાકું દેખકે આગ્યા કીની જે, કોનકી મુછ મુડાઈ હે, તબ વાનેં સબ વૃતાંત કહે, તબ આપ વાકે પર ગુસ્સે હોય આગ્યા કીની જે, કોનકું પુછકે મુછ મુડાઈ હે, તેરો મુખ મત દીખાવ, તબ

વા વૈષ્ણવને વિનતી કીની જે રાજ, મુછ ન મુડાઉં તો મંદિર મેં પેસવા ન દે. યા ડરસું મુડાઈ હે, તબ આગ્યા કીની જે, વડીલની માબાપકી મુછ દેની, વહુ છોરાનકું દેવેકી રીત નાંહિ, પાછેં વા વૈષ્ણવને મુછકે ઠેકાણે કાજર લગાય કે સનમુખ આયે ઠાડો રહ્યો તબ ખૂબ મુસકાયે—

૨૪. એક સમય આગ્યા કીની જે, હલકી વરણકી નોકરી ન કરની, સત્તાદોષ લગે વિના રહત નાંહિ. ઔર ફીર આગ્યા કીની જે, જીનકી બાતમેં ફરક વાકે બાપમેં ફરક, ફીર આગ્યા કીની જે અબ પ્રમાણ મત તોડો.

૨૫. એક સમય ગુજરાતમેં અપને મંદિરકે ઠાકુરજીકુ વનમેં ફાગુણ કે દિનોમેં પધરાયવેકુ આપકુ વિનતી પત્ર લીખ્યો તબ આગ્યા કીની જે, પ્રથમ શ્રીગોકુલકી ભેટ નિકારકે પધરાવને. એસે આગ્યા પત્ર લીખ ભેજ્યો.

૨૬. એક સમય વૈષ્ણવ કુલકી માલા લે આપશ્રીકુ શ્રીકંઠમે ધરવે ગયે, તબ શ્રીમુખે આગ્યા કીની જે, એક માલા હે કે દોય, તબ વૈષ્ણવે વિનતી કીની જે રાજ માલા એક હે, તબ આગ્યા કીની જે શ્રીઠાકુરજી કે તાંઈ રહેનદે, ઈતનેમેં વૈષ્ણવે શ્રીકંઠમે પહેરાયદીની તબ મુસકાય આગ્યા કીની જે સ્વરૂપ નૈષ્ટિકકે એહિ લક્ષણ હે.

૨૭. એક સમય શ્રીગોકુલમેં આપ અપની બેઠકમેં બિરાજત હતે, તબ એકને પુછી જે રાજ શ્રીવહુ બેટીજી બ્રહ્મસંબંધ દેતહે ઔર આપ દેતહો યામે કછુ તારતમ્ય હોયગો, સો કૃપા કરકે સમજાઈયે. તબ આગ્યા કીની જે હમેરે ઘરમેં ગદીનશિનકે ભાવતે વહુજી બ્રહ્મસંબંધ કરાવતહે યામે કછુ તારતમ્ય નહિ, ઔર દુસરે ઘરનમેં મોતીવાલે બાલકકો લાયો જાય તો આછો, વહુજી બાલકકી પરોક્ષમેં દે શકેહે, યામેં આત્મા હે, સો વામેં પું ભાવહે, યાતે બ્રહ્મસંબંધ કરાવે તો હરકત નહિ, હમેરે ઘરમેં ઔર ઘરકે વૈષ્ણવકુ ફીર બ્રહ્મસંબંધ કરાયવેકી રીતહે; બ્રહ્મસંબંધ એક પ્રકારકે નહિ હે, જીનકો જેસો વરણ તેસો

વાકુ ફલીભૂત હોત હે.

૨૮. એક સમય આગ્યા કીની જે, હમેરી સેવા જીનકે માથે બિરાજત હે, ઓર સેવા સર્વસ્વ પદાર્થ પ્રગટ સ્વરૂપ જાનકે સેવા કરે હે વાકુ હમ સાક્ષાત પ્રગટ અનુભવ દેયંગે.

૨૯. એક સમય તીન સ્વરૂપ નૈષ્ટિક અતરંગ ભકત સંવત ૧૯૬૨ કે અસાડ વદી ૫ (વ્રજમિતિ શ્રાવણ વદી ૫) કુ આપશ્રીકે પાસ સેવા પધરાયવેકુ આયે, તબ આપશ્રી ગુજરાતમેં વાડાસીનોર ગામમેં અપને મંદિરમેં અપની બેઠકમેં શૈયાપેં બિરાજત હતે તબ સ્વરૂપ નૈષ્ટિક ભકત જાની કૃપા કરકે શ્રીચરણારવિંદ (શ્રીપાદુકાજી) દો જોડ દો જનકે માથે પધરાય દીયે, તબ વૈષ્ણવે વિનતી કીની જે રાજ સેવાપ્રકાર કોન ભાંતીસુ કરીએ, તબ આપને આગ્યા કીની જે, શ્રીબેઠકજીકે પ્રકાર મુજબ સેવા કરીયો, ઓર શ્રીગોકુલેશજીકે ગ્રંથ શ્રીસ્વરૂપ રસાવલી, મન પ્રબોધ, વિગેરે ગ્રંથનકે સિદ્ધાંત અનુસાર અનુકરણ કરીયો, તબ ફેર વિનતી કીની જે રાજ ભોગ ધરવેકી કહા આગ્યા હે. તબ આગ્યા કીની જે, તુમેરી ઈચ્છામેં આવે સો ધરીયો. પાછે આપને અપને શ્રીહસ્તસું અપને વહી ચોપડેમેં રૂા. ૧૦) શ્રીકે પાદુકાજી પધરાયેકી ભેટ ખાતે જમે કરકે, સબ વિગત લીખી હે. તબસું શ્રીવિઠ્ઠલેશ પ્રભુકે અનન્ય ભકતો શ્રીબેઠકજીકે પ્રકારસું સેવા કરકે અનન્ય ભકિતસું ચલ રહે હે, વે શ્રીપાદુકાજી મણીભાઈ તથા ચંદુ સેવકકે માથે જબસું પધરાયે તબસું અબીતક એ દો જનકે માથે બિરાજત હે–વાહી સમય તીસરા વૈષ્ણવમાં મણીભાઈની પત્ની લલીતા તેમના કીરતનની બા હતાં.

૩૦. સંવત ૧૯૬૮ કે મહા સુદી ૧૩ તેરસકુ શ્રીજસોદાઘાટપેં આપને શ્રીનાથજી પધરાય વસંતકો ભારી મનોરથ કીયો, તબ પ્રથમ ઘાટપેં શ્રીયમુનાજીકે તટપેં સીડી કરનકુ મજુર પાવડો ચલાય રહે હતે, વે જોઈ આપને આગ્યા કીની જે, અરે એ કહા કરે હે! યહાં શ્રીમહારાણીજીકે તટ વિષે પાવડા કોદારા કયોં ચલાવે હે, એ તટ સબ

સ્વરૂપાત્મક હે એસી આગ્યા કરકે બંધ કરાયે.

૩૧. સંવત ૧૯૬૮ કે ફાગુન સુદ તેરસકુ આપ ગોકુલ મેં અપને મંદિરમેં શ્રીનાથજી (શ્રીગોકુલનાથજીકુ,) કુંજકો ભારી મનોરથ કરકે પધરાયે, તબ વે દિવસકી પ્રથમ રાત્રકુ કુંજ બાંધતીબિરીયાં આપ વહાં પોઢે હતે, તબ એકને વિનતી કીની જે રાજ, શરદી પડત હે, વા બિરીયાં, આપકો શ્રીઅંગ બિમારીસું અસકત બહોત હતો તબ, આપને આગ્યા કીની જે યહાં સોવે કો કારણ તુમ કહા જાનો.

૩૨. સંવત ૧૯૬૮ કે ફાગુણ સુદી ૧૩ કુ આપને આગ્યા કીની જે, અબ ×છેલ્લો મનોરથ હે, અનુભવ સિદ્ધ હે, કીસીકો મન મત દુઃખાવો એ આગ્યાકર સબનકુ છેલ્લી પહેરામણી દીની ગૂઢ આશયકી ભુલવણી દીખાઈ.

૩૩. એક સમય શ્રીગોકુલમેં ખવાસ જલ આરોગાવન ગયે તબ આપને આગ્યા કીની જે, જલ કહાં કો હે, તબ ખવાસને વિનતી કીની જે રાજ કુવાકો જલહે, તબ આગ્યા કીની જે યહાં શ્રીગોકુલમેં રહે કે કુવાકો જલ લેનો ઉચિત નહિ હે, શ્રીયમુનાંજલ કહાં મીલેગો.

૩૪. એક સમય આપને આગ્યા કીની જે, વ્રજમેં ખડાઉં જુતી પહેરકે ફીરનો નહિ યહાં તો સબ સ્વરૂપાત્મક હે.

૩૫. એક સમય આગ્યા કીની જે અબ શ્રીનાથજીકી ઇચ્છા રાજલીલા કરવેકી હે સો થોડેસે દિનમેં હોયગી.

૨૬. એક સમય આગ્યા કીની જે વૈષ્ણવકું વિના વિચારે બહોત બોલનો નહિ ઓર જે કછુ બાત સુની હોય સો એક પહોર તક પેટ

× આપએ આ મનોરથ કરી નિજ પ્રભુને લાડ લડાવી પ્રસન્ન કરી અને નિજ સેવકોને જણાવ્યું કે; હવે આ લીલા સંકેલીને આપને નિત્ય લીલામાં પધારવું હતું. તેથી પોતે નિત્યલીલા પધાર્યા સં. ૧૯૬૮ ફાગણ વદ ૧૪.

મેં રાખકે વિચાર કે જુવાબ દેનો વિના વિચારે તુરત જવાબ દેવેમેં રસાભાસ હોત હે.

૩૭. એક સમય આગ્યા કીની જે હમેરે પાસ રહેવે વારે અપને બલસું રહી શકે નહિ હે, હમેરી ઇચ્છાસું રહી સકત હે.

૩૮. એક સમય આગ્યા કીની જે વૈષ્ણવે પ્રગટ સ્વરૂપકી સેવા ટહેલ કીની હોય વે મુજબ સેવા કરવેસું સાક્ષાત અનુભવ હોત હે.

૩૯. *એક સમય એક વૈષ્ણવે વિનતી કીની જે રાજ હમ શ્રી ગિરિરાજકી પરિક્રમા કરી આવે, તબ આગ્યા કીની જે કરની હોય તો હમેરી કર લીજો, સબસે સર્વોપર વસ્તુ સેવાહે, સેવા ટહેલ છોડકે એસો શ્રમ ક્યોં કરે હે. એ પ્રસંગ પર શ્રીગુસાંઈજીકે સેવક× પરિક્રમા કરતો હતો ઇનકી વાત કરકે સમજાયે.

૪૦. એક સમય આગ્યા કીની જે હમેરો હે વાકુ દંડ કહા, પ્રગટ સ્વરૂપસું વિમુખ રહેનો સોઈ દંડ હે.

૪૧. એક સમય આગ્યા કીની જે હમ સદૈવ બાલલીલા કરતહે જબ રાજલીલા કરવેકી ઇચ્છા હોયગી તબ સબ ફીર જાયગો.

૪૨. એક સમય એક વૈષ્ણવે વિનતી કીની જે રાજ આપકું આરોગવે પોઢવેમેં વિગેરેમેં પરિશ્રમ બહુત દીખવેમેં આવતહે સો કૃપા કરકે એ શ્રમ દુર હોય તો આછો. હમકુ દેખ્યો જાત નહિ, તબ આગ્યા કીની જે એસેમે વખત નિકારેંગે તો ઓર કાર્ય કબ કરેંગે.

૪૩. એક સમગ આગ્યા કીની જે શ્રીકી સેવા જીનકે માથે

---

* નીજપ્રભુની સેવા છોડીને જવાથી અપરાધ લાગે છે. ઘઉં કે ચોખા વીણી એક કાંકરો કાઢો તોપણ એક પરિક્રમાનું ફળ મળે છે. એ સામગ્રી પણ સ્વરૂપાત્મક છે તે વીણીને તૈયાર કરી પ્રભુને આરોગવાલાયક થાય તે ફળ અધિક છે.

× વ્રજમંડળ, વ્રજભૂમિ, વ્રજરજ એ તમામ શ્રીકૃષ્ણ પ્રભુસમાન સ્વરૂપાત્મક છે એ વ્રજલીલા આપે ખૂબ વૈષ્ણવોને સમજાવી છે.

બિરાજતહે વે સર્વસ્વ પ્રગટ સ્વરૂપ જાનકે સેવા કરતહે, ઓર વસ્તુકો ઠૌર વાકો હૃદયમેં નહિ હે વાકુ લૌકીક વૈદીક બાધક નહિ હોય.

૪૪. એક સમય હાસ્યવિનોદસું શ્રીજન્મ ઉત્સવપેં આગ્યા કીની જે, આપ છેલ્લો શ્રીજન્મઉત્સવ હે, જે મનોરથ હોય સો કરલો. તબ વિનતી કીની જે રાજ, મનોરથ કોનસો કોન રીતીસું કરવેકી ઇચ્છા હે, તબ આપને આગ્યા કીની જે, દીખાવેંગે, સો શ્રીઉત્સવ છેલ્લો આપને દીખાયો, ઓર આગ્યા કીની જે પુછનો હોય તો પુછલો પરકીસાલમેં કોનકુ પુછોગે, પાછે દીખે સો કરીયો.

૪૫. ×એક સમય આપ પ્રસન્નતામેં બિરાજત હતે તબ આગ્યા કીની જે હમ લીખાવે સો વચનામૃત લીખ લો.

૧ એક રંગ નહિ દેખ્યા.

* ૨ દુનિયામેં યાર નહિ હે.

૩ માલીકકુ ખીજાના નહિ.

૪ મરજી કીસીને નહિ સાધી

૫ વખત ગયો હાથ નહિ આવે હે.

૬ બાત એસે સમજકે કરની, ફીર પસ્તાના નહિ પડે.

૭ જબ તક રેખ નહિ આવે તબ તક બાલકકી બાતમેં બુરા નહિ માનના.

૮ મનકી મનમેં રહ જાયગી.

૯ જે મીલે સો દગાબાજ.

૧૦ જમાના બદલ ગયા.

૧૧ રહેમ દિલમે નહિ હે.

× દુનિયામાં બધા જ પૈસાના યાર છે માટે કોઈનો ભરોસો નહિ કરવો. વખત ગયો આવતો નથી માટે બને તેટલી સેવા કરી લો. સ્ત્રીનો વિશ્વાસ ન રાખવો પુરુષના ગયા પછી સ્ત્રીઓ ગમેતેમ દ્રવ્ય ઉડાવે છે.

* આપ નિ. લી.માં પધારવાના છો તેથી વૈ.ને છેલ્લો મનોરથ કરીને સુચના આપે છે કે હવે મારે થોડા દિવસમાં જ જવું છે માટે તમે પુછી લો.

૧૨ આંખમેં મુરબ્બત નહિ હે.
૧૩ દેખો આગે કહા હોય.
૧૪ મોવાદમે કુછ હાથ નહિ આવે હે (લડાઈ ટંટામે).
૧૫ જીસ આદમીસુ યાર કહેના ઇસકુ પૈસાકા સવાલ નહિ કરના.
૧૬ રાંડ ગાંડેકો કાંઈ ભરોસો (સ્ત્રીનો વિષવાસ) ન કરવો.
૧૭ જાન જાય તો જાવેદે (કંઠે પ્રાણ આવે વાં તક કષ્ટ પડે પરંતુ ટેક ન છોડે.)
૧૮ ખેલ ઇસકા નામ જો પેં લગી હોય.

૪૬. *શ્રીમહાઉત્સવપેં આપને આગ્યા કીની જે અબ નયે સવંતસરપેં નઇ જાજમ બીછેગી.

૪૭. એક સમય આગ્યા કીની જે શ્રીકી સેવા સાક્ષાત પ્રગટ રસાત્મક સ્વરૂપ જાનકે કાન્તભાવસુસ્નેહ સંયુકત સેવા કરની, સેવા કાહુકે ભરૂંસે ન છોડની, ઓર ભાવ વિજાતીકે પાસ સેવા ન કરાવે યહ આજ્ઞા કીની.

૪૮. એક સમય આજ્ઞા કીની જે હમેરી પાસ અલૌકિક ધન હે, વાકો કોઈ ગાહક નહિ, ઓર લૌકિક ધનકી ઇચ્છા વારે બહોત આવત હે વાસું લૌકિક ધન દેકે વાકો સમાધાન કીયો જાત હે.

૪૯. એક સમય આજ્ઞા કીની જે વૈષ્ણવકુ ઉદરનિમિત્ત બ્યાપાર નહિ કરનો, ઓર કરે તબ ચાર વિભાગ નિકારે એક પ્રભુકો, દુસરો, ગુરૂકો, તીસરો વૈષ્ણવકો, ચોથો ઉદર ભરણાર્થે ગૃહસ્થાશ્રમમેં વાપરનો એસો વિભાગ કરવેવારેકુ વેપારરોજગાર બાધા નહિ કરત હે.

---

* હવે આ છેલ્લો મહોત્સવ છે. નયી જાજમ બીછેગી તે શું ? કે હવે બીજા મહોત્સવની શું ખબર કે કેવી રીતે ઉજવાશે. પોતે તો [illegible]

૫૦. +એક સમય આજ્ઞા કીની જે શ્રીનાથજીકી સેવા નિયમસર હોયગી, ઓર પ્રમાણસું સબ કામ કાયદા મુજબ હોયગો એસો સમય થોડેસે દિનમેં આવેગો.

૫૧. એક સમય આજ્ઞા કીની જે આગે સમય બહોત વિપરીત આવેગો.

૫૨. *એક સમય આજ્ઞા કીની જે જેસે બને તેસે વ્રજવાસ કરનો.

૫૩. એક સમય એક વૈષ્ણવે વિનતી કીની જે રાજ આપકે ઘર લાલજીકો પ્રાગટ્ય હોય તો આછો, તબ આપ એ આજ્ઞા કીની જે શ્રીઠાકુરજીકી ઇચ્છાસું હે જાયગો ઓર અપને ઘરમેં શ્રીનાથજી વહુ બેટીજીસુ પ્રસન્ન રહત હે. ઇનકી પાસ સેવા અધિક લેત હે.

૫૪. એક સમય આજ્ઞા કીની જે હમકુ ગુપ્ત લીલા કરવેકી ઇચ્છા હોય તો તબ લૌકિક ઉત્પન કરે હે, યાકો કારણ તુમ કહા જાનો ઓરકી સામર્થ નહિ.

૫૫. એક સમય આપે એ એક વૈષ્ણવસુ પૂછી જે એ લીલા કોનસી, તબ વૈંષ્ણવે વિનતી કીની જે રાજ વિરૂદ્ધ ધર્માશ્રય, કર્તુ અકર્તુ અન્યથાકર્તુ સર્વ સામર્થયુકત પ્રભુહો, એ સુનકે મુસકાયે. યેહી સમય આપે અન્ય લીલાકો સ્વાંગ ધારણ કીયો હતો.

+ હવે એ જ સમય આવ્યો છે, પ્રભુ ઉપરની ભાવના ઊડી ગઈ ને કાયદો આવ્યો. ભાવના નષ્ટ થઈ ગઈ છે.

* આપશ્રી આજ્ઞા કરે છે. વ્રજવાસ કરવો પણ અત્યારે તો વ્રજવાસ કરનારા કેવળ વિષયલોલુપતા. ધનસંગ્રહ ને ખટપટથી **વ્રજબાસ** કરી રહ્યા છે. ખરો વ્રજવાસ તો થોડાંજ વરસ ઉપર શ્રી નડીઆદવાળા પ. ભ. શ્રી ત્રિભોવનદાસ પીતામ્બરદાસે કર્યો. માત્ર એક જ વખત દર્શન માટે શ્રીગિરિરાજની ઝાંખી કરી, કોટડીમાં શ્રીમદ્ ભાગવત આદિ ગ્રન્થો વાંચતા એનું નામ વ્રજવાસ. એવો વ્રજવાસ કરવો જોઈએ.

૫૬. એક સમય આપકુ એક રાજાને વિનતી કીની જે રાજ સબઠોઉ મૂર્તી સ્વરૂપકુ ભોગ ધરત હે, સો સબ મુલ સ્વરૂપકુ કેસે પ્હોચત હોયગો ? સો કૃપા કરકે સમજાઇયે, તબ આપને આજ્ઞા કીની જે જેસે લૌકિક રાજાકો તેહેવાર હોય, વાકી ખુશાલી કે લીયે દીવાબત્તીકી રોશનાઈ, આતસબાજી, તોરણ આદે સબ ઠેકાણે હોત હે, સો સબકો ઉજીયારો આદે ખુશાલીકો આનંદ વો રાજાકે વહાં પહોચત હોયગો ? વે તો લૌકિક બાત હે, ઓર યહાં તો અલૌકિકને સાક્ષાત ભાવસંબંધસુ સબ અંગીકાર હોત હે જેસો પ્રશ્ન તેસો ઉત્તર દે સમજાયે.

૫૭. એક સમય શ્રીગોકુલમે અપની બેઠકમે બિરાજત હતે તબ વાર્તાપ્રસંગ ચાલી રહ્યો હતો, તબ એકને વિનતી કીની જે રાજ, શ્રી જન્માષ્ટમીકો ઉત્સવ, શ્રીમહાપ્રભુજીકો ઉત્સવ, શ્રીગુસાંઈજીકો ઉત્સવ, ઓર શ્રીગોકુલનાથજીકો મહાઉત્સવ, યાકો કારણ કૃપા કરકે સમજાઇયેં. તબ પ્રસંનતાસુ આજ્ઞા કીની જે તુમ જાનકે કહા કરોગે, તબ ફેર વિનતી કીની જે રાજ આપ નહિ સમજાવો તો ઓર કોન સમજાવેગો. હમ આપકેહે યાસું કૃપા કરકે સુનાવોગે તબ પ્રસન્ન હોય કે આજ્ઞા કીની જે મહા શબ્દ હે સો વિષેશતાકોહે, જેસે મહાભોગ, મહાનિશા, મહારાસ, માહાપ્રભુ, એસે શ્રીપૂર્ણપુરૂષોત્તમ સાક્ષાત્ પુષ્ટ પુષ્ટિ રસાત્મક પ્રભુકો પ્રાગટ્ય હોય તબ મહા શબ્દ વપરાયહે, શ્રાવણ માસકી એકાદશીકી રાત્રકુ સાક્ષાત પ્રભુ પ્રગટે યાતે વે મહાનિશી ભઈ, તેસે શ્રીકૃષ્ણ રસાત્મક પ્રભુ જન્માષ્ટમીપેં પ્રગટે વે સ્વરૂપ વ્રજભકતકે ભાવકે ભાવાત્મક સ્વરૂપ યાકે ભાવતે ભોગ સમર્પ્યો સો મહાભોગ ભયો, તેસે રાસાદિકમેં વ્રજભકતકુ મહાન્ કલેશ પ્રભુ મિલવેકો ભયો, ત્યારે તે ભકતોકે હ્રદયસુ પ્રગટ હોય રાસ કીનો સો મહારાસ ભયો, તેસે શ્રીમહાપ્રભુજી, તેસે શ્રીગોકુલેશજીકો પ્રાગટ્ય. સ્ત્રીનો જે ભાવ ગૂઢ તે શ્રીગોકુલેશસ્વરૂપ કૃષ્ણરસાત્મક હે, યાતેં શ્રીમહાઉત્સવ ભયો. ઓર દુસરો કારણ જે સબ ઉત્સવમેં દિન મુકરર કીએ જાતહે જે ઇતને દિન આગમ સામગ્રી

તૈયાર કરની, ઓર *શ્રીમહાઉત્સવપેં અગહન સુદી ૮ (માગસર સુદ ૮)સું સામગ્રી તૈયાર હોવે લગે સો બારે માસ તક હોય, એસે પ્રતિ વરસ હોય એસી મોહનભાઈજીજીકી કૃતીસું વાકે ભાવસું યે શ્રીમહાઉત્સવ મનાયો હે.

૫૮. એક સમય એક રાજાને પૂછી જે રાજ ગૌકુ માતા કહેત હે, ઓર વે મરે પાછે, ઓર જાતવારે ઉઠાવતહે, સોં માતાકૃ એસી કેસે બને ? તબ આપને આગ્યા કીની જે, વામે ભાવ સંબધ હે, ભાવ-મરે પાછે રાખ્યો નહિ જાતહે, ઓર દેહ સબંધકી માતાહે સો સબકીયો ચાહીયે, એ પ્રમાણ માર્ગકી બાત હે.

---

* શ્રીજન્માષ્ટમી, અન્નકુટ, વગેરે ઉત્સવો ઉપર તૈયારી કરવાની અમુક મુદત હોય છે. પણ આ શ્રીગોકુલેશ મહોત્સવ ઉપર તો મહાનુભાવ શ્રીગોકુલેશ ગુણાનુરાગી, શ્રીગોકુલેશ કૃપાપાત્ર પરમભક્ત શ્રીમોહનભાઈજીનો ગુઢભાવ માની બીજે જ દિવસ (માગશર સુદ ૮) થી સર્વ સામગ્રી એકત્ર કરવામાં આવે છે, જેમકે, :—

ઉત્તમ વસ્ત્ર તો આ શ્રીમહા ઓચ્છવ ઉપર જોઇશે, નૂતન શૃંગાર તો મહાઓચ્છવમાં અંગીકાર કરાવશું, એવી એવી અનેક વસ્તુઓનો સંગ્રહ એકત્ર કરતાં કરતાં જ્યારે ૧૨ મહીને બીજો મહાઓચ્છવ આવે ત્યારે તે બધો જ સંગ્રહ પ્રભુને અંગીકાર કરાવવામાં આવે છે. તેથી તે મહાઓચ્છવ કહેવાય છે. અત્યારે તો કેટલાક ઘરના વૈ. પોતાની સ્ત્રી, બાળકો માટે ઉત્તમ સાડી, ચોળી ને ઉત્તમ દાગીના ખાસ મહા ઓચ્છવ માટે તૈયાર કરાવી ધારણ કરે છે. તેવા અમે ઘણા વૈ.નાં દર્શન કર્યાં છે જો કે એ ભાવના પણ ઉત્તમ છે. પણ ૧લી પ્રભુ માટે, જ્યારે બીજી પોતાને માટે ફેર એટલો જ છે જો કે એ ભાવના પણ થોડે અંશે ઇચ્છવા યોગ્ય છે પણ પહેલાં એ વસ્તુ શ્રીને અંગીકાર કરાવી પોતે સ્વીકારે એટલો સુધારો ભાવના રીતે કરવો જોઇએ.

૫૯. એક સમય આપને વૈષ્ણવે વિનતિ કીની જે રાજ, શ્રીઠાકુરજી કે ચરણાર્વિંદમેં તુલસી નિત્ય સમર્પિં જાય, તબ આગ્યા કીની જે, એક વખત સમર્પિં હે, વાકો પાલન કરત નહિ, તબ નિત્ય સમરપકે કહા કરોગે, વે કેવલ પ્રવાહ હે. જીનને આત્મ નિવેદનકો રહસ્ય સમજ કે તુલસી સમર્પિં હે, ઈનકી સાચી પ્રિતસું સબ અંગીકાર પ્રભુ કરત હે, ઓર જીનકું આશ્રય દૃઢ નહિ હે, ઈનકી સર્વ સત્તા સબંધી વસ્તુ માત્ર સંસારમે લૌકિક અર્થ મેં લગ રહી હે, ઈનકું તુલસી સમરપવેકી મનાઈ કરી.

૬૦. એક સમય એક વૈષ્ણવે આપકુ વિનતી કીની જે, રાજ આપકે અતરંગ ભક્ત હે વામેં લોક વિરૂદ્ધ ક્રીયા દિસત હે, સો વાકું કછુ અપરાધ લગત હોયગો? તબ આપને ગીતાજીકો શ્લોક કહે કે, આજ્ઞા કીની જે "येतु सवांणि कर्माणि मयि सन्यस्यमत्पराः" વો જે કછુ કરત હે સો હમકુ નિવેદનં કરત હે, યાસું નિવર્ત હોત હે "अपिचेत्सु दुराचारो भजते मामनन्य भाक्। साधुरेव स मंतव्यः सम्यग्व्यवसितोसः ॥

૬૧. *એક સમય આપ શ્રીગોકુલમેં અપની બેઠકકી છતપેં

---

* ઉત્તર ભારતના રાજર્ષિ, માજીધારાસભ્ય સ્વ. બાબુ પુરૂષોત્તમદાસ ટંડને એક વખત વદ્યું છે કે :—

મુસ્લિમો પોતાના ધર્મમાં કટ્ટર છે. કોઈ પણ મુસ્લિમ માલેતુજાર હોય કે ગરીબ હોય, પણ પોતાના ધર્મની—કુરાનની [મસજીદ કે દરગાહ કે તાબુતની] કોઈ વખત નિંદા કે ટીકા કરી હોય એવું જોવામાં કે સાંભળવામાં આવ્યું નથી.

એવી જ રીતે કોઈ જૈનભાઈએ પોતાના ધર્મની ટીકા કે નિંદા રી હોય તેવું સાંભળ્યું કે જોયું પણ નથી. જ્યારે એમના વરઘોડા ાય ત્યારે આબાલવૃદ્ધ નરનારીઓ સુશોભીત વસ્ત્રાલંકારથી સજ્જ ઈને આવે છે.

બિરાજત હતે તબ દો તીન વૈષ્ણવ પાસ બેઠે હતે સો વાકે સંગ હાસ્યવિનોદસુ રસ વાર્તા ગૂઢ પ્રસંગ ચલાય રહે હતે એ પ્રસંગ અનિરવચનીય લીખવેમે નહિ. આવે તબ એક વૈષ્ણવ સીડીમે આવત દેખ્યો તબ આપને આજ્ઞા કીની જે મર્યાદા પુરૂષોત્તમ પધારે, તબ વૈષ્ણવે વિનતી કીની જે રાજ મર્યાદા પુરૂષોત્તમ કેસે ઘટે, તબ આપે એ આજ્ઞા કીની જે, "पुष्टि कायेन निश्चयः" શ્રીઅંગતે ઉત્પન્ન ભઇ શ્રષ્ટિ સ્વરૂપ સમાનહે, ઓર જીવ ભગવદ અંશ હે, ઓર ભકત ભગવાન એકહી હે, યાતે પુરૂષોત્તમ કહવેમેં હરકત નહિ, એસો હાસ્ય વિનોદ વચનામૃત કર્યો.

૬૩. ×એક સમય ગંગા દશમીકે દિના આપ ઓર સંગ સમાજ સહીત શ્રીયમુનાજી સ્નાન કરવેકું પધારે, તબ સબ જલમેં ખેલ રહે હતે, વામેસું એક વૈષ્ણવ તટપેં ઠાડો દર્શન કરતહે, તબ આપશ્રીએ આજ્ઞા કીની જે કેસે ઠાડો હે, સ્નાન કયોં નહિ કરતહે? તબ વૈષ્ણવે વિનતી કીની જે રાજ, શ્રીમાહારાણીજીમેં સ્નાન કેસે કીયો જાય, તબ આપશ્રીએ આજ્ઞા કીની જે, શ્રીગોકુલમેં આયકે એક વખત શ્રીયમુનાંજલમેં સ્નાન કીયો ચાહીએ, એસો માહાત્મ્ય હે, શ્રીયમુનાજી અધમ ઉદ્ધારની હે, એ આજ્ઞા કરકે વા વૈષ્ણવકુ સ્નાન કરવેકી આજ્ઞા કીની, પાછે બેઠકમેં પધારે, પાછે સબક તીનતીન સ્વરૂપ નિરૂપન કીયે, સો

જ્યારે આપણા વૈ૦ વરઘોડો કે સભા–વ્યાખ્યાન સાંભળવાની દરકાર પણ કરતા નથી. ઊલટું ભારોભાર નિંદા–ટીકા, મશ્કરી, ઠઠ્ઠા કરે છે, કેટલાં દૂષણ આપે છે તે બોલતાં શરમાતા પણ નથી. એવા એ ધિક્કારને પાત્ર છે.

× જેના હૃદયમાં શ્રીયમુનાજીની આધિ દૈવિક ભાવના ઉદ્ભવી હોય, યા આધિદૈવિક દર્શન થયાં હોય તો તેણે અવશ્ય સ્નાન ના કરવું, પણ ભૌતિક જલરૂપ દર્શન થાય તો તેવાઓએ માત્ર એક જ વખત સ્નાન કરવું એ ઇષ્ટ છે.

આગે વચનામૃતમેં લીખે હે. જાકુ આધિદૈવીક સ્વરૂપકો દર્શન હોયગો, વાકુ સબ સ્વરૂપાત્મક રસાત્મક દીખવેમેં આવેગો, સો વે માહાત્મ્યમેં પડેગો નહિ, વે શ્રીગોકુલમેં રહે કે લૌકિક ક્રિયા કબહુ કરેગો નહિ.

૬૪. એક સમય આપશ્રીએ આજ્ઞા કીની જે અપને ઘરમેં જયંતિમેં ઉત્સવાંતે પારણાં કરવેકી રીત હે.

૬૫. * એક સમય પ્રસંગોપાત આજ્ઞા કીની જે જ્યાં શ્રીઠાકુરજી શ્રીવલ્લભકુલ ભગવદભકતો ભગવદમંડલી બિરાજત હોય વહાં વ્રજકો ભાવ લાવનો.

૬૬. એક સમય શ્રીગિરિરાજ જતિપુરામેં અન્નકુટકે દિનોમેં અપને ઘરકે વૈષ્ણવ ભંડારી પ્રસાદ લેવે બેઠો હતો, તબ વાકી પાતલમેં મુખીયાજીને જુઠન ધરી હતી, સો વાકુ પીછેસુ ખબર પડી, પાછે દુસરે દિના વાકુ પ્રસાદ લેવેકુ બુલાયો, તબ વાને મને કરી જે મહારાજ, ગઈ કાલ મેરી પાતલમેં કાહુને જુઠન ધરી હતી, સો આજ મેં પ્રસાદ લેવે નહિ આવુંગો. તબ એ સુનકે આપને તપાસ કીની તો મુખીયાજીને જુઠન ધરી હતી. પાછે મુખીયાજીકુ આપને મને કરી જે કાહુકુ જુઠન મત ધરીયો, ઓર આજ્ઞા કીની જે વૈષ્ણવકું હરકીસીકે હાથકી જુઠન લેવેકી રીત નહિ.

૬૭. એક સમય દક્ષિણકે પ્રદેશમેં પુનામેં બિરાજત હતે, તબ વહાં સ્વરૂપ નૈષ્ટિક ભકત મુંબાઈસુ પવિત્રુ ધરવેકે તાંઈ પુના આયે, તબ આપને અપને અધરામૃતકી પાતલ વા વૈષ્ણવકુ ધરકે હાસ્ય વિનોદસું હાંસી પ્રસંગમેં આજ્ઞા કીની જે, તુમ હમેરે પાસ પાતલ ધરાવો હો, સો હમકુ શ્રમ હોય, સો તુમકુ અપરાધ લગેગો, તબ

---

* શ્રીહરિરાયજી આજ્ઞા કરે છે કે:—"મંડલમધ્ય બિરાજત ગિરિધર" જ્યાં ભગવદ્ મંડળી થતી હોય ત્યાં જરૂર પ્રભુ પધારે છે જ. તેમ શ્રીવલ્લભવંશ બિરાજતા હોય ત્યાં જરૂર વ્રજભૂમિની ભાવના કરવી જોઈએ.

વૈષ્ણવે વિનતી કીની જે રાજ, પતિવૃતા સ્ત્રી હોય, વાકો પતિ ઉદર પોષણાર્થ વ્યાવૃત્તી કરે, વામેં શ્રમ હોય, ઓર રસરમણ સમય વાકુ શ્રમ હોય, સો અપરાધ પતિવૃતા સ્ત્રીકુ લગત હોયગો કે નહિ ? એ સુનકે આપ મુસકાયે.

૬૮. એક સમય શ્રીગિરિરાજમેં આપકે ઉત્સવપેં માર્કંડપૂજા ભયે પાછે સબ વૈષ્ણવનકુ પ્રસાદ લેવે બેઠાયે, તબ વૈષ્ણવોએ વિનતી કીની જે રાજ અધરામૃત આયો નહિ, તબ આપને ભોજન કીનો નહતો, પાછે વૈષ્ણવોકી આરત જાનકે થોરોસો દુધઘર પ્રસાદ આરોગતે બટેરામેસું સબકુ પીરસતે પધારે, ઓર આજ્ઞા કીની જે અબ પ્રસાદ લેવે બેઠ જાવો, એસો અધરામૃતકો મહીમા હે, જીનકો જે ઇષ્ટ હોય વાકે હાથસું અધરામૃત લેવેસુ ફલીભુત હોત હે. જેસે ભાઇલાકોઠારીકે જમાઇ ગોપાલદાસકુ શ્રીગુસાંઇજીને કૃપા કરકે અધરામૃત દીયો, સો માર્ગકો સ્વરૂપ હૃદયારૂઢ ભયો, તેસે સ્વતઃ કૃપા કરકે દે; તો ફલીતાર્થ હોય હે. એસી આજ્ઞા પ્રસંગોપાત કીની.

૬૯. ×એક સમય શ્રીગિરિરાજ મેં આપ બિરાજત હતે, તબ એક વૈષ્ણવે વિનતી કીની જે રાજ સાત સ્વરૂપમેં છ સ્વરૂપ તો પ્રસિદ્ધ હે, ઓર સાતમો સ્વરૂપ કોનસો, તબ આપને આજ્ઞા કીની જે શ્રીનવનીતપ્રિયાજી હે, ઓર સ્વરૂપ ગોદમેં બિરાજે હે, સો નવનીધીમે ગીને જાત હે.

× શ્રીગુસાંઈજીએ સં. ૧૬૪૨માં સાતસ્વરૂપના ભાગ પાડ્યા ત્યારે શ્રીયદુનાથજીને માથે છઠ્ઠા ઘરના ઠાકોર શ્રીબાલકૃષ્ણજીને આપ્યા પરંતુ આપશ્રીને મોટા સ્વરૂપની સેવાની ભાવના હોવાથી શ્રીબાલકૃષ્ણજીને શ્રીદ્વારકાધીશની ગોદમાં પધરાવ્યા. પણ પછીથી એમના લાલજીએ શ્રીકલ્યાણરાયજીને પધરાવ્યા ને સેવા કરી ત્યારથી છઠ્ઠા ઘરના ટીકેતના માથે શ્રીકલ્યાણરાયજી બિરાજ્યા ત્યારથી એ છઠ્ઠુ ઘર છે.
[વાંચો. ૧૨૦ વચનામૃત પુસ્તક.]

૭૦. એક સમય તીન વૈષ્ણવ સેવા પધરાયવેકુ ઠાડે હતે, તબ આપને આજ્ઞા કીની જે તુમ એ સેવા શ્રીપાદુકાજી પધરાયકે કહા ભરૂચી હે જાઓગે ? તબ એકને વિનતી કીની જે રાજ આપકી કૃપાસું આપકે ભરરૂચિ હોયંગે, તબ આપ મુસકાયકે સેવા પધરાય દીની, ઓર આપને એ ભકતોદ્ધારા સેવા પ્રકાર પ્રગટ કરાયકે અનન્ય ધર્મકી પુષ્ટતા કરાઇ.

૭૧. *એક સમય આજ્ઞા કીની જે એ લીલા ફાગુન તક હે, પાછે સબ સમેટી જાયગી, તબ વિનતી કીની જે હાં રાજ અબ બહોત આછી વિચારી, બુઢાપન આય ગયો બહોત ભઈ ખેલકુદ લીયો, અબ રાજલીલા કરની ચાહીએ, તબ આજ્ઞા કીની જે મત ગભરાવો ફાગુન પાછે સબ ફીર જાયગો, એસે ગૂઢ વચનામૃતકી કાહુકુ ખબર પડી નહી.

૭૨. +સંવત ૧૯૬૬ કે આસો વદી ૧૧ કી રાત્રકુ આજ્ઞા કીની જે શ્રી મથુરેશજી અબ વ્રજ છોડકે કોટાકુ કાહેકુ પધારત હે. કોઈ સમય યહાં પાછો પધારનો પડેગો, એસી આજ્ઞા કર એકાંત પધારે.

૭૩. એક સમય આજ્ઞા કીની જે શ્રીગોકુલ ગામકો પેંડાઈ ન્યારો, એ પ્રસંગપેં આજ્ઞા કીની જે, અપને ધરકો હોય કે ઓરકી રીત મુજબ ચલત હે, સો યા ધરકો ભલે કહ્યો જાય, પરિ વાકુ યા ધરકો દાન નાહિ હોત હે, વાકે ધર્મ વ્યભિચારી સ્ત્રી સમાન હે.

૭૪. એક સમય પવિત્રુ ધરત આપને આજ્ઞા કીની જે, અબ

---

* આપશ્રીએ શ્રીકૃષ્ણાવતારની કન્હૈયાની બધી લીલાનાં નિજ ભક્તોને પુનઃ દર્શન કરાવી અદેયદાન આપ્યું. હવે પોતે એ લીલા સંકેલી પ્રભુની નિત્યલીલામાં પધારવાના છે એવી આગાહીનું સૂચન કર્યું છે.

+ આપશ્રી તો અંતર્યામી હતા શ્રીમથુરેશજી ફરીથી પાછા વ્રજમાં પધારશે એવી આજ્ઞા કરી તે ખરેખર સાચી જ પડી. હવે તો શ્રીમથુરેશજી કોટાનો સદંતર ત્યાગ કરી વ્રજમાં જ બિરાજ્યા છે.

મનોરથ હોયસો કરલો ફીર કોનકુ ધરોગે.

૭૫. +એક સમય આપને આજ્ઞા કીની જે; બડેકે દરબારમેં રહે કે કાહુ વસ્તુકી નાહિ ન કરની, ઉદાર દિલસુ રહેનો.

૭૬. *સંવત ૧૯૬૮ કે ફાગુણ વદી ૧૪ (વ્રજ મિતી ચૈત્ર વદી ૧૪) રવિવાર કે દિના શ્રીવલ્લભલાલજી શ્રીગોકુલ આપકે પાસ પધારે હતે; તબ આપે એ શ્રીવલ્લભલાલજીકુ આજ્ઞા કીની જે, બાવા આપ યહાં બિરાજો, અબ મત પધારો, તબ શ્રીવલ્લભલાલજીને કહી મેં યહાં આપકે પાસ હું, એસે તીન પોત આજ્ઞા કીની તબ શ્રી વલ્લભલાલજીકે મનમેં મેરે પર આપકો સ્નેહ બહોત હે, યાસું બેરબેર

---

* મોટાના ઘરમાં એવી રીતે રહેવું કે પોતાના માલિકની આબરૂ વધે ને તેમનું સારું દેખાય એવી વાતો કરવી જોઇએ.

× પોતે આજે જ પધારવાના છે માટે ત્રણ વખત આજ્ઞા કરી, શ્રીવલ્લભલાલજી ગૂઢ પ્રસંગ ના સમજ્યા ને પધાર્યા, પણ પછી આપે લીલા સંકેલી ત્યારે તરત જ આવવું પડ્યું.

આપશ્રી નિત્ય લીલામાં પધાર્યા પછી અગ્નિસંસ્કાર સમયે કનાત બાંધીને વચ્ચે પધરાવે છે તે વખતે પોતાના ચરણારવિંદના અંગુઠામાંથી અગ્નિ પ્રકટ થાય છે તે દ્વારા સંસ્કાર થાય છે.

[શ્રી ગો. શ્રીગિરધરલાલજી કાંકરોલીવાળા સં. ૧૯૩૪માં વસો (નડિયાદ પાસે)માં લીલામાં પધાર્યા તે વખતે અંગુઠામાંથી અગ્નિ પ્રકટ થયો હતો.] અથવા તો અરણીના કાષ્ટને મથન કરી અગ્નિ પ્રકટ કરવામાં આવે છે.

આ સમયે કનાતની અંદર પોતે સંગીતના શીરોમણિ હતા તેથી અનેક પ્રકારનાં વાજીંત્રો આપને છેલ્લો મુજરો આપવા પધારેલા, અનેક પ્રકારનાં વાજીંત્રો ત્રણ કલાક સુધી વાગતાં હતાં. એમ થવાથી વખત વધારે ગયો ત્યારે એક બાળકે ભીતર પધારી વિનતી કરી :— બાવા આ લીલા સમેટો કલિયુગનો સમય છે તેથી વાજીંત્રો બંધ થયાં.

આજ્ઞા કરત હે, પાછે શ્રીવલ્લભલાલજી મથુરાં પધારે પાછે અયોગ સમય આયો સો શ્રીવલ્લભલાલજીકુ તરત પાછો પધારનો પડયો, એસે ગૂઢ વચનામૃતમેં કાહુકુ ખબર ન પડી.

૭૭. *એક સમય ગુજરાતકે પેંડમે આપ બેલગાડી હાંકત હતે, વામેં દો જન ભીતર બેઠે હતે તબ હાસ્ય વિનોદસું રથકે પદ કહે કે અર્જુન કો દૃષ્ટાંત દીયો.

૭૮. એક સમય એકને વિનતી કીની જે રાજ, ફલાણે વૈષ્ણવકી આપ સમાન પૂજા હોત હે; ઓર જહાં વે જાત હે વહાં આપ સમાન સબ સામગ્રી વાકે તાંઈ તૈયાર રહત હે, સો યાકુ આપ વરજો નહિ ? લૌકિકમેં અપકીર્તિ બહોત હોત હે, ઓર વાકુ કછુ અપરાધ લગત હોયગો ? તબ આપને આજ્ઞા કીની જે વે હમેરો અતરંગ ભકત હે, વા ભકતમેં સનમુખતાકો બડો ગુણ હે સો વાકી સનમુખતાકે આગે વાકે સહસ્ર દોષ ગિને જાત નાહિ, એસે ભકતમેં દોષ સંભવે નહિ હમેરી ઇચ્છાકો કારણ હે ઓર જામે સહસ્ર ગુણ હોય વામે સનમુખતા નાહિ તો સબ ગુણ વ્યર્થ હે, એસી આજ્ઞા કરકે વાકો સમાધાન કીયો.

૭૯. ×એક સમય આપને પરિક્ષાર્થ દહેગામવારા છગનભાઇકે

---

* પોતે રથ હાંકે છે તે ભગવાન છે, અંદર બેઠેલા અર્જુન છે એવો હાસ્યવિનોદ બેઠેલા વૈ૦ને સમજાવ્યો.

× વૈ૦એ પોતાનું દ્રવ્ય સમર્પણ કર્યું છે એટલે એ દ્રવ્ય આપનું જ છે ને હું તેનો વહીવટ કરું છું એમ સમજવું. તેથી પોતે છગન પંથી પાસે માગ્યું, તે વખ્તે ૫. ભ. શ્રી છગનભાઈ પંથીએ દાગીના ગીરો મૂકી તરત જ રૂા. ૫૦૦) આપ્યા. એ ઉત્તમ રીતની દાસભકિતનું લક્ષણ છે. પોતાનું દ્રવ્ય અન્ય વિનિયોગમાં ન જાય. પણ આજે તો કીર્તિ માટે હજારો–લાખો રૂા. એમ જ વેડફી નાખે છે. ગુરુને સ્વધર્મના પ્રચારમાં કે મંદિરોમાં વપરાતા નથી એ સોચનીય છે.

પાસ એક વૈષ્ણવકુ ભેજે, કે તુમ હમેરો પત્ર લે જાયકે છગનપંથીકુ દીજો, ઓર રૂ. ૫૦૦) વાકે પાસતે લે આઇયો, તબ વે વૈષ્ણવ છગનભાઇકે પાસ જાયકે પત્ર દીયો, વાહી સમય દાગીના ધરકે રૂ. ૫૦૦) લાયકે વા વૈષ્ણવકુ દીયે, વાને જાયકે આપકુ દીયે તબ આગ્યા કીની જે સમર્પણ યાકો નામ હે, જીનકો દ્રવ્ય ભગવદ અર્થ ન આવે ઓર અનવિયોગ હોય વાકુ સમર્પણ કહ્યો ન જાય.

૮૦. *એક સમય શ્રીગોકુલમેં આપ બિરાજતે હતે; તબ ખવાસ જલબીડી આરોગાવન ગયે, તબ આપને નાટયાદિક અનેક પ્રકારકે ભેષ ધારણ કીયે હતે, પાછે આપને આગ્યા કીની જે જા સમય હમ વિરૂદ્ધ ધર્માશ્રય લીલા કરે, તબ જલબીડી પ્રસાદ અરોગે, સો પાછે તુમ મત લીજો, એસી આગ્યા કર દ્રષ્ટાંત સુનાયો જે ' લીલા ભેદે સ્વરૂપ ભેદ નિયામક: ' જેસી લીલા કરે તેસો સ્વરૂપ જાનનો, યામે શ્રીકૃષ્ણાવતારકી લીલાકો દ્રષ્ટાંત દે કે સમજાયે.

૮૧. × એક સમય આપ ગૂજરાત પ્રદેશમે આપકે મંદિરમે બિરાજત હતે, તબ પાસ વૈષ્ણુવ સમાજ બહુત હતો, તબ આપને પ્રસંગોપાત આગ્યા કીની જે, જેસે બને તેસે અસમર્પિત છોડનો, ઓર ન બને તબ દરેક વૈષ્ણુવનકે ઘરમેં હમેરો ચીત્ર સ્વરૂપ પધરાય મીસરી ભોગ ધરકે કરી રસોઇમેં મીલાય લેનો, ઓર મીસરી ભોગ ધરવેકુ ન બને તબ, દરેક ઘરમેં હમેરો ચીત્ર સ્વરૂપ રખકે વાકે દર્શન ચરણ

---

* આપે શ્રીકૃષ્ણાવતાર સમયની અનેક લીલાઓ કરી છે. મહાદેવલીલા, પનઘટલીલા, લીલહારીલીલા, મદારીલીલા વગેરે અનેક વિરુદ્ધ ધર્માશ્રયલીલા પણ કરી છે. વૈ૦ને અગાણિતાનંદ આનંદ આપ્યો છે એવી લીલાનાં ચિત્રો–ફોટા કોઇ કોઇ વૈ૦ને ઘેર હજું પણ બિરાજે છે. અમે જોયા છે પણ તે બધી ગુપ્તલીલા કહેવાય પ્રકટ નહિ.

× આપની આજ્ઞાથી આપના સેવકોમાં ઘણે ઠેકાણે આપના ફોટાની સેવા થાય છે, એવાં દર્શન અમે ઘણા વૈ૦ને ત્યાં કર્યા છે.

સ્પર્શ કર નામ લેકે ભોજન કરનો, યાસું કોઈ દિન પ્રભુ તુમ પર કૃપા કરેંગે. બને વહાં તક અસમર્પિત છોડનો.

૮૨. *એક સમય મેનપુરામેં એક મરજાદી વૈષ્ણવકે ઘર સખડી ઘર દેખવેકું પધારે, તબ દેખે તો રસોઈમેં બાજરેકી પુરી હતી, તબ આજ્ઞા કીની જે તુમ બાજરેકી રોટી પ્રભુકો ધરો હો, સો ઉદર નિર્વાહ ભલે ધરો, પરિ પ્રભુનકી આડીસું થોડીસી ઘહુંકી રોટી નિત્ય કરકે ધરની, પ્રભુકું બાજરેકી રોટી નિત્ય સોહાય નહિ.

૮૩. એક સમય આપને મેનપુરામે અપને શ્રીપાદુકાજી સ્વરૂપકુ ફાગુણકે દિનામે અબીર ગુલાલસુ ખેલ કરાયે, ઓર ભોગ ધરકે અરોગે, તબ પાસ વૈષ્ણવ ઠાડે હતે વાકુ આજ્ઞા કીની જે હમ હમેરે શ્રીસ્વરૂપકુ નમન કરે ઓર ભોગ ધરકે પ્રસાદ લેતહે, ખેલ કરાવત હે, આદિ સેવા કરત હે યાકો કારણ તુમ કહાજાનો, તબ વૈષ્ણવે વિનતી કીની જે રાજ સમજાવીએ, તબ આપને શ્રીગોકુલનાથજીકો દૃષ્ટાંત દેકે સમજાયે, પ્રભુકે ચરણારવિંદ હે સો ભકતકે ભાવકો સ્વરૂપ હે, ઓર વામેં ભકતકો સ્નેહ સો ભકતકે સ્નેહાધીન હોય કે એ સેવા ભકતકેભાવસુ નમન કરવે યોગ્ય ભઈ, જેસે રાસમેં વ્રજભકતકે સ્નેહાધીન ભયે.

૮૪ ×એક સમય આપને આજ્ઞા કીની જે શ્રીઠાકુરજી કી સેવા

---

* બાજરીની રોટલી–રોટલા પ્રભુને સોહાતા નથી તમે તમારે ખાવા માટે ધર્યા છે તે પ્રમાણે અસમર્પિત ન લેવું એ ઠીક છે પણ પ્રભુને તો ઘઉંની પુરી કરીને જ ધરવી

શ્રી જસોદાજીએ બાજરી નથી આરોગાવી, તેમ શ્રી યશોદાજીએ લાલ મરચાં પણ નથી આરોગાવ્યાં. પણ અત્યારે તો આપણે ખાવા માટે લાલ મરચાં પણ સામગ્રીમાં પધરાવે છે તે બરાબર નથી એ તો આપણો સ્વાર્થ છે. નંદાલયમાં તો મરી વપરાયાં છે.

× હરિ ગુરુ ને વૈષ્ણવ એક સ્વરૂપ માની સેવા કરવી પણ તે નિ:સ્વાર્થી હોવી જોઈએ. વૈ૦ની સેવા કરવાથી; વૈ૦ની પ્રસન્નતાથી,

તે ગુરૂકી સેવામેં વિષેશતાહે, ઔર ગુરૂકી સેવા તે ભગવદીવકી સેવામે વિષેશતાહે, પરિ યાકાલમે ભગવદીયકી સેવા નિઃસ્વાર્થસે સદા સર્વદા એક રસસો કરની બહોત કઠીન હે, ગુરૂ કૃપાતે બને; યાસું ભાવપૂર્વક તીનોનકી યથાર્થ સ્વરૂપ જાન કે સેવા કરની.

૮૫. એક સમય આજ્ઞા કીની જે શ્રીપાદુકાજીકી સેવાકુ મંગલભોગ ધરવેકી રીત નહિ, સ્નાન કરાયે પાછે સિંગાર ધરે પાછે ભોગ આવે.

૮૬. એક સમય આપ વાડાસીનોર અપને મંદિરમેં બિરાજત હતે, તબ વા ગામકે પંચમહાજનવારેને વિનતી કીની જે રાજ, કૃપાનિધાન, છ ઘરકો મુખીયા દુસરે ઘરમે સેવા સિંગાર કરત હોય, સો અપને મંદિરમેં નહવાએ જાય, તબ આપને આજ્ઞા કીની જે અપને ઘરકી રીત નાહિ, યાકુ પ્રથમ શ્રીગોકુલ ભેજકે વહાં શ્રીઠાકુરજી કે સનમુખ ફીર બ્રહ્મસંબંધ કરાયે, પાછે શ્રીબેઠકજીમેં ચરણસ્પર્શ ભયે પાછે યહાં આગ્યાસું સેવામે નહવાયે જાય, ઔર શ્રીઠાકુરજીકું શ્રમ હોત હોય ઔર તતકાલ જરૂર હોય તબ વાકુ વ્રત કરાય, યહાં શ્રીદાદાજી શ્રીલક્ષમણલાલજી મહારાજ કી બેઠકમેં સનમુખ બેઠાય, આપકી પ્રસાદી માલા પહેરકે તીલક અપને ઘરકો કર, શ્રી હસ્તાક્ષરી ગદ્યકો પત્ર વાંચકે યથાશકિત્ત ભેટધરે, પાછે સેવામેં નહવાયે જાય, બને વહાંતક શ્રીગોકુલ ભેજનો, એ આજ્ઞા કરકે શ્રીહસ્તાક્ષરી પત્ર લીખ દીયો, વે પત્ર દ્વારા ફીર બ્રહ્મસબંધ હોતહે, એસી આજ્ઞા કીની.

૮૭. ×એક સમય શ્રીગોકુલમે શ્રીગોકુલનાથજીકે સનમુખ વૈષ્ણવકુ

હરિને ગુરુ પ્રસન્ન થાય છે એ ખરું પણ હરિ ગુરુને વૈ૦ની સેવા એક રસભાવથી કરે તો, નહિ તો રસાભાસ થઈ જાય છે. માટે વૈ૦ની સેવા વિવેકપૂર્વક કરવી એ આપની આજ્ઞાનો ભાસ સમજાય છે.

× ભરુચી થયો એ વૈ૦ નથી કહેવાતા—નથી મનાતા—એ પંથ જ ન્યારો પડી ગયો છે. કેટલાક ભરૂચી પહેલાં તો શ્રીનાથજી જતા, શ્રીગોકુલનાથજીનાં દર્શન ગોકુલમાં કરતા, બીજા શ્રીવલ્લભવંશને પણ

ચરણ સ્પર્સ કરાવતી બિરીયાં આપને આજ્ઞા કીની જે, ઓર ઘરકે બાલકકી જુઠન મત લીજો, ઓર વાકે ચરણ સ્પર્શ મત કરીયો, ઓર અન્યાશ્રય મત કરીયો, ઓર જેસે દેખેહે તેસો સ્વરૂપ હૃદયમેં ધારણ કરીયો. **“ ભરૂચી મત હોઇયો ”** એસી આજ્ઞા કર વૈષ્ણવકે દો હાથ પકડકે ચરણ સ્પર્શ કરાયે.

૮૮. એક સમય ગુપ્ત લીલામેં આજ્ઞા કીની જે, શ્રીસ્વરૂપરસાવલી ગ્રંથ અમોલીક મનીરૂપ હે, યાતેં યા ગ્રંથકો પાનકર સ્વરૂપ હૃદયમેં ધારણ કરનો, ઓર મન પ્રબોધકો નિત્ય પાઠ કરનો, પાઠ કરકે અનુસરનો, ઓર નિત્ય ચરીત્ર કે ધોલ વાંચકે ભાવ હૃદયમે ધારણ કરનો. વિરહકે પદ ૨૪ તથા ૨૬ મે આપે લખ્યું છે.

૮૯. એક સમય ગૂજરાત પ્રદેશમે આજ્ઞા કીની જે, અપને ઘરકે સેવકકુ ઇતની સેવા કરાવેકી છુટહે; શ્રીજન્માષ્ટમીપેં તીબારીમે ચંદોવા પિછવાઈ બાંધવેકી, વિવાહ ઉત્સવપેં મંડપ બાંધવેકી, દુધઘરમે આજ્ઞા મુજબ બતાવે તે કરવેકી, મોતી પાડવેકી, આરતીપૂરવેકી, સતુવાપીસવેકી, પીઠુ પીસવેકી, સાકરઘરકી સેવા, ઇતની સેવા અપને ઘરકે વૈષ્વણકુ અપને ઘરકે બાલકનકી આજ્ઞાસું હોતહે.

૯૦. સંવત ૧૯૫૯ કાં સાલમેં આપ હાલોલ ગામમેં બિરાજત હતે, વહાં અધિક માસમે નિત્ય રાસાદિક નૌતન લીલા કરતે, તબ આજ્ઞા કીની જે, શ્રીકૃષ્ણાવતારકી લીલાકે દર્શન, અબ કરલો, એસો અલૌકિક, રાસ નિત્ય હોતો, તે દર્શન ભાગ્યવાને કર્યાં હશે, તેને

માનતા. હાલના ભરૂચી તો માત્ર શ્રીગોકુલેશજી—ચતુર્થ લાલજીની બેઠકજીને જ માને છે. એથી એવા ભરૂચી, વૈ૦ની ગણતરીમાં નથી. શ્રીમદ્દ વલ્લભાચાર્યજી સ્થાપિત પુષ્ટિ—ભક્તિમાર્ગમાં ગણાતા નથી તેમ તેઓ પણ તેમાં માનતા નથી.

એ પ્રસંગમાં તો ભરૂચી ને નીમડીયા કેસ થયો હતો તેમાં ઘણું સાબીત થઈ ગયુ છે. વાંચો. એ પુસ્તક.

અનુભવ હશે, તે સુખ અનિર્વચનિય થઈ ગયુ.

૯૧. એક સમય ગૂજરાત પધારતી બિરીયાં રેલગાડીમેં બિરાજત હતે, તબ સ્ટેશનપેં નળકો પાણી સબ જાત લે લે કે પિવત હે, ઓર રેલમે સબ વરણકે સાથ ખાય રહે હે, વે દેખકે આજ્ઞા કીની જે, સબવરણ મનસુ માનત હે, કે હમ બ્રાહ્મણ, બનીયા, આદિ અપની અપની બિરાદરી (જાત) માનત હે, એ સબ કલિકે ધર્મ હે, આહાર ભ્રષ્ટ, આચાર ભ્રષ્ટ અજ્ઞાન તે સમજત નાહિ, યાતે હિંદુ મુસલમાન હલકી વરણ સબ એકસી હોય રહી હે.

૯૨. એક સમય ચંદ્રપર્વ ગ્રહણ હતો, તબ વે ગ્રહણ ગ્રસોસ્ત હતો, તબ આજ્ઞા કીની જે અપને ઘરકી રીત સબતે ન્યારીહે, અપને ઘરમેં ગ્રસોસ્ત ગ્રહણ હોય, તબ શાસ્ત્રોક્ત ગ્રહણ મુક્ત ભયે પાછે સ્નાન કરકે શ્રીપ્રભુનકુ ન્યારી અપરસસુ દુધ ઘરકી સામગ્રી મગદ અનસખડી કી સામગ્રી કરકે ભોગ ધરનો, પાછે રાત્રકુ ચંદ્ર ઉદય હોય તબ સ્નાન કરકે નયો જલ ભરકે નઈ અપરસમેં સખડી વિગેરે કરકે સેંનમે ભોગ ધરનો દિનકી અપરસ નિકારકે શુદ્ધ કર રાખો, ઓર દુસરે ઘરમે ગ્રસોસ્ત હોય તબ શાસ્ત્રોક્ત ગ્રહણ મુક્ત ભયે પાછે સ્નાન કરકે સબ સામગ્રી કરકે ભોગ ધરે હે, ફીર રાત્રકુ વેહી અપરસ રહત હે, ઓર અપને ઘરમેં વેં રીત નાહી, યાસુ અપને ઘરકો સેવક અપને ઘરકી રીત મુજબ ચલે, ઓર અપને ઘરકો સેવક હોય કે અપની રીતહુ ચલે, ઓર છ ઘરકી રીતહુ ચલે, વામે અપરાધ લગે, વાકે ધર્મ ચર્ષણી–વ્યભિચારણી સ્ત્રી સમાન હે, લૌકિક વ્યભિચારસુએ વ્યભિચાર મહા બાધક હે, ઓર સમસ્ત વૈષ્ણવનકે તાંઈ એ આજ્ઞા કીની જે; જે ઘરકો જે વૈષ્ણવ હોય વાકુ અપને ગુરૂકે ઘરકી રીત મુજબ ચલનો ચાહીયે, એ બડેનકી રીત હે.

૯૩. એક સમય ગૂજરાત પ્રદેશમે શ્રીગોકુલનાથજી કો વિવાહઉત્સવ કીયો, તબ સાજ ધોતી ઉપરણા નયે પીરે કરાયે, તબ એક વૈષ્ણવકુ કાહુને પૂછી જે ધોતી ઉપરણા ગાદી તકીયા સબસાજ નયે કરાયે, સો

કહા મનોરથ હે, તબ વા વૈષ્ણવને કહી જે, આપકે તાંઈ કરાયે હોયંગે, તબ વો ફીર આપકે પાસ દંડવત્ કરકુવે ગયે, તબ પ્રસંગોપાત વાત ચલી, તબ વા વૈષ્ણવને વિનતી કીની જે રાજ, ફલાણો વૈષ્ણવ મોકુ કહતહે જે ધોતી ઉપરેણા આપકે તાંઈ કરાયે હે, સો રાજ આપને કોનસો મનોરથ કરવેકી ઇચ્છાકીનીહે, તબ આપને આજ્ઞા કીની જે વિવાહઉત્સવકે સબ સાજ હોત હે, તબવાને વિનતી કીનીજે રાજ, એ વૈષ્ણવ એસે કયોં કહતહે, તબ આપને વાકુ બુલાયકે પૂછી જે યે કહા કહતહે ? તબ વા વૈષ્ણવને વિનતી કીની જે મહારાજ, મેં સત્ય કહતહુ, આપકો વિવાહ ઉત્સવ હોયગો, યાસુ એ સબસાજ આપકે તાંઈ હોત હે, એ સુનકે આજ્ઞાકીની જે ઇનકો એસોઇ ભાવહે, યાસુ ઇન વૈષ્ણવને કહયો હોયગો ઇનકુકહા કહે.

૯૪. *એક સમય આપ શ્રીગોકુલમેં અપને મંદિરમેં નામાધરકે ચોકમે બિરાજત હતે, તબ શ્રીનાથજીકે દર્શન ખુલે, તબ આપકે પાસ વૈષ્ણવ સમાજ બહુત હતો. સો સબ ઉઠકે શ્રીનાથજીકે દર્શનકુ ગયે, વામેસું દોતીન વૈષ્ણવ બેઠે રહે, તબ કાહુને કહી ચલો દર્શન ખુલે હે, તબ વા વૈષ્ણવને કહી, જાકે દર્શન ખુલે હે સોતો યહાં બિરાજતહે, એ સુનકે વાકો ભાવ જાનકે મુસકાયે, એ સ્વરૂપ નૈષ્ટિક ભકતકે ભાવકી સરાહના કરી, સો પૂર્ણ કૃપા વિના સમજવેમેં આવત નાહી. (પુષ્ટિમાર્ગમે ભાવ પ્રધાન હે.)

૯૫. એક સમય આપ ગૂજરાતમે વાડાશીનોર ગામમે બિરાજત

---

* આ પ્રસંગથી એ સમજવાનું છે કે,

ગુરુ ગોવિંદ દોનું ખડે, કીનકું લાગું પાય;
બલિહારી ગુરુદેવકી, જીન્હે ગોવિંદ દીયે બતાય.

શ્રીગુરુદેવ ઉપર પ્રભુથી અધિક ભાવના રાખવી, કારણ કે શ્રી ગુરુદેવે જ એ પ્રભુને ઓળખાવ્યા છે. માટે એ વૈ૦નો ભાવ અધિક હતો ભાવપ્રધાન હતો.

હતે, તબ વહાં આપકો સાજ ગાદીતકીયા, સૈયાકેગાદલા, સબ અપને મંદિરમે છોડકે શ્રીગોકુલ પધારે હતે, પાછે વા ગામમે દુસરે ઘરકે બાલક પધારે, તબ આપકો સાજ ગાદી તકીયા સૈયાકે ગાદલા વે બાલક કે તાંઇ વહાં કે વૈષ્ણવને દીયે હતે, પાછે કોઈ સમય આપ વાગામમે પધારે, તબ આપને જાની. તબ વૈષ્ણવનકુ પૂછી, ઓર મંદિરકે કામદારકુ પૂછી જે તુમકુ આઘરકો અધિકાર કોનને દીયોહે, જે હમારી આજ્ઞા વિના સાજ ક્યોં દીયો. ઐસે કૃપાદંડ અપનાયત જાન રોષ દ્રષ્ટિસુ ખુબ સમજાયે, પાછે વો સાજ મંગવાયકે વાકે ટુકટુક કરદીયે, યહ આજ્ઞા કર યહ જતાઈ જે અપને ઘરમે અછુતો પ્રકાર હે, યાતે અનન્ય શુદ્ધપુષ્ટિ ભકતોકુ અછુતા પ્રકાર મુજબ અનન્યભકિતસુ ઘરકી રીત મુજબ ચલવેકી આજ્ઞા કીયે.

૯૬. +એક સમય આપ ગૂજરાત પ્રદેશમે રામપુર ગામમે અપને મંદિરમેં બિરાજત હતે, તબ સરાધ પક્ષકે દિનોમે વાગામકે એક વૈષ્ણવે આપકે વહાં તપેલી કરવેકુ સામગ્રી પઠાઇ, તબ ખવાસને વિનતી કીની જે રાજ ઇનકે વહાં આજ સરાધ હે, યાસુ સામગ્રી વાને ભેજી હે, તબ આપને આગ્યા કીની જે, જે ભાવસુ વે સામગ્રી ભેજેગો વે ભાવસુ વાકુ ફલીભુત હે, ઐસે કહે કે યહ આગ્યા કીની જે હમકુ બ્રાહ્મણ તો જાનત હોયગો, વાકુ વેસોઈ ફલ.

૯૭. એક સમય આપને આગ્યા કીની જે અપને ઘરમે ફાગુણ કે દિનોમે ગ્વાલમે શ્રીઠાકુરજી ખેલત હે, ઓર દુસરે ઘરમે રાજભોગ પાછે ખેલત હે.

૯૮. એક સમય આપ ગૂજરાત પ્રદેશમે વાડાશીનોર ગામમે અપને મંદિરમેં બિરાજત હતે, તબ વહાં જન્માષ્ટમી ભયે પાછે વા મંદિરમેં

---

* શ્રાદ્ધના દિવસે મંદિરમાં સામગ્રી આપવાની રીત નથી તો અપાય જ નહિ પણ એનો ભાવ બીજા બ્રાહ્મણને આપે તેવો જ ભાવ જાણી આ સામગ્રી તેણે મોકલી તેથી તેને તેવું ફલિત થાય.

વહાંકે શ્રીઠાકુરજીકુ રાધા અષ્ટમીતક પાલને ઝૂવાલત હતે, તબ આપને આગ્યા કીની જે અપને ઘરમે શ્રીનાથજીકુ એક દિના પાલને ઝૂલાયવેકી રીત હે, યહ આગ્યા કરકે પંદરે દિના ઝૂલાયવેકુ મને કરી. (બંધકીયે).

૯૯. * એક સમય આપકુ એક વૈષ્ણવે વિનતી કરી જે રાજ મેં ફીર લગ્ન કરૂં, કન્યા અન્ય સબંધમેં હે તબ આપને, આગ્યા કીનીજો કન્યા અન્યસબંધમેં હે, યાકી ચિંતા નહિ અપને ઘર લાયૈ પાછે અપને ધર્મમે લગાય દેવે, ઓર જામેં અપનો ધર્મ જાય એસો લગ્ન કરકે કહા કરેગો, સ્ત્રી અનુકુલ હોય તો આછી, સંસારમે સ્ત્રી. હેસો બેડી રૂપ હે, યહ આગ્યા કરકે વાકુ લગ્ન કરવેકી મને કરી.

૧૦૦. એક સમય આગ્યા કીની જે જહાંતક પૈસાસુ કામ હોય વહાંતક, ધર્મ સંબંધમે લૌકિક શ્રમ નહિ દેનો.

૧૦૧. + એક સમય આપ ગૂજરાત પ્રદેશમે બિરાજત હતે, તબ એક વૈષ્ણવે વિનતી કીનીજે રાજ મેં ભરૂચીકે ગ્રંથ દેખુ, તબ આલ્યા કીની જે તુ દેખકે કહા કરેગો, યહાંસુ જાયગો, તબ વાને ફેર વિનતી કીની જે રાજ આપકુ નહિ છોડુ, તબ આપને આગ્યા કીની જે જાકુ સ્વરૂપ દૃઢ નાહિ હે, એસે અપકવ દસાવારેકુ ગ્રંથ દેખવેસુ દેખાદેખી કૃત કરે તે, બડેનકી વાણીકુ લજાવેગો, વિના સમજે અર્થકો અનર્થ કરેગો. ઓર ગુરૂ તે બહિર્મુખ હોયગો.

---

* બીજું લગ્ન કરવામાં બાધ નથી. લગ્ન કર્યા પછી તે સ્ત્રીને આપણા ધર્મના સંબંધમાં દાખલ કરવી—બ્રહ્મસમ્બન્ધ અપાવી. સંપ્રદાયની રીત સમજાવી અનુકૂળ થઈ જાય એમ કરીએ તો બીજા લગ્ન માટે બાધ નથી.

+ ભરૂચી થયો એ આ ઘરથી ગયો, તો તુ ગ્રન્થ વાંચીને શું કરીશ. ઘરથી જતો રહીશ અને ગુરુથી બહિર્મુખ થઈશ તે જુદુ.

૧૦૨. ×એક સમય એક વૈષ્ણવે ઈનકી લુગાઈકુ કસુર જાન કે મારી, તબ વે સ્ત્રી આપકે પાસ ગઈ, તબ વા વૈષ્ણવકુ બુલાય કે રોષ દ્રષ્ટિકર આગ્યા કીની જે જીવતો જાણતો, સ્ત્રી હરેકવખત કસુરવાર હોતહે, તેરો અપરાધ પડેગો તબ તોકુ કોન મારેગો, સબકે માલિક પ્રભુ હે, ઓર મીથ્થા મમતામે કયોં મરે જાત હો, વૈષ્ણવ હોય કે દયા રખની ચાહીયે.

૧૦૩. એક સમય આપકુ એક વૈષ્ણવે પૂછી જે રાજ, અપને ઘરમે સુતરકો પવિત્રાં શ્રીઠાકુરજીકુ ધરે જાય? તબ આગ્યા કીની જે અપને ઘરમે ધરવેકી રીત નાહિ, ઓર હોય તો સિંહાસનપેં ધરે જાય.

૧૦૪. એક સમય આપ પ્રસંનતામે બિરાજત હતે તબ વહાં એક બ્રાહ્મણ આયો, તબ આપને આજ્ઞા કીનીજે કાળકુ ઓર બ્રાહ્મણકુ બુલાયવે જાનો નહી પડત હે.

૧૦૫. ×એક સમય આપ શ્રીગોકુલમે બિરાજત હતે તબ એક

---

* વહુને અને વરસાદને કોઈ દિવસ જશ મળ્યો નથી. વહુનો વાંક કાઢવો એ તો સ્હેજ છે. એ પણ પ્રભુનો જીવ છે એમ જાણી દયા રાખવી.

“ દયયા સર્વ ભૂતેષુ ” શ્રીગોકુલેશજી ૨૪ વચનામૃતમાં પણ આજ્ઞા કરે છે કે પ્રાણીમાત્ર ઉપર દયા રાખવી.

× એક વખત શ્રીગુસાંઈજીએ શ્રીનાથજીની પાઘ લેવા માટે રંગરેજને ત્યાં મોકલ્યો, તો તે રંગરેજ પાણી છાંટી કુંદી કરતો હતો તે દોષ જોઈ તે તો પાછો આવ્યો. શ્રીગુ.એ પૂછ્યું તો કહે કે એ રંગરેજ તો જૂઠન કરતો હતો તેથી પાઘ લાવ્યો નહી. શ્રીગુ. કહે તને પાઘ લેવા મોકલ્યો હતો કે તેના દોષ જોવા, હવે તું જઈશ નહી.

કારીગર પોતાની કારીગરી બતાવી સુંદરમાં સુંદર વસ્તુ બનાવી આપે આપણે ઘેર લાવ્યા પછી જ બધો વિચાર. બજારની વસ્તુ તે બધી પવિત્ર જ માની લેવી.

વૈષ્ણવે વિનતી કીનીજે રાજ, રંગરેજકે વહાં નયે વસ્ત્ર રંગાયે જાય, વામેં વો લોક આર ચઢાવત હે, સો વે બાતકી મેરે મનમેં ગ્લાની રહત હે, સો વે વસ્ત્ર શુદ્ધ ગીને જાય ? તબ આપશ્રીએ આજ્ઞા કીની જે કારીગર કે હાથ સુધ્ય હે યામેં દોષ નાહિ.

૧૦૬. એક સમય આપ પ્રસંનતામે અપની બેઠકમે બિરાજત હતે, તબ એક વૈષ્ણવે વિનતી કીની જે રાજ મોકુ શ્રીગોકુલનાથજીકે ઘરકો વૈષ્ણવ જાનકે દુસરે ઘરવારે ઓર અપને ઘરકે વૈષ્ણવ, અપને ઘરકી રીત પૂછત હે ઓર શ્રીગોકુલનાથજીકે લીલા ચરિત્રકી બાત પૂછત હે, ઓર તબ મેરો મન મુજાત હે, કયોં જે ઘરકો વૈષ્ણવ હોય કે ઘરકી બાત કછુ જાનત નાહિ, તબ આપને આજ્ઞા કીની જે, ઘરકી વાત જાણની સ્હેજ નહી હે, ગુરૂકી પૂર્ણ કૃપા હોય ઓર ઉંચ ભાવી ભગવદીયકો સંગ હોય, તબ શ્રીઠાકુરજી જતાવે તબ જાણ્યો જાય, તબ વૈષ્ણવે વિનતી કીની જે રાજ મોકું આરત બહોત હે, ઓર આજ્ઞા હોય તો મેં મહદ્દ માર્ગીયનકે ગ્રંથ દેખુ, તબ આજ્ઞા કીની જે તુમ ગ્રંથ દેખીયો, જ્યાં સમજ ન પડે તબ હમકુ પૂછીયો, સ્વરૂપ દ્રઢ વારેકુ ગ્રંથ દેખવેમેં બાધક નહી, એસી આજ્ઞા કરકે કૃપા દ્રષ્ટિસું આપને વાકુ ગ્રંથ દેખવેકી આજ્ઞા કીની.

૧૦૭. એક સમય આપ ગુજરાત પ્રદેશમે રામપુર ગામમેં બિરાજત હતે, વહાં એક વૈષ્ણવકે ઘર પધરામણીમે પધારે, તબ વહાં વાકેઘર શ્રીકો ચીત્રસ્વરૂત બિરાજત હતો, પાછે આપ વાકી સેવાકુ આરતી કરકે સ્વરૂપ દેખ્યો, તબ ચીત્રસેવા દેખકે સ્વરૂપ હસ્તમેં લેકે ફીર દેખ્યો, તો ચંદનકે ચોખઠામેં સ્વરૂપ બિરાજત હતો, ઉપર કાચ તામે ચીબુક, કુંડલ, પાગ, કટીમેખલા, નુપુર આદે સિંગાર મીનતેં લગાય કે કરે હતે, સો દેખકે સબ ઉખાડ દીયે, ઓર આજ્ઞા કીની જે ચીત્રસેવા સિંગાર સહિત બિરાજત હે, વાકુ લગાવસું સિંગાર ન કરને, બડી માલા ધરકે સિંગાર કરને.

૧૦૮. એક સમય આપ ગૂજરાત પ્રદેશમે અપને મંદિરમે બિરાજત હતે, તબ વે મંદિરમે જયંતિકે દિના શંખ બજ્યો નહિ, તબ વાંહાંકે મુખીયાસુ પૂછી જે શંખ કયોં બજાવત નાહિ? તબ મુખીયાજીને વિનંતી કીની રાજ યહાં આગેસુ બજાવત નહિ, યાસુ બજાએ નહિ, તબ આપને આજ્ઞા કીની જે પરદેશમેં જ્યાંહાં હમેરો મંદિર હોય વહાં જયંતિ કે દિના પંચામૃત સમે શંખનાદ ઘંટા ઝાલર બજાયવેકી રીત હે.

૧૦૯. એક સમય આપને આજ્ઞા કીની જે હમારે ઘરકે મુખીયા, ભીતરીયા હમેરે જલઘરે નહાયવેસુ વાકુ મરજાદ હોત હે, ઓર વૈષ્ણવનકે ઘર ઇનકુ નવરાવે, તબ આજ્ઞા ચહીએ.

૧૧૦. એક સમય શ્રીગોકુલમે આપને આજ્ઞા કીની જે, તુમ પત્રમે સહી મત કરીયો, સહી કરવે વારે મેરે અજાણે નહિ હે, બડે બડે મહદ બનકે બેઠે હે સો મોકું વાકી સબ ખબર હે.

૧૧૧. એક સમય આપકે ચરણમેં ફોડા ભયે તબ એકને વિનતી કીની જે રાજ એ કહા, તબ આજ્ઞા કીની જે તુમેરો કીયો ભુકતત હે.

૧૧૨. એક સમય એક વૈષ્ણવે વિનતી કીની જે રાજ આજ હમારે ભારી કલેશ ભયો હે, સો ફરીઆદ આપકે પાસે આવેગી, તબ આપને આજ્ઞા કીની જે, ગભરાવ મત, સબનકું સમજાય કલેશ મીટા દેઉંગો.

૧૧૩. એક સમય શ્રીગિરિરાજ જતિપુરામેં આપ બિરાજત હતે, તબ એક વૈષ્ણવને મરજાદકી આજ્ઞા લેકે સખડી વહેવાર કરવેકુ મનોરથ કીયો, તબ વહાં કોઈ વૈષ્ણવ પ્રસાદ લેવે જાય નહિ, તબ નહિ જાયવેવારે વૈષ્ણવકુ બુલાયકે આપને પુછ્યું, જે કયોં પ્રસાદ લેવે જાત નહિ, તબ વા વૈષ્ણવને વિનતી કરી જે રાજ હમકુ મનમેં લૌકિક આય ગઈ હે, કયોં જે ઓર દુસરે વૈષ્ણવ હે સો આપકે હસ્તાક્ષર પત્રકે સાથ દુસરે કાગલમેં ઠરાવ કીનો હે, વા પત્રમેં સહિ કરત નાહિ, ઓર આપકી આજ્ઞા હે, જે તુમેરે મનમે જાકી વિરૂદ્ધ કીયા દીખવેમે

આવે વાકે હાથકો ખાનપાન ન કરનો, તબ આપને આજ્ઞા કીની જે તુમ વાકુ સાબીતી કર દીખાવો, મેં વાકે પાસ સુ રૂપિયા ૫૦) ભેટકે લેઉ, ઓર સાબીતી ન કરોગે તબ પ્રસાદ લેવે જાનો પડેગો એસી આજ્ઞા કરકે પ્રસાદ લેવે ઉઠાયે.

૧૧૪. એક સમય આપ ગૂજરાત પ્રદેશ પધારે તબ આપને આજ્ઞા કીની જે *અબ છેલ્લો પરદેશ હે, ઓર તુમ વિનતી કરકર હાર જાઓગે પરિ તુમકું દર્શન દુર્લભ હોયગો.

૧૧૫. એક સમય આપ શ્રીગોકુલમેં અપને મંદિરમેં લદ્દાવગલીસુ પધારત હતે, તબ બેઠકમેંસું એક વૈષ્ણવ જાત હતો, વાકે પગમેં ધોતી ભરાઈ, તબ આજ્ઞા કીની જે ધોતી લટકતી નીચી પહેરતહે, સો મત પહેરે, એસી આજ્ઞા કરકે ધોતી પહેરતે સીખાઈ.

૧૧૬. એક સમય શ્રીગોકુલમેં આપશ્રી અપરસમેં કુલઘરમેં શ્રી રૂક્ષમાણીલાલ બેટીજી બિરાજત હતે, તબ બેટીજીકુ ગોદમે લેકે નિજ મંદિરમે પધારે તબ વૈષ્ણવે વિનતી કીની જે રાજ બેટીજી અપરસમેં નહિ હે, તબ આપને આજ્ઞા કીની જે વે બાલકહે, યાતે શુદ્ધહે, વાકે છુએ તે અપરસ છુઈ જાત નહિ, છમાસ તક બાલકકુ છીયો જાતહે, બચ્ચાકુ અંનપ્રાસન હોય તો વાકુ છીયે તે અપરસ રહત નાહિ, એસે પ્રમાણકી બાત કહી.

૧૧૭. એક સમય આપકો અંગ અશકય હતો, તબ મથુરાંવારે શ્રીગોપાલલાલજી આપકુ દેખવેકુ પધારે, તબ આપને આજ્ઞા કીની જે અબકુબ પધારોગે, તબ શ્રીગોપાલલાલજીને કહી બાવા મેં આપકું જલદી મીલુંગો, મેં નિકટ રહત હું, તબ આપને આજ્ઞા કીની જે, જેજે અબ આપ શ્રમ મત લીજો, મેંહી આપકે પાસ આય જાઉંગો.

૧૧૮. એક સમય આપ શ્રીગોકુલમે બિરાજત હતે તબ આજ્ઞા

---

* આપશ્રીની છેલ્લી મુલાકાત હતી. પોતે તો હવે થોડા દિવસમાં પધારવાના છે તેની આગાહી બતાવી છે.

કીની જે સબ વૈષ્ણવનકુ એક એક વસ્ત્ર સેવા પધરાય દીની હે, ઓર ઇન વૈષ્ણવકે તાંઈ મોકુ ચિંતા રહત હે જે વે નિઃસાધન હે, વે શ્રી ગોકુલ વાસ કૈસે કરંગે ? ઇતનેમે થોરેસે દિનમે વાકો અંગીકાર હે ગયો.

૧૧૯. એક સમય આપ ગોકુલ બિરાજત હતે, તબ એક નવો વૈષ્ણવ ભરૂચી ભયો, તબ આપને આજ્ઞા કીની જે, ભરૂચી હોય તો ભલે હોઇયો, પરિ (પરંતુ) આવેગો તો હમેરી પાસ. યહ મંદિર વિના કાહુ ઓર ઠોર નહિ હે.

૧૫૦. એક સમય આપ ગૂજરાત પ્રદેશમેં બિરાજત હતે, તબ એક વૈષ્ણવે વિનતી કીની જે રાજ સબકે પાસસુ સખડી વહેવારકી ભેટ ફીર લીની ઓર ફલાણે વૈષ્ણવને લાગા મુજબ ભેટ દીની નહિ, તબ આપને વે વૈષ્ણવકુ બુલાયકે આજ્ઞા કીની જે ભેટ કમતી કેસે દીની ? તબ વૈષ્ણવે વિનતી કીની જે રાજ વે નિઃષ્કંચન વૈષ્ણવ હે યાસુ કમતી ભેટ લીની હે, તબ આજ્ઞા કીની જે ઇનકી સબ ભેટ હમકુ આય પહોંચી. એસી આજ્ઞા કરકે સબકી ભેટ લીની વાકીન લીની નિર્ધનકે ધન આપ ભયે.

૧૨૧. એક સમય આપ શ્રીગોકુલ બિરાજત હતે તબ એક વૈષ્ણવ સંવત ૧૯૬૮ કે ફાગુણ સુદીમે મરજાદ કી આજ્ઞા પત્ર લીખાય ભેટ ધરી, તબ બારીયાકે દુસરે વૈષ્ણવને વિનતી કીની જે રાજ હમ દોજનકું આજ્ઞાપત્ર લીખવેકી કૃપા કરોગે, તબ દોજન સ્ત્રી પુરૂષકે નામકો શ્રીહસ્તસું આજ્ઞાપત્ર લીખદીયો, પાછે આપને ભેટ માગી તબ વા વૈષ્ણવને વિનતી કીની જે રાજ મરજાદ પાલુંગો તબ ભેટ નિકારૂંગો, વે મંદિરકે કામદાર હતે યાસુ વાને ભેટ દીયે વિના આજ્ઞા પત્ર લીખાય લીયો.

૧૨૨. એક સમય આપ ગૂજરાત પ્રદેશપધારત રેલગાડીમેં બિરાજત હતે, તબ તીન ચાર વૈષ્ણવ સંગમે બેઠે હતે તબ રસ્તામે આપકે લીયે એક વૈષ્ણવ હર્યોમેવા, નારંગી, મોસંબી, કેળાં, આદે લે આયે, તબ સ્ટેશનપેં વાકુ ખાસા કરકે આપ વામેસું આરોગે, પાછે એક એક

કેળાં વૈષ્ણવનકુ દીયે, તબ વૈષ્ણવને વિનતી કીની જે રાજ, હમ નહાયે નહિ, તબ આપને આજ્ઞા કીની જે કોનકી છાયામેં બેઠેહો વહ આજ્ઞા કરકે વે પ્રસાદી કેલાં લેવેકી આજ્ઞા કીની.

૧૨૩. *એક સમય શ્રીગોકુલમેં આપ બિરાજત હતે. તબ એક વૈષ્ણવ ચરણસ્પર્શ કરવેકુ કેસરી ઉપરણા કીનારીદાર ઓઢકે આયે, તબ વાકુ આપને આજ્ઞા કીની જે તુમ કેસરી કીનારીદાર ઉપરણા ઓઢોગે તબ હમ કહા ઓઢંગે ! એસી આજ્ઞા કરકે વૈષ્ણવનકું કેસરી કીનારીદાર ઉપરણા ઓઢવેકી મને કરી, જે આજ પાછે મત ઓઢીયો.

૧૨૪. એક સમય ગૂજરાત પ્રદેશમેં આપ બિરાજત હતે, તબ એક વૈષ્ણવ આપકે પાસ સામગ્રી લે ગયે, તબ વાને સામગ્રી આરોગાયે પાછે આપકે સેવક ટહેલવાને વિનતી કીની જે રાજ, પ્રસાદી હમકુ મીલનો ચાહીએ, તબ આપને આજ્ઞા કીની જે સામગ્રી હમ લાયક થોરીસી હતી જાનઃ હોતી તો તુમકુ દેતે.

૧૨૫. એક સમય આપ ગુજરાત પ્રદેશમેં બિરાજત હતે, તબ આપકે પાસ વૈષ્ણવ સમાજ બેઠે હતે, તબ એક વૈષ્ણવે વિનતી કીની જે રાજ, શ્રીયમુનાજી શ્રીઠાકુરજીકી ચતુર્થ પ્રિયાહે ઓર ભરૂચી લોકો શ્રીગોકુલેશજીકી પટરાણી માનતહે, યાકો કારણ કૃપા કરકે સમજાઈયે; તબ આપને આજ્ઞા કીની જે જાસ્વરૂપકુ જે કોઈ જે ભાવસૂ ભજેગો, વાકુ વેસેઈ પ્રાપ્ત હોયગો, ઓર ભરૂચીકે સમજવેમેં ઓર તુમેરે સમજવેમેં બહોત ફરકહે, શ્રીગોકુલેશ્વર કૃષ્ણ રસાત્મક જે સ્ત્રીઓકે ગૂઢ ભાવાત્મક, વે સ્વરૂપકી પટરાણી શ્રીયમુનાંજી હે, યાતે યથારથ સ્વરૂપ સમજે વિના દુસરેકી ક્રીયા ન દેખની, અપનકુ અપનો સંભારનો, જીનકુ શ્રીવલ્લભાચાર્યજીકી કૃપાહે સો યથારથ સ્વરૂપ જાનકે સેવા કરેગે.

---

* શ્રી ગો. બાળક કરતાં પણ આજ તો વૈ૦ના ઠાઠ ભારે હોય છે પણ એ ઠીક ન કહેવાય. પણ બડે ભગવદી થવાનો ઢોંગ દેખાડાય છે તે યોગ્ય નથી.

૧૨૬. *એક સમય ગુજરાત પ્રદેશમે વાડાસીનોર ગામમેં દરિયા મહેલકે સામે એક મુસલમાનકી કબર કે પાસ આપકે જલધરીયાને પેસાબ કીયો હતો, તબ વા કબરકો પીર એક જંડ હતો, સો વે જલધરીયાકે શરીરમેં પ્રવેશ કીનો, પાછે જલધરીયા વા ગામકે મંદિરમે આયો, પરિ શ્રીકે સનમુખ વે જાય શકે નહિ, ઓર વે જલધરીયાકુ આપ દેખવેકુ પધારે, તબ વે જંડ ભાજી જાય, પાછે દુસરે મનુષ્યસે આપને પૂછાયો જે તું કોન હે ? ઓર કાહેકુ આયોહે ? તબ વાકુ પૂછી તબ વાને સબ સમાચાર વે જંડને કહે, ઓર અરજ કીની જે વે કન્હૈયાજી બનીયાકે માહારાજ બડે ઓલીયાહે, સો વે યહાં પધારતહે તબ ઇનકે તેજકે આગે મોસુ રહ્યો જાત નહિ, પરંતુ મેં ક્યા કરું ! વે બ્રાહ્મણકો બેટા ઓર કન્હૈયાજીકો માણસ જાનકે છોડતહુ, નહિ તો વાકો પ્રાણ લેતો, મેરે નિવાજી કપડે ઓર સ્થાન સબ છીવાય દીયો, મોકું નાપાક કીયો, પાછે વે સબ સમાચાર આપકુ કહે, તબ આપને આજ્ઞા કીની જે, તુમ વાકુ પૂછો જે તુમકુ કહા ચાહીયતહે, તબ વાકુ પૂછી, તબ જંડને કહી કન્હૈયાજીકી દુવા ચાહીએ, ઓર ઇનકુ અતરકા શોખ બહોતહે, યાસું એક અત્તરકી શીશી ઓર એક ચદ્દર (ઉપરણો) ઓર કુછ પ્રસાદ, તબ વે સબ આપકુ કહે જે રાજ ઇતનો વે માગતહે, તબ આપને આજ્ઞા કીની જે ઇનકુ પ્રસાદી, ઉપરણો, અત્તર, ફુલકી માલા, પ્રસાદી બીડાં ઓર પ્રસાદ ઇનકી કબરકે પાસ ધરી આવો, ફીર એસેઈ કીયો તબ વે ચલ્યો ગયો, આ પ્રસંગપેં એસે મલેચ્છ જડઆદિક પ્રેતોને, એ સ્વરૂપ જાણ્યો. ઓર વે સ્વરૂપકે શરણ આયે, ઓર વૈષ્ણવ, સ્વરૂપ જાણે નહિ વાકો કીતનો અભાગ્ય.

૧૨૭. એક સમય આપ શ્રીગોકુલમે બિરાજત હતે તબ એક વૈષ્ણવકું પ્રેત આયો હતો, તબ આપ વાકુ દેખવેકુ પધારે, તબ વા

---

* આપશ્રીએ મ્લેચ્છનાં પ્રેતના, અન્યાશ્રયવાળાના અનેક વૈ૦ને પ્રતાપબળ બતાવી મોક્ષ કર્યો છે.

પ્રેતને વિનતી કીની જે રાજ, મોકુ આપ મત છીવો, મેં જરતહું, આપકો હું સેવક છું, અબ યહાં મેં નહિ આવુંગી, મોકુ શ્રીઠાકુરજીકી સોગનહે, પાછે આપને વાકુ પૂછી જે તું કયોં આઈ હે? હમારે બાલક બીવંગે, તબ વાને વિનતી કીની જે રાજપ્રસાદ ચહીયે, યાતે આવીછું, ફીર વાકુ અધરામૃત પ્રસાદ દીવાયો વે પ્રસાદ લેકે ફીર માલુમ ન પડી, વાકો મોક્ષ ભયો એસે પ્રતાપબલ દીખાયો.

૧૨૮. *એક સમય આપ શ્રીગોકુલ બિરાજત હતે, તબ આજ્ઞા કીની જે અબ ગુજરાત પધારનો પડેગો, તબ વૈષ્ણવે વિનતી કીની જે રાજ એસો જરૂરીઆત કામ કોનસોહે, જે પધારવેકી તૈયારી કીની હે? તબ આજ્ઞા કીની જે હમેરો એક અતરંગ ભકત પ્રેત ભયો હે, વાકે ઉદ્ધારકે તાંઈ પધારનો પડેગો, પાછે ગુજરાતમેં વિરપુર ગામમેં પધારકે દ્રવ્યકુ અંગીકાર કરકે વાકો ઉદ્ધારકીયો, વા વૈષ્ણવકો જીવ દ્રવ્યમેં રહયો હતો કે મેરો દ્રવ્ય પ્રભુ વિનીયોગ ન ભયો? યાસુ પ્રેત ભયે હતે, આપ આપનો જાકુ માનતહે વાકુ છોડત નાહિ, એસે પરમ દયાલ બાંહ્યગ્રહેકી લાજ રાખતહે.

૧૨૯. ×એક સમય આપ ગુજરાત પ્રદેશમેં એક ગામમેં અપને મંદિરમેં બિરાજત હતે, તબ વહાંસુ દુસરે ગામ નજીકમે પધારે હતે, વહાંસુ પાછે પધારત રસ્તામેં વરસાદ બહોત ચઢી આયો, તબ સંગકે સબકુ આજ્ઞા કીની જે ગભરાવ મત જબ ઘરમેં ગુસંગે, તબ વરષેગો! ફીર વિજલી કે ચમકારા ભયે, અંધેરો ખુબ ભયો, રસ્તા ભૂલ ગયે, ઇતનેમેં આપકુ ચોર મીલે, વા ચોરકુ વીજલીકે ઉજીયારેમેં આપકે

---

* પ્રભુની પ્રભુતાઈ કેટલી છે! આ એક જ વૈ૦નો ઉદ્ધાર કરવા ખાસ શ્રીગોકુલથી પધારી તેનો ઉદ્ધાર કર્યો. છે કૃપાની અવધિ!!!

× આપની કૃપાબળે દર્શન કરતાં માત્ર ચોરની બુદ્ધિ ફરી ગઇ અને વરસાદ પણ અટકી ગયો. આવો પ્રતાપબળ આપે અનેક વખત

દર્શન ભયે, તબ ચોરનને આપકુ વિનતી કીની જે મહારાજ; હમે ચોર છીએ, અમને ભગવાન મલ્યા, તેથી અમો ભાગ્ય માનીએ છીએ, તબ આપને આજ્ઞા ટીની જે એ કુંડલ લો, તબ ચોરને કહી આપતું ના લેવાય, એસે વિનતી કરકે આપકુ ગામકી નજીક પહોંચાય ચલે ગયે, પાછે આપ ઓર સંગકે સબ મનુષ્ય મંદિરમેં આય પહોંચે, તબ મુશલધાર વરખા ભઈ, એ વચનામૃત વા ગામમેં પધારકે શ્રીમુખે કહયો, એસો પ્રતાપબલ દીખાયો ઓર મેઘ પણ વરસતે બંધ ભયો.

૧૩૦. ×એક સમય ગુજરાતમેં વાડાસીનોર ગામમેં છોટી ઉંમરમેં પધારે હતે, તબ ગામ બહાર તલાવપેં વૈષ્ણવકે બાલકકે સંગ ખેલવે પધારે હતે, વહાં માટીકે લડુવા કરકે રમત ખેલતે હતે, વા સમય આજ્ઞા કીની જે તલાવમે કોનકે લાડુ તરતે હે, એસે કરકે સબ ખેલ કરનેવાલેને તલાવમેં લાડુ ડારે, ઓર આપને ડારે, તબ સબકે ડુબ ગયે, ઓર આપકે તરે, એસો ચમત્કાર દીખાયો.

૧૩૧. એક સમય ગુજરાતમે વાડાસીનોર ગામમેં બાળઅવસ્થામે વૈષ્ણવકે છોકરાઓકે સંગ ખેલત હતે, તબ એક મુગાકું અપની ઈચ્છાતે તીન ચાર શબ્દ બોલાયે, ઈતનેમેં શ્રીભાજી માહારાજકુ ખબર પડી, સો બુલાય લીયે, ઓર બરજે, કહી બાવા એસે યા સમયમેં ચમત્કાર મત દીખાવો.

૧૩૨. *એક સમય આપ ગુજરાત પધારે તબ એક વૈષ્ણવે વિનતી કીની જે રાજ હમકુ હમેરે ભાઈ ને હમેરે પિતાકે ધનમેસું

× આપે આવા તો અનેક ચમત્કાર બતાવ્યા છે. એક વખત ગામ ઓડ (જી. ખેડા)માં સં. ૧૯૨૪ની સાલમાં કાંકરોલીવાળા શ્રીગોપાલલાલજી–લાલાલહેરીએ માટીના ગોળા તરાવ્યા હતા ભાજી મહારાજે ના કહી છતાં પોતે તો કહે કે હું તો આવાં કામો કરીશ.

* આ પ્રસંગમાં અલૌકિક ને લૌકિક બે ભાવ વૈ૦ને સમજાવ્યા છે.

કુછ હીસ્સા દીયો હે, સો વે ધન આપકી ઇચ્છાસુ પ્રાપ્ત ભયો હે, સો અબ આપ વા ધનકુ ઈચ્છામેં આવે સો કરીઓ, તબ આપને આજ્ઞા કીની જે રહેનદે, જીનને અંતઃકરણસું નિવેદન કીયો હે, વાકો સર્વ અંગીકાર હે ગયો હે, ઓર ઉદર નિમીત ન રાખેગો તો યા કાલમેં શ્રદ્ધા રહેની મુશકીલ હે, વામેં પણ સ્વાર્થમે પરમાર્થ હે, કયોં જે વે પણ વિનીયોગ કરકે વાપર્યો જાયગો, એસી આજ્ઞા કર વાકે પાસ દ્રવ્ય રહન દીયો.

૧૩૩. ×એક સમય આપ ગુજરાત પ્રદેશમેં બિરાજત હતે તબ વૈષ્ણવે વિનતી કીની જે રાજ, ફલાણો વૈષ્ણવ આપકુ સામગ્રી સમર્પે હે, સો પહેલે વે ચાખી કે સમર્પત હે, સો અર્ધભુકતા કેસે સમર્પિ જાય, તબ આપને આજ્ઞા કીની જે વા વૈષ્ણવકો વેસોઈ શુદ્ધ ભાવ હે, જે પ્રભુ સુખસે અંગીકાર કરે, તબ વાકી વાત્સલ્યતા જાનકે પ્રભુ વાકી સામગ્રી અંગીકાર કરતહે, ભકતકી સબ ક્રિયા રૂચતહે, વાત્સલ્યતા સ્નેહ આગે દોષ ગુણરૂપ હોત હે, ખટ્ટીહે કે કડવી હે ! ઉપયોગ લાયક હે કે અનઉપયોગી હે ! એસે સબરી કે બોરકી માફક પ્રભુ લાયક હોય તો સમર્પિ જાય, વે ભકતકે ભાવ પર બાતહે.

૧૩૪. એક સમય આપકુ ગુજરાત પ્રદેશમે વૈષ્ણવોએ વિનતી કીની જે રાજ, અપને ઘરમેં દંડાકાર તિલક હોતે હે, ઓર દુસરે ઘરનમેં ઊર્ધ્વપુંડ્ર હરિચરણાકૃતિ તિલક હોત હે, યાકો કારણ કૃપા કરકે સમજાવીએ, તબ આપને આજ્ઞા કીની જે, શ્રીગોકુલેશજીએ શ્રી વલ્લભાધીશકી આજ્ઞાનુસાર તિલક કીયો હે, ઓર દુસરે ઘરનમેં વેદ-શાસ્ત્રમેં લીખે મુજબ તિલક હોત હે, સો તિલક નિર્ણય ગ્રંથોમે પ્રસિદ્ધ હે, ઓર શ્રીવલ્લભાધીશ તત્વદીપ નિબંધકે સર્વનિર્ણય પ્રકરણમેં તિલક સબંધી આજ્ઞા કીની હે જે, " दंडाकारं ललाटे स्यात्पद्माकारं तु वक्षसि,

---

× આ પ્રસંગમાં વૈં૦ની ભાવનાપ્રધાન વાત હતી. મારા પ્રભુને ખારી ખાટી સોહાય નહિ. માટે ચાખીને ભોગ ધરવા રાખી મક્તો

वेणुपत्रनिभं बाहवो रन्यद्दीपाकृति भवेत् ॥" યાતેં દંડાકાર તિલક શ્રી વલ્લભાધીશકી આજ્ઞાકો પાલન કરકે અવશ્ય કરનો, યામે સંદેહ ન રાખનો. તબ એક વૈષ્ણવે વિનતી કીની જે રાજ, કોઈ કોઈ એસે કહત હે જે શ્રીગોકુલનાથજી શ્રીગોવર્ધનનાથજીકી સેવામેં સ્નાન કરકે ઉતાવલસું પધારે હતે, તબ તિલક વચમાં બાંધતાં રહી ગયેલું તેથી શ્રીનાથજીએ દંડાકાર તિલક ઇનકે વૈષ્ણવકુ કરાયો ઓર આપને કીયો હે, વે બાત જૂઠી હે, શ્રીઆચાર્યજીકી આજ્ઞા સત્ય હે, ઓર શ્રીકૃષ્ણ પ્રેમામૃતકે દશમે શ્લોકકે વિવરણમેં શ્રીગુસાંઇજી આજ્ઞા કરત હે, જે શ્રીકૃષ્ણ દ્વિરેખ દંડાકાર તિલક ધારણ કરતે હતે, " भ्रूमध्य केश पर्यन्तं समान रेखा द्वयात्मकं तिलकं विधाय " યહ સિદ્ધાંત શ્રીગોકુલેશ્વરકે ગૃહમેં દ્વિરેખ દંડાકાર તિલક મુખ્ય હે.

૧૩૫. ×એક સમય આપ મુંબાઈ શહેરમેં સાત સ્વરૂપકી હવેલીમેં બિરાજત હતે, તબ ગુપ્ત લીલા કરવેકી ઇચ્છાસુ આપને મુગટ ધારણ કરકે રાસાદિક લીલા કરત હતે, તબ વાસમય એક વૈષ્ણવ દર્શનકુ આયો, તબ આપને આજ્ઞા કીની જે કોણ આવત હે ? તબ પહેરેવાલેને વિનતી કીની જે રાજ ફલાણો વૈષ્ણવ આવત હે, તબ આપને આજ્ઞા કીની જે, વાકુ આવન મત દીજો, વે ફલાણેકો ચેલા હે, સો વાકો બિગાડ હોયગો, વે યા લીલાકો અધિકારી નહિ હે, એ આજ્ઞા કરકે વાકુ આયવે ન દીયો.

૧૩૬. એક સમય આપ શ્રીગોકુલ બિરાજત હતે, તબ નામાધરકે ચોકમે એક નગરા ચોબેકી કોઇ વૈષ્ણવને હાંસી કીની, પાછે

---

* આપનું નામ કન્હૈયા હતું તેવી જ કન્હૈયાની શ્રીકૃષ્ણાવતારની લીલા અનેક પ્રકારની મુગટકાછની સિંગાર ધરી રાસલીલા, માનલીલા, દાનલીલા, લીલહારીલાલા, મહાદેવલીલા, મદારીલીલા આદિ અનેક લીલા શ્રીકૃષ્ણાવતારની કરી વૈ૦ને પારાવાર આનંદ કરાવ્યો હતો. કોઈ કોઈ ભાગ્યવાન અધિકારીએ આ લીલાનાં દર્શન કર્યાં

આપને વે બાત જાણી, તબ સબનકુ બુલાયકે એક એક તમાચા દીયો, ઓર આજ્ઞા કીની જે મંદિરકો કહા સ્વરૂપ હે, જે ઉદ્દમાત કરતહો, પાછે એક વૈષ્ણવ આપકો ખવાસ રહયો, વાકુ બુલાય કે પૂછી, તબ વાને વિનતી કીની જે રાજ મેં નહિ હતો, આપકે પાસ ઠાડે હે વે હતે વે આપકે અતરંગભકત્ત હતે, તબ આપને વાકુ પૂછી, ક્યોંરે એ કહા કહત હે ? તબ વિનતી કીની જે રાજ આપ સબ જાનત હો, વે આપકે ડરસું મેરો જૂઠો નામ લેત હે, તબ વા ખવાસ ડરકે મારે અલગ જાય ઠાડો રહ્યો, ઓર અંતરંગ ભકતકુ હાંસીમે એક તમાચા દીયો, તબ વે ભકત્ત હસ દીયો. ઓર કહી જે ન્યાય એસો ચહીયે, બિનગુન્હેગાર માર્યો જાય ?

× ૧૩૭. એક સમય આપ શ્રીગિરિરાજ અનકુટપેં બિરાજત હે, તબ આપ શ્રીનાથજીકી અનકુટકી સખડીકી સેવામેં પધારે હતે, ઓર આપકી બેઠકમેં આપકે ગાદ્લામેં એક જણ સોયો હતો, સો એક વૈષ્ણવને દેખી, તબ વાને ખવાસકુ બુલાય કે દીખાયો, સો ખવાસને આપકુ કહી, તબ વૈષ્ણવકુ બુલાયો ઓર પૂછી જે તુમ પ્રદેશમેં કેસે સોય ગયે હતે ! યા તે કાહુકી ભૂલ હે જાય, સો પ્રગટ ન કરની, યાકુ સમજાય દેનો ચાહીયે.

+ ૧૩૮. એક સમય આપ એક દેશમે પધારે, તબ વહાં મુકામ કરવેકુ એક મકાન ચહીયે, તબ કાહુને વિનતી કીની જે રાજ મકાન તો હે પરંતુ વામેં પ્રેત રહત હે, યાસું વામેં કોઈ ઠેહરત નહિ તબ આપને આગ્યા કીની જે હમ રહેંગે, ફીર આપને વા મકાનમેં ડેરા

× વૈ૦ના દોષ જોવા નહિ એ ભાવના જણાવી.

+ જ્યાં સાક્ષાત્ પ્રભુ પધાર્યા ત્યાં પ્રેતનું શું ગજું ! એ તો ભાગી જ જાય એવા તો ઘણાય દાખલા સંપ્રદાયોમાં છે. વડોદરા મહેતા પોળ, શ્રીગોવર્ધનનાથજીનું મંદિર–એ જગામાં નર્યા પ્રેત હતા

કીયો, તબ સબ ભૂત પ્રેત ભાજ ગયે.

૧૩૯. એક સમય આપ એક શહેરમેં બિરાજત હતે, તબ દાનકે દિનોમે એક વૈષ્ણવ દાન દેને આપકે પાસ ગયે, તબ આપને આગ્યા કીની જે એસે દાન લેવકો નહિ હે! તબવે ભકત્તને આપકી પ્રસંનતા દેખકે પ્રથમ દોઆને શ્રીહસ્તમે દીયે, તબ આપ હાસ્ય વિનોદસુ આગ્રહ કરત હતે, તબ ફીર દોઆને આંટીમેસુ નિકારકે દીયે, પાછે ફીર આગ્યા કીની જે ફલાણે કે દાન લાવો? તબ વિનતી કીની જે રાજ, મેં વાકે મનકે મુખતીયાર નહિ કે વાકુ પૂછે વિના દીયો જાય? પાછે રૂ. ૧) વાકીઆડીસું દાનકો દીયો.

૧૪૦. એક સમય એક વૈષ્ણવકે સંગ દુસરે વૈષ્ણવ આપકે પાસ દર્શનકુ જાત હતે, તબ આપને આગ્યા કીની જે વે સ્વાર્થસુ આવત હે, એસે આપને વાકે મનકી જાનકે વે ભકત્તકી આડીસું વાકો સમાધાન કરકે વાકી ચિંતા દૂર કીની.

૧૪૧. એક સમય આપ ગૂજરાત પ્રદેશમે ગામડા ગામમે બિરાજત હતે, તબ એક વૈષ્ણવસુ આગ્યા કીની જે તુમ સામગ્રી લાયે હો સો મુખીયાજીકુ દીજો, મેં પાછતે આરોગુંગો, તબ વૈષ્ણવે વિનતી કીની જે રાજ સામગ્રી થોરીસી હે, ઓર આપ અરોગે નહિ, ઓર સામગ્રી સીદ્ધ કરકે આપકેતાંઈ લાયોહુ, યાસુ આપ વાકુ અંગીકાર કીજે, તબ આપને આગ્યા કીની જે મુખીયાજીકુ દો, મેં પાછે તે ભોજનકે સમય અંગીકાર કરૂંગો, પાછે ભોજનકે સમય વા ભકત્તકે ભાવસુ વે સામગ્રી અરોગે.

૧૪૨. એક સમય આપ ગૂજરાતમેં ગામડા ગામમેં પધારે હતે, તબ એક વૈષ્ણવકુ આપને અપની પ્રસાદી જાલીદાર કેસરી બંડી પહેરવેકુ દીની તબ વાકે પાસસુ દુસરે વૈષ્ણવે ટોપી પહેરી તબ આપને દેખકે વા વૈષ્ણવકુ આગ્યા કીની જે તુ કયોં પહેરત હે, મત પહેરે, વાકુ મેને દીની હે સો વે પહેરતહે પરિ તાકુ પહેરની ન ચાહીયે, પ્રભુ અપની ઈચ્છાસું ભકત્તકુ આપેતો વિશેષ કરકે કૃપા માને, પરંતુ જીવે

પોતાની યોગ્યતા વિચારવી, જે મેં કોન હું.

* ૧૪૩. એક સમય આપ ગૂજરાત પ્રદેશમે અપને મંદિરમે બિરાજત હતે, તબ વા ગામકે વૈષ્ણવોને વિનતી કીની જે રાજ, શ્રીગોકુલેશજીકે શ્રીપાદુકાજી આદે સેવા, અથવા આપકી સેવા, કોઈ વૈષ્ણવ કે માથે બિરાજત હોય, વે વહાં સખડી ભોગ ધરત હે, સો આચાર્ય રૂપસુ સુખડી કેસે અરોગે ? વે હમેરે મનકો સંદેહ દૂર કરનો ચહીયે ? તબ આપને આગ્યા કીની જે, શ્રીપાદુકાજીકી સેવા ચરણવસ્ત્ર સેવા શ્રીહસ્તકો નામાંકીત હસ્તાક્ષરી પત્રકી સેવા તથા ચિત્ર સેવા પ્રગટ સ્વરૂપ સમાન સ્વષ્પાત્મકહે, વે સેવા ભકત્તકે સેથે પાછે હમરે ઘર બિરાજે, તબ ગુંસાઈ બાલક સખડી ધર શકે હે, મુખીયા ભીતરીયા અનસખડી ધરે, ને સેવક ટહેલવા વૈષ્ણવ દુધગર ધરસકત હે, હમરે ઘરમેં સાક્ષાત પ્રગટ સ્વરૂપ આચાર્ય રૂપસુ બિરાજત હે, ઓર વે સ્વરૂપ વૈષ્ણવ કે માથે બિરાજત હે તબ વાકી અનન્યતા કે પ્રકારસુ વાકે ભાવ અનુસાર સખડી પર્યંત સબ ધરત હે, સો સબ અંગીકાર હોત હે.

૧૪૪. એક સમય આગ્યા કીની જે સેવા હે સો સ્વરૂપાત્મક હે, વામે શ્રીપાદુકાજી ઓર શ્રીચરણ વસ્ત્રસેવા ઓર હસ્તાક્ષરી નામાંકિતપત્રસેવા વે ભાવાત્મક સદાનંદ સ્વરૂપ હે, ઓર ચિત્રસેવા તથા મૂર્તિસેવા એ સચ્ચિદાનંદ સ્વરૂપ હે, સચ્ચિદાનંદ સ્વરૂપમેં સાક્ષાત્ સ્વરૂપકો દર્શન હોય હે, યાતેં સ્વરૂપકુ સિંગાર હોય હે, ઓર ભાવાત્મક સેવામે ભાવસુસિંગાર હોત હે.

૧૪૫. એક સમય આગ્યા કીની જે ભકતકો જેસો ભાવ, તેસે વાકે ભાવાનુસાર સેવા વાકે માથે બિરાજત હે.

---

* જે વૈ૦નો જેવો ભાવ તેવો પ્રભુ સ્વીકારે છે. ભાવના પ્રબળ છે. સેવા શ્રીપુરુષોત્તમ ભાવથી બિરાજે છે. એમ માને તો બધી સામગ્રી અંગીકાર થઈ શકે.

૧૪૬. +એક સમય એક વૈષ્ણવે પૂછ્યું જે રાજ, શ્રીમહાપ્રભુજી તથા શ્રીગુસાંઈજી પ્રગટ સમયમેં શ્રીઠાકુરજીકો પ્રસાદ આરોગતે હતે, ઓર અપને ઘરમેં ઇન દો સ્વરૂપકી બેઠકોમેં શ્રીનાથજીકે બાલભોગમેં તે સામગ્રી ભોગ ધરી જાત હે, ઓર દુસરે ઘરમેં પ્રસાદી ભોગ આવત હે, સો યાકો કારણ કહા, સો કૃપા કરકે સમજાયે, તબ આપને આગ્યા કીની જે, અપને ઘરકી પ્રણાલીકા સબ ઘરતેં ન્યારી હે, શ્રીગોકુલેશજીએ શ્રીમહાપ્રભુજી ઓર શ્રીગુસાંઈજીકો યથારથ સ્વરૂપ જાણ્યો, ઓર શ્રીમહાપ્રભુજીકી આગ્યાનુસાર ચલે, શ્રીમહાપ્રભુજી ઈશ્વરકે ઇશ્વર હે, યાતે એ સ્વરૂપોકી બેઠકોમેં શ્રીગોકુલેશજીએ સામગ્રી ભોગ ધરવેકો પ્રકાર રાખ્યો હે, સો અધ્યાપિ પર્યંત અપને ઘરમેં બડેનકી બાંધી રીત મુજબ ચલ રહયો હે, ઓર દુસરે ઘરનમેં શ્રીવલ્લભાધીશકુ આચાર્ય શ્રીસ્વરૂપ માનતે હોયંગે યાતે ઇનકે સેવ્ય સ્વરૂપકો પ્રસાદ ભોગ ધરત હોયંગે શ્રીવલ્લભાધીશકો સર્વોપર અવતાર પૂર્ણ કૃપા વિના ન જાણ્યો જાય.

૧૪૭. એક સમય આપ ગૂજરાત પ્રદેશમેં ગામડા ગામમેં પધારે તબ રસ્તામેં ખવાસ રસ્તા ભૂલ ગયો, સો સારી રાત્ર જંગલમેં ફીર્યો, પરિ રસ્તા ન પાયો, તબ વહાં વાકુ ભીલ લોક મીલે, તબ વાને આપકો માણસ જાનકે એક ભીલને વા ગામમેં પહોંચાય દીયે, પાછે સવેરો ભયે આપ જ્યાં બિરાજત હતે વે ગામમેં ખવાસકુ વા ગામકે શેઠીયાઓને પહોંચાય દીયે, વહાં જાયકે આપકુ દંડવત્ કીનો, તબ આપને હાંસી પ્રસંગમેં આગ્યા કીની જે, ફલાણા વૈષ્ણવે કહીજે, વાકુ નહાર (વાઘ)ને માર ડાર્યો હોયગો, તબ મેને વાસું કહીજે, સવેરે જરૂર આય જાયગો, તબ ખવાસને વિનતી કીની જે રાજ, આપકી કૃપાસું બચ્યો, નહિ તો દિનમેં જાનવર ખાય

× આ વચનામૃતમાં ભાવ અને કૃપાનો વિચાર છે અને ઘરની પ્રાચીન રીત એ મુખ્ય છે એમાં સંદેહ ન લાવવો.

જાય, એસે ઘોર જંગલમેં વા ગામકે શેઠકી બડી ઘોડીપે મેં બેઠેલો ચારોં તરફ દોડ ભાગ કરતી હતી એસે ભયભીત જંગલમેં શરણકી ભાવના બહોત કરી હતી, આપ શરણાંગત વત્સલ, મોકુ તો બચનેકી આશા ન હતી, આપે વિચારી તો બચ્યો.

૧૪૮. એક સમય આપ ગૂજરાત પ્રદેશમેં વાડાશીનોર બિરાજત હતે, તબ વા ગામસુ ચાર કોસ દૂર જેઠોલી ગામ પધારતે હતે, તબ રસ્તામેં એક પ્રસંગ આપને ચલાવ્યો, જે રાંડ ગાંડકો કાંઇ ભરૂસો, પતિ માર સતી હોય, વે પ્રસંગ એસો ચલ્યો જે ચાર કોસ તક બાત ચલી, ઓર સુનવેવારે દેહાનુસંધાન ભૂલ ગયે ઓર એસો રસ વરસ્યો ઓર હાસ્ય વિનોદસું પ્રસંનતાકી માધુર્યતા શ્રીહસ્તકો લટકો કછુ લીખવેમેં નહિ આવે. પાછે વા ગામડામેં પધારે તબ આપને એક વૈષ્ણવસુ આગ્યા કીની જે, વર્ષારૂતુમેં સબ ઠેકાણે હર્યો હર્યો દીસત હે, ઓર યહાં નવીન સામગ્રી બહોત ભઈ હોયગી, સો શ્રીપ્રભુલાયક થોરીસી લાઇયો, પાછે વા ભકતને કછુ સામગ્રી લાય દીની, તબ આપ પ્રસંન ભયે, પાછે વહાંતે દુસરે ગામ હેકે વાડાશીનોર પધારે, તબ આગ્યા કીની જે ગામડા ગામમાં, પ્રભુલાયક નવીન સામગ્રી મીલ ગઈ એસે આગ્યા કરકે વે ભકતકે ભાવકી સરાહના કરત હતે.

૧૪૯. એક સમય ગૂજરાત પ્રદેશમેં આપ બિરાજત હતે, તબ એક વૈષ્ણવકુ આજ્ઞા કીની જે તુમ જાય કે ફલાણેકુ બુલાય લાવ, વા વૈષ્ણવને વાકે પાંસ જાય કહી જે તાકુ આપ યાદ કરત હે, તબ વાને કહી મેં એસે નહિ આવું શ્રીહસ્તકો પત્ર હોય તો મેં આવું, તબ વાને જાય કે આપકુ સબ સમાચાર કહે, તબ આપને કહી, અબ ઈસકો કામ નહિ હે, કામ હે ગયો, પરંતુ આપ વાકે પર પ્રસન્ન ન રહે, પાછે કીતનેક દિન પાછે વે શ્રીગોકુલ ગયે, તબ વહાં કે નિવાસી ભકત કી આડીસુ વાકુ અંગીકૃત જાનકે વાકી ભેટ અંગીકાર કીની.

૧૫૦. એક સમય આપ મલેચ્છાક્રાંત દેશમે એક વૈષ્ણવકે વહાં

બિરાજત હતે, તબ વા ગામમે જીવહિંસા બહોત હોતી, વે રસ્તામે પધારતે દેખવેમે આવી, તબ આપ સોચમે પડકે આજ્ઞા કીની જે યહાં થોડેસે દિનમે ઉપદ્રવ હોયગો, પાછે ચોમાસેમે વા ગામમે જલકો ઉપદ્રવ ભયો, સો સબ આસુરી મનુષ્ય કો બહોત નુકસાન ભયો, વામેં બહોત સે મર ગયે, મકાન ગીર ગયે, વાકે જાનવર જલમે વહે ગયે.

૧૫૧. એક સમય આપ પ્રદેશ બિરાજત હતે તબ ખવાસકુ આજ્ઞા કીની જે તુ ફલાણેકે ઘર જાય કે આજ સામગ્રી લે આઇયો, તબ ખવાસને વે શેઠકે ઘર જાયકે વાકે ઘરમે સ્ત્રીસુ કહી જે, આજ સામગ્રી તૈયાર નહિ હે. કયોં જે અબહી દુસરે ગામસુ પધારે હે, તબ વા સ્ત્રીને અપને પતિસુ પૂછી જે આપને સામગ્રીકી કહેવાઈ હે, તબ વાકે પનિને સ્ત્રીસો કહી જે મેં આપકે પાસ જાત હુ, આપકુ ચહીયે સો મેં પહુચાય દઉંગો, પાછે વે શેઠ આપકે પાસ ગયે, દંડવત કરી વિનતી કીની જે રાજ કહા આજ્ઞા હે, તબ આજ્ઞા કીની જે અબ સબ સામગ્રી આય પહોચી, અબ ચહીયત નાહિ, વે સમયપેં ભેજતે તો કામ આય જાતી કયોં જે વા સ્ત્રીકુ રાજસ હતો, પાછે કોઇ દિન પાછે વાકે ઘર પધારે તબ સામગ્રી લીની, પરંતુ આપ પ્રસન્નતામે ન દેખે, પાછે દુસરે વૈષ્ણવને વિનતી કીની જે રાજ, અપ્રસંતા કેસે, તબ આજ્ઞા કીની જે પ્રથમ મોકુ દેવેમે સ્ત્રીકો મન ન ભયો, અબ વાકે ઘરમે ગયે પાછે દીની સો વિના ભાવકી અંગીકાર કરવેમે મન કેસે પ્રસન્ન રહે, પાછે સમય પાયકે વા શેઠને વિધવિધ પ્રકારસુ સામગ્રી સિદ્ધ કરાયકે આપકુ પધરાયકે અંગીકાર કરાઇ, તબ પ્રસન્ન ભયે આજ્ઞા કીની જે વૈષ્ણવકુ વિચારકે બોલનો.

૧૫૨. એક સમય આપને એક વૈષ્ણવકુ આજ્ઞા કીની જે તુમ ફલાણે શેઠકે ઘર જાયકે સામગ્રી લે આવેગો, તબ વિનતી કીની જે રાજ વહાં જાયવેકી મેરી યોગ્યતા નહિ હે, મોકુ વે પિછાનત નહિ, તબ આપને આજ્ઞા કીની જે તુ તેરે બલસુ જાયગો તબ તોકુ કોઈ ન દેવેગો, ઓર હમેરો નામ લીજો વે દેયંગે, પાછે વાકે ઘર જાય

સામગ્રી લે આયે.

૧૫૩. એક સમય ગુજરાત પ્રદેશમે આપ બિરાજત હતે તબ એક વૈષ્ણવસુ આજ્ઞા કીની જે, આજ હમને સ્નાન કીયો નાહિ; ઓર વખત બહોત ગયો હે; પંચવારે સબ બેઠેહે; પરિ કોઈ એસે નાહિ કહત જે આપ સ્નાન કરો, તબ વૈષ્ણવે વિનતી કીની જે રાજ બેઠકમે પધારો વહા ઠંડાઈ તૈયાર હે એસી વિનતી કરકે આપકુ બેઠકમે પધરાય અરોગાઈ, તબ વૈષ્ણવને વિનતી કીની જે રાજ યાકેપર ઇતની બધી કૃપા કે વાકો કહયો માનકે આપ પધારે. એ કોન હે! તબ આજ્ઞા કીની જે હમેરો ભકતહે, વાસુ હમકુ દુરાવ નહિ, એસે અપનાયતકી પક્ષપાત કીની.

૧૫૪. એક સમય ઉછવપેં કારતગ વદી ૧૧કુ આપને આજ્ઞા કીની જે શ્રીવલ્લભાચાર્ય શ્રીમહાપ્રભુજીકે પ્રાગટયકી એકાદસી ઓર આજકી એકાદસીપેં વૈષ્ણવનકુ માહાપ્રસાદ લેનો. વા દિના એકાદશી કો માહાત્યમ ન વિચારનો, ઓર બારે માસકી એકાદશી ન બને પરિ પવિત્રાં એકાદશીકો વ્રત અવશ્ય કરનો.

૧૫૫. એક સમય આપ ગૂજરાત પ્રદેશમેં બિરાજત હતે, તબ કાહુ વૈષ્ણવને વિનતી કીની જે રાજ, યહાં આપકે મંદિરમે રૂપચતુર્દશીકે દિના યહાંકે શ્રીઠાકુરજીકુ સ્નાન કરાવત હે, સો સબ વૈષ્ણવકુ દેખતે ખૂલ્લે દર્શન કરાવત હે, સો સબકોઈ દર્શન કરત હે, સો ખુલ્લે દર્શન સ્નાન કે હોઈ? તબ આપને આગ્યા કીની જે, અપને ઘરમેં દર્શન કરાયવેકી રીત નાહી, યાસુ દર્શન ન કરાવને, જન્માષ્ટમીકે દિના પંચામૃત સ્નાન સમય, ઓર સ્નાન યાત્રા કે દિના શ્રીઠાકુરજીકુ ખૂલ્લે દર્શન સ્નાન કરાવનો, યહ જાગ્યા કર રૂપચૌદશકુ સ્નાનકે દર્શન બંધ કરાયે.

૧૫૬. એક સમય ગુજરાત પ્રદેશમે આપ અપને મંદિરમે બિરાજત હતે તબ પંચ મહાજનવારેકુ આજ્ઞા કીની જે યહાં અપને

મંદિરમે નયે મુખીયાજી અપને ઘરકો સેવક સેવામેં નવરાવો તબ પંચ ભેલી કરકે સબકી રજા લેકે નવરાવનો, હમેરી આજ્ઞા હે, યાસુ તુમકુ દોષ નહિ હે પાછે શ્રીગોકુલપત્ર લીખ ભેજનો, પ્રભુકુ શ્રમ ન હોય યાતે યહ આજ્ઞા દીની.

૧૫૭. એક સમય આપ શ્રીગોકુલ બિરાજત હતે તબ પ્રસંગોપાત આજ્ઞા કીની જે પાતાલમેસુ સતગાડે અંધેરો પૃથ્વીપેં આયો, સો નવાંણુ ગાડે વર્તમાન સમયમે ચલ રહયો હે.

૧૫૮. *એક સમય આપ શ્રીગોકુલ બિરાજત હતે, તબ પ્રસંગોપાત બાત ચલી જે વસુદેવકે યહાં પ્રાગટ્ય ભયો હે, વે સ્વરૂપકે ચરણારવિંદકો સ્પર્શ શ્રીયમુનાંજીને કેસે કીયો ? શુદ્ધપુષ્ટિ સ્વરૂપ સિવાય શ્રીયમુનાંજી સ્પર્શ કરે નહિ, તબ આપને આજ્ઞા કીની જે, વસુદેવજીકુ પહેલે મર્યાદાપુષ્ટ વાસુદેવ વ્યુહને જન્મ સ્થાનમે દર્શન કરાયે, વે ચતુર્ભુજ સ્વરૂપ કે દર્શન કીયે તબ વસુદેવજીકુ માહાત્મ્ય ઉપન્યો જે વે તો કાલ કે કાલ હે; ઈનકુ કંસ કહા કરેગો ! પાછે વસુદેવજીકુ સમાધિમે પ્રથમ જાસ્વરૂપકે દર્શન ભયે હતે, સો એ સ્વરૂપ હે કે નહિ, એસે વસુદેવજીકુ શંકા ભઈ, તબ અપને સેવકનકી આર્તિહરણહાર

---

* કંસના કારાગ્રહમાં સ્વરૂપ વાસુદેવ વ્યુહ પ્રગટ થયું એ મર્યાદા પુષ્ટ સ્વરૂપ એ ચતુર્ભુજ સ્વરૂપનાં દર્શન કરી શ્રીવસુદેવજીને વાત્સલ્ય ભાવ પ્રગટયો કે કંસનો ડર લાગે છે તો આપે કેવળ લૌકિક બાળકવત્ [बमूवः प्राकृतशिशुः] થઈ વસુદેવજીને આજ્ઞા કરી કે, મને શ્રીગોકુલમાં શ્રીનંદરાયજીને ત્યાં લઈ જાઓ. તે પ્રમાણે લઈ જાય છે જતાં જતાં શ્રીયમુનાજી સ્પર્શ માટે ઊંચાં ચઢયાં તે વખતે શ્રીવસુદેવજીને વાત્સલ્યભાવ થયો કે આ બાળકને કોઈ લ્યો કોઈ લ્યો એમ કહ્યું. તેથી ત્યાં કોયલો ગામ ને કોયલો ઘાટ પણ છે. એ વાત્સલ્ય ભાવ થયો એ જ ભાવાત્મક પુષ્ટિસ્વરૂપ થયું તેથી એ સ્વરૂપનાં ચરણસ્પર્શ શ્રીયમુનાજીએ કર્યાં છે. એટલે એ તો સપ્રમાણ છે.

અવિછિન્ન રાસલીલા મેતે ક્રીડા કરવેવારે શ્રીપુરૂષોત્તમકે અંશરૂપ શુદ્ધ પુષ્ટિ સ્વરૂપ પધારી છોટુ સ્વરૂપ ધારણ કરકે મનુષ્ય ચેષ્ટા (કેવલ લૌકિકવત) કરતે હુવે બાલક રૂપ હે ગયે, તબ વસુદેવજીકુ સ્નેહ ઉત્પન્ન ભયો, ઓર ડરપે, યાસુ વાછલ્યતા વિચાર કે શ્રીગોકુલ લે ચલે, જબ સ્વરૂપમે સ્નેહ ભયો યાતે ભાવાત્મક પુષ્ટિ સ્વરૂપ પ્રગટ ભયો, તબ શ્રીયમુનાંજીને સ્પર્શ કીયો, વ્રજભકતકે સ્નેહકો સ્વરૂપ યહ પુષ્ટિસ્વરૂપ વેં સ્વરૂપ શ્રીયમુનાંજીમે લીન હોય ગયે, ઓર વસુદેવજી વાસુદેવ વ્યુહકો સ્વરૂપ લેકે શ્રીનંદરાયજીકે વહાં પધારે, વહાં માયા ઓર વસુદેવ વ્યુહ પધરાય લાયે હતે, સો વાસુદેવ વ્યુહ જે શ્રીયશોદાજીકે વહાં પ્રગટે હતે વામેં લીન હે ગયે, યશોદાજીકુ ઓર દુસરેકુ કોન સ્વરૂપ પ્રગટયો હે સો ખબર ન હતી પાછે માયાકુ લેકે વસુદેવજી મથુરાં ગયે, ઓર યશોદાજીકુ પુત્ર ભયેકી ખબર વ્રજ ભક્તનકુ હોયવેસુ સબ શ્રીયમુનાંજી સ્નાન કરવેકુ ગયે, વહાં જે શ્રીયમુનાજીમેં શુદ્ધપુષ્ટ સ્વરૂપ હતો સો શ્રીગોપીજનકે ભાવકો સ્વરૂપ શુદ્ધપુષ્ટ સબકે હૃદયમેં પધારે, પાછે શ્રી ગોપીજન સિંગાર કરકે શ્રીયશોદાજીકે વહાં ગયે, તબ અપને ભાવકો સ્વરૂપ જે શ્રીયમુનાજીમેસુ હૃદયમેં પધારે હતે, સો શ્રીયશોદાજી ઉછંગમે લેકે બેઠે હતે, વે સ્વરૂપમે અપની ભાવનાકો સ્વરૂપ વે સ્વરૂપમે પધારવેસુ શુદ્ધપુષ્ટિ સ્વરૂપ ભયો, યાતે 'યશોદોત્સંગ લાલિત' પ્રભુ પુષ્ટિમાર્ગમેં સેવનીય બતાવે હે, 'વ્રજભયો મહરિકે પૂત' ચેવધાઈમેં સબ હે, શ્રીવલ્લભાચાર્યજી શ્રીસુબોધનિજીમે ૧૦–૫–૧ શ્લોક મે આજ્ઞા કરત હે કે, વાસુદેવકો નંદજીકે ઘેર આવિર્ભાવભયો, એસે સિદ્ધાંત હે, નહિ તો કેવલ માયા માટે ઉત્પન્ન થયેલ ધાવણનું પાન ભગવાન કરે નહિ ! એવી રીતે શુદ્ધ સ્વરૂપનું જ્ઞાન ભકતોને કરાવ્યુ.

૧૫૯. એક સમય આપ ગુજરાત પ્રદેશમે બિરાજત હતે, તબ વા ગામમેં અપને મંદિરમે પવિત્રાંકો ઉત્સવ આપને કીનો, તબ વા ગામકે મંદિરકે શ્રીઠાકુરજી બારે માસ મણીકોઠામેં બિરાજત હતે, સો આપને વે બાત જાનકે આજ્ઞા કીની જે, અપને ઘરમે પવિત્રાં એકા-

દશીસું તિબારીમેં શ્રીઠાકુરજી સબ સમય બિરાજતહે, સો વિજય દશમી કે દિના સેંનભોગ ભીતર મણીકોઠામેં આરોગે હેં સો સબ સમય ભીતરહી બિરાજે, એસી આજ્ઞા કરકે પવિત્રાં એકાદશીસુ શ્રીઠાકુરજી વિજયદશમી તક તિબારીમેં બિરાજવેકી આજ્ઞા કીની.

૧૬૦. +એક સમય આપ શ્રીગોકુલમે બિરાજત હતે, તબ દાન કે દિનોમે આપને મુગટ ધરકે ભકતજનકે સંગે દહિ આરોગતે, ઓર રાસાદિક લીલા રાસધારીકી માફક કર રહે હતે, તબ એક વૈષ્ણવે વિનતી કીની જે રાજ, એ લીલાકે દર્શન મેરી મૈયાકુ કૃપા કરકે હોય તો આછો, તબ આજ્ઞા કીની જે વે લીલા કે દર્શન વાકુ નહિ હોયંગે તબ વૈષ્ણવને ફેર વિનતી કીની જે રાજ ઇતની કૃપાતો હોની ચાહીએ તબ વાકે આગ્રહસું આજ્ઞા કીની જે કીમાડ ખોલકે બહારસુ જાંખી કરાય દે, તબ એસે દર્શન કરાયે, તબ વાડોકરીકુ સાક્ષાત શ્રીકૃષ્ણકે દર્શન ભયે, આપ શ્રીકૃષ્ણકી માફક મુગટ ધરકે અનેક પ્રકારકે રાસાદિક લીલા કર રહે હતે.

૧૬૧. એક સમય આપ ગુજરાત પ્રદેશમેં એક ગામમે બિરાજત હતે, તબ વૈષ્ણવ ઘોળ કીરતન કરત હતે યહ સુનકે ખવાસકુ આજ્ઞા કીની જે વે ધોલ ગાવતહે સો લીખ લીજો, પાછે આપને હસ્ત સો પુસ્તમે ઉતાર લીયો.

૧૬૨. *એક સમય આપ શ્રીગોકુલ બિરાજત હતે, તબ સંવત

+ આપનું નામ કન્હૈયો છે તેથી પોતે પણ શ્રીકન્હૈયાની માફક ગોકુળમાં જેવી અનેક લીલાઓ કરી હતી તેવી બાળલીલા, દધિમાખનલીલા, દાનલીલા, રાસલીલા એવી અનેક લીલાઓનાં ભાગ્યવાન વૈ૦ને દર્શન કરાવી અલૌકિક આનંદ આપી શ્રીકૃષ્ણાવતારની લીલાનાં પ્રકટ દર્શન કરાવ્યાં છે.

* આપને નિત્યલીલામાં પધારવાનું હોવાથી આ છેલ્લો મનોરથ બહુ ભારે કરી વૈ૦ને આનંદમગ્ન કરી દીધો.

૧૯૬૮ કે ફાગુણ સુદી ૧૩ કે દિના કુંજકો ભારી મનોરથ કરકે વહુ બેટીજી, ભટ, બ્રાહ્મણ, મુખીયા, ભીતરીયા, સેવક ટહેલવા વૈષ્ણવ સબન કુ પહેરામણી ' આપને દીની, તબ એક વૈષ્ણવને ઉપરણા ન લીયો, ઓર વિનતી કીની જે રાજ મોકુ કોઇ દિના આપને ઉપરણા દીયો નહિ હે, યાસું મે નહિ લેઉંગો, તબ આપે આજ્ઞા કીની જે, મેને સબનકુ દીયેહે, ઓર છેલ્લી પહેરામણીહે, યાસું તુમ લો, ચિંતા મત કરે.

૧૬૩. *એક સમય આપકુ એક વૈષ્ણવે વિનતી કીની જે રાજ મારે નીચ સાથે વ્યાવૃત્તિ છે, ઓર લેવડદેવડ છે, તેનું કયમ થાય, તબ આજ્ઞા કીની જે નીચ લોકો સાથે વ્યપાર લેવડદેવડ નહિ કરનો, વાકી સત્તાસું બુદ્ધિ ભ્રષ્ટ હે જાતી હે.

૧૬૪. એક સમય ગુજરાત પ્રદેશમેં એક ગામમે અપને મંદિરમે બિરાજત હતે, તબ વહાં સૈયાજીમે પોઢે હતે વા સમય મર્યાદી વૈષ્ણવ પાસ બેઠે હતે વાકુ આજ્ઞા કીની જે, તુમકુ સાક્ષાત દર્શન કરાવે, ઓર શ્રીઠાકુરજી તુમેરો હાથ પકડકે લે જાયંગે, યહ સુનકે કીતનેક વૈષ્ણવ ઘરબાર છોડકે વ્રજમેં જાય રહે, વહાં જાય પ્રવૃતિમેં પડ ગયે, યાસું વ્રજવાસ ભયો, અનુભવમેં કસર પડી. નિઃસાધન હોય શરણ આવે તબ કૃપા હોય.

---

* નીચ લોકો સાથેના વેવારથી એ નીચ લોકોની નીચબુદ્ધિથી કમાયેલું ધન આપણી પાસે આવવાથી આપણી બુદ્ધિ પણ નીચ થાય છે એવું નીચવૃત્તિવાળું ધન આવવાથી તો ખેદાન–મેદાન થઈ જાય છે નિરવંશ થાય છે. વળી એ ધનનો અમુક ભાગ બીજી ઠેકાણે ગયો હોય તો ત્યાં પણ છાંટા ઊડે છે ને તેનો નિરવંશ જાય છે. એવા દાખલા અમે અનેક જોયા છે. ને અનુભવ્યા પણ છે. એવું ધન આવવાથી આપણું મૂળ ધન પણ નાશ પામ્યુ છે. એવા દાખલા પણ અમે જોયા છે. માટે એવા ધન સામે તો નજર પણ ન કરશો.

[આ તો મારો જાતીઅનુભવ છે. લ૦ છ૦ દે૦]

૧૬૫. એક શહેરમેં આપ બિરાજત હતે, તબ એક વૈષ્ણવકુ આજ્ઞા કીની કે, તુ અમુક કામ કર આઈયો, તબ વાને વિનતી કીની જે રાજ, વે કામ મોસું નહિ બનેગો, તબ આજ્ઞા કીની જે, તુમ જાઓ તુમસુ બનેગો, તબ આજ્ઞા માનકે ગયે વહાં ઇચ્છાસુ કામ હે ગયો, તબ આજ્ઞા કીની જે ખર્ચ કીતનો કીયો? તબ વાને વિનતી કીની જે રાજ ચાર આના પરંતુ આપકે પાસતે લેવેકે નહિ હે, તબ મુસકાયે.

૧૬૬. એક સમય આપ ગુજરાત પ્રદેશમેં એક ગામસું દુસરે ગામ પધારત હતે, તબ એક વૈષ્ણવકુ પંડરૂ લગત હતો, તબ કાહુને વિનતી કીની જે રાજ, વાકુ પિંડરૂ હે, યાકું આપકે સંગ લે જાય કે કહા કામ કરાવોગે? તબ આગ્યા કીની જે વે બાબતકી તુમે કહા? હમ સબ જાનત હે એ આગ્યા કર કે સંગ લે ગયે.

૧૬૭. એક સમય આપકે પાસ આપકે ભકત પંદર રૂપૈયાકી પાગડી પહેરકે દર્શનકુ આયે, તબ આગ્યા કીની જે શેઠ બનકે આયે હો, સો થોડે દિનમેં ટોપી પહેરોગે, યહ આગ્યા કરકે, અપનાયત પનો જતાયો, બહુત પ્રવૃતિવારે પ્રભુકુ ભૂલ જાત હે, યાતેં ભકત જાન નિવૃત કીયે સો એસે થોડે દિનમેં વે દશા ભઈ. સો સબ છોડ કે વ્રજવાસ કીયો.

૧૬૮. એક સમય એક વૈષ્ણવને દુસરે વૈષ્ણવકું નામ દેકે બુલાયો, તબ લાલ વાચક નામ હતો, એ સુનકે આપને આગ્યા કીની જે વૈષ્ણવકું દાસ પદવી હે, લાલ પદવી નહિ હે. લાલ તો શ્રીવલ્લભકુલકે બાલનકું કહ્યો જાત હે, ઓર વૈષ્ણવકું દાસ શબ્દ ન આવે એસો નામ હોય તો ભાઈ કહે કે બુલાવનો.

૧૬૯. એક× સમય આપ વાડાસીનોર બિરાજત હતે તબ

× વે પીર શ્રી વિઠ્ઠલેશ પ્રભુકે પરોક્ષમેં વિપ્રયોગ કરકે થોડે દિનમેં દેહ છોડી ઓર જબ વે પ્રભુકો નામ સુનતે તબ આંખમેસું

વહાંતે એક માઈલ દૂર પીરકે બંગલે બગીચીમેં પધારત હતે, તબ નાસ્તિક લોક નિંદિક વાત કરન લગે, તબ આપને મંડલીકે સમય સબકે મનકી જાનકે આગ્યા કીની જે શ્રીગુસાંઈજીએ આલીખાન પઠાનકું કેસે અંગીકાર કીયો, ઓર હમ વાકે યહાં પધારત હે સો કારણ તુમ કહા જાનો.

૧૭૦. એક સમય આપ મોડાસે બિરાજત હતે, તબ એક વૈષ્ણવ મોતીકી છેલકડી આપ પહેરે હે એસી પહેરકે સનમુખ દર્શનકુ આયે, તબ વાકે કાનમેં છેલકડી દેખી વે અતરંગ ભકત હતો યાતે વાકુ પાસ બુલાય વાકો કાન પકડકે છેલકડી નિકારવે લગે, તબ આજ્ઞા કીની જે તુમ એસે સિંગાર પહેરોગે તબ હમ કહા પહેરેંગે, એસી હાંસી કરવેસું વાં ભકતને છેલકડી નિકારકે આપકુ અંગીકાર કરાયકે દંડવત કીયો, ઓર પાછે વા ભકતને જનમ જીવત કોઈ દાગીના ન પહેરે યામે યહ જતાઈ જે સ્વામી સેવકકુ, સરખામણી ન કરની.

૧૭૧. એક સમય એક રાજાએ વિતતી કીની જે રાજ એકાદશ ઇંદ્રિયો સેવામેં સનમુખ રાખની, યામેં નવ ઇંદ્રિયો તો સેવામેં રહત હે, પરંતુ દો ઇંદ્રિ સેવામેં સનમુખ કેસે ગીની જાય? સો કૃપા કરકે સમજાઇયે, તબ આપને આગ્યા કીની જે, પ્રથમ વેં દો અંગીકાર હોત હે, કયોં જે વે ઇંદ્રિદ્વારા ('पापो मलांश त्यागेन') મલમૂત્રાદિક કો પ્રથમ ત્યાગ હોયવેસું દેહ શુદ્ધિ હોય તબ સેવામેં ચિત લગત હે, પાછે સબ ઇન્દ્રિ સેવામેં રહત હે, યાતેં પ્રથમ વે દો ઇન્દ્રિ સનમુખ માની જાત હે.

૧૭૨. એક સમય આપ ગૂજરાત પ્રદેશમેં એક ગામમેં અપને મંદિરમેં બિરાજત હતે, તબ એક દિના આપને દિનમેં ભોજન કીયો ન હતો, ઓર રાત્રકુ ઈસરાર બજાવત આગ્યા કીની જે, નિંદ, ભુખ,

---

આંસુકી ધારા ચલતી. દેવી જીવ કોઈ અપરાધસું નિચયોનીમેં જન્મ

આળસ, એ તીન તજેગો, સો મેરી પાસ રહેવે લાયક બનેગો, ઐસી આગ્યા પાસમેં દો તીન નિકટવૃતિ ભકત્ત બેઠે હતે વાસુ કહી સુનાઈ.

૧૭૩. એક સમય ગૂજરાત પ્રદેશમેં આપ બિરાજત હતે, તબ આગ્યા કીની જે, સંસાર સમુદ્રમેં રહે કે આંખકો અંધો, કાનકો બહેરો, મુખકો મુંગો, હાથકો ઠુંઠો, પગકો પાંગલો, હોય કે રહેગો તબ બચેગો.

૧૭૪. એક સમય આપ શ્રીગોકુલમેં નામાધરકે પાસકી બેઠકમેં બિરાજત હતે, તબ સીતકાલકે દિન હતે, તબ ખવાસ અંગીઠી લાય સનમુખ ધરી, તબ આગ્યા કીની જે, સીતકાલકે દિનોમેં ગરીબનકો મરો હે, અમીરનકે તાંઈ સીતકાલ સુખરૂપ હે, ઐસી આગ્યા કરકે સીતકાલકો પ્રસંગ સુનાયો.

૧૭૫. એક સમય એક વૈષ્ણવ માથમેં ધુપેલ ડારકે દર્શન ચરણસ્પર્શકુ આપકે પાસ ગયે, તબ વાકી બાસ આપકું આઈ, તબ આગ્યા કીની જે, ખટમલ જેસી બાસ આવત હે, યાતેં ધુપેલ ડારકે સનમુખ આવનો નહિ, ગોલાકો તેલ–કોપરેલ ફુલેલ ડારકે શ્રીસનમુખ જાનો ચાહીએ, એ આગ્યા કરકે વા વૈષ્ણવકુ ધુપેલ ડારવેકી મને કીની.

૧૭૬. એક સમય શ્રીગોકુલમેં શ્રીમહાઉત્સવપેં એક વૈષ્ણવ કેસરસ્નાન કરવેકું આયે, તબ મુખીયાજીને વાકું વરજે જે તાકુ કેસરસ્નાન નહિ હોયગો, તબ આપને આગ્યા કીની જે વે જીવ સનમુખ આય પહોચેપાછે વાકુ નિકાર દેનો આછી બાત નહિ, તબ મુખીયાજીને વિનતી કીની જે રાજ, વાકે ધોતી ઉપરેણા આયે નહિ, તબ આપને આગ્યા કીની જે વાકી શ્રધા હોયગી સો દેવેગો, પરિ વખત ગયો વાકુ ફીર ન મીલેગો, બિચારેકુ કેસરસ્નાન કરાય દો, વાકો કૃતારથ હે જાય, યહ આગ્યા કર કેસરસ્નાન વા વૈષ્ણવકુ કરાયે.

૧૭૭. એક સમય એક નિકટવૃતિ ભકત્તકુ આગ્યા કીની જે, પ્રસાદી શ્રીકંઠકી તુલસીકી માલા ઓર પ્રસાદી જનેઉ તુમ પહેર લો, એ આગ્યા કરકે વાકું પહેરાયકે પ્રસંન ભયે.

૧૭૮. એક સમય શ્રીગોકુલમેં ખવાસકે પાસતે એક વૈષ્ણવ નિત્ય પ્રસાદી ફુલેલ અપને માથેમેં ડારે, તબ દુસરે વૈષ્ણવકું વે રૂચત નહિ, વાને આપકે તાંઈ ખબર કરી, પરંતુ વે વેસેઈ લેકે અપને માથેમેં ડારે, પાછે એક દિના સમય પાયકે વાકી હાંસી કીની જે, પ્રસાદી ફુલેલ ભેલી ૧ મટ્ટીકે તેલકી શીશી ભરકે ધરી હતી, પાછે વા વૈષ્ણવને પ્રસાદી ફુલેલ જાનકે માથેમે લગાઈ, તબ ગ્યાસલેટકી બાસ આઈ, તબ વાકુ કલેસ ભયો, ઓર આપકે પાસ એ સમાચાર ગયે, તબ આપને આગ્યાકીની જે હાંસીમેહુ એસો કામ નહિ કરનો' વૈષ્ણવકો મન દુખાવનો આછીબાત નહિ હે, વૈષ્ણવકો અપરાધ લોહેકે ગોળા સમાન હે, વે જલદી ભસ્મ કરે, પાછે બહોત હાંસી પ્રસંગ ચલ્યો.

× ૧૭૯. એક સમય આપ શ્રીગોકુલ બિરાજત હતે, તબ શ્રીગોકુલવાસી અપને ધરકે વૈષ્ણવકુ બુલાયકે આગ્યાકીની જે, ઝાંપીજીમે હમેરે પરદેશકે શ્રીઠાકુરજી બિરાજત હે, સોતુમ પધરાય જાવો, તબ વા વૈષ્ણવને વિનતી કીની જે, કૃપાનાથ મોસું સેવા બનની કઠન હે, તબ આપને આગ્યાકીની જે મીસરીકોટુક ધરકે ઝાંપીજીમેં પોરાઢ દીજો, એ આગ્યા કરકે વાકેમાથે સેવા પધરાય દીની.

* ૧૮૦. એક સમય ગૂજરાતમેં એક ગામમાં એક વૈષ્ણવે દુસરે વૈષ્ણવકે હાથકી સખડી પ્રસાદ લીનો, ઓર બન્ને વૈષ્ણવોમેં

× આપણો જેવો ભાવ હોય તે પ્રભુ અંગીકાર કરે છે. કંઈ મોટા મોટા લાડુ કે પુરી શીરોથી જ પ્રભુ પ્રસન્ન થાય તેમ નથી આપણે ભાવથી જે ધરીએ તે પ્રભુ આરોગે છે. પદ્મનાભદાસના છોલા પ્રભુએ નથી આરોગ્યા ? માટે જેવી ને જેટલી બને તેવી પણ સેવા જરૂર કરવી એ વૈ૦નું લક્ષણ છે.

* ધર્મમાં ચાલતાં લોકમાં નિંદા થાય કે હાંસી થાય ને વૈષ્ણવતા વગોવાય તેવું ના કરવું. ધર્મ ગુપ્ત રાખવો.

यद्यपिशुद्धं लोकविरुद्धं ना कर्तव्यं ना चरणीयम्

જ્ઞાતીસું ખાનપાન ભીન્નત્વ હતો, તબ વા સંબંધી વિનતી આપકે પાસ ઓર વૈષ્ણવોએ કીની જે, રાજ એસે ખાનપાન કરવેસું જ્ઞાતીમે ઝગડા પડેગો, તબ આપને આજ્ઞા કીની જે, વૈષ્ણવ પંક્તિમે જ્ઞાતીભેદ ગીન્યોજાત નાહિ, ભાવ મીલનો ચાહિયે, ઓર જાકું લૌકિક વ્યવહાર કો ડર હોય વાકુ વિચારકે ચલનો, ભાવ સંબંધ વારેકેહાથકો ખાનપાન કરવેમેં ધર્મસુ બાધ નહિ, લોકમેં હાનિ હોત હે! બને વહાં તક પુષ્ટિમાર્ગકી મેંડ પ્રમાણે અનસખડી વહેવારમેં ખાનપાનાદિક હોત હોય તો દોનો સચવાય.

૧૮૧. એક સમય આપ ગુજરાતમે વિરપુર ગામમે બિરાજત હતે, તબ એક વૈષ્ણવે વિનતી કીની જે રાજ, આપકે પાસ જે વાડાસીનોરકો ખવાસ રહત હે, વે વૈષ્ણવકી ભોજાઈ મર ગયે છ માસ હે ગયે હે, પરંતુ વે નહાયે નહિ, વાકુ જાનવેકી જરૂર હે, તબ આપને વાકુ બુલાયકે પૂછી કે તેરે નહાયવેકો હે, તબ વૈષ્ણવને કહી રાજ મોકુ સૂતક લગેગો, તબ મેરી સેવા છુટેગી, તબ આજ્ઞા કીની જે તેરી સેવા છુટેગી નહિ, તું સ્નાન કરી આવ, પાછે આજ્ઞા કીની જે "तनुनवत्वम्" ભયેકો લક્ષણ ભગવદ્સબંધમે અનુરાગ ઓર "पूर्वदेहनिवृत्तिः" હોત હે.

૧૮૨. એક સમય શ્રીગોકુલમેં એક વૈષ્ણવ મંદિરમેં પ્રસાદ લીયે પાછે જુઠે મહોડે પાતલ લેકે બહારડારવે ગયે, તબ વાકુ કુત્તાને છી લીયે, તબ આપકું વિનતી કીની જે, રાજમોકુ કુત્તાને જુઠે મહોડે છી લીયો હે, અબ કહાકરૂ, તબ આપને આજ્ઞાકીની જે, પ્રાયશ્ચિત કરનો પડેગો, તબ વૈષ્ણવે વિનતી કીની જે રાજ, મોસું નહિ બનેગો, તબ આજ્ઞાકીની જે એક વ્રત કરીયો, પાછેવાને વ્રતકીયો, વો વૈષ્ણવ શરીરસું અશક્ત હતો યાતે વાકુ વ્રત કરવેમેં ભુખ્યો રહયો નગયો, પાછે વે સંધ્યાકુ આપકે પાસ દર્શનકુ ગયે, તબ આપ વાકુ દેખકે આજ્ઞાકીની જે કેસે નરમ હે? તબ વિનતી કીની જે રાજ મેને વ્રત કીનો હે, તબ આજ્ઞાકીની જે તેરો વ્રત પૂરો હે ગયો, જા પ્રસાદ લે,

પાછો આજ્ઞાકીની જે પુષ્ટિમાર્ગમેં હરિશરણકી ભાવના કરની ભગવદ્ નામ લેનો વે વૈષ્ણવકો પ્રાયશ્ચિત હે ગયો, विवेकधैर्याश्रय ॥ "दुःख हानौ तथा पापे भये कामाद्यपूरणे ॥ भक्त द्रोहे भक्त्य भावे भक्तैश्चातिक्रमेकृते ॥ अशक्येवा सुशक्येवा सर्वथा शरणं हरिः ॥११॥ यातें पुष्टिमार्गीय भक्तानां प्रायश्चित न कर्तव्यम् " એહવા તે ગુણનિધીનાથ ગાતાં બ્રહ્મહત્યાદિક અઘટલે," શ્રીસુબોધનીજી મેં આજ્ઞા છે કે ૧-૨૯-૧ મે क्लेपापेअनुतापोपै यस्य पुंसः प्रजायते प्रायश्चित्तं स्मृतं तस्य हरि संस्मरणं परम् ॥ પાપ કર્યા પછી જે પુરૂષને અનુતાપ થાય છે તેનું મુખ્ય પ્રાયશ્ચિત હરિના નામનું સંસ્મરણ કહેલું છે.

૧૮૩. એક સમય આપ શ્રીનાથજીકો સિંગાર કરત હતે, તબ આપકે ગુણીજન કીર્તન કરત હતે, તબ વાહીં સમય પખાવજ ઉતર ગઈ, યાતેં બેસુરો તાલ બજન લગ્યો, તબવે ગુણીજન એકદમ વા પખાવજીકું લડવે લગ્યો, ઓર બોલ્યો જે હમેરો નીશા તેને ઉતાર દીયો, એ સોર શ્રીમાજીમાહારાજને સુન્યો, તબ આપકુ પૂછી, બાવાએ કાહે કો સોર જગમોહનમેં હે, તબ સબ સમાચાર શ્રીમાજીમાહારાજકુ કહે, પાછે આપ સિંગાર કરે પાછે અપની બેઠકમેં પધારે, તબ વે દો જનકુ બુલાયે, ઓર પખાવજી કે ઉપર રોષ કીયો, જે તેને સાજ સમારકે કયોં રખ્યો નહિ, ઓર ગુણીજનકું શીક્ષા દીની જે શ્રીઠાકુરજીકે સમયમેં કીલ્લાવનો નહિ, અપરાધ લગે, યહ આગ્યા કર પખાવજીકો નેગ બંધ કીયો.

૧૮૪. +એક સમય ગૂજરાત પ્રદેશમે એક ગામસું દુસરે ગામ આપ પધારત હતે, તબ રસ્તામેં એક નિકટવૃતિ વૈષ્ણવકું આગ્યા કીની જે, પરદની લાવ, તબ રસ્તામેં પરદની હાજર ન હતી, તબ આગ્યા કીની જે તેરો ઉપરણો લાવ, તબ વૈષ્ણવે ના પાડી જે રાજ મેં નહિ

---

* सेवा कृते गुरु आज्ञा. ગુરુ આજ્ઞા કરે પછી તેમાં જોવાનું હોય જ નહિ.

દે શકું, મોકુ અપરાધ લગે, તબ આગ્યા કીની જે, પ્રભુ સુખાર્થ કાર્યમેં દોષ લગે વેસો કાર્ય હોય તો પણ ફલરૂપ હે, આગ્યા ફલરૂપ માનની ચાહીયે. વામે રંચ સ્વાર્થ ન હોય તબ ફલીભૂત હોત હે, પાછે ભક્તકે કંધાપેંસું ઉપરણા ખેંચકે લીયો, વે પહેરકે એકાંત પધારે.

૧૮૫. એક સમય આપ વિષ્ણુકાંચી શ્રીમહાપ્રભુજીકી બેઠકમેં બિરાજત હતે, તબ સ્નાનયાત્રા કે દિના પ્રસાદી આંબ (કેરી) એક વૈષ્ણવ ખાત હતો, તબ આગ્યા કીની જે આંબ ગજા ઉપરાંત બહોત ખાયવેસું પરદેશમેં બિમાર હો જાયગો.

૧૮૬. એક સમય આપ ગુજરાતમેં એક ગામમેં એક વૈષ્ણવકે યહાં બિરાજત હતે, તબ પરદેશી વૈષ્ણવ બહોત વહાં આપકે દર્શનકું આય પહુંચે, તબ વા ગામકે વૈષ્ણવ ગભરાયે, જે અબ વાકો સમાધાન કેસે હોયગો, તબ વામેસું એક વૈષ્ણવે વિનતી કીની જે, રાજ પરદેશી વૈષ્ણવ બહોત આયે હે, અબ કેસે કરનો, તબ આગ્યા કીની જે તુમ ગભરાવ મત, સબકુ પ્રસાદ લેવે બેઠાય દો, પાછે સબનકુ પ્રસાદ લેવે બેઠાયે, તબ આપને ભીતરસું પ્રસાદ અપને શ્રીહસ્તસું દેતે ગયે, ઓર સબનકું પીરસતે ગયે, પાછે સબ જમી રહયા. તબ આગ્યા કીની જે, અબ કીતને રહે હે, તબ વિનતી કીની જે રાજ દસજણ રહે હે, તબ આપને આગ્યા કીની જે અબ સબ પ્રસાદ સંભારલો, પાછે દશ જણને પ્રસાદ લીયે પાછે એક જણ લે ઇતનો પ્રસાદ બચ્યો, એસો પ્રતાપ દીખાયો× જે થોડે પ્રસાદમેં સબનકો સમાધાન કીયો.*

× કોકીલા વનમેં શ્રી મહાપ્રભુજીને પાંચશેર ખીરમેં ચતુરાનાગાકે બહોતસે ચેલાજીમાયે યાતે ઇનકે પ્રતાપ બલમે કહા કહેનો.

* સં. ૧૯૬૬ની સાલની વાત છે. શ્રી કોટાવાળા શ્રીગોપાલલાલજી (બહુ જ ભોળા) અમદાવાદ પધારેલા આપે મને આજ્ઞા કરી, નરોડા બેઠકે તપેલી કરવી છે. મારે તે વખતે ઝાઝું ઓળખાણ નહિ,

૧૮૭. [એક સમય આપને ગુજરાત પ્રદેશમેં એક ગામમેં અપને મંદિરમેં બિરાજત હતે, તબ એક વૈષ્ણવકું અસમાર્પત છોડવેકે તાંઇ મરજાદકી આગ્યા લેવેકુ આપકે પાસ આયે, તબ આપને વાકુ મરજાદકી આગ્યા દીની, પાછે દુસરે વૈષ્ણવે વિનતી કીની જે રાજ વાને શ્રીયમુનાં પાન કીયે નહિ, ઓર મરજાદકી આગ્યા વાને લીની હે, ઓર એસે યહાં બેઠે મરજાદકી આગ્યા લેવેંગે, તબ શ્રીગોકુલ વાકુ જાયવેકો કામ કહા, તબ આપને આગ્યા કીની જે, વાકુ અસમર્પિત છૂટયો, ઓર વાકો સખડી વહેવાર શ્રીગોકુલ ગયે પાછે કરનો, યહ આગ્યા વૈષ્ણવકુ કીની.

૧૮૮. એક સમય આપ જતિપુરા શ્રીગિરિરાજમેં બિરાજત હતે, તબ એક વૈષ્ણવે વિનતી કીની જે રાજ, દેવગઢ બારીયાતે મેરે

નવોસવો આવેલો. તેથી ફક્ત ૦। શેર ૦। શેર સામગ્રી માગી એકત્ર કરી નરોડા ગયા, શ્રીમહાપ્રભુજીને સખડી આરોગાવી આનંદ માન્યો. તે દ્વિવસે ૪૦૦ જેટલા વૈ૦ આવી પહોંચ્યા તે બધાને પ્રસાદ લેવરાવવા પોતે આજ્ઞા કરી. ઝાઝું બોલતા નહિ.

"એમ એમ તેમ તેમ" બોલે ને કહેતા જાય ઇસારાથી બધાને પ્રસાદ લેવડાવો. હું ને મુખ્યાજી ગણેશભાઈ તો મુંઝાયા. શું કરવું ? માંડ માંડ ૧૦–૧૫ વૈ૦ જેટલી સામગી હશે તેમાં આ બધા ૪૦૦ ને શું આપવું. પોતે ભોળાપણ ચતુર શીરોમણી તે સમજી ગયા. " એમ એમ તેમ તેમ કરી " અમો બંનેના હાથ પકડી મહાપ્રસાદ પધરાવ્યો હતો ત્યાં પધાર્યા. અમીદૃષ્ટિ ભરી આંખે જોયું પછી તો બધાની પાતળ કરી. ૪૦૦ વૈ૦ પ્રસાદ લીધો. છતાંય બહુ વધ્યો ને પોલીસવાળા, બહારના પણ ૨૫–૩૦ જણાને પ્રસાદ આપ્યો. છતાં પણ વધી પડયો હતો. એ પ્રતાપ મેં નજરે જોયો છે એ વહીવટ મારો જ હતો. આ શ્રીવલ્લભનો પ્રકટ પ્રતાપ ને અતુલિત કૃપાનું બળ ! ! ! [લ × ૭ × દેસાઈ]

પર પત્ર આયો હે, જે તીન વૈષ્ણવો કે તાંઈ સેવા પધરાય લાઈયો, તબ એ વિનતી સુનકે આપને અપની ગોલખ ખોલકે શ્રીનાથજીકે પ્રસાદી, વસ્ત્ર, ઓર આપકી કંઠકી પ્રસાદી તુલસીકી માલા, વાકુ પધરાય કે આજ્ઞા કીની જે, વાકે તીન સ્વરૂપ વસ્ત્ર સેવા જેસે કરકે તુમ પધરાય દીજો.

૧૮૯. એક સમય આપ ગુજરાતમેં એક ગામતે દુસરે ગામ પધારત હતે, તબ આજ્ઞા કીની જે, યહ ગૂજર લોકોકો સ્થાન હોયગો, જે રાતમેં ફીરનો યાસું ગુજરાત નામ પડયો હોયગો, યહ આજ્ઞા કર ઉષ્ણકાલકે દિનોમેં રાત્રમે દુસરે ગામ પધારતે.

૧૯૦. એક સમય એક દેશમે એક વૈષ્ણવકુ આજ્ઞા કીની જે, તુમ ફલાણે વૈષ્ણવકી પ્રસન્નતા મેલવીકે આવોગે તબ મેં તુમ પર પ્રસન્ન હોઉંગો, તબ વાને વિનતી કીની જે રાજ વૈષ્ણવકુ પ્રસન્ન કરવેકી સામર્થ મેરેમેં નહિ હે, શ્રીઠાકુરજી પ્રસન્ન હોવે ઓર આપ પ્રસન્ન હોવે પરંતુ વે બાત મહા કઠીન હે, તબ આજ્ઞા કીની જે મેરે પાસ વાકુ બુલાયકે દીનતાસું હાથ જોડકે ઠાડે રહીયો, તબ વે પ્રસન્ન હે જાયગો ! તબ વાને વેસેઈકીયો, પરંતુ વે પ્રસન્ન ન ભયે, તબ વા વૈષ્ણવકે હાથ પકડકે આજ્ઞા કીની જે દયા રાખની ચાહિયે, એસી આજ્ઞા કરકે આપકે પાસ ઠાડે રહે કે વે બન્ને વૈષ્ણવકો સમાધાન કીયો, એસે વૈષ્ણવકો પ્રસન્નતા વિચારકે આપ પ્રસન્ન ભયે, ભકતકો કલેશ દેખ ન શકે.

૧૯૧. એક સમય એક સ્વરૂપનૈષ્ટિક ભકત મરજાદકી આજ્ઞા લેવે કુ આયે, તબ આપને આજ્ઞા કીની જે તુમકુ દુધઘર સખડી અનસખડી સબ ધરવેકી આજ્ઞા હે, યહ આજ્ઞા કર હસ્તકો પત્ર વાકુ લીખ દીયો.

૧૯૨. એક સમય આપ શ્રીગોકુલમેં બિરાજત હતે, તબ એક વૈષ્ણવે વિનતી કીની જે, રાજ ફલાણે વૈષ્ણવકે ઘરમેં ઈનકી સ્ત્રીને સૂતક પાલ્યો હે, ઓર વાકો ધણી સેવા કરત હે, વાકુ દોષ લગત હોયગો ? તબ આજ્ઞા કીની જે જબતક કાનમેં સવાલ ન પડે વહાંતક

વાકુ દોષ લાગત નાહિ, યામે દો પક્ષહે. એક સેવામેં શ્રમ હોતો હોય, કોઈ વાકે શ્રીકી ઝારી ભરનાર ન હોય, ઓર સેવા વિના રહયો ન જાય વાકુ તો પ્રભુ સુખાર્થ દોષ નાહિ લાગત ઓર જે લોક વેદકુ પુરૂષાર્થ માનત હોય, વામેં રચે પચે હોય વાકુ તો તતકાલ સ્નાન કરનો ચાહીયે એસેકુ દોષ લાગત હે.

૧૯૩. *એક સમય મુંબાઈ શહેરમેં ચત્તાશેઠકે બંગલે મધ્ય રાત્રકુ આપ પધારે, તબ પહેરેવાલેને રોકદીયે તબ વા પહેરેવાલેકુ આપને કહી જે તેરે શેઠકુ જાયકે કહેજે ગોકુલકો કન્હૈયાજી તેર દ્વારપેં આયકે ઠાડેહે, તબ પહેરેવાલેને સેઠકુ ખબર કીની વા વખત સેઠ સોયે હતે, સો સુનતહી ઝબકીને જાગીકે સનમુખ આય ઠાડે રહે, તબ પૂછી મહારાજ મધ્યરાત્રીકે સમય યહાં કેસે પધારે, તબ આજ્ઞા કીની જે રાજા બલીકે પાસ વામનજી પધારે વેસે મેં તુમકુ છલવેકુ આયો હુ, તબ સેઠને કહી રાજ સબ આપકો હે યામેં છલવેકો કામ કહા, યહ આજ્ઞા કર વાકે બંગલેમેં પધારે, પાછે વા સેઠને તનમન ઓર ધનસું સેવા કરકે આપકુ પ્રસન્ન કીયે.

---

* આવી જ રીતે આપ એક વખત મદ્રાસ પધાર્યા. શેઠ શ્રી લાડગોવિંદદાસના બંગલે રાત્રે પધાર્યા. શેઠ તો સૂઈ ગયેલા તે જાગ્યા. સન્મુખ આવી બંગલામાં પધરાવી ગયા. આપે રૂ. ૨૦૦૦) માગ્યા. શેઠે તરત જ આપી દીધા. આપે આજ્ઞા કરીકે "તુમારા કેસ ચલતા હે, તુમ નવમેં દીનમેં જીત જાઓગે" થયું પણ તેમ જ શેઠ જીતી ગયા હતા.

આવી જ રીતે આપ ગુજરાતનાં નાનાં ગામડામાં પધારે. વૈ૦ ને ઘેર જઈને ઊભા રહે. બે જણની સામગ્રી માગે તે વૈ૦ ભાવથી આપે. પોતે રસોઈ કરી ભોગ ધરી પ્રસાદ લેઈ બીજે ગામે પધારે. એ વૈ૦ના ઉપર કૃપા બળે એ વૈ૦ના મનોરથ પૂરણ કરતા જાય એવું અમે તો ઘણું સાંભળ્યું છે. [લ૦ બ૦ દે૦]

૧૯૪. *એક સમય કોઈ અજાણે દેશમેં (આબુરોડ) આપ પધારે સંગમે એક ગુણીજન જાય પહોંચે, તબ આપને વાકુ સામગ્રી લેવેકુ પઠાયો, તબ ગામમેં એક બનીયાકે ઘર જાય વા ગુણીજનને કહી જે હમકુ દોજનકુ ચહીયે તીતની સામગ્રી દીજો, તબ વાને સામગ્રી દેકે એ સંગ–સંગ દામલેવેકુ વે બનીયા ગયો, તબ વાને પૂછી જે આપ કોન છો, તબ આપને આજ્ઞા કીની જે ગોકુલકે બ્રાહ્મણ હે, વેં બનીયા પિછાનત નહતો, પાછે વા બનીયાને અપની મૈયાસો બાતકીની, જે અપની પડોશકી સરાય (ધર્મશાળા) મેં દો વ્રજવાસી આયે હે, સો જોતો ખરી એ કોન છે? તબ ડોકરીને જાય કે આપકે દર્શન કીયે, સો તરતજ પિછાનકે દંડવત કીનો, ઓર વિનતી કીની જે રાજ અચાનક કયોં પધારનો ભયો, ઓર અકેલે કૈસે, તબ સબ સમાચાર કહે, પાછે ડોકરીને જાય બેટાસું કહી જે વે તો શ્રીગોકુલકે કન્હૈયાજી હે, યાસું તુ અપને ઘર પધરાય લાવ, પાછે બાજતેગાજતે અપને ઘર પધરાય લાયે, પાછે દુસરે દિન સંગકે મનુષ્ય આય પહોંચે, તબ આપને સબનકુ આજ્ઞા કીની જે હમ યહાં આયકે બ્રાહ્મણ બને. તબ ખાયવેકુ મીલ્યો. એસે બહોત હાંસી પ્રસંગ ચલ્યો.

૧૯૫. એક સમય શ્રીગોકુલમેં બિમારી (પ્લેગકી) ચલ રહી હતી, તબ શ્રીમાજીમહારાજને આપકુ કહી જે, બાવા આપ વલ્લભઘાટ બિરાજો, તબ આપને વિનતી કીની જે, શ્રીનાથજી છોડકે કૈસે ગયો જાય! તબ શ્રીમાજી માહારાજને કહી જે, શ્રીનાથજીકુ શ્રીગિરિરાજ પધરાવો, ચાય શ્રીવલ્લભઘાટ પધરાવો, તબ આપને આજ્ઞા કીની જે, શ્રીબેઠકજી કોનસે ઠેકાણે પધરાવેગે, યાતે જ્યાં શ્રીઠાકુરજી ત્યાં અપન રહેંગે, કછુ ચિંતા કરવેકી નાહિ, કાહુકુ આંચ આવેગી નહિ, પાછે સબ સેવક ટહેલવાકુ આજ્ઞા કીની જે મંદિરકે ભીતર રહીયો, ઓર ઠેકાણે

---

* આવી રીતે આપ એકલા અચાનક પધારે, હાંસી પ્રસંગમાં વૈ૦ ઉપર પારાવાર કૃપા કરે, અનિર્વચનીય સુખ આપે.

મત જઈઓ, જાઓગે તો હેરાન હે જાવોગે, એસી આજ્ઞા કર બડે ફાટકપેં અગ્નિકો પેરા કર દીનો, રાત દિન અગ્નિ રહ્યાં કરે, પાછે સબ કુશલ રહે.

૧૯૬. એક સમય શ્રીગોકુલમે અપની બેઠકમે રાત્રકી સમય ગુણીજન બેઠે હતે, તબ આપ ઇસરાર બજાવત હતે, તબ આજ્ઞા કીની જે અબ ઇસરાર બારે વરસમેં બોલ્યો.

૧૯૭. એક સમય શ્રીગોકુલમેં આપ બિરાજત હતે, તબ હોરીદાંડો રોપવેકુ શ્રીવિઠ્ઠલવિલાસ પધારત હતે, તબ સંગ વૈષ્ણવ સમાજ બહુત હતો, ઓર રસીયા ગાયવેવારેકી મંડલી વિગેરે પહેરેવાલે હતે, તબ એક ગુજરાતી વૈષ્ણવ ગુજરાતમેં ફાગુણમેં હોરી પર જે શબ્દ ગાયે જાત હે, તેસે ગાવન લાગ્યો, તબ આપને આજ્ઞા કીની જે, એસે ફાગ યહાં ગાયે જાત નહિ, યહાં વ્રજમેં લીલા સબંધી ફાગ નિર્વિકારકે ગાયે જાત હે.

૧૯૮. એક સમય રૂક્ષમાણીલાલ બેટીજી પરોક્ષભયે (લીલાકીની) તબ શ્રીમાજીમાહારાજને કલેશ કીયો, તબ આપને આજ્ઞા કીની જે જેંજે કલેશ મત કરો, વેતો સેવામેં બિરાજત હે. એમ કરી બેટીજીનાં દર્શન કરાવ્યાં.

૧૯૯. એક સમય આપ શ્રીગોકુલ બિરાજત હતે, તબ સેન પાછે બ્યારૂ કરવેકુ અપરસતિબારીમેં શ્રીમાજી માહારાજકે પાસ પધારતે, તબ એક વૈષ્ણવ સામગ્રી લેકે નિત્ય આવતે, સો બારીયાવાલે મગનભાઈકુ આજ્ઞા કીની જે જબ સામગ્રી વે વૈષ્ણવ લાવે, તબ શ્રીમાહારાજ ન જાને એસે તુમ ધર જઇયો, ઓર શ્રીમાજીમાહારાજ પૂછે તબ કહીયો જે લાલ મીરચ લાયો હુ, એસે ગુપ્ત રીતસું દુધગર સામગ્રી આરોગતે.

૨૦૦. એક સમય આપ ગુજરાતમેં વાડાસીનોર બિરાજત હતે, વહાંસું ગામડા ગામમેં જેઠોલી પધારત હતે, તબ સંગમે ચાર છ

વૈષ્ણવ પંચવારે હતે, તબ વે ગામ આય ગયો, તબ સબને વિનતી કીની જે રાજ ગામ આય ગયો, યહાં એ વૈષ્ણવકે ઘર મુકામ કરવેકો હે, તબ આપને આજ્ઞા કીની જે સેવકકો ઘર એહે ? તબ વિનતી કીની જે રાજ વે ઘર નેક દૂર હે, વચમે નદી હે, સામે મુવાડેમે હે, તબ આજ્ઞા કીની જે, હમતો વહાં જાયંગે, વે હમેરો અંતરંગ ભક્તહે, વાકે લીયે હમ યહાં આયેહે, યહ આજ્ઞા કરકે ઘોડેસ્વાર ફીર હોયકે વા ભકતકે અપનાયતપનો દીખાય વા ભકતકે મનોરથ પૂરણ કીયે.

૨૦૧. એક સમય આપ શ્રીગોકુલ બિરાજત હતે, તબ એક વૈષ્ણવને વિનતી કીની જે રાજ, આપ પ્રથમ મુછ બડી રખતે ઓર સબ કતરકે બેઠી રાખતહો, સો યાકો કારણ કૃપા કરકે કહોગે, તબ આપે આજ્ઞા કીની જે હમકુ રાસાદિક ઇચ્છા હોય તબ વેંસોસ્વાંગ ધરનો પડે, યાકે લીયે ભકતકે ભાવકો સ્વાંગ અંગીકાર કરનો પડતહે.

૨૦૨. એક સમય શ્રીગોકુલ આપ બિરાજત હતે, તબ પાસ વૈષ્ણવ બેઠે હતે વાને વિનતી કીની જે, રાજ આપ ગુણીજનોકું બહોત ખવાવત હો, તબ હમકુ ગાયવો બજાયવો સીખાયો જાય, તબ વાકુ રાખવેકો પ્રયોજન ન રહે, તબ આપને આજ્ઞા કીની જે, પગારદાર નોકર કસુરવાર હોય વાકો દંડ કીયો જાય, ઓર વાસું નોકરી લીની જાય, ઓર તુમતો વૈષ્ણવ ઠેરે, તુમેરી કસુર પડે તબ તુમ દો હાથ જોડકે ઠાડે રહોગે, યાતે જેસો વે કામ કરંગે તેસે તુમસુ બનેગો નહિ, ઓર તુમ ગાયવે બજાવેકુ સીખો, એસી આજ્ઞાકર એક વૈષ્ણવકુ પખાવજીકી સુપરત કીયે, પરંતુ વે વૈષ્ણવ શીખે નહિ ઓર આપે અપનો સાજ (તબલા પખવાજ) સીખવેકુ દીયે હતે સો ગમાયો, બહોત દિના હોયવેસુ વે સાજ પખાવજીને પાછો ન દીયો, ઉલટો આપકો સાજ ગમાયો, સો નકામેં ગયો, યાતેં જીનકો જે કામ હોય ઓર જામેં જે ગુણ હોય વે વેસેઈ કામ કરત હે,

૨૦૩. એક સમય આપ વિશ્નુકાચી પધારે હતે, તબ વહાંકે ઠાકુર વરધરાય માહારાજ કે મંદિરમેં છત નીચે એક છાવકી (ગરોળી)

હે, વાકો સબ કોઈ યાત્રાળુ લોક છીવત હે, તબ એક વૈષ્ણવે પૂછી જે રાજ, એ છાવકીકુ સબકોઉ છીવત હે યાકો કહા માહાત્યમ હોયગો. તબ આપે આજ્ઞા કીની જે ભગવદ આજ્ઞા (શ્રીરામચંદ્રજીકી) હે જે યહાંવે છાવકીકુ જે કોઈ છીવેગો વાકુ ઓર છાવકી કે સ્પર્શસુ પ્રાયશ્ચિત કરનો ન પડેગો, તબ સબને વિનતી કીની જે રાજ હમ વાકું છીવે, તબ આપ મુસકાયકે આજ્ઞા કીની જે ચલો અપન સબ છીવે, પાછે સબને વા છાવકીકો સ્પર્શ કીયો.

૨૦૪. એક સમય એક વૈષ્ણવે અપને માથેમેંસુ કેશ (વાર) નિકાર ડારે, પાછે કીતનેક દિનોમેં આપ ગુજરાત પધારે તબ વે વૈષ્ણવ દર્શનકુ ગયે, તબ વાકુ દેખ્યો, તબ ગુસ્સે હોકર આજ્ઞા કર વાકું કેશ રાખવેકી આજ્ઞા કીની.

૨૦૫. એક સમય આપ ગુજરાત પ્રદેશમેં એક ગામમેં એક વૈષ્ણવકે ઘર પધરામણીમેં પધારે, તબ વે વૈષ્ણવ તિલક આરતી કરતી બિરીયાં તિલક મસ્તકપેં કરવેકુ ગયે, તબ આપને આજ્ઞા કીની જે, ચરણારવિંદમે તિલક કરલે, તબ સમય પાયકે દુસરે વૈષ્ણવે પૂછી રાજ ચરણારવિંદ મે તિલક હોય ! તબ આજ્ઞા કીની જે વે બાત ગૂઢ હે, મસ્તકપેં તિલક હોય યાતે અધીક વૈષ્ણવકે ભાવતે હોત હે, ચરણારવિંદમેં ભકતકો નિવાસ હે વે પ્રસંગ બહોત ચલ્યો, સો અનિર્વચનીય ભયો.

૨૦૬. એક સમય આપ ગુજરાતમેં એક ગામમેં અપને મંદિર મેં બિરાજત હતે, તબ એક વૈષ્ણવે વિનતી કીની જે રાજ, ફલાણો વૈષ્ણવ ભરૂચિ ભયો, તબ આપને આજ્ઞા કીની જે વાકુ બુલાય લાવ, તબ વાકુ એક જન બુલાય લાયે, તબ આપ ભરનિદ્રામે પોઢે હતે, વા સમય વે વૈષ્ણવે અંગ દબાયકે આપકુ જગાય કે વિનતી કીની જે રાજ વૈષ્ણવ હાજર હે, તબ આપ શૈયામેં બેઠે હોય કે વાકુ જે જે શ્રીગોકુલેશ કહે, તબ વાને વિનતી કીની જે, રાજ મેં આપકી કૃપાસું શ્રીઠાકુરજી શ્રીગોકુલેશજીકો સ્વરૂપ જાણ્યો, ઓર મેં આપસું બહિર્મુખ

નથી ઓર મોકું જેજેશ્રી આપકુ કહેનો ઉચિત નહિ, તબ આપને આજ્ઞા કીની જે તેરે હૃદયમેં શ્રીગોકુલેશજી બિરાજે હે, યાતે હમકુ તો જેજેશ્રી કહેનો ચહિયે, તબ વા વૈષ્ણવને દંડવત કરકે ચરણારવિંદ દબાવે બેઠે, ઓર વિનતી કીની જે રાજ, આપકી પ્રસન્નતામેં આવે સો કહો મોકુંતો આપકી કૃપા ચાહીયે.

૨૦૭. એક સમય આપ ગુજરાત પ્રદેશમેં એક ગામસુ દુસરે ગામ પધારત હતે, તબ વહાં તપેલી બન ન સકી, તબ આજ્ઞા કીની જે આજ શ્રીઠાકુરજીકું બાજરેકી કુલર અરોગવેકી ઇચ્છા હોયગી, યહ આજ્ઞાકર બાજરેકી કુલર કરકે અરોગાય કુલર ઉત્સવ માન્યો.

૨૦૮. એક સમય આપ પ્રસન્નતામેં બિરાજત હતે, તબ આજ્ઞા કીની જે ઉત્સવ સ્વરૂપસુજાતી સમાજ મીલકે એક સ્થલે કરનો.

૨૦૯. એક સમય આપ શ્રીગોકુલ બિરાજત હતે, તબ આજ્ઞા કીની જે અપરસવારેકુ રજસ્વલા સ્ત્રી, ઓર સૂતકી, નીચજાતી, યવન, કો, મુખ ન દેખનો, ઓર યાકે સાથ ભાષણ નહિ કરનો, કરેસુ અપરસ છીવાય જાત હે, યાતે અપરસ નહિ કરનો, કરેસુ અપરસ છીવાય જાત હે, યાતે અપરસ વારેકુ બહોત સ્વચ્છ શુદ્ધતામેં રહેનો, યહ આજ્ઞા કર સૂતકી પાસ ઠાડો હતો, વાકું ભાષણ કરવેકી મને કરી, એ માર્ગોક્ત પ્રણાલિકા કહકર વૈષ્ણવનકુ સમજાયે.

૨૧૦. એક સમય આપ ગુજરાત પ્રદેશમેં એક ગામસુ દુસરે ગામડા ગામમેં પધારત હતે, તબ કોઇ જીવશરણ આવતે તબ વાકુ શરણ લેકે બ્રહ્મસંબંધ કરાવતે. તબ તુલસીજી લેકે એક ઉપરણા કે છેડે બાંધ રખતે જબ અપને મંદિરમેં પધારે તબ શ્રીઠાકુરજીકે ચરણારવિંદમેં વે તુલસી સમર્પતે, પાછે કોઇ સમય દુસરે ઠેકાણે રસ્તામેં જાતાં કોઇ જીવ શરણ આયે હોય તબ નામ બ્રહ્મસબંધ વહાં કરાવતે, તબ તુલસીજી મુખારવિંદમેં ધરદેતે, વો દેખકે નિકટવૃત્તિ ભકતને પૂછી રાજ, તુલસી શ્રીઠાકુરજીકે ચરણમે સમર્પિં નહિ ઓર આપ આરોગે સો કૃપા કરકે સમજાઇયે, તબ આપને આજ્ઞા કીની જે વે કારણ જાનકે

તુ કહા કરેગો ! વે બાત ગૂઢ હે. વે શ્રીજી રસાત્મક સાક્ષાત અંગીકાર કરત હે, જે, હૃદય કે વિષે આપ બિરાજત હે.

૨૧૧. એક સમય આપ ગુજરાત પ્રદેશમેં વિજય દશમી કો ઉત્સવ આયો, તબ આપે સામગ્રી કરાવી, તબ શ્રીનાથજીકે નેગસું પાવસેર ચુન કમતી લેકે માટ કરાયે, તબ એક વૈષ્ણવે પૂછ્યું રાજ પાવસેર ચુન કમતીકો કહામેર ભયો, તબ આપને આજ્ઞા કીની જે, શ્રીનાથજીકી બરોબરી યહાં સામગ્રી કરાવી ન જાય, ઓર શ્રીનાથજીકી બરોબરી કરવેકી રીત નાહિ એ બડેનકી રીત હે.

૨૧૨. એક સમય આપ ગુજરાત પ્રદેશમેં બિરાજત હતે, તબ એક વૈષ્ણવે વિનતી કીની જે રાજ, આપ ઇતને અવેરી આરોગત હો સો હમકુ શ્રમ દેખ્યો જાત નહિ. યાતેં વેગી ભોજન કરો તો આછી બાતહે. ઓર આપકે આરોગે વિના હમકુ પ્રસાદ લેનો ઉચિત નહિ, તબ આપને આજ્ઞા કીની જે શ્રીમાજીમાહારાજકે અધિકારમેં શ્રીનાથજીકુ રાજભોગ અવેરી હોત હે, યાતેં શ્રીનાથજીકે, રાજભોગ ભયે વિના હમકું પ્રસાદ લેનો ઉચિત નાહિ, યાતે હમ પ્રદેશમેં વે ટાઇમ જાનકે અવેરી આરોગત હે.

૨૧૩. એક સમય આપને એક જનકુ પ્રસંગોપાત આજ્ઞા કીની જે, બાલાશીનોર ગામ હમેરી છોટી ગોકુલહે, કયોં જે વે ગામમેં હમેરે વૈષ્ણવનકો સ્નેહ ભાવ ભકિત બહોતહે, સો વાકે ભાવકે આધિન હોયકે વે ગામમેં મોકુ બેર બેરજાનો પડત હે.

૨૧૪. એક સમય આપ ગુજરાત પ્રદેશમેં બિરાજત હતે, તબ એક વૈષ્ણવે વિનતી કીની જે રાજ, દરજી, નાઇ (હજામ) આદે શુદ્રલોકકુ આપ બ્રહ્મસબંધ કરાવતહો, સો વામેં દુનિયામેં નાસ્તિક લોક નિંદા કરત હે, જે દરજીકે હાથકો ખાનપાન ઓર જાતી કરત નાહિ, ઓર આપ વાકુ બ્રહ્મસંબંધ કરાવત હો, ઓર શ્રીગોકુલેશજીકી બેઠકમેં ચરણસ્પર્શ કરતહે, તબ આપે આજ્ઞા કીની જે, અપને પુષ્ટિમાર્ગમેં કોઈ જાતિમેં જીવ હોય. વે કાહુ અપરાધતે હિનયોનીમેં વાકો જન્મ

ભયો હોય, વાકુ શરણ લેવેકી પુષ્ટિમાર્ગકી રીત હે, આગે શ્રીમહાપ્રભુજી ઓર શ્રીગુસાંઈજી શ્રીગોકુલનાથજીને મલેચ્છ, બલાય, આદે નીચ શુદ્રકુ શરણ લેકે સેવા પધરાય દીનીહે, યામે સંદેહ ન રાખનો, ઓર વે વૈષ્ણવ ભયેસુ વૈષ્ણવ પંક્તિમેં ગીને જાતહે, ઓર નિંદા કરવે વારેકુ મેરે પાસ લાઈયો મેં વાકુ સમજાવુંગો. *

૨૧૫. એક સમય આપ ગુજરાતમેં વાડાશીનોર ગામમેં અપને મંદિરમેં બિરાજત હતે, તબ વહાં જલવિહાર લીલા કરવેકો મનોરથ કીયો, તબ ચોકમે કુંડ ચણાયવેકુ આજ્ઞા કીની, તબ વૈષ્ણવોએ વિનતી કીની જે રાજ, કારીગર લોક અન્યમાર્ગીય શુદ્રહે, ઓર આપને કલકો મનોરથ વિચાર્યો હે, યાતે ગીલેકુંડમેં કૈસે શ્રીઠાકુરજી નાવમેં પધરાયે જાયંગે ? તબ આપને આજ્ઞા કીની જે કારીગરકુ મેરે પાસ લાવો, તબ વે સબકુ બુલાય આપકે પાસ લાય ઠાડે કીયે, પાછે આપને સબનકું નામ સુનાય આજ્ઞા કીની જે ઈનકુ અપરસમે નહવાય કે કુંડ ચીનવાવો, અબ તુમેરો સંદેહ નિવૃત્ત હોયગો.

---

* બ્રહ્મસમ્બન્ધ કોઈ પણ જીવને આપી શકાય છે. કબુતર–કબુતરીને પૂર્વે આપ્યું છે. જેમ વરકન્યાનો સંબંધ લગ્ન કહેવાયું–તેમ બ્રહ્મસમ્બન્ધ એ એક પ્રભુ સાથેનું લગ્ન છે એમ શ્રીહરિરાયજી આજ્ઞા કરે છે. બ્રહ્મસમ્બન્ધના ઘણા પ્રકાર છે.—

૧. દેખાદેખી, ૨. ગામમાં મહારાજ પધાર્યા છે તો આપણે લેવું જોઈએ, ભાવ કે કુભાવથી પણ અમારા ઘરની રીત છે માટે, ૩. ઘેર નોકર હોય તેને આપણે બ્રહ્મસમ્બન્ધ અપાવ્યું, ૪. પૂર્ણ-સ્નેહથી–ભાવથી બ્રહ્મસમ્બન્ધ લેવા આવ્યો હોય તેવો જીવ. એ કોઈ પૂર્વેનો દૈવી હશે ને તે વિછુર્યો હશે તે આ જન્મે અંગીકાર થાય છે એવી ભાવના છે.

[વધુ વિસ્તૃત માટે વાંચો "શ્રીનામ–નિવેદન મંત્રનિરૂપણ ટીકા" નું પુસ્તક.

લ૦ છ૦ દે૦]

૨૧૬. એક સમય શ્રીગોકુલમેં આપ બિરાજત હતે, તબ એક ઉત્સવકે દિના આપને અપને શ્રીહસ્તસુ સામગ્રી સિદ્ધ કરકે શ્રીનાથજીકુ સમર્પિ, ભોગ સરે પાછે વે પ્રસાદી સામગ્રી (પ્રસાદ) અપની બેઠકમેં આપ લાયકે ગુણીજન, સેવક ટહેલવા, વૈષ્ણવકું, બાંટી, પાછે વે પ્રસાદકી સરાહના કરન લાગે, ઓર વામેં એસો અલૌકિક સ્વાદ ભયો હતો જે લીખવેમેં નહિ આવે, તબ એક વૈષ્ણવે વિનતી કીની જે રાજ સ્વાદ અલૌકિક ક્યોં ન હોય ! આપ કરવેવારે ઓર આપ આરોગવેવારે, એસે હાસ્ય પ્રસંગસું પ્રસન્નતામે બિરાજે હતે, ઇતનેમેં શ્રીગોકુલવાસી આપકે ભક્તને આય વિનતી કીની જે રાજ, મોકું પ્રસાદ મીલ્યો નહિ, તબ આપને આજ્ઞા કીની જે, તુમ સબ વૈષ્ણવનકો પ્રસાદ મેને દલાલ વૈષ્ણવકુ દીયો હે, સો સબકુ વે પહોચાય દેયંગે, તબ વે વૈષ્ણવવે વિનતી કીની જે રાજ, મોકું વે પ્રસાદ દેવે આયે હતે પરંતુ મેંને તો લીયો નહિ, ક્યોં જે આપને કૃપાકરકે અપનેજન જાનકે માહા અલૌકિક પ્રસાદ ભેજતહો, પરંતુ વૈષ્ણવ અપને પ્રસાદ લેવેકે પાત્રમેં લાયેહે, ક્યોં જે વે વાસણમેં ખાયવેકે કટોરા રાખતહે, યાતેં મેને લીયો નહિ ક્યોં જે જેસો અલૌકિક કૃપા પ્રસાદ શીવ બ્રહ્માદિકકુ દુર્લભ વે જૂઠનકે સ્પર્શવારે પાત્રમેં લેગયે યાતેં પાત્રભેદ હોયવેસું મેને પ્રસાદ લીયો તહિ, તબ આપ મુસકાયકે વાકુ પ્રસાદ દીયો પાછે થોડીસી દેરમેં જાકુ પ્રથમ પ્રસાદ દીયો હતો વાને આયકે વિનતી કીની રાજ, ઇનને પ્રસાદકો અનાદર કીયો, તબ આજ્ઞા કીની જે, તુમ પ્રસાદ કાયમે લે ગયે હતે, તબ વાને વિનતી કીની જે, રાજ મેરે સેવકીકે વાસણમેં લેગયો હતો, તબ આજ્ઞા કીની જે એસો અલૌકિક પ્રસાદ શુદ્ધ કંતાનકે છન્નામેં લે જાનો ચહિયે, જે તુમેરે ધરમે શ્રીકુ ધરે જાય, વેસે લે જાયકે દેનો, એસે તુમારે પ્રસાદ લેવેકે પાત્રમેં લે જાયકે કાહુ દુસરેકું ન દેનો ચહિયે.

૨૧૭. એક સમય આપ ગુજરાત પ્રદેશમેં એક ગામમેં અપને મંદિરમેં બિરાજત હતે, તબ આપ નિત્ય વેગી ઉઠીકે કછુ લીખતે,

તબ એક વૈષ્ણવે વિનતી કીની જે, રાજ એસો પરિશ્રમ લીખવેમેં ક્યોં લેત હો, લીખીયા પાસ લીખાવનો ચહીયે, તબ આપને આજ્ઞા કીધી જે, કીર્તન કે તીન ભાગ છપે હુવે મીલત હે, યામેં કીર્તનકો ભાવ ઓર કોનસે દિના કોનસે સમયમેં ગાયે જાય સો લીખ્યો નાહિ, યાતે મોકુ શ્રમલેનો પડત હે, યામેં લીખીયાકો કામ નહિ, એસી આજ્ઞા કીની, પાછે કીતનેક દિનામેં આપને અપને ઘરકી કીર્તન વિધી કીની, સો પૂરી ભઈ નહિ, ઓર જે ભઈ યામે એસો શ્રમ લીયો હે જે નિત્ય સવાર તેં સેંનતાઈ કો ક્રમ સેવાકો ઓર કીર્તનકો ઓર શુદ્ધ તાસું ભાવાર્થ ખોલકે લીખ્યો હે, સો ×શ્રીગોકુલમેં અપને મંદિરમેં બિરાજત હે.

૨૧૮. *એક સમય જલઘરીયાને જલઘરાકે ચુલામેં તેલ ડાર્યો, વાકી ધુવા આપકુ આઈ, તબ આપ વાકે પર ગુસ્સે ભયે, જે સમય દેખે વિના તેલકી ધુવા કરત હે, સો ગળો ખરખરાત હે, યાતેં યહ જતાઈ જે જ્યાં પ્રભુ બિરાજત હોય, વહાં તેલ ઘૃતકી ધુવા પ્રભુકુ ન જાની ચહિયે, ધુવા (ધુમાડો) કલેશ શ્રીઠાકુરજીકુ બહોત અપ્રિય હે.

૨૧૯. એક સમય ગુજરાતમેં વાડાશીનોર ગામમેં જલવિહારકો આપને મનોરથ કીયો, તબ જલ ભરવેકુ વા ગામકે અપને ઘરકે બ્રહ્મસબંધી સ્ત્રીજનકુ આજ્ઞા કીની જે, તુમ સબ અપને અપને ઘરસુ તાંબેકે વાસણ તલાવપેં રજસુ ખાસા કરકે, ભરલાયકે કુંડ ભર દીજો, સો સબ સ્ત્રીજનને વેસેઈનાહાય કુંડ ભરદીયો, તબ એક લૌકિકદૃષ્ટિ તે એક જણે વિનતી કીની જે રાજ, વે સ્ત્રીજન અપરસ વિના કેસે

× (શ્રીગોકુલનાથજી કે કીર્તનીયા શંકર સમાધાની કે પાસ હસ્તાક્ષરી વે પુસ્તક હોયંગે ઓર આપકે કાવ્યકે હસ્તાક્ષરી પુસ્તકકી ઈનકુ માહિતી હે એસે સુની હે.)

* શ્રીઠાકોરજી બિરાજતા હોય ત્યાં ધુણી ન કરવી. પ્રભુને અપ્રિય લાગે છે. ધુમાડો સોહાતો નથી. વાંચો "શ્રીગોકુલનાથજીનાં ૨૪ વચનામૃત"

જલભરત હે, તબ આજ્ઞા કીની જે વાકી ચિંતા નહિ, સુખેન ભરે. વૈષ્ણવ સદા શુદ્ધ હે, અલૌકિક દૃષ્ટિ ચહિયે. +વૈષ્ણવમેં સબ વરણ આય ગઈ પરંતુ યામેં ખાનપાન ભિન્નત્વે કરનો.

૨૨૦. *એક સમય શ્રીગોકુલમેં આપ બિરાજત હતે, તબ પ્રસંગોપાત આજ્ઞા કીની જે, ભગવદ્દસેવા તીન પ્રકારસું બિરાજત હે, આધિદૈવિક, આધ્યાત્મક, આધિભૌતિક. વે પ્રસંગપેં સબનકે તીન તીન સ્વરૂપ કહે, સો વચનામૃત આગે લીખ્યો હે, તબ એક વૈષ્ણવે વિનતી કીની જે રાજ, ભગવદ્દસેવા તીન પ્રકારસું કેસે બિરાજત હે તબ આજ્ઞા કીની જે, નિધીકો સ્વરૂપ શ્રીવલ્લભકુલકે માથે બિરાજત હે, વે સાક્ષાત્ નંદકુમાર પુષ્ટિ સ્વરૂપ જાનનો, ઓર દુસરે રાજસેવા રાજસી ભકતો કરત હે, સો મુખીયા ભીતરીયા રખકે માહાત્મસું સેવા કરત હે વહાં મર્યાદાપુષ્ટ પ્રકારસું સેવા બિરાજત હે, વે આધ્યાત્મીક સ્વરૂપ જાનનો, ઓર તીસરે સબકોઈ સ્વરૂપકે જ્ઞાન વિના સેવા કરત હે, સો ભૌતિક સેવા પ્રકારસું સ્વરૂપ બિરાજત હે, ×શ્રદ્ધાથી સેવા કરતો હોય પેં સ્વરૂપજ્ઞાન સેવાકો નહિ સો ભૌતિક સેવા હે, ઓર કીતનેક અનિયમિત

+ વૈષ્ણવની ભાવના વિચારી, વૈ૦નાં લક્ષણ માટે "૮૪ વૈ૦ની વાર્તા" વાંચો. વળી "કૃષ્ણદાસ પંચવરણ છાપ છાપી" એ પણ ભાવના છે. એક વખત શ્રીગોકુલનાથજી અપરસમાં સ્નાન કરી શ્રી નાથજીની સેવામાં પધારતા હતા ત્યારે એક વૈ૦ના ઉપરણાનો છેડો અટકી ગયો, ત્યારે આપે પૂછ્યું તું કોન હો ? વૈષ્ણવ છું. એમ ત્રણ વખત પૂછ્યું, ત્રણે વખત તેણે કહ્યું વૈષ્ણવ છું. તેથી અપરસ છોવાઈ નહિ ને પોતે શ્રીનાથજીની સેવામાં પધાર્યા એવું વૈષ્ણવનું માહાત્મ્ય છે.

* જે જે ભાવથી સેવા કરે છે તેને તે ભાવથી પ્રભુ ફલ–દાન કરે છે. જે જેવા ભાવથી મને ભજે છે તેને તેવા ભાવથી હું સ્વીકારું છું.

× યાકો સારી રીતે ખુલાસા "શ્રી હરિરાય વાક્મુકતાવલી" ભાગ પહેલે મેં સ્વરૂપ તારતમ્ય નિર્ણય: ગ્રંથ પૃ૦ ૨૦૮ મેં દેખો

મનમેં આવે તબ પોરાઢી જગાય કે ભોગ ધરકે પોરાઢી દેત હે, વે ક્રીયાવતહુ નાહિ, જેસેતેસે કરકે દાન કાટત હે, અબકોઈ ભાવસહીત સ્નેહપૂર્વક વાત્સલ્યતાસું રસાત્મક યથાર્થ સ્વરૂપ જાન કે સેવા કરત હે, સો વાકે ભાવસું વાકે માથે પુષ્ટપુષ્ટિ સ્વરૂપ ભાવાત્મક બિરાજત હે, યાતે જેસો સેવાકો કરનહાર તેસો સ્વરૂપ વાકે માથે બિરાજત હે, રસાત્મક ભાવાત્મક કાન્તભાવસું સેવવેવારે શુદ્ધપુષ્ટ પુષ્ટિ સ્વરૂપ જાનકે સેવે, વે ભક્ત સ્નેહરસ પ્રમેયમાર્ગીય પ્રભુ સુખેસુખી, જેસે સ્વરૂપ તેસે ભક્ત, ઓર દુસરે માર્ગોક્ત ઘરકી પ્રણાલીકા મુજબ વિહીત સેવા શ્રદ્ધાસું કરવે વારે વાકે માથે મર્યાદા પુષ્ટિ સ્વરૂપ બિરાજત હે, તીસરે સ્વરૂપ જ્ઞાન સિવાય જેમતેમ ક્રીયાવત્ સેવાકરને વારે ભૌકિતમેં કહે હે.

૨૨૧. એક સમય મુંબાઈ શહેરમેં એકજણ દક્ષિણકો બ્રહ્મસંબંધ લેવેકુ આયો, વે પચાસ પચવન વર્ષકો હતો, તબ આપને વાકુ પૂછી જે આજતાંઈ કહાં ગયે હતે, તબ વાનેં કહી મહારાજ મેં કુમાયવેકુ બહારગામ રહેતો હતો. તબ આપને વાકુ પૂછી જે તુમને દુસરે બાલકનકે પાસ બ્રહ્મસંબંધ કયોં નહિ લીયે, તબ વાનેં કહી મહારાજ મારા બાપદાદા આપના ઘરના સેવક હતા, અને હું પણ આપના ઘરનો છું, પરંતુ મને કોઈએ કહ્યું હતું જે ગુરૂ પાસે કાન કુંકાવનો પડે, તેથી આપની પાસે આવ્યો છું, યહ સુનકે આપ પ્રસંન હોયકે વાકું બ્રહ્મસંબંધકી આગ્યા દે વ્રત કરવાય બ્રહ્મસંબંધ કરાયો, પાછે આપને રાત્રકુ ગુણીજન વૈષ્ણવ સમાજમેં આગ્યા કીની જે આજ હમને બૂઢો બેલ નાથ્યો, યહ સુનકે કાહુને પૂછી રાજ સબ વૃતાંત સમજાવોગે, તબ આપને સબ સમાચાર કહે, ઓર આગ્યા કીની જે, વાને બ્રહ્મસંબંધ ન લીયો હોત, ઓર વેં યહાંકો હોયકે આજતાંઈ રહ્યો હે, યાતેં કૃતારથમેં સંદેહ નહિ હે, ઓર વાને બ્રહ્મસંબંધ લીયો તો આછી બાત હે, માર્ગકી મર્યાદાહે, યહ આગ્યા કર યહ જતાયો જે યહાંકો હોયકે રહતહે, વાકે અંગીકારમે સંશય નાહિ હે, વાકુ પ્રભુ છોડત નાહિ.

× ૨૨૨. એક સમય આપ વાડાશીરમેં અપને મંદિરમેં બિરાજત હતે, તબ વૈષ્ણવકુ આગ્યા કીની જે તુમ યહાંકે મંદિરકે શ્રીઠાકુરજીકુ ફાગુણ સુદ ૧૩ ત્રયોદશીકુ મંદિરકે ચોકમે બડો કુંજ બાંધકે વામેં શ્રીકુ પધરાયકે બડો ખેલ કરાયકે વહાં અનોસર કરાઈયો વે મનોરથ હમેરી આડીસું હે.

* ૨૨૩. એક સમય શ્રીગોકુલમેં આપ શ્રીમહાઉત્સવપેં બિરાજત હતે, તબ એક જણ શ્રીબેઠકમેં આપકો ફોટુ પાડવેકુ આયો, તબ વાનેં વિનતી કીની જે રાજ શ્રીબેઠકજીકે કીમાડ ખુલ્લે રખવાયકે આપ પાસમેં બિરાજો તબ આપે આગ્ગા કીની જે, શ્રીનાથજી ઓર શ્રીબેઠકજીકો કીમાડ ખુલ્લે રખકે ફોટુ પાડયો ન જાય, વે સ્વરૂપકો ફોટો ઉતારવેકી રીત નહિ, પાછે આપ શ્રીબેઠકકે કીમાડ બંધ કરાયકે આપ તીબારીકે પાસ ઠાડે રહેકે ફોટુ પડાયે, સો વે ચિત્ર શ્રીઠાકુરજીકી જાળીકે આગે ખુલ્લો ઉપરણો ઓઢકે ઠાડે રહેકો હે સો વાહિ વખતકો હે.

૨૨૪. એક સમય આપ શ્રીગોકુલમેં બિરાજત હતે, તબ એક વૈષ્ણવ નિત્ય વિનતી કર્યા કરે જે અબ રાજલીલા કૃપાકરકે હોય તો આછી, તબ આપને આજ્ઞા કીની જે તુમ ચિંતા મત કરો તુમેરો મનોરથપૂર્ણ હોયગો, તુમેરી આડીસું રાજલીલા કરની પડેગી.

૨૨૫. એક સમય ચંદુસેવકકી મૈયાને શ્રીગોકુલમેં અપને મંદિરમેં શ્રીમાજી માહારાજકે જનમ દિવસપેં સખડી વહેવાર કીયો, તબ સબ વૈષ્ણવ ધરકે સેવક આપકે મંદિરમેં પ્રસાદ લેવે બેઠે હતે, તબ ચંદુસેવકકી મૈયા સબનકુ સખડી ધરવેકુ ઉઠી, તબ યામેંતે થોરે

× સં. ૧૯૩૮ ની સાલથી પ્રતિ વર્ષ આ મનોરથ વાડાસીનોર મંદિરમાં શ્રીકન્હૈયાપ્રભુની આડીથી થાય છે.

* આવો ફોટો આપે પોતાની ઇચ્છાથી પડાવ્યો છે તે હજુ પણ ધણા વૈ૦ના ધરમાં બિરાજે છે.

વૈષ્ણવ શ્રીબેઠકજીમેં ચરણસ્પર્શ કરવે વારેને વાકે હાથકી સખડી લીની, ઓર દુસરે વૈષ્ણવને કહી હમ નહિ લેયંગે, હમેરે હાથકી સખડી તુમ લો, પાછે હમ સખડી લેં, તબ વાસમેં શ્રીજગમોહનમેં સોર ભયો, વે સુનકે આપ અપની બેઠકમેં બિરાજત હતે, સો વહાં પધારે તબ આપને પૂછી કહાહે, તબ સબ સમાચાર આપકુ કહે, તબ આપ માજીમહારાજકુ પૂછવેકુ ડોલ તિબારીમેં પધારે, વહાં શ્રીમાજીમાહારાજકુ સબ સમાચાર કહે, તબ શ્રીમાજીમાહારાજને ચંદુસેવકકી મૈયાકુ ખુલાયકે આગ્યા કીની જે, તેરો સખડી વહેવાર પુષ્ટિમાર્ગકે કોઈ વૈષ્ણવ ઈનકાર કરેગો નહિ, પાછે આપ જગમોહનમેં પધારકે વૈષ્ણવનકુ આગ્યા કીની, તુમસબ પ્રસાદ લેવે બેઠે જાવો, તબ દુસરે વૈષ્ણવને આપકુ વિનતી કીની જે રાજ યાસમયપેં હમેરો ખુલાસો ન હોય તો યહાં શ્રીગોકુલ રહેકે કહાકરેંગે, તબ આપને આગ્યા કીની જે હમ શ્રીમાજીમાહારાજકુ પૂછકે સબકો ખુલાસા કરદેયંગે, ચિંતા મતકરો, એસી આગ્યા કર પ્રસાદ લેવે બેઠાયે, પાછે શ્રીમાજીમાહારાજકુ પૂછકે સબ વૈષ્ણવકો ખુલાસા કરકે એકત્ર પનો સબકો કર દીયો.

૨૨૬. એક સમય ગૂજરાતમેં દેવગઢ બારીયામેં અપને મંદિરમે બિરાજત હતે, વહાં ભરૂચી ઓર મહાજન વારે બંને તરફકી તકરાર ચલ રહી હતી, તબ વે ઝગડા આપકે પાસ આયો, પાછે આપને દોનેનકુ વહાં કે મંદિરમેં ખુલાયકે દોનો તરફકી સબ બાત સુનકે સમાધાન કીયો, બડેકો આશય કૃપા વિના ન સમજાય, વામેં અપને અપને પક્ષકી બાત સમજવેમેં આયવેસું, દોનો પક્ષવારે રાજી ભયે.

૨૨૭. એક સમય શ્રીગોકુલમેં આપ બિરાજત હતે, તબ એક જણ એક ચિત્ર લાયો, વામેં ચોવીસ અવતારકે સ્વરૂપ હતે, સો વે દેખકે આપને આગ્યા કીની જે કોઇ સ્વરૂપમે શંખ ચક્રાદિ આયુધ હે, કાહુમેં પ્રથમ શંખ કાહુમેં પ્રથમ ચક્ર ધારણકીયે હે, કાહુમેં પ્રથમ ગદા ધારણ કીયે હે, એસે આયુધપેંસુ સ્વરૂપ પિછાન્યો જાત હે.

૨૨૮. એક સમય આપ શ્રીગોકુલ બિરાજત હતે, તબ પ્રસંગો-

પાત બાત થલી, વાહી સમય એક વૈષ્ણવે પૂછી જે કૃપાનાથ, ડાબા શ્રીહસ્તે શ્રીઠાકુરજીને શ્રીગિરિરાજ ધારણ કીયો હે, ઓર અપને યહાં શ્રીનાથજીને દક્ષિણ (જમણે) શ્રીહસ્તમેં શ્રીગિરિરાજ ધારણ કીયે હે, સો બંને પ્રકાર એક હોયગો કે કુછ તારતમ્ય હોયગો ? તબ આપને આગ્યા કીની જે, એકહી પ્રકાર હે, તુમેરે સમજવે મેં ફેર હે, પાછે વૈષ્ણવને વિનતી કીની જે રાજ સમજાવોગે, તબ આપને આગ્યા કીની જે એક ચિત્તસું સુનીયો, જે અપને શ્રીનાથજી ચત્રુભુજ સ્વરૂપે બિરાજત હે, યામે વામ ભાગ કે દો શ્રીહસ્ત એક ઉપરકો ઓર એક નિચકો, યામેં નિચેકે શ્રીહસ્તમે શંખ બિરાજત હે, ઓર ઉપરકે શ્રીહસ્તમેં વેણુ બજાવતી બીરીયાં દક્ષિણ બાજુ દક્ષિણ બાહુકે નિચેકે શ્રીહસ્તસંગ વેણુ બજાવત હે, ઓર દક્ષિણ બાહુકે ઉપરકે શ્રીહસ્તમેં શ્રીગિરિરાજ ધારણ કીયો હે, યામે એક બાજુ કે વામભાગકે શ્રીહસ્તમેં નીચે કે હસ્તકમલમે શંખ હે, સો વામ શ્રીહસ્તકે વામ શ્રીહસ્ત મુખ્ય કરહોકે, ઓર વામ ભાગકે ઉપરકો શ્રીહસ્ત વેણુવારો દક્ષીણ શ્રીહસ્ત ગીન્યો જાત હે, ઓર ઓર દક્ષિણ શ્રીહસ્તકે ઉપરકે શ્રીહસ્તને શ્રીગિરિરાજ ધારણ કીયો હે, વે દક્ષિણ (જમણા) શ્રીહસ્તકો વામ (ડાબો) શ્રીહસ્ત જાનનો, યાતે વામશ્રી હસ્તે ગિરિરાજ ધારણ કીયો વે બાત સત્ય હે, ઓર એકહિ પ્રકાર હે, યહ આગ્યા કરકે દોનો શ્રીનાયજી કે એકહિ પ્રકાર કહે કે સમજાયે.

૨૨૯. એક સમય એક વૈષ્ણવ આપકે ચરણસ્પર્શ કરવેકુ આયે, તબ વાકુ આગ્યા કીની જે ગાદીકે ચરણસ્પર્સ કરી લે.

૨૩૦. એક સમય શ્રીગોકુલમેં આપ બિરાજત હતે, તબ આચારવિચાર પર પ્રસંગ ચલ્યો, તબ આગ્યા કીની જે ૧ આચાર, ૨ અતિ આચાર ઓર ૩ હત્યાચાર, તીન પ્રકારકે આચાર હે, યામેં વિચાર કરકે શુદ્ધ આચારસું પ્રભુકો સુખ વિચાર્યો જાત હે, ઓર અતિ આચારમેં શ્રીકો શ્રમ હોત હે, ઓર હત્યાચારમેં વાકુ કહું ઠીકાનો નાહિ, વે ન સેવા કર શકે, ન સુમરણ કર શકે, સબ કાલ

સંદેહમેં પૂરો હોય, યાતેં જામેં શ્રીકુ શ્રમ ન હોય ઐસે પુષ્ટિમાર્ગમેં પ્રમાણસહીત જે બડેનને આચાર રાખે હે, સો વિચારકે બાહ્ય શુદ્ધતા હોયવેસું ભીતરકી શુદ્ધતા હોય વે આચાર પાલનો ચહિયે. પુષ્ટિમાર્ગમેં આચાર હે સો પ્રથમ ધર્મ હે, ઔર તીરસ્કાર રૂપમેં આચારકી બાત કાહુકુ નહિ કહેની, જેસે પુષ્ટિમાર્ગકી રીત બડે અનુભવી ભગવદી પાસતેં શીખે હોય, તેસે આચાર વિચાર સાથે શીખે, પાછે મરજાદ લેની ચાહીયે, આચાર ન હોયવેસું પ્રભુકુ અપની જૂઠન તક કો સંસર્ગ હોય જાત હે, વે આપોઆપ સમજ શકે નહિ, વે બાત અનુભવી જાને, જયાં તક દેહાનુ સંધાન હે, વહાં તક આચાર પુષ્ટમાર્ગકી રીત અનુસાર રખનો ચાહીયે, જાકુ આચાર વિચાર નહિ હે વે આસુર પંકિતમેં ગીને હે, વે આગ્યા ગીતા અધ્યાય ૧૬ મેં પ્રસિદ્ધ હે.

૨૩૧. એક સમય શ્રી ગોકુલમેં આપ બિરાજત હતે, તબ ચોબેકી વાત કહી, વે બાતમેં આપે આગ્યા કીની જે, એક ચોબેજી હતે સો ગુજરાત જીજમાનકે પાસ જાત હતે તબ વાકુ વિચાર ભયો જે મેં છોરાકુ સંગ લાયો હું પરંતુ વે જીજમાન કે પાસસુ પૈસા કોન રીતસુ વાકુ ખુશ કરકે લેવેગો, યાતેં વાકી પરિક્ષા લેની ચાહિયે, પાછે ચોબેજીને પૂછી લાલા શ્રીયમુનાંજીકો કરાડો તુટયો, તબ છોકરાને કહી બાવા તુમને કહી સો સાચી બાત હે, મોકું શ્રીયમુનાકે જલકી છીંટ લગી, યહ સુનકે ચોબેજી ખુશ ભયે, પાછે આપને વાકે પર એક પદ કીયો હે સો પદ દુસરે પુસ્તકમેં હે જે,

ટચુક ટચુક ચાલ ચલે ચોબેજીકે ટટુવા,
પાંચશેર દાણો ખાય સાતશેર સતુવા, ॥૧॥

એસે ચોબે લીલા કરતે, એ ચોબે લીલાકી પુસ્તકમેં પદ હે. યહ પ્રસંગ કહે કે આપ બહોત પ્રસંન ભયે.

૨૩૨. એક સમય ગુજરાતમેં આપ બિરાજત હતે, તબ એક વૈષ્ણુવે વિનતી કીની જે રાજ, હમેરે યહાં ગોરસઆમલી હોત હે;

સો શ્રીઠાકુરજીકુ સમર્પિ જાય ? તબ વાકે ગુણ સુનકે આગ્યા કીની જે વે શ્રીસુખારથ ચીજ નહિ હે, યાતેં શ્રીકુ નધરની, એ ચીજ મેં દોષ નહિ હે, વાકે ગુણ મેં ગળેમેં ડસત હે, યાકે લીયે શ્રીકુ ધરવેમેં વાત્સલ્યતા રખની ચાહિયે.

૨૩૩. *એક સમય એક વૈષ્ણવે વિનતી કીની જે રાજ, શ્રી ગોવર્ધન નાથજી ઓર અપને શ્રીનાથજી ચત્રભુજ સ્વરૂપ એ દોમેં કછુ તારતમ્ય હોયગો, તબ આપને આગ્યા કીની જે સબ એકહી લીલા હે, એકહી પ્રકાર હે, યામેં તારતમ્ય ગિનેગો સો શ્રીજીસું બહિર્મુખ રહેગો.

૨૩૪. એક સમય આપ વાડાસીનોર ગામમેં બિરાજત હતે, તબ કાહુને આપકુ વિનતી કીની જે રાજ, હમેરી જ્ઞાતીમેં ઝઘડા પડવેસુ જ્ઞાત તુટી હે, યાતે વે ભેલી હોય વેસે મોકું દીસત નહિ, ઓર આપ વાકું ભેલી કર સકોગે ! ઓરકી સામર્થ નહિ હે, તબ આપે આજ્ઞા કીની જે ભેલી કરવેમેં શ્રમ બહોત હોયગો, યાતે શ્રીનાથજીકી ભેટ દેની પડેગી, તબ વાને કબુલ કીયો, પાછે આપ દોનો તડવાલેકુ બુલાયકે સબનકું સમજાયે, મનોરથ કરકે સબકુ ભેલી બેઠારકે જીમાયે, પાછેં આજ્ઞા કીની જે અબ જે નાત તોડેગો વાકો ભલો ન હોયગો.

૨૩૫, એક સમય આપ અપરસમેં બિરાજત હતે, તબ કાહુ વૈષ્ણવ ચરણસ્પર્શ કરવેકુ આયે, તબ આજ્ઞા કીની જે કેસે આય ઠાડો હે, તબ વાને વિનતી કીની જે રાજ ચરણસ્પર્શ કરવેકુ આયો હુ,

---

* આજે તો એક વર્ગ વૈ૦નો એવો નીકળ્યો છે કે તેઓ શ્રીગોવર્ધનનાથજીનાં દર્શન કરતા નથી, તેમ શ્રીગોકુલનાથજી ચત્રભુજ સ્વરૂપનાંય દર્શન કરતા નથી. અરે ! એ સ્વરૂપની સામુંય જોતા નથી એવો વર્ગ પણ છે. ગામમાં આવેલા મામલતદાર કે કલેકટરને મળવા જવાય પણ આ સ્વરૂપો સામું પણ ન જોવાય એવા અમે ઘણા વૈ૦ જોયા છે. લ. છ. દે.

તબ આપને ચરણારવિંદ ધરતીમેં ગીસકે આજ્ઞા કીની જે યહાં ચરણસ્પર્શ કરલે, પાછે વાનેં વહાં ચરણસ્પર્શ કર લીયે.

૨૩૬ એક સમય વાડાશીનોર ગામમેં અપને મંદિરમેં ફાગુણકે દિનામે ચોકમેં કુંજ બાંધ્યો હતો, વામેં અક ભકતસું ઓડ પડી કે આપ મોકુ પકડ લોગે ? તબ ઐશ્વર્યજાનંગે, તબ આપ વે કુંજમે વાકે પીછે પકડવેકુ ઉઠે, પરંતુ એસો ખેલ કીયો જે વે ભકત પકડે ન જાય. ઓર આપ હાર ગયે, પાછે ભકતકી જીત કરાયકે ફેર ગુંચવણીમે પાડકે વાકું પકડ લીયે, એસે ભકતસંગ ખેલ કરતે, તબ આપ વાકી હાર માનકે વાકે પાસતે જે ઓડ ઠરી હતી, સો માગી, તબ વા ભકતને વિનતી કીની જે રાજ હમ આપસું સદાઈ હારે હે, હમેરી પાસ અબ કહા હે સો દેઉ, હતોસો સબ બ્રહ્મસંબંધ લીયો તબ વામેં આપકી સત્તા ભઈ, સોમેં મમતા ધરકે ફીરદઉં ! આપકી વસ્તુ હે જબ ચહીયે તબ લે લીજો.

૨૩૭. એક સમય ગોકુલમેં આપ અપની બેઠકકી છતપેં બિરાજત હતે, તબ હાસ્યવિનોદ સું મગનલાલ તેલીયાજીકુ આજ્ઞા કીની જે, વે ખેતમેં મહાદેવજીકી આજ્ઞા સુવે રસફલ નિપજે યાકેગાહક સ્ત્રીજન ભયેસો વાત કહીયે, તબ તેલીયાજીને વિનતી કીની જે હાં રાજ તૈયાર છું, પાછેં તેલીયાજીને વાત કહી સો એસો રસ વામેં પ્રગટ ભયો જે આપકે ઉદરપર હાસ્યસું ખાલી પડ ગઈ, એસો હાંસી પ્રસંગ આપને વાકુ આજ્ઞા કરકે સુન્યો, ઓર સબકુ સુનાયો, સોબાત અનિર્વચનીય વેસમયકો સુખ જે અનુભવી નિકટવૃતિ ભકત હતે વાને લીયો.

૨૩૮. એક સમય શ્રીગોકુલ આપ બિરાજત હતે, તબ સમાધાનીજી વાડાશીનોર ગામકે વૈષ્ણવનકી દોડી બંધ હોયવેસું દર્શન કરવે ન દે, તબ આપકુ સબ વૈષ્ણવોએ મલી વિનતી કીની જે રાજ, હમ સબ શ્રીબેટીજીકે વિવાહપેં આપકે ઘર પ્રસંગપેં આયે હે, ઓર આજકાલ ફાગુણકે દિન હે, યાતેં દર્શન હોય તો આછો, તબ આપને આજ્ઞા કીની જે દર્શન કરલીજો, તબ વૈષ્ણવોને વિનતી કીની જે

સબ વૈષ્ણવનકુ દર્શન કરવેદીજો, વા બિચારેકુ એ વખત ફીરફીર કહાં મીલેગો, વેતો ગૈયા જેસેહે, વાકે અપરાધ સામે ન દેખનો, યહ આજ્ઞા કર સબકુ દર્શન કરાયે ઓર વા ગામકે વૈષ્ણવકો અપનેપનેકો ભાવ વાકી ભકિતકો સંબંધ વિચારકે પક્ષપાત કીની.

૨૩૯. એક સમય શ્રીગોકુલમેં છોટાભાઈ દલાલકુ માજી મહારાજ પૂછ રહે હતે, તબ ચંદુસેવક બિચમેં બોલ્યો, તબ શ્રીમાજીમહારાજે વાકી દોડી બંધ કીની, તબ હીંડોરેકે દિના હતે, વા સમયપેં શ્રીગુસાંઇજીકી બેઠકમેં હીંડોરાકી રચના આપને વૃંદાવનકે કારીગર બુલાયકે આપે શ્રીનાથજી વહાં પધરાયવેકો ભારી મનોરથ વિચારકે અલૌકિક રચના કર તૈયાર કરાયે હતે, તબ વા હીંડોરામેં કુંદનાહુ વેસો ચહિયે, એસો વિચાર કે ફુલગરીયાકુ આજ્ઞા કીની જે, પંદરે ચકરીકો ફેંદના તૈયાર કરીયો, તબ ફુલગરીયે વિનતી કીની જે રાજ ફુદના કરવે વારેકી શ્રીમાજીમહારાજને દોડી બંધ કીની હે, તબ આપ કનેરકી કલી લેકે ચંદુસેવકકે ઘર પધારે, તબ આજ્ઞા કીની જે યહાં બેઠે ફુદના કર દીજો, તબ વા વૈષ્ણવને વિનતી કીની જે રાજ, મેરી દોડી આજ બંધ ભઈ હે, તે આપ ખોલોગે તબ મેં ફુંદના કરૂંગો, ઓર ખાનપાન કરૂંગો, તબ આપે આજ્ઞા કીની જે દર્શન કર જઇયો કોઈ રોકેગો નાહિ, તબ વાને વિનતી કીની જે રાજ, શ્રીમાજી માહારાજકુ કોઈ કહી દે તો મેરી મુસકીલહે, યહ સુનકે શ્રી માજી માહારાજ પાસ પધારકે વાકી દોડી ખુલવાયદીની એસે પ્રભુ અપને ભક્તકે પક્ષકહે.

૨૪૦ એક સમય એક વૈષ્ણવકુ શ્રીગોકુલમેં સૂતક લગ્યો તબ આપકુ વિનતી કીની જે રાજ, આજ ઉચ્છવ હે, યાતે મોકુ દર્શન હોને દુર્લભ હે, તબ આજ્ઞા કીની જે જગમોહનકી છતપેં રહે કે કરલીજો, જાદા વખત મત ઠેરીયો, વહાં જાયવેકી રીત નાહિ, યાતેં દર્શન કરકે ઉતર જઇયો.

૨૪૧. એક સમય એક વૈષ્ણવકુ મધ્ય રાત્રીકે સમય નિદ્રામેં સુ જાગીકે આજ્ઞા કીની જે, સતુવાકી સામગ્રી લઈયો, પાછે ખવાસકું કહે કે સતુવાકે નંગ લાય હાજર કીયે, તબ સિજ્યામેં બિરાજકે અરોગે પાછે બીડા લે પોઢે.

૨૪૨. એક સમય ગુજરાતમેં એક ગામમેં અપને મંદિરમેં બિરાજત હતે, તબ વે ગામમેં એક મરજાદી વૈષ્ણવકો સખડી વહેવાર હતો, તબ દુસરે મરજાદી કે વહાં એક શ્રીગોકુલવાસી મરજાદી આયે, સો વાકે સંગ ખાનપાન હતો, પાછે જીનકો સખડી વહેવાર હતો વાકે ઘર શ્રીગોકુલવાસી મરજાદી જાય કે સામગ્રી કરવેકુ નહાયે, જબ ભોગસરે પાછે સમાજવારે સબકુ પ્રસાદ લેવેકુ બુલાયવે ગયે, તબ જે પ્રવાહી, લોકને અનુસરનાર મર્યાદી હતે, વાને ઇનકાર કર્યો, જે હમ પ્રસાદ લેવે નહિ આવેંગે, ક્યોં જે વાકુ હમારે જ્ઞાતિ કે ભેદ હે, પાછે સમાજમેંતે કીતનેકને વાકો સખડી વહેવાર કીયો, પાછે જીનને ન લીયો વાને આપકુ વિનતી કીની જે રાજ, ફલાણે કે સખડી વહેવારમેં એસે એસે બાત બની હે, તબ આપે આજ્ઞા કીની જે ખાનપાન કરવેમેં હરકત નાહિ વૈષ્ણવ પંચવરણુ હે, ઓર તુમકુ ઓર ઈનકુ રોટી વહેવાર હે, મરજાદીઓકુ લૌકિક વ્યવહારીકે ઝગડામેં પડના ઉચિત નહિ હે, હમતા મમતાસું રાગદ્વેષ હોયવેસું અપરાધ લગતહે, તબ સબ વૈષ્ણવોએ વિનતી કીની જે રાજ, લોકમેં હમેરી જ્ઞાતિમેં વિરોધ હોયગો, યાતે નાત જાતકો પ્રમાણ રખનો ચહીયે, તબ આપે આજ્ઞા કીની જે, લોક વિરુદ્ધ ન કરનો યે બાત કહીસો ઠીક હે, વિહિત કાર્ય કરવે છતે જામેં અપનો ધર્મ જાય, એસો લોક સાચવવેકી રીત નહિ હે, અપનો ધર્મ રહે ઓર લૌકિક રહેતી હોય સો તો ઠીક હે, લૌકિક વારે ચાય તેમ વરતે વાકુ કોઈ કછુ કરત નહિ, કોઈ કોઇકે છોરા મુંબઈ શહેરમેં રહે કે કહાંકી ચા પિવત હે, ઓર કોનકી હોટલમેં ખાત હે, યાતેં અપનો ઘર સંભાળનો ચાહિયે, આતો મરજાદી વૈષ્ણવ હે શ્રીઠાકુરજીકુ ભોગ ધરકે પ્રસાદ લેત હે, જ્ઞાતિમેં રોટી વહેવાર હોય શકે એસે હે, છતાં

વે વાત ધ્યાનમેં ન લેકે મરજાદી ભયેકો ગર્વ રખકે કેવલ લૌકિકવત રાગદ્વેષસુ પ્રસાદ લેવે જનાર વૈષ્ણવન કે પાસતે એક એક શ્રીફલ લીયો, વે બાત આપે જાની તબ આજ્ઞા કીની, જે ધર્મ સંબંધી યે અધિકાર કરનો નહિ, અધિકાર કરવેતે દુસરેકો મન દુઃખાય સો હીંસા સમાન હે ઓર અધોગતિ હોત હે યાતે અધિકાર મહા બાધકહે.

૨૪૩. *એક સમય શ્રીગોકુલ આપ બિરાજત હતે, તબ કાહુ વૈષ્ણવકુ આપે બેઠકમેં ચરણસ્પર્શ કરાયે, તબ શ્રીગોકુલવાસી આપકે અતરંગ ભકત ચંદુસેવકકી સ્ત્રીને શ્રીમાજીમાહારાજકુ કહી જે આજ શ્રીમહારાજશ્રીએ ફલાણે વૈષ્ણવકુ ચરણસ્પર્શ કરાયે, એ સુનકે શ્રીમાજીમાહારાજને શ્રીબાવાસાહેબકુ પૂછી જે બાવા આજ ચરણસ્પર્શ કોનકુ કરાયે, તબ આપે આજ્ઞા કીની જે મેને તો કાહુકુ કરાયે નહિ, તબ શ્રીમાજીમાહારાજે વે સ્ત્રીકો નામ કહયો જે મોકુ વે કહેતી હતી, પાછે આપ તબકડી આરોગે પાછે અપની બેઠકમેં પધારી કે ચંદુસેવકકુ બુલાયા, આજ્ઞા કીની જે તેરી લુગાઇને આજ હમેરી શ્રીમાજીમાહારાજ કુ ચુગલી કીની હે, યાતેં યાકુ બુલાય લાવ, પાછે વાકું બુલાયકે આપે પૂછી કયોં કેસે ચુગલી કીની હે? એસે વાકે પર રોષ દૃષ્ટિ કરકે શિક્ષાર્થ વાકે પર કીલ્લાયે, તબવાને હાથ જોડકે વિનતી કીની રાજ મેરી કસુર ભઈ, અબમેં કહાકરૂં, તબ આપે આજ્ઞા કીની જે તોકુ શ્રીમાજીમાહારાજ પૂછે તબ મને કરીયો જે માહારાજ આપે ચરણસ્પર્શ કરાયે નહિ, પાછે ફીર પૂછે તબ કહીયો જે મોકું કલ એક જણેને ભાંગ પીવાવી હતી, યાતે મેં નિસામેં બોલી હોઉંગી, પરંતુ મોકું યાદ નહિ હે, એસે વાકુ શીખાય વિદાય કીની, પાછે શ્રીમાજી માહારાજે વાકુ દુસરે દિન પૂછી તબ આપે શીખાયો વેસે બોલી તબ

---

* જેસે, શ્રીકૃષ્ણ શ્રીયશોદાજીકે પાસ શ્રીગોપીજન ઉહરાનાલે આવતે તબ વાકુ જૂઠે પાડકે માતા કે આગે સચ્ચે બનતે તેસે શ્રીમાજીમાહારાજ આગે સચ્ચે બને વાકુ જૂઠી પાડી.

શ્રીમાજીમાહારાજ વે સ્ત્રી પર ગુસ્સે ભયે ઓર કહી જે રાંડ મેરે બાવા કુ જૂઠે આળ ચઢાવત હે, પાછે આપે વાત જાની તબ ખુબ મુસકાયે.

૨૪૪. એક સમય મુંબાઈ શહેરમેં એક વૈષ્ણવ છ ઘરવારે કે ઘર પધારે હતે, વહાં દુસરે બાલક હુ વાકે ઘર પધારે, તબ દોનો એક હી ગાદીપેં બેઠે હતે, તબ આપકે એક અતરંગ ભકત અમૃતલાલભાઈ આપકુ પંખો કરત હતે, ઓર દુસરે બાલક પાસ બિરાજે હતે, વાકુ વ્યારહુન ન જાય, તબ વાકે સામને આપને દેખકે સમસ્યા કીની જે વિવેક રખનો, પાછે થોડી દેર પાછે વહાંતે દોનો બાલક સંગ પધારે, જબ અપને મુકામપેં બિરાજે, તબ અમૃતલાલભાઈકુ બુલાયકે આજ્ઞા કીની જે, વિવેક વિચાર રખનો ચાહિયે, સમેદેખે વિના પ્રેમ ન જતાવનો, ભાવ હ્રદયમેં રાખનો, એસો ભાવ હોવે તબ એ સમયપેં ઉઠનો ન ચહિયે.

૨૪૫. એક સમય શ્રીમહાઉત્સવમેં અમૃતલાલભાઈ શ્રીનાથજીકે ચોકમેં પ્રસાદ લેવે બેઠે હતે, તબ પિરસવે વારે ભીતરીયા વાકુ ખીર પીરસતે હતે, તબ વાકી જૂઠનમેસું વે ખીરકે દોનામેં તે ખીર ડારત છીટા પીછો આયો, સો ખીરકી પરાત સુ લાગ્યો, સો અમૃતલાલભાઈને દેખ્યો. ઇતનેમેં ભીતરીયા તો પીરસતે પીરસતે ચલ્યો ગયો, ઓર જગમોહન કે સર્વ વૈષ્ણવકુ વા ખીર ધરી, પાછે વે પરાત (તસલા) લે સબ પ્રસાદ ભેલી જાય ધરી પાછે વે તો દિંગમૂઢ બનકે બેઠે રહે, ઇતનેમેં દુસરો ભીતરીયા આયો સો વાકે જૂઠનકે કુલ્લામેં ખીર ભરી હતી, સો વાકુ અજાનતે પાવકી ઠેસ લગી સો પંગતકે વૈષ્ણવકી પાતલ મેં વે જૂઠનકી ખીર ફેલી, તબ વા વૈષ્ણવકુ ખૂબ કલેશ ભયો. ઓર રોયવે લગે, પરંતુ વે બાત કાહુ કે આગે કહી જાત નહિ, એસે કલેશમેં વાકુ છ માસ બિતગયે તબ આપે વાકે મનકી જાનકે પૂછી જે કયોં કલેશ કરત હે ? તબ વે રોયગયે પાછે વિનતી કીની સબ સમાચાર કહે તબ આજ્ઞા કીની તુમ ચિંતામત કરો અજાણતે ચાયતેસો કાર્ય બન જાય વાકે પશ્ચાતાપ હોયવેતે વે દોષ નિવૃત હોત હે,

ફીર વો, કાર્ય કરત નહિ, પાછે આગ્યા કીની જે, આજ પાછે તુમ મંદિરમે પ્રસાદ લેવેકુ મત બેઠીયો, સો વે જીયે વહાં તક મંદિરમે પ્રસાદ લેવે ન બેઠે, ઓર શ્રીયમુનાજીકુ તથા શ્રીનાથજીકુ સામગ્રી આરોગાઈ.

૨૪૬. એક સમય મુંબાઈમે શ્યામદાસભાઈકે ગુરૂકો જન્મ દિવસ હતો, તબ વે વૈષ્ણવે અપને ગુરૂકુ ઓર આપકુ અપને ઘર પધરાયકે આપે મનોરથ વિચાર્યો, પાછે આપ વાકે ઘર પધારવેકે તાંઈ ખવાસ હસ્તે વિનતી કરાઈ, જે આપ ઓર હમરે ગુરૂ દોનો સ્વરૂપ એકઠે બિરાજકે દુધઘર મેવા સામગ્રી તૈયાર કરાઈ હે સો આરોગાયવેકો મનોરથ હે, તબ ખવાસને આપકુ વિનતીકીની; તબ આપને આગ્યાકીની જે, હમારે ખાનપાનકો મેલ નહિ હે, યાતે વે મનોરથ વાકો બનેગો નહિ, તબ ખવાસને શ્યામદાસભાઈકુ કહી, તબ વાને વિનતી કરકે પડોસકી દુસરી કોટડીમે પધરાય કે દુધઘર આરોગાયે, પાછે વાને વિનતીકીની જેરાજ આપ બિરાજો, અબ મેરે ગુરૂકો પધરાયવેકુ જાત હુ, તબ આપને આજ્ઞા કીની જે, મેં પાછેતે તેર ઘર પધારૂંગો તું તેરે ગુરૂકો સમાધાન કરકે પાછે બુલાયવે આઈયો, પાછે વાને વેસે કીયો ફીર વાકે ઘર પધારકે ગાનતાનસું બહોત સુખ દીયો, પાછે અપને મુકામ પધારે, પાછે ખવાસકુ આજ્ઞા કીની જે આજકી બાતમેં કુછ સમજે, તબ ખવાસને કહી રાજ યોગ્યતા વિના સમજ કહાંતે પડે, તબ આજ્ઞા કીની જે અપને ઘરકી મેડ સાચવવેકે તાંઈ પ્રથમ આરોગે, પાછે ફીર વહાં પધારે, યહ આજ્ઞાકર પ્રસંનતાસુ પોઢે.

૨૪૭. એક સમય આપ ઘાટકોપર બિરાજત હતે, તબ વહાં આપે જન્મોત્સવ કીનો, તબ આજ્ઞા કીની જે યહાં કોઈ સમયપેં જન્મોત્સવ હોયગો.

૨૪૮. એક સમય આપ વાડાશીનોર ગામમે બિરાજત હતે, તબ વહાં એક અંતરંગ ભક્ત રહે, વાકે ઘર પધારી વાકુ આજ્ઞાકીની જે, મેં તેરે ઘર સદાસર્વદા બિરાજુગો, યાતે બડી સૈયાજી શ્રીકે તાંઈ કરાય રખીયો. તબ વાસમે વે ભક્તને બડી સૈયાજી તૈયાર કરાય કે

હાજરકીની, તબ વે સૈયાજીમેં આપ પોઢે, ઓર કૃપાકરકે વા ભકતકુ પ્રસાદી અંગકી ધોતી દીની.

૨૪૯. એક સમય આપ શ્રીગોકુલમેં બિરાજત હતે. તબ નામાધરમે હરદયાળ મુનસીજી બેઠે હતે, વાને વિનતી કીની જે રાજ એ લીલા કબતક, તબ આજ્ઞા કીની જે હમેરો જેસો નામહે, તેસો સ્વરૂપ, તેસી લીલા કર રહે હે, યામેં હમેરો જેસો નામહે, તેસો સ્વરૂપ, તેસી લીલા કર રહે હે, યામેં હમેરો કહા કસુર, ઓર સબનકી એસી ઇચ્છા હે, તો એસેઇ કરેંગે જબ લીલા સમેટેંગે, તબ સબ ફીર જાયગો, પાછે બેઠકમે પધારે.

૨૫૦. *એક સમય વાડાશીનોર ગામમેં અપને મંદિરમેં બિરાજત હતે, તબ આપકે એક સ્વરૂપનૈષ્ટિક અતરંગ તદીય મણીભાઈકી વહુ આપકે ચરણસ્પર્શકુ આવી હતી, તબ આપે વાકુ હાંસીમે આજ્ઞા કીની જે તેરે દુલા (પતિ)કુ જીમાયકે આઈ હું. તબ વાને વિનતી કીની જે રાજ, વેતો મરજાદી હે, મેં કેસે જીમાવું, આપકે વચનામૃતકો હારદ વે ન સમજી, ફીર આજ્ઞા કીની જે તું મરજાદ કયોં નહિ લેત હે, તબ વિનતી કીની જે રાજ, વે તો રાજ જાણો, ઓર વે જાણે, તબ કૃપા કરકે વાકુ આજ્ઞા કીની જે, ઘર જાયકે તેરે દુલા (પતિ) કી પાતરમેં સખડી ધરીયો, તબ પાસમેં એક દુસરે સ્વરૂપનૈષ્ટિક ભકતકે સંગી ઠાડે હતે વાને વિનતી કીની જે રાજ ભેટકી કહા આજ્ઞા હે, તબ આપે આજ્ઞા કીની જે વાકી ભેટ કહા, ભંડારતે શ્રીફલલાય ભેટ ધરદે, એસી વાકે પર કૃપાકર આજ્ઞા મરજાદકી દે સખડી ધરવેકી છૂટ એકહી સમયપેં કરી, તબ સંગકે ભકતને વિનતી કીની જે રાજ, વૃત કીયે વિના સખડી કેસે ધરે, તબ આજ્ઞા કીની જે

---

* આ ભકત ઉપર આપની પારાવાર કૃપા હતી. જ્યાં ગુરુની આજ્ઞા થઈ પછી યમનિયમ—કાયદાની કંઈ જરૂર નથી સ્વતઃ આજ્ઞા થયા પછી પૂછવું જ શું !!! પુષ્ટિમાર્ગ તો ભાવપ્રધાન છે.

ઈનકે તાંઈ નિયામક નહિ, ઓર વે તો નિત્ય પ્રસાદ લેત હે, અસમર્પિત લેત નાહિ, યાતેં સુખેન લો, પાછે ઘર જાયકે સબ પ્રસાદ લેવે વારેકુ સંગકે ભકત ચંદુસેવકને સખડી પ્રસાદ ધરવાયો, તબ ઈનકે પતિને કહી યે કહા તબ ચંદુસેવકને કહી, આપકુ પૂછો, (કૃપા આગે વૃતભેટ આદેકી જરૂર ન રહી).

૨૫૧. ×એક સમય ગુજરાત પ્રદેશમેં આપ બિરાજત હતે, તબ એક ગામ તે દુસરે ગામ પધારત હતે, તબ રસ્તામેં એક વૈષ્ણુવે વિનતી કીની જે રાજ, મારા છોકરાને બ્રહ્મસબંધ કરવાનું છે, તબ આપે આજ્ઞા કીની જે, તેરે છોરાકુ નવાય લાવ, પાછે વાકુ નામ સુનાય બ્રહ્મસબંધ કરાય પાછે વૃત કરવેકી આજ્ઞા કીની, ઓર તુલસીદલ મુખમે ધરદીયે વે આશય અનિરવચનીય બડેનકી બાતમેં જીવ કહા સમજે.

૨૫૨. એક સમય શ્રીગોકુલમેં આપ બિરાજત હતે તબ એક અતરંગ ગોકુલવાસી ભકતકુ આજ્ઞા કીની જે, આજ તેરે ઘર એક વૈષ્ણુવ આવેંગે યાતેં તુ ઘર રહીયો, તબ વાને વિનતી કીની જે હાંરાજ જરૂર હાજર રહુંગો, પાછે થોડોસો બડેજેજેકો કામ કરકે વે તો શ્રીયમુનાજી પાન કરવે ગયે, વહાં સતસંગમેં બેઠવેસુ ઘર આયો ન ગયો, પાછે વાકુ પૂછી કે તોકુ કહી હતી છતાં કહાં ચલ્યો ગયો હતો, તબ વાને વિનતી કીની જે રાજ, શ્રીયમુનાંજી ગયો હતો વહાં સતસંગમે ભૂલ ગયો, ઓર બડેજેજેને કોઈ કામકી આજ્ઞા કરી હતી યાતે વે કામ કરવેકે લક્ષમે વહાંતે શ્રીયમુનાંજી ચલ્યો ગયો હતો, પાછે વિનતી કીની જે વૈષ્ણુવ કહાં ઠેરેહે મેં બુલાય લાવું, તબ આજ્ઞા

× જીવને શરણે લેવા માટે શ્રીવલ્લભનું પ્રાકટ્ય છે. એ જીવની આતુરતા હતી તે આપે વિચારી ક્ષણિક પણ વાર ના કરતાં બ્રહ્મસમ્બન્ધ આપ્યું. अदेयदानदक्षश्च.

પ્રમેયથી ગુરુ દાન કરે ત્યાં પ્રમાણુની જરૂર રહેતી નથી.

કીની જે, દુસરે ઠેકાણે વાને મુકામ કીયો, તબ વા ભકતને વિનતી કીની જે રાજ, આપે આજ્ઞા કીની તબ મેંને નાહિ તો કરી નથી, આપે કોઈ સમય પેં આજ્ઞા કરી હતી કે બડેનકે પાસ રહેકે કાહુ બાતકી નાહિ ન કરની સો માહારાજ મેંને ઘર રહેવેકી હા તો કહી છે પરંતુ ભૂલ ગયો તો મેં કહા કરું ! તબ આપ મુસકાયકે હસકે કહી કે, જેસો તેરો નામ હમને ધર્યો હે વેસો ભેષ ભજાવત હે, એ કહી પ્રસન્ન ભયે.

૨૫૩. એક સમય શ્રીગોકુલમેં દો તીન વૈષ્ણવ રાત્રકુ બાત કર રહે હતે, કે ચલો ભાઈ નિંદ આવત હે સોય રહીયે, તબ આપે વે બાત સુનકે આજ્ઞા કીની જે સોય રહે વો કોનકુ કહત હો પડ રહેનો કહો, સોય રહેનો તો ગૃહસ્થકુ હે એ આજ્ઞા કર સબકુ સમજાયે.

૨૫૪. એક સમય શ્રીગોકુલમેં આપ બિરાજત હતે, તબ એક ભકતકુ આજ્ઞા કીની જે, તુમેરે સંગી ભકત પ્રસાદ લેવે આવત નહિ સો વાકુ પ્રસાદ લેવે બોલાય લઈયો, તબવાને વા ભકતકુ સમજાય કે કહી કે યહાંકો પ્રસાદ લેવેમેં કંઈ બાધક નથી, તબવાને કહી જે મે અન્ય સબંધતે ડરપતહુ, વે પ્રસાદ પેં અભાવ નહિ હે, પરંતુ વે હમકુ જીરવવો મુસકેલ છે તબ વા ભકતને કહી એક પોતતો આજ્ઞા માનકે પ્રસાદ લેનો ચહીયે, તબવાને કહી તુમ મેરેસંગ ચલો તો આવુ, પાછે દો જણ સંગ પ્રસાદ લેવે ગયે. પાછે આપ વાકે પર પ્રસન્ન ભયે, ઓર આજ્ઞા કીની જે મેરે કહેતે ન આયે ઓર ભકતકે કહેતે પ્રસાદ લીયો.

૨૫૫. એક સમય શ્રીગોકુલમેં આપ બિરાજત હતે, તબ “अतिप्रियाय तदपि दीयते क्वचिदेवहि.” વે પ્રસંગોપાત સર્વાત્મના ભાવપર એક અતરંગ ભકતકુ આજ્ઞા કીની તબ વૈષ્ણવે કહ્યું જે રાજ, મેંતો જીવ છું પ્રભુજી કર્તું અકર્તું અન્યથા કર્તું સર્વ સામર્થવાન હો, હમરે મનકે ભાવ રાજ સબ જાનતહો, એસુનકે આપ વાકે પર પ્રસન્ન ભયે, યામે ભગવદી પ્રભુકી એકયતા જણાવી વે બાત અનિરવચનીય હે.

૨૫૬. એક સમય આપ વાડાશીનોર બિરાજત હતે, તબ આપકે પાસ અંતરંગ ભકત રહે વાકી સ્ત્રીએ વૈષ્ણવ દ્વારા વિનતી કરાવી જે રાજમેં દુઃખી છું, વે મોકુ છોડકે આપકે પાસ રહત હે, મેરી કહા દશા, તબ આપે આજ્ઞા કીની જે, શ્રીગોકુલ જા, મેં તેરે પતિકુ લેકે શ્રીગોકુલ આવુંગો તબ તેરો દુઃખ નિવારણ કરુંગો પાછે આપ શ્રીગોકુલ પધારે તબ વાકુ સમજાય ઘર મંડાન કરાયો, એસે ભકતકો દુઃખ દૂર કીયો.

૨૫૭. એક સમય એક અતરંગ ભકત અમૃતલાલભાઈ પ્રેમીકુ આજ્ઞા કીની જે શ્રીકીમાલાકુ સખડી અનસખડી ભોગ ધરનો હોય તબ એક જલકી લોટી ઓર બીડી સોપારીકો ટુક અવશ્ય ધરનો, દુધગર મેવાકી સાથ અચવાયવેકી જરૂર નહિ રસદાર સામગ્રી હોય તબ અચવાયે જાય.

* ૨૫૮. એક સમય પ્રસંગોપાત અમૃતલાલભાઈ પ્રેમીકુ આજ્ઞા કીની જે, શ્રીગોકુલનાથજી કે વચનામૃત દેખે પાછે કાળ ચોઘડિયું વ્યતીપાત કંઇ દેખનો નહિ, પંચાંગકી મિતી દેખ વચનામૃત દેખ પરદેશગમન કરનો યામે કોઇ બાતકી શંકા ન લાવવી વિશ્વાસ રાખનો, પ્રભુ આછો હોયગો સો કાર્ય સબ સિદ્ધ કરંગે.

૨૫૯. ફીર કોઈ એક સમયપેં પ્રેમી ભકતને આપકુ વિનતી કીની જે રાજ વ્યવહારિક કાર્યમે ઉદર નિમિત્ત કહુ જાનો પડે વહાં કરહુ મલેચ્છકો સ્પર્શ હોય તબ કહા કરનો તબ આજ્ઞા કીની જે, કોરે કપડાં હોય તબ કપડાં ઉતારકે સ્નાન કરનો ઓર ધોતર હોય તબ ભીજોયકે સ્નાન કરનો.

૨૬૦. ફીર કોઈ સમયપેં વે પ્રેમી ભકતકુ આપે આજ્ઞા કીની

---

* વૈષ્ણવને પરદેશગમન માટે શ્રીગોકુલેશજીનાં ૨૪ વચનામૃત બનાવી આશીર્વાદ આપ્યો છે પછી અન્યાશ્રય ના કરવો. જો કે શંકા સમાધાન રહેતું જ નથી। વિશ્વાસ રાખવો એ વૈ.નું કર્તવ્ય છે.

જે અપને ઘરમેં સબ કોઈ માર્ગોકત સેવા કરવે વારે ચિત્રસ્વરૂપ સેવા કરત હે, ઓર શ્રીચરણારવિંદકી સેવા તો અનન્યતા સિવાય કરેગો વાકુ ફલરૂપ નહિ હે.

૨૬૧. કોઈ સમયે વે પ્રેમી ભકતકુ આપે ફીર આજ્ઞા કીની જે દ્દઢતા હોયગી તબ રીણમુકત હોયગો યામેં લૌકિક અલૌકિક દો ભેદ હે.

૨૬૨. એક સમય આપે વે પ્રેમી ભકતકુ આજ્ઞા કીની જે હમ ભરૂચિપર ભરભાર દીખાવત હે સો કાર્યકારણ કોઈ નહિ સમજેગો.

૨૬૩. એક સમય વે પ્રેમી ભકતકુ આપે આજ્ઞા કીની જે. સખડી પ્રસાદ ભગવદી કે હાથકો લેનો ઉચિત હે.

૨૬૪. એક સમય એ પ્રેમી ભકતને વિનતી કીની જે રાજમેં બહારગામ ઉદર નિમિત રહત હુ, ઓર વહાં છ ઘરકે વૈષ્ણવસું મેલ હે, ઓર વે મર્યાદી હોય તો વાકે હાથકો ખાનપાન કરૂં ? તબ આપે આજ્ઞા કીની જે, છ ઘરકે અનુભવી વૈષ્ણવ દેખકે તેરો મનમાને વહાં દુધઘર મેવા વાકે વહાં લેનો, યહ આજ્ઞા વે ભકતકે સુખાર્થ દીની હે, વે પ્રેમી ભકતને અપને પુસ્તક મેં વે વચનામૃત લીખ્યો હે, વામેં યહ લીખ્યો હે, જે યહ આજ્ઞા ફકત મારા માટે જ છે.

૨૬૫. એક સમય પ્રેમી ભકતને આપકુ વિનતી કીની જે, મંદિર કો પ્રસાદી બાંટ ત્રણ કંતાન કે પટમેં હોય તબ વાકુ ચાય તે છીયે તે છુઈ જાય ? તબ આજ્ઞા કીની જે હલકી વરણ મલેચ્છાદિક વિગેરે સે બચાયકે લે જાનો.

૨૬૬. એક સમય વે પ્રેમી ભકતકુ આજ્ઞા કીની જે, અપને મંદિર મેં સેવક ટહેલવા સનાઢયતે અનસખડી પ્રસાદકો સ્પર્શ અજાનતે હોય જાય તો હરકત નહિ. પ્રસાદ છુઈ જાત નહિ. વેં કોઈક સમય અજાણતે બનજાય તબકી બાત હે.

૨૬૭. એક સમય વે પ્રેમી ભકતને આપશ્રીકુ વિનતી પત્ર લીખ્યો જે, રાજ મેં પરદેશમેં ખાનપાનસે દુઃખી રહત હુ, તો અબ કહા આગ્યા હે, તબ આપશ્રીએ એક પત્ર મેં શ્રીકૃષ્ણ ઇતનો નામ

લીખકે એક નિકટવર્તિ ભકતકુ વે હસ્તાક્ષર દીએ, ઓર વાકુ આગ્યા કીની જે વે પત્ર પિછે લીખ ભેજીયો જે હસ્તાક્ષરી ભગવદ નામ હે, વે તુમકુ જીનકે હાથ કો ખાનપાન કરનો પડે. વાકુ દીખાય કે હસ્તાક્ષરી પત્રકુ ભોગ ધરાયકે વાકે હાથકો પ્રસાદ લીજો.

૨૬૮. એક સમય મગનલાલ દેશાઇએ વિનતી કીની જે રાજ, મેં અસમર્પિત કો ત્યાગ કરૂં, વેસો મેરા મન હે, ઓર મેરી સ્રીસું વે બને વેસો નહિ હે, તબ આપે આગ્યા કીની જે, ભલે તેરી લુગાઈ નાતજાતમેં ખાનપાન કરે પરંતુ વે શુદ્ધતાસું સ્નાન કર અપરસમેં રસોઈકર તુમેરે શ્રીકુ ભોગ ધરે, સો તુમ સુખેન વાકે હાથકો ખાનપાન કરીયો, પાછે આગ્યા કીની જે, એસે કરત કરત તેરી લુગાઈ મરજાદ પાળેગી, પાછે ફીર ચુકેગી તો ભ્રષ્ટ હે જાયગી.

૨૬૯. *એક દિવસ દક્ષિણકે પ્રદેશમે જલગામ આપ પધારે હતે, તબ વહાં પંચ મહાજન વારે સબ આપકે પાસ બેઠે હતે, તબ આપે આગ્યા કીની જે, તુમ સબ એક ઠોર બેઠકે રાત્રકુ ભગવદ્‌નામ કછુ વાંચન કરત હો ? તબ વેં વૈષ્ણવોએ વિનતી કીની જે રાજ, હમારાથી કંઈ બનતું નથી, દક્ષિણમાં મરાઠી બોલી ન બોલતાં તે ગૂજરાતી હોવાથી ગૂજરાતી બોલી બોલ્યા ! તબ આપે આગ્યા કીની જે એસે ન બને તો તુમ તુમેરે ઘરમેં એક ભગવદ સ્વરૂપ રાખકે પુસ્તક પાસ પધરાયકે બેઠીયો, ઓર રસોઇ કીયે બાદ વે ચિત્રકુ દીખાયે કે ખાનપાન કરીયો, તબ વિનતી કીની જે રાજ, એ હમારાથી બનશે નહિ, તબ આગ્યા કીની જે કછુ ન બને તો દરેકકે ઘરમેં હમેરો ચિત્ર રાખીયો યાતેં કોઈ દિન તુમ પર કૃપા હે જાયગી.

૨૭૦. એક સમય રાસધારી રાસ કરત હતે, તબ આપે આગ્યા કીની જે, વે રાસ નહિ હે, રાસ તો જીનકે ઉપર પૂર્ણ કૃપા હોય સો

---

* કશું ન બને તો ફકત પ્રભુનું સ્વરૂપ પધરાવી દર્શન કરવાં એ અનન્યતાનું લક્ષણ છે.

કેમ શકે, વે વચનામૃત અનિરવચનીય હતો.

૨૭૧. એક સમય આપે આગ્યા કીની જે બડેકો નામ લેકે ચાય તે વેપારી ભીખારી કોઈ આવે, વાકુ નિરાસ કરકે નહિ કાઢનો, વે જે આશાસું આવત હે વાકુ વેસો દેકે વિદાય કરનો, ઓર યામેં કોઈ દેવી જીવ હોયગો સો વે નિમીત સું વેં શરણ આવેગો.

૨૭૨. એક સમય પ્રદેશમે આપકુ એક ગામ તે દુસરે ગામ પધારવેકી ઇચ્છા ભઇ. તબ વિના ટાઈમમેં રેલવે ટાઈમ મીલ ગયો. ઓર ફીર કોઈ સમયપેં પધારવેકી ઇચ્છા ન ભઈ. તબ ટાઇમ તે પહેલે પધારતે, પરંતુ રસ્તામેં વિઘ્ન આય જાય, યાસું ન પધારે, તબ નિકટ વૃત્તિ વૈષ્ણવે વિનતી કીની જે રાજ આજ આપ ન પધારે, યાતે દૂસરે ગામકે લોક નિરાસ હોકર પિછે જાયંગે, તબ આગ્યા કીની જે પ્રભુકી ઇચ્છાકુ તુમ કહા જાનો, પ્રભુ જે કરે સો ભલોઇ હે.

૨૭૩. *એક સમય એક વૈષ્ણવકુ આગ્યા કીની જે તુમ સોનેકે ચાર કડાં કરાય લાવો, તબ વે કરાય લાયે, પાછે શ્રીકુ નોછાવર કર ગુણીજન કીર્તનીયાકુ દે દીયે, પાછે આગ્યા કીની જે તુમ સબ વે વાત કહા સમજો, વેં સમયપેં ગાન સુનકે કોન રીઝ રહે હે, વે બાત કૃપા સુ જાની જાય.

૨૭૪. એક સમય શ્રીગોકુલમેં આપ બિરાજત હતે તબ હાંસી પ્રસંગમે

---

* એક સમયે કપડવણજમાં એક વૈ.ને ત્યાં પધરામણી હતી ત્યાં તે વૈ. બાઈએ તમામ પોતાનો શણગારનાં ઘરેણાં આપને પહેરાવ્યાં. તમામ સ્ત્રીનો શણગાર ધરાવ્યો. પગે લાગી. પછી પોતે મંદિર પધારી એ તમામ શણગાર પોતાની પાસે રહેનારા નિકટવરતી પનાલાલ ને હીરાલાલ રાસધારીને આપી દીધો. બડેનકી બાતમેં જીવ શું સમજે એ તો સરકારની અટપટી લીલા છે. એ ભાવના શું હશે તે તો આપ આજ્ઞા કરે તો સમજાય. એમાં જીવે માથું મારવું નહિ. આ તો મેં પ્રત્યક્ષ જોયું છે. (લ×૭×દે.)

આમલખ્જપેં આગ્યા કર સબનકી આમલખ્જકી નકલ શ્રીમુખસો કહેકે સુનાયે પ્રસંનતાસું આગ્યા કીની જે, હમેરે યહાં કીસનવલ્લવજી બાલ ભોગીયાજી હતે, સો આમલખ્જ બોલતે સો શ્રીઠાકુરજીકુ એ આમલખ્જસુ બોલતે, યાતે આગ્યા કીની જે આમલખ્જમે દોષારોપ ધરનો નહિ.

* ૨૭૫. એક સમય શ્રીઉત્સવમેં આપ શ્રીગિરિરાજ જતિપુરા અપને મંદિરમેં બિરાજત હતે, તબ સંવત ૧૯૬૮ કે કાર્તીક વદી ૯ મી કી રાત્રકુ એક ભકતકુ આપે આગ્યા કીની જે કલ દસમી કો મનોરથ હે સો ભકતકી આડીકો હે, જેસે અગહન સુદી ૬ કો મનોરથ માન્યો જાતહે, તેસે સામગ્રી આરોગાવની ચાહીયે, એસી આગ્યાકર ભકતકી આડીસું સામગ્રી મંગવાય દસમીકુ ઉત્સવકર રાત્રકુ ધોલસમય સબનકુ પહેરામણી પ્રસાદ શ્રીહસ્તુસુ બાંટકે બડો ઉત્સવ કીયો.
જબસું દશમીકે દીન આગમ ઉત્સવ સબ જગે માન્યો જાત હે.

૨૭૬. એક સમય આપ પરદેશ બિરાજત હતે, તબ વહાં રસોઈ કરત કરત એક સ્વરૂપ નૈષ્ટિક ભકતકુ આજ્ઞા કીની જે તુમ ચુન માંડ કે રોટી વેલદે, તબ વે ભકતને વેસેઇ કીયો વે ભકત બ્રાહ્મણ જ્ઞાતિકે હતે.

૨૭૭. એક સમય દક્ષિણ કે પ્રદેશમેં વિષ્ણુકાંચીમે શ્રીઆચાર્યજી મહાપ્રભુજીકી બેઠકમેં બિરાજત હતે, તબ આજ્ઞા કીની જે, દક્ષિણમેં તિર્થ બહોત હે, એસે પ્રસંગોપાત આજ્ઞા કીની જે, શ્રીલક્ષમણબાલાજી

---

* આપશ્રીનો ગાદી પધાર્યાનો ઉત્સવ કારતક વદ ૧૧માં માને છે તે ઉપર આપે આજ્ઞા કરી કે, મહાઓચ્છવ ઉપર છઠનીરાત મના વોછો તેવી રીતે આ ઓચ્છવ પર વદી ૧૦મે રાત્રે તેવો જ ઉત્સવ તેવી જ સામગ્રી તેવી જ વૈ. પ્રસાદ લેવા, તેવી જ રીતે પહેરામણી એ બધું જ કરજો. એવી આપની આજ્ઞા પ્રમાણે એ દિવસે એમના અંતરંગ ભગવદીયો માને છે. ને તે પ્રમાણે વરતે છે. દહેગામમાં છગનપંથી ને મગનપંથીને ત્યાં આવો ઉત્સવ થાય છે. અમે ઘણી વખત દર્શન કર્યાં છે. (લ+છ+દે.)

જતાં પાપ મોચણી તીર્થ હે, વહાં સ્નાન કરવેસું પાપ પ્રત્યક્ષ માલુમ પડત હે, એસી આજ્ઞા કર સબનકી પરિક્ષાર્થ પધારવેકી ઇચ્છાકર હાંસી પ્રસંગ ચલાય નિકટ વર્તિનકુ પ્રસન્ન કીયે.

૨૭૮. એક સમય એક વૈષ્ણવે વિનતી કીની જે રાજ, મેં ઘર જાત હુ ઘરમેં સેવાસું પહોંચી કે આવતહુ તબ આજ્ઞા કીની જે સાક્ષાત પ્રગટ સ્વરૂપકી સેવા વિના સબ સાધન હે.

× ૨૭૯. એક સમય આપ સુરત શહેરમેં શ્રીબાલકૃષ્ણજીકે મંદિર મેં બિરાજત હતે, તબ વહાં આપકે પાસ શ્રીવ્રજરત્નલાલજી માહારાજ છોટે બાલક હતે તબ વેં આપકે પાસ ખેલતે ખેલતે પધારે, તબ આપે આજ્ઞા કીની જે બાવા મોસરીખે ગુણ પ્રભુકુ પ્રસન્ન કરવેકો રખીયો.

* ૨૮૦, એક સમય શ્રીગોકુલ આપ બિરાજત હતે, તબ સબ

× આપે શ્રીવ્રજરત્નલાલજીને એ આજ્ઞા કરી કે મેં ગોકુલકો કન્હૈયા હું ઓર આપકે શ્રીઠાકોરજીતો.

“ जानीत परमंतत्त्वं यशोदोत्संग लालितम् ”

શ્રીયશોદાજીકી ગોદમેં પાંચ દિવસ બિરાજ્યા તે સ્વરૂપ આપની પાસે છે [પછી છઠે દિવસે તો પુતના લઈ ગઈ] માટે એવા એ પ્રભુને મારા જેવા લાડથી લડાવજો અર્થાત્ શ્રીકૃષ્ણને શ્રીયશોદાજીએ ખેલાવ્યા રમાડયા તેવા આપ થજો એ આશીર્વાદ આપ્યો.

* વ્રજભૂમિ પ્રભુનું સ્વરૂપાત્મક છે. વ્રજ રજના કણે કણે શ્રી પ્રભુનો સંબંધ છે. વ્રજરજ, વ્રજનાં પશુપંખી ઝાડ–પાન–વેલા એ બધું સ્વરૂપાત્મક છે તેથી જ એ વ્રજભૂમિમાં અનેક ઋષિ–મુનીઓ તપશ્ચર્યા કરે છે.

વ્રજમાં ઝાડ થઈને રહેવું એ પૂર્વેનું તપ હોય તો બને છે.

રસિક ભક્ત રસખાનજી કહે છે—

મનસા હો તો વહિરસખાન બસો વ્રજગોકુળ ગામકે ગ્વારન,
પંછી હો તો બસેરો કરો મીલ કાલિંદી કુલ કદંબકી ડારન.

વૈષ્ણવ શ્રીનાથજીકે દર્શનકુ જાત હતે, તબ દોડ દોડકે જાય રહેહે. તબ વે સમયપેં આજ્ઞા કીની જે, વે વૈષ્ણવો મંદિરકો સ્વરૂપ જાનત નાહિ જે યા સ્થલપેં કોન કોન તપસ્યા કર રહે હે, યાતે વિચારકે મંદિરમેં પાંવ ધરનો ચાહિયે, સબ સ્વરૂપાત્મક રત્નમણીમય હે.

* ૨૮૧. એક સમય આજ્ઞા કીની જે અપને ઘરમેં હમ ઓર દોનો સ્વરૂપમેં ભેદબુદ્ધિ ન રાખની, દોનો વહુજી હમેરો સ્વરૂપ હે.

૨૮૨ એક સમય એક વૈ.કુ આજ્ઞા કીની જે, તુમ હમેરી મહાદેવલીલા દેખલો, એસે પત્ર લીખકે એક દોહા હસ્તસું લીખ ભેજયો જે ।। માગનવારે મરગયે મરેસો માગનજાય, તીનતેં પહેલે વે મરે માગેતે દે નાય, ।। એ દોહા કો આશય કૃપાવિના ન સમજાય. [આ વચનામૃત ઉપર બહુ વિચાર કરે તો સમજાય]

૨૮૩. એક સમય એક ભકતકુ પત્ર લીખ્યો વામે આજ્ઞા કીની જે તુમ ચંદુસેવકકે સંગ ચલે આવો.

૨૮૪. એક સમય એક ભકતકુ શ્રીહસ્તે પત્ર લીખ્યો જે તુમ ફલાણે કે પાસ બેઠોગે તો તેરો મુખ ન દેખુંગો, વે પત્ર હાલ વે ભકતકે પાસ બિરાજત હે.

૨૮૫. એક સમય આપે આજ્ઞા કીની જે, આગે સમય બહોત વિપરીત આવેગો, જે શ્રીવલ્લભકુલપેંસુ શ્રદ્ધા ઉઠ જાયગી, તબ શ્રી વલ્લભકુલ ઘર ઘર ડોલંગે, ઔર માલા બાંધેંગે પરંતુ જીવકુ શ્રદ્ધા ન રહેગી.

અર્થાત્ વ્રજમાં મને ગમે ત્યાં જગા આપજો વાંચો "વ્રજયાત્રા દર્શન" "રસખાન કીર્તનનાં" પુસ્તકો.

* જેમ શ્રી ઠાકોરજી ને શ્રીસ્વામિનીજી એક સ્વરૂપ છે તેમ આ શ્રી વહુજી ને પોતે એક જ રૂપ છે. એક રૂપ દ્વિદેહ છે એવી ભાવના વિચારવી. એ બંને અભેદ છે એકરૂપ છે એ ભાવના વૈ.ની હોવી જોઇએ.

૨૮૬. એક સમય શ્રીગિરિરાજમેં જતિપુરામેં આપ અપને મંદિરમેં બિરાજત હતે, તબ ઉત્સવપેં રાત્રકુ ધોલને સમય તિલક કરવેકુ કુંમ કુંમ દોનામે (પડીયામે) ખવાસ લાયે, તબ આજ્ઞાકીની જે કુંમ કુંમ (કંકુ) અક્ષત (ચોખા) કટોરાનમેં લાવને, ઉત્સવ સમય દોનામેં ન લાવનો, અશુભ હે.

૨૮૭. એક સમય આપે આજ્ઞા કીની જે, શુભ કાર્યમેં ચટાઈ બિછાવી જાત નહિ.

* ૨૮૮. એક સમય આપ વરાડદેશમેં બિરાજત હતે, તબ વહાં એક ભકત આપકુ સામગ્રી આરોગાવત હતે, તબ એક ભકતને ભકતસુ કહી મૈયા એસે સામગ્રી આરોગાય વેમેં પ્રભુકો શ્રમ હોય, એસે સામગ્રી ન આરોગાવીયે, તબ આપે આજ્ઞા કીની જે, ભલે વાકી જેસી ભાવના હોય વેસે આરોગાવન દે, વે ભકતકે ભાવકુ તુમ કહા જાનો.

૨૮૯. એક સમય આપે આજ્ઞા કીની જે, અપને ઘરતે વિશેષ દુસરે ઘરકો ઉત્કર્ષ સુનકે મન ચલાયમાન ન કરનો, ઓર મન વાણી ક્રિયાતે અપને ઘરકી બરાબરી ન ગીનની, ગીનવેસુ એકાંતી ભકતોકુ અનન્યતામેં કસર હોત હે.

૨૯૦. એક સમય ગુજરાતમેં માલપુરગામસુ વિજય કરત બિરીયાં ગામકી ભાગોળે આપકુ એક સ્વરૂપ નૈષ્ટિક ભકત છગનભાઈએ વિજય તિલક કીયો, તબ વા ભકતકી ગોદમે અપનો પુત્ર હતો, તબ વા પુત્રકે માથે આપે અપનો હસ્ત ધર્યો, ઓર આજ્ઞા કીની જે તેરે બાપ જેસો પંથ ચલાઈઓ, એસી આજ્ઞા કર વાકુ મગનપંથી નામ

---

* આપ તો વૈ. ઉપર ખૂબ પ્રસન્ન રહેતા જેની જેવી ભાવના થાય તે પોતે તેના ભાવ પ્રમાણે અંગીકાર કરતા. કોઈ વૈ.નું મન અપ્રસન્ન ન કરતા. વૈ.નો ભાવ જેવો હોય તેવો સ્વીકારી લેતા એમાં વૈ. ભુલ કરે તો પછીથી તેને સમજાવે પણ એક વખત તો તેની ભાવના અંગીકાર કરતા.

ધર્યો, એસી આજ્ઞા સ્વરૂપ નૈષ્ટિક ભકતકી બહોત સરાહના કર અપના ચલપણો દીખાયો.×

૨૯૧. એક સમય શ્રીગોકુલમેં આપ બિરાજત હતે, તબ એક ભકતકુ આજ્ઞા કીની જે, તુમ હમેશ ઇતનો કુલ્લો કરો, તબ વે ભકતને કહી જે રાજ મોસું એ આજ્ઞા પાલન ન હોયગી, તબ આપે એક દુસરે અંતરંગ ભકતકુ વે બાત કહી તબ વાનેં વિનતી કીની જે રાજ, એ કામ મેં કરૂં, યામેં ઇતનો વિચાર કર શ્રમ કરવેકી જરૂર નથી, આપકી કૃપાતેં સબ સિદ્ધિ હે જાયગો, પાછે વે ભકતકે પાસ જાય વાકુ સમજાયે તબ વાને કહી જે મેં સમર્પણ આપકુ કીયો હે, ઓર આપ સરીખે મેરે માથે મુગટમણી બિરાજે ફીર મેં અન્ય સંબંધ ક્યોં કરૂં, એ આજ્ઞા પરિક્ષાર્થ સમજકે ન માની પાછે દો ભકત આપકી પાસ જાય સબ વર્તાંત કહી પ્રસન્નતા મેળવી.

* ૨૯૨. એક સમય ગુજરાતમેં એક ગામમેં અપને મંદિરમેં

× શ્રી છગનપંથીનું દેહગામ કે શ્રીમગનપક્ષનું દેહગામ, જ્યાં ૬૦–૭૦ વર્ષનાં વહાણાં વહી ગયાં પણ એમને ત્યાં સાક્ષાત્ શ્રી કન્હૈયાપ્રભુનીજ સેવા–ઉત્સવ–કીર્તન, જન્મોત્સવ વગેરે યથાસ્થિત મનાય છે. દરેક પ્રસંગે આજુબાજુનાં ગામોમાંથી સેંકડો વૈ. આવી ઉત્સવમાં ભાગ લે છે. એ બન્ને પિતાપુત્ર તો શ્રી કન્હૈયા પ્રભુ પાસે પધાર્યાં પણ અધુના તેમના ચી. શ્રી મોહનભાઈ પણ પૂર્વવત્ સેવા ચલાવી રાખે છે. ધન્ય છે! એવા ભગવદ્ભકતોના આગળ શીર ઝુકી જાય છે. અમે તો ઘણી વખત દર્શન કર્યાં છે. (લ૦ છ૦ દે૦)

* આપે એટલી બધી ઉદારતા બતાવી કહ્યું કે તું હમણાં જ ચાલ્યો જા તને કોઈ નહિ રોકે પણ જો મોડું કરીશ તો પકડાઈ જઈશ માટે જલદી ચાલ્યો જા. છે ઉદારતાની સીમા !!!

महोदार चरित्रवान् એ આનું નામ.

બિરાજત હતે, તબ રાત્રકુ આપ પોઢે હતે, તબ એક જણે આપકી ગોલખ ખોલકે દ્રવ્ય સબ ખલાય લીયો, તે સમય આપ જાગત હતે, તબ વાકુ આજ્ઞા કીની જે ડરપેં મતી સુખેન લે જા, તબ વાનેં પોટરી ધરદીની, પાછે આપે વે પોટરી પ્રસંન હોય કે વાકુ દે દીની, ઓર આગ્યા કીની જે મેં કાહુકુ નહિ જતાઉં, એસી ઉદારતા, જે ઈનકો દોષ ન ગીને ઓર ઉદારતા વાપરી.

× ૨૯૩. એક સમય શ્રીગોકુલમે આપ નામાધરમેં પોઢે હતે, તબ એક જને આપકે શ્રીહસ્તસુ સોનેકે કડાં ઉતાર લીયે, તે સમય આપ જાગ્રતભયે તબ આગ્યા કીની જે ડરપત હે કયોં સુખેન લે જા, પાછે વે કડાં વાકુ દે દીયે, પાછે મુંબાઈ માંજીલાલભાઈકુ શ્રીહસ્તે પત્ર લખ્યો જે હમરે સોનેકે કડાં ગુમ ભયે હે તો તુમ કરાયકે ભેજ દીજો, તુમ હમરે શ્રીઅંગકે હો. વે પત્ર માંજીભાઇકે પાસ હે.

૨૯૪. એક સમય એક ભક્તે આપને વિનતી કીની જે રાજ, સેવાકી રીત મે જાનત નાંહિ, ઓર સમજત નહિ, તબ આપે આગ્યા કીની જે, તેરી રાજીમે આવે તેસે કરીયો પ્રભુ સબ માન લેયેંગે, ઓર સેવાકી રીત ભગવદ ભકતોસે જાનની ચાહીયે, એક સ્વરૂપમેં ભાવના

× છે ઉદારતાની સીમા ! ! ! સોનાનાં કડાં આપી દીધાં. " મહોદાર ચરિત્રવાન્ " તે આનું નામ. આ ઉપર એક પ્રાચીન પ્રસંગ છે.

શ્રી ગિરિરાજમાં શ્રી મદ્દુજી મહારાજનું મંદિર છે. ત્યાં ચોરી થઈ, કર્મચારીઓએ ચોરને પકડી પાડ્યો. મંદિરની સામે ઝાડ છે ત્યાં બાંધ્યો, માર મારવા માંડ્યો. કોઈ ગૌ. મહારાજને વાત કરી કે ચોર પકડાયો છે. પોતે કહ્યું જોઉં તો ખરો ચોર કેવો છે ? પોતે બહાર પધાર્યા, જુએ છે અરે ! આ તો મનુષ્ય છે ! ચોર નથી ! અર્થાત્ ચોર આવો ના હોય, એ બિચારો ભૂખ્યો હશે એને છોડી મૂકો ને ખાવાનું પ્રસાદ આપો, ટોપલો પ્રસાદ અપાવ્યો. મહોદાર આનું નામ.

રખકે પતિવૃત ધર્મસુ સેવા કરની,

૨૯૫. એક સમય એક વૈષ્ણવે વિનતી કીની જે રાજ, કાહુકે પર પત્ર લીખવેમેં જે જે શ્રી લીખ્યો જાત હે, તબ નેક જગા છોડકે વાંચોગે શબ્દ લીખાત હે. ઓર ભગવદ નામ ગુપ્ત લીયો જાત હે, ભગવદ સુમરણ કરત જેજે શ્રી શબ્દ બોલ્યો જાત હે, તબ આગ્યા કીની જે, પત્રમે લીખવેકો આશય સબ અપને અપને ઈષ્ટકો નામ માન લેત હે, યાતે લીખ્યો જાતહે, ઓર મુખસે ભગવદ સુમરણ કરવેમે પ્રિય પ્રભુકો નામ ગુપ્ત લેવેકે તાંઈ ભિતર મનમે બોલત હે, એ સ્નેહકો લક્ષણ હે.

× ૨૯૬. એક સમય આપે આગ્યા કીની જે, અપને ઘરમેં શ્રીઠાકુરજી વહુબેટીસુ પ્રસંન હે યાતે ઇનકે હાથકી સેવા ભાવત હે.

૨૯૭. એક સમય નિકટવર્તિ અંતરંગ ભકત મંછાબાકુ મુંબાઇતે આપે પત્ર લખ્યો, જે તુમ સર્વોત્તમજીકે જપ ગહેબર વનકી બેઠકમેં જાય કરો, ઓર યાતે જે અનુભવ હોય સો હમકુ લીખાયો, પાછે વે બરસાનેમે ગહેબરવનકી શ્રીમહાપ્રભુજીકી બેઠકમે કેશવદાસભાઈ કે સંગ ભેજ દીયે સો વે મંછાબાને વહાં જાયકે બહોત દિનાતક સર્વોત્તમજીકે જપ કીયે.

+ ૨૯૮. એક સમય આપ વાડાસીનોર બિરાજત હતે, તબ વહાં આપે જલ વિહારકો મનોરથ કીયો, તબ જલમે સેરપાંચકે અંદાજ

× શ્રીગોકુલેશજીના ઘરમાં ૩, ૪ શ્રીવહુજી થયાં છે એમણે ઘણા લાંબા વખત સુધી પ્રભુને લાડ લડાવ્યાં છે એ ઠાકોરને શ્રીવહુજી મહારાજની જ સેવા ભાવે છે.

+ સાંભળ્યું છે કે, આપ સોનાની ગાગર લેઈ શ્રીગોપીજન સ્વરૂપે જલ ભરવા પધાર્યા હતા જલવિહારમાં ભકતો ને ભગવાન એકરસ હોય તો જ અગણિતાનંદ આવે. આપે અનિર્વચનીય સુખ આપ્યું હતું જે વૈ.એ દર્શન કર્યાં હશે તે કૃતાર્થ થઈ ગયા.

અત્તર કે શીશા (બોતલ) ભર ભરકે ઢલાયે હતે, ઔર પુષ્પ કમલ વિગેરે બહોત રચનાકીની હતી, વાહી સમય શ્રીઠાકુરજી નાવમેંસુ પધરાયે પાછે આપે અપને અતરંગ ભકતકુ પકડ પકડકે વે કુંડ મે ડારે, વે કુંડમે જલ કમરતે જાદા હતો પાછે ભકતને આપકુ પકડકે કુંડકે ભિતર લીયે પાછે જલવિહાર હે ગયે, તબ કુંડમેસુ જલ નિકારવેકુ મોખા ખોલદીયે પાછે વે જલકો રેલા ગામ બહાર દરવાજા સુધી ગયો, વામે તે સુગંધી ઐસી ફેલી જે સારે ગામમેં અત્તરકી સુગંધી ફેલ રહી, વે બાત આપ પાસ આઈ તબ આપ મુસકાય આગ્યા કીની જે, પ્રભુકો જસ ત્રીલોકમેં સમાયો નહિ, પાછે ભકત કે હૃદયમેં વે રસ સમાયો, ઐસે વેલોકદ્રષ્ટિસુ એહી સુગંધી ફેલીદેખી, અલૌકિક રસ ભકતજનને પાન કીયો, વા સમેકે દર્શન જીનકે કીયે હે સો ભાગ્યવાન હે.

૨૯૯. એક સમય આપ હાલોલ ગામમેં અધિક માસમે બિરાજે હતે, વહાં આપને એક માસ તક રાસાદિક લીલા કરી તબ આગ્યા કીની જે, જીનકુ શ્રી કૃષ્ણાવતારકી રાસાદિક લીલાકે દર્શન કરને હોય સો એ સાક્ષાત દર્શન કરલો એ સુખ અનિરવચનીય ભાગ્યવાન ભકતને વે સુખ કે દર્શન કીયે વે લીલા દિનદિનકી વા વખતકી એક અપને અતરંગ ભકતને લીખલીનીહેસો દુસરે ગ્રંથમે હે.

૩૦૦. એક સમય શ્રીગોકુલમેં આપ બિરાજત હતે, તબ આપે આગ્યા કીની જે, વ્રજ ચોરાસી કોસકી પરિક્રમા શ્રીગોકુલમે કરીજાયગી, સો જીનકુ યહાંકી પરિક્રમા કરની હોય સો વાકુ ચોરાસીકોસકી પરિક્રમાસુ જાદાફલ મીલેગો, ઐસે આગ્યાકર શ્રીગોકુલકે સબ સ્થલમે, ચોરાસીકોસકે સ્થલ દીખાય વેસી લીલા કર સબનકુ સાક્ષાત અનુભવ કરાયો, વે સુખ ભાગ્યવાને લીયો, વામેં શંકર સમાધાનીકી આગેવાની હતી. ઇનકુ સબ માહિતી હે વે સબ વૃત્તાંત જાનત હે.

૩૦૧. એક સમય ગુપ્ત લીલામેં શ્રીગોકુલમેં આપ બિરાજત હતે, તબ આપકો નામ ધનજીભાઈ ધર્યો હતો, સો તબ શ્રીકૃષ્ણકી માફક ઘરઘર બિરાજી ભકતનકુ બહોત સુખ દીયો, તબ એક ભકતકુ

આજ્ઞા કીની જે તુમ હમેરે કરે હુવે ધોલ હમ લીખાવે સો લીખ લો, તબ વે ભકતને અપને હાથસુ અપની પુસ્તકમેં લીખ લીયે હે.

* ૩૦૨. એક સમય શ્રીગોકુલ આપ બિરાજત હતે, તબ નિત્ય સ્નાન કરે પાછે ગીલી ધોતી હરકોઈ માગતે વાકુ દે દેતે, તબ ખવાસને વિનતી કીની જે રાજ શ્રીગોકુલમેં નિત્ય નવી ધોતી કહાંતે લાવે. તબ આજ્ઞા કીની જે પ્રભુ સર્વસમર્થવાનહે, જીનકુ જે નિયામક હે, સો વાકુ વાઈ વખત મીલે વિના રહત નાંહિ, ઓર આજ્ઞા કીની જે, બડેકે પાસ ઉદાર દીલસુ રહેનો ચાહીયે, યામે માલીકકી બડાઇ હે, એ ઉપર દાસોબાવનકી વાર્તા મેસુ બાંડીયા બલદ વારો પ્રસંગ કહેકે સમજાયે.

× ૩૦૩ એક સમય શ્રીગોકુલમેં આપ બિરાજત હતે, તબ એક વૈષ્ણવે વિનતી કીની જે રાજ, સવેરે મહાઉત્સવ હે, ઓર આપકુ કેસરે અભ્યંગકરાય કેસરજલસું સ્નાન કરાયવેકો ઓર આપકુ ધોતીઉપરેણા ધરાયવેકો ઓર સામગ્રી આરોગાયવેકો મનોરથ સિદ્ધ હોનો ચહિયે, તબ આપે આજ્ઞા કીની ભલે તુમેરી ઈચ્છામે આવે સો મનોરથ કરો, મેને કોઇ દિન ઇનકારતો કીયો નહિ, પાછે સવેરે કેસર તોલો પાંચ ઘીસકે કટોરા ભરકે લેં આયે. ઓર જલધરીયાકુ કેસર ગાગરમે ડારવેકુ દીયો, અત્તર સુગંધ મીલાયકે ધોતી ઉપરણા સબ તૈયારી કરકે લાયે હતે, પાછે આપ અપની બેઠકમે ચોકમે સ્નાન કરવેકી ચોકરી પર ઠાડે રહે, વહાં વે ભકત કટોરા લેકે અંગે કેસર અભ્યંગકી માફક લગાયવે લગે, ઓર અંગ મસલે એસે સર્વાંગ લગાવત હતે, ઇતનેમેં બડે

---

* આપશ્રી તો મહા ઉદાર હતા જે કોઈ આપની પાસે માગવા આવે તેને પોતાની પાસે જે હાજર હોય તે આપી દેતા. ધોતી તો શું પણ સોનાના દાગીના આપી દીધા છે તેથી વધુ શું !!!

× આ પ્રસંગમાં એમ સમજવાનું છે કે, ગુરુ પ્રસન્ન થશે જ એવો સર્વાત્મ ભાવ ગરૂ ઉપર એ ભકતનો હતો ‘ ભજસખી ભાવભાવીક દેવ.’

મુખીયાજી બાબુલાલ વહાં આય પહોંચે, દેખે તો કેસર અંગે ખુબ લાગ્યો હે, ભકતજન કેસર લગાય રહે હે, તબ મુખીયાજીને વિનતી કીની રાજ, એ કહા શ્રીકી સામગ્રીમેં ઇતનો કેસર નહિ ઔર આપકે સ્નાનકે તાંઇ વેં લોક વાપરત હે, સો ઇન વૈષ્ણવકુ કહેનો ચહિયે, કે શ્રીઠાકુરજીમેં દીયાં કરે, તબ આપે આજ્ઞા કીની જે વામેં હમ કહા કરે, ભકતકો જેસો ભાવ હોય એસે હમકુ અંગીકાર કરનો પડે વે કાહુકી માનત નહિ.

૩૦૪. એક સમય આપે કૃપા કરી આજ્ઞા કીની જે, પ્રભુકે અનુકરણ કરવેસુ ઉદ્દિપન ભાવ પ્રગટ હોત હે, જામેં પ્રભુકી હરવખત સુરતી રહે તેસે રહેનો.

× ૩૦૫. એક સમય આપ છોટી ઉંમરમેં શ્રી ચંદ્રાવલીજી માજીમાહારાજ સાથે વ્રજકી પરિક્રમા કરવેકુ પધારે હતે, વહાં એક સ્થલે વરસાદ ખૂબ આવ્યો. તબ આપકે તંબુમેં જલ આવન લાગ્યો તબ આપે હસ્ત ઊંચો કરી વર્ષાદકુ બંધ હોયવેકી આજ્ઞા કીની વાહી વખત ધોધમાર વરસાદ પડતો બંધ હે ગયો.

૩૦૬. *એકસમય આપ વ્રજકી પરિક્રમા કરવેકુ પધારે હતે, તબ

× આપતો સર્વકરણ સમર્થ છે જીવનીબુદ્ધિ સમજતી નથી. સં. ૧૯૫૩ની સાલની વાત છે. શ્રીગોપાલલાલજી મથુરાવાળાની પરિક્રમા હતી. પોતે શ્રીગિરિરાજજીમાં વૈ.ના પાલ–તુંબુ દેખતા દેખતા આગળ પધાર્યા હું આપની પાછળ પાછળ ફરતો હતો એવામાં વરસાદ ચઢયો પોતે હસ્ત ઉંચો કરી બંધ કરી દીધો આવા છમત્કારો નહિ સમજવા પણ પ્રભની–ગુરૂની કૃપા છે એમ જાણવું. (લ. છ. દે.)

* સં. ૧૯૪૦ની શાલની વાત છે. સાંભળ્યું છે કે નડીઆદમાં શ્રીવ્રજરત્નલાલજી મહારાજે છપ્પન ભોગ કર્યો. બહારગામથી દર્શનાર્થી હજારો વૈ. આવ્યા, આપે બધાને પ્રસાદ લેવડાવવા આજ્ઞા કરી, કર્મચારીઓ મુંઝાયા. આઘા પાછા થાય આપ સમજી ગયા રસોઈ સ્થાને

મુસાફરીમેં છોટે છોટે વાસણ મે રસોઈ કરી હતી, વહાં જાત્રામેં વૈષ્ણવોની મંડળી અને જાત્રાળુઓ આપના સ્વરૂપથી આકર્ષાઈ મનોરથનાં દર્શન કરવા આવતાં, તે બધાને પોતે આગ્રહથી પ્રસાદ લેવરાવવા આજ્ઞા કરતા, જ્યારે ભીતરીયા વિગેરે મુજાતા, પણ જ્યાં પ્રભુને ખબર પડતી કે સ્વતઃ તે પ્રસાદ ધરેલા સ્થાનમાં પધારતા, પાછે આજ્ઞા કરતા કે સબકુ પીરસતે જાઓ, આપકી દીવ્ય અને અખુટ દૃષ્ટિસે સબકુ પ્રસાદ લેવરાવ્યા બાદ પાત્રમે મહાપ્રસાદ આપ વહાં બિરાજતા તબતક બિલકુલ ઘટતો નહિ.

૩૦૭. એક સમય આપ ગુજરાતમેં એક ગામમેં બિરાજતે હતે, વહાં ચોમાસાકે દિનમેં કલસ લેકે ભકતજન આપકે પાછે રસ્તામે ચલતે હતે, વા વખત ચારો તરફ વરસાદ પડે ઓર કલશવારી મંડલી (વે ભગવદીયો) પેં, એક છીટો પડે નહિ, જે જગાએ મંડલી ખસે તે જગ્યાએ વૃષ્ટિ શરૂ હોય ને મડલી ચાલે તેમજ વરસાદ ચાલે, એવો ચમત્કાર બતાવતાં ભકતોએ વિનતી કરી કે રાજ, વરસાદમેં કલશ કૈસે નિકારે જાયંગે! તબ આપે આજ્ઞા કીની જે ગભરાવ મત વરસાદ ઉલટો તુમેરી સેવા કરેગો, તુમકુ હેરાન નહિ કરેગો, વે ભકત સ્વરૂપ નૈષ્ટિક અનન્ય હતે યાતે કલશપેં ઓર ગંડલીપેં વરસાદ પડે તો રસાભાસ હોય, યાતે ભકતકો સુખ હોય તેસે કીયો.

૩૦૮. એક સમય આપ જતીપુરા શ્રીગિરિરાજ બિરાજત હતે; તબ અન્નકુટપેં શ્રીગોવરધન પૂજા કરતી બિરીયા દો સોનેકે કડાં નોછાવર કરકે વલ્લવકીર્તનીયાકુ દે દીયે, પાછે જે વૈષ્ણવ આપકે પહેરવેકુ વે કડાં દુસરે વૈષ્ણવકે પાસ તે માગે લાયે હતે, વાને વિનતી કીની

પધાર્યા. મહાપ્રસાદની પરાત માનભોગ શીરો હતો તેના ઉપર ઉપરણાં ઢાંકયો. પછી તો કૃપાબળ શું નથી કરી શકતું ! બધાજ વૈ.ને પ્રસાદ લેવડાવ્યો અને ગાડામાં ઘાલી ફરતા ૧૦–૧૦ ગાઉ સુધી પહોંચાડયો [illegible] [illegible] શું સમજી શકે !

જે રાજ તે કડા તો દુસરેકે હે, વાકુમે કહા જુવાબ દઉંગો, તબ આજ્ઞા કીની જે વે વૈષ્ણવકુ મેરે પાસ લાવો, મેં સમજાય દેઉંગો. તુમ ચિંતા મત કરો. પાછે વૈષ્ણવ મીલકે કીર્તનીયાજીકે પાસ જાય સબ સમાચાર કહે, તબ કીર્તનીયાજીને કહી, વાકી કીંમત હોત નહિ, વે હમકુ અલૌકિક આનંદમે દીયે, સો પ્રભુકી કૃપાકી ચીજ હમ પિછી ન દેયંગે, પાછે બહોત સમજાયકે વાકે દામ દેકે કડાં લાય વે વૈષ્ણવકુ દીયે, એસે પરમ ઉદાર રાય વૈષ્ણવકી ચીજમેં અપનાયતપણો માનતે.

૩૦૯. *એકસમય એક વૈશ્ણવે વિનતી કીની જે રાજ, આપ દ્રવ્ય બહોત ઉડાવત હો; બહોત ખરચ કરત હો, પીછેસુ આપકુ વાકો સંકોચ દીસત હે; તબ આજ્ઞા કીની જે, લક્ષ્મીકો કહા સ્વરૂપ હે, તુમ જાનત હો ! ઓર પુષ્ટિ પુરૂષોત્તમકો કહા સ્વરૂપ હે, જીનકુ પુષ્ટિ સ્વરૂપકી કૃપા હે, વાકુ વે લક્ષ્મી અનુકૂલ રહત હે, યામે ચિંતા મત કરો, એસે આજ્ઞાકર ગાદી નીચે સહજ હસ્ત ડારકે હજારો રૂપિયાકી રોકડ આપને દીખાઈ, ઓર કોઈ સમય ખૂબ જરૂર છતાં નિઃસ્પૃહતાસુ જવાબ દેતે નહિ.

૩૧૦. ×એક સમય અમદાવાદ બિરાજત હતે, વહાંતે શ્રીગોકુલ

---

* આમ તો આપે ઘણું દ્રવ્ય ઉડાવ્યું છે. આપ તો શ્રીગોકુળનો કન્હૈયો હતો, ખાય તેટલું ખાય, બાકીનું ગ્વાલ બાલકોને આપી દેતા. તેવો જ આ પણ કન્હૈયો જ હતો. આપતો છુટે હાથે આપી દેતા, તેથી દેવું–ઋણ પણ રહેતું. પરંતુ પોતે કોઈકને ઘેર એકલા રાત્રે પધારે, એ દો હજાર રૂ લાવ, પાંચ હજાર રૂ. લાવ, એવા આપે પણ ખરા પોતે દેવાવાળાને આપી દેતા આપના ચરણમાં લક્ષ્મી છે માટે આપણે ભેટ ધરીએ છીએ તે ચરણમાં જ ધરીએ છીએ આપે ગાદી નીચેથી રૂ. દેખાડયા એ ચરણમાં લક્ષ્મીજી છે એ પ્રતાપ જતાવ્યો.

× પ્રભુ સર્વ કરણ સમર્થ છે વિશ્વાસ જોઇએ. પ્રભુ કોઇનું કામ અટકાવી રાખતા નથી પણ જીવ અવિદ્યાથી ભરેલો છે તેથી

પધારવેકી તૈયારી કર સ્ટેશન પધારે, સંગમે ખટલાકે સબ મનુષ્ય હતે, તબ રોકડિયાને વિનતી કીની જે રાજ, ટીકટ કે તાંઈ શીલીક નહિ હે, સો કહા કરંગે, તબ આજ્ઞા કીની જે, ક્યોં ગભરાત હે, પ્રભુકો વિશ્વાસ રાખ; સર્વ સમર્થ વેઈ હે, એસેમેં કોઈ વૈષ્ણવ આયકે શ્રી ગોકુલ ભેજવેકે રૂપીયા દે ગયો, તબ આજ્ઞા કીની જે દેખો પ્રભુકો ચમત્કાર.

૩૧૧. +એક સમય આપ લખનૌ પધારે હતે, તબ એક શેઠકો છોરા મર ગયો, તબ બહોત લોક રોયવે પીટવે લગે, તબ આપે આજ્ઞા કીની જે, સબ ક્યોં રોવત હે; તબ કોઈને વિનતી કીની જે રાજ, આ ગામકે શેઠકો એકહી છોરા હતો સો મર ગયો, યાતે સબ રોવત હે, તબ આજ્ઞા કીની જે શેઠકુ જાયકે કહો જે તેરો છોરા જીવેગો, એસે શ્રીગોકુલકે કન્હૈયા કહત હે, તબ વે વહાં જાયકે શેઠકુ કહી ઇતનેમેં દેખે તો છોરા જીવતહે, પાછે શેઠકે ઘરકે સબ આપકે શરણ આયે, ઓર વે ચમત્કાર દેખકે ગામકે બહોતસે લોક શરણ આય વૈષ્ણવ ભયે.

૩૧૨. લખનૌ આપ બિરાજત હતે, તબ શેઠકે છોરા જીવાયેસુ આપકે ચમત્કાર દેખકે કીતને જીવ શરણ આયે, યામેં એક નાનકપંથી રામનારાયણ બાબુએ આયકે આપકુ દંડવત્ કર વિનતી કીની જે રાજ, હમકુ આપશરણ લોગે, તબ આપને આજ્ઞા કીની જે હાં હાં લેયંગે, પેં તુમકુ માથેકે કેસ નિકારને પડંગે, ઓર હાથમે લોહેકે કડા નિકારનો પડેગો, ક્યોં જે તુમ નાનકપંથી હો યાતેં, ઓર તુમકુ તુમેરે સગે સબંધી લૌકિકવારે સબ હેરાન કરંગે, યાતે તુમકુ ઠીક લગે સો

શ્રદ્ધા રહેતી નથી.

+ આપશ્રીનું હૃદય અતિશય દયાર્દ્ર હતું. કોઇનું દુઃખ જોઈ શકતા નહિ તો વૈ.નું દુઃખ કેમ સહન કરે આથી જ આપે એ

કરીયો, તબ વાને વિનતી કીની જે રાજ, આપ ગોકુલકે કન્હૈયાજી મીલ ગયે, અબ આપ જે આજ્ઞા કરોગે સો મેં કરૂંગો, પાછે ઘર જાયકે સબ આજ્ઞા મુજબ કરકે આયે, પાછે વરત કરાય, નામ બ્રહ્મસબંધ કરાયે, પાછે વાકી મૈયા વહુ ને સબ વાત જાની સો વાકુ બહોત સમજાયે ઓર કહે જે વે તો ગોકુલકે કન્હૈયા જાદુગર ગુસાંઈ હે, વાકી માલા મત પહેરે, તો પણ વાને માની નહિ ઓર ઘરબારકો ત્યાગ કરકે આપકે શરણ આયે, સો વે ભકત આપમેં એસે આશકત હોય ગયે કે લૌકિક ત્યાગ કરકે વ્રજમેં ગુલાલકુંડ આદિ સ્થલમેં રહે, અબ આપકે મંદિરમેં ભંડારકી સેવા કરતહે.

૩૧૩. +એક સમય આપ હાલોલ બિરાજત હતે, વહાંતે આપ વિજયકર દુસરે ગામ પધારત હતે, તબ વહાંકે ભકતજન વિયોગકી વિનતી ગાતે જાય ઓર આંખમેસુ આંસુ વહેતે જાય, એ દેખકે આપ વહાંતે ગાડી પાછી હકવાયકે વાગામકે ભકતોકે ભાવસુ થોરે દિન ઓર બિરાજે, એસે હાલોલકે હીંમતભાઈ આદિ વૈષ્ણવકો ભાવ હતો.

૩૧૪. *એકસમય આપે આજ્ઞા કીની જે, અન્યાશ્રય હેસો મહા

+ હાલોલના વૈ.ની વિરહદશા આપ સહન ન કરી શકયા. પારાવાર કૃપા કરી પાછા પધારી અનેક પ્રકારના અગણિતાનંદ આપી વૈ.ને કૃતાર્થ કર્યા. શ્રી ગોપીજનોએ વિરહ કર્યો ત્યારે મહારાસમાં પ્રભુ પ્રગટ થયા.

* અન્યાશ્રય મહાબાધક છે. એનો તો સદંતર ત્યાગ કરવો જોઈએ પણ આજકાલના વૈ. તો સહેજ દુઃખ થતાં માતા, મહાદેવ, હનુમાન, વૈતાલ, વીર વગેરેની બાધા આખડી રાખે છે. પણ તરત તો ફાયદો થાય પણ એ બાધા કરવામાં જો જરા ભૂલ પડી તો એ બધા તામસી દેવો છે તે ખેદાનમેદાન કરી નાખે.

શ્રીસૂરદાસજીએ તો કહ્યું છે કેઃ—

અન્ય દેવ સબ રંક ભીખારી દેખે બહોત ઘનેરે.

બાધક હે, હાલકે આધુનિક સમયમેં કલીકાલકે પ્રભાવસુ કોઈ જીવ અન્યાશ્રયતે બચ શકે વેસે નહિ હે, શ્રીવલ્લભકુલકે* બાલકકે અન્યાશ્રય હોત હે સો ઓર જીવકી કહા ચલી; અન્યાશ્રયકો પ્રકાર ઠામઠામ ગ્રંથનમે લીખ્યો હે, પરંતુ બહોત ઝીણી દૃષ્ટિસુ વિચારકર વાકો અવશ્ય ત્યાગ કરનો, જબ પ્રભુકૃપા હોય, તવ શ્રીવલ્લભાચાર્યજી કૃપા કરકે ઉત્તમ ભગવદીય જે યહ પુષ્ટિમાર્ગકે જ્ઞાતા હોય, વેસેઈ વાકી વર્તણુંક હોય, તેસે નિરપેક્ષ ભકતકો સતસંગ હોય, તબ અન્યાશ્રયકે ભેદ સમજી વાકો તતકાલ ત્યાગ કરનો.

૩૧૫. ×એક સમય પ્રસંગોપાત બાત ચલી જે સબંધ સાચો ચહીયે, જેસે વિજળીકો કારખાના, હજારો કોસ દૂર હોય ઓર યહાંતે બટન દબાયવેસુ સંબંધ ભયે તે તતકાળ વિજલી ચાલુ હોત હે, તેસે પ્રભુકો સંબંધ હોતહી જીવ ભગવદરૂપ હે જાત હે. શ્રીઆચાર્યજીકી

માતાને નાળીએર આપવામાં ભૂલ થાય, મહાદેવને દુધ ચઢાવવામાં ભૂલ થાય, હનુમાનજીને તેલ ચઢાવવામાં ભૂલ થાય તો તરત જ ક્રોધે ભરાઈ બધું બગાડી નાખશે.

પરંતુ આપણા પ્રભુ–દેવ તો સાત્વીક છે. કદાચ જીવ સ્વભાવથી ભૂલ થાય તો દરગુજર કરે છે. જીવના દોષ સામું જોતા નથી માટે અવશ્ય અન્યાશ્રયનો તો ત્યાગ જ કરવો. (લ. છ. દે.)

* કાકાવલ્લભજીકે વચનામૃત ૨૩મે શ્રીદ્વારકેશજીને અન્યાશ્રયકીયેતે શ્રીદ્વારકાનાથજીકી આજ્ઞા ભઈ કે, વે જો યહાં કાંકરોલી પધારેંગે તો મેં અંતરધ્યાન હેજાઉંગો. તો જીવકુ બહોત સાવધાનીસુ રહેનો.

× બ્રહ્મસંબંધ=બ્રહ્મ સાથેનો સંબંધ જો સાચો જ હોય તો જેમ વિજળીને અડકતાં જ અજવાળું થાય છે તેમ જીવે પ્રભુ સાથે સાચો સંબંધ બાંધવો જેમ એક નાનકપંથી ભાવથી શરણે આવ્યો તો તરી ગયો. બ્રહ્મસમ્બન્ધથી નવો જન્મ થાય છે એ વાતની સત્યતા માટે વાંચો ખંભાતવાળા મગનભાઈની વાર્તા.

આજ્ઞા હે "गंगात्वेन निरुप्या स्यात्तद्वदत्रापिचैवहि ।" કિટ ભ્રમરવત્ એસે બ્રહ્મસબંધ સાચો ભયો હોય ઈનકુ એસેઈ સમજનો.

૩૧૬. ×એકસમય આપને આજ્ઞા કીની જે, હમારો માઈ ઠાકુર ગોકુલનાથ, એસો ઠાકુર ઓર ન દુજો, જાય નમાવું માથ, યહ આજ્ઞા કર વાકો ભાવાર્થ સમજાયે, કે એસો કોઈ ઠાકુર નહિ હે કે વાકુ જાય કે હમ મસ્તક નમાવે. એસે સ્વરૂપ નિર્ણયકર ભકતજનકું કૃપાકરકે સમજાયે.

૩૧૭. *એક સમય આપને વિશ્વાસ પર વાત કહી જે, પુષ્ટિ માર્ગમે વિશ્વાસ હે સો ફલરૂપ હે, અવિશ્વાસ આસુર ધર્મ હે, એ પ્રસંગપેં બ્રહ્માસ્ત્ર ઓર ચાતકકો દૃષ્ટાંત દેકે સબનકુ સમજાયે.

× અમારો એક જ ઠાકોર જો શ્રીગોકુલનાથજ છે, તો પછી અન્ય દેવી–દેવતાને ત્યાં માથાં પછાડવાથી શું વળવાનું છે. બીજા દેવને ત્યાં માથાં પછાડવા જશો તો લોહી નીકળશે અને આપણે ત્યાં મહાપ્રસાદ મળશે. ગળ્યું મોઢું થશે. આનું નામ "**અનન્ય આશ્રય**" માટે અન્ય દેવનાં દર્શન કરવાં નહિ, પ્રસાદ લેવો નહી. બાધા આખડી તો રાખવી જ નહી. અન્ય સ્થાને નાખેલા પૈસા નકામા જશે આપણા ત્યાંના પૈસા ઉગી નીકળશે આવા તો ઘણા દાખલા અમે જોયા છે. (લ. છ. દે.)

* રાવણની સભામાં હનુમાનજીને બ્રહ્માસ્ત્રથી બાંધી લાવ્યા તો આવ્યા પણ રાવણે કહ્યું આવા જબર યોદ્ધાને તો લોખંડની સાંકળથી બાંધો એટલે તો હનુમાનજી છુટી ગયા ને લંકા બાળી મૂકી. આ અવિશ્વાસનું પરિણામ.

ચાતકપક્ષી તો સ્વાતિ નક્ષત્રના વરસાદનાં બે ચાર ટીપાં પીવે તો તેને આખા વરસ સુધી તરસ લાગતી નથી. એને વિશ્વાસ છે તો એના માટે જ સ્વાતિનો વરસાદ આવે છે જ. એનો દૃઢ વિશ્વાસ છે તો પ્રભુ સહાય કરે છે. એ સ્વાતિના જલથી ચાતકપક્ષી બારે માસ તૃપ્ત

૩૧૮. એક સમય એક વૈષ્ણવે વિનતી કીની જે રાજ. આપ ગુંજામાલા ધારણ કરત હો, સો વે પ્રકાર કૃપા કરકે સમજાવીએ. તબ આગ્યાકીની જે, શ્રીકૃષ્ણ ગુંજામાલા ધારણ કરત હતે, સો વ્રજભક્તકે ભાવતે ધરતે હતે, તામેં રાજસ, તામસ સાત્વિક ભકતોકે ભાવતે ગુંજામાલા ધારણ કરત હે, વે પ્રસંગપે ફીર આગ્યાકીની જે, શ્રીગોકુલેશ સ્વયં સાક્ષાત રસાત્મક પૂર્ણ પ્રભુ હે, વે ગુંજામાલા ધારણ કરતે હતે, ઓર રસાત્મક સ્વરૂપકુ વે માલા બહોત પ્રિય હે, યાતેં હમકુ વેં પ્રિય હોયવેસું ગુંજામાલા ધારણ કરત હે, ઓર હમેરો નામ તેસી વર્તણુંક યાતે સ્વરૂપમેં સંદેહ ન લાવનો.

૩૧૯. એક સમય આગ્યાકીની જે, પ્રભુકે અનુકરણ કરવેસુ ઉદ્દીપન ભાવ પ્રગટ હોત હે. વિહિત કાર્ય કરવેમેં કોઈ પ્રકરકો દોષ નહિ હે, ઓર જાકુ ઉદ્દીપન ભાવ પ્રગટ ન હોય વાકુ અનુકરણ કરવેમેં મહા દોષ લગત હે.

૩૨૦. એક સમય શ્રીગોકુલમેં આપ ગુપ્ત લીલામેં બિરાજત હતે, તબ આપકુ સબ વૈષ્ણવને ધનજીભાઈ નામ ધર્યો હતો, વા સમય કૃષ્ણાવતારકી માફક ભકત્તનકે ઘરનમેં બિરાજી બહોત સુખ દીયો, તબ

થાય છે. એ જ જળબિંદુ છીપમાં પડે તો મોતી થાય છે. કેળ ઉપર ઉપર પડે તો કપુર થાય છે. વાંસ ઉપર પડે તો વાંસકપુર થાય છે. અને સાપના મોઢામાં પડે તો ઝેર થાય છે. એનું કારણ પાત્રભેદ સ્વરૂપ ભેદ માટે પાત્ર અપાત્રનો વિચાર જરૂર છે. કરવો જોઈએ.

* આપ તો સાક્ષાત્ શ્રી યશોદાનો લાલો–નંદનો દુલારો ફીર એ કન્હૈયા રૂપે પધાર્યા છે માટે એ ગોકુળના કન્હૈયા જેવી અનેક પ્રકારની લીલા કરી વ્રજમાં વ્રજ ભકતોને આનંદ આપેલો તેવો જ આનંદ આ શ્રી કન્હૈયાલાલજી સ્વરૂપે ભકતોને આનંદ આપ્યો છે. આપે પણ એવું તો ઘણી વખત કહ્યું છે કે—
"હમ તો ગોકુળકે કન્હૈયા હે સો વેસી કૃષ્ણાવતારકી લીલા કરે હે"

આગ્યાકીની જે જસરાજને હમેરી બહોત રખ્ખી હે, ઔર હજામત સીખે હમેરી કીની, ઔર હરખચંદભાઈ ખુસાલદાસભાઈ શ્યામદાસભાઈ સબ વે સમયકે વૈષ્ણુવનકી સેવા અંગીકાર કર સરાહના કીની.*

૩૨૧. +એક સમય આપ ગૂજરાત બિરાજત હતે, તબ વહાંકે પુરાણીને વિનતી કીની જે રાજ, શ્યામદાસજી યહાં આયકે શ્રીમદ્ભાગવતકી કથા વૈષ્ણુવનકુ સુનાવતહે, યાતે હમેરી વૃતિમેં નુકશાન હોત હે, યાતે આપ ઈનકુ વરજો, તબ આપે શ્યામદાસજી જબ મીલે તબ આગ્યા કીની જે, તુમ અપની શ્રષ્ટિમેં કથા મત કરો, તુમેરે પર ગૂજરાતકે પુરાણી કુઢાતહે, એસે બ્રહ્મ કલેશમેં તુમ મત પડો, તુમ વૃતિ લેત નહિ, તબ શ્યામદાસભાઈ વે આગ્યાકો પાલન કરકે ખેડા ગામમેં જાય રહે, એસે અનન્ય આજ્ઞાવૃત્તિ મહાનુભાવી ભક્ત હતે, વે વિરક્તકી માફક રહેતે, દ્રવ્યકો સંકોચ છતાં શ્રીમદ્ભાગવતકી વૃતિ ન લેતે, ગુપ્તલીલામાં તેમણે તનુજા સેવા કરી પ્રભુના રસનો સારો અનુભવ લીધો હતો.

૩૨૨. ×એકસમય આપ પ્રસન્નતામાં બિરાજત હતે, તબ એક સ્વરૂપરસ અનુભવી ભગવદીએ વિનતી કીની જે રાજ, શુદ્ધ રસાત્મક

---

* આપનું નામ ગુપ્તલીલામાં ધનજીભાઇ રાખ્યું હતું તેથી પોતે શ્રીકૃષ્ણાવતારની અનેકવિધ લીલા કરી વૈ.ને નિરવિધ આનંદમાં ઝૂકાવ્યા હતા.

+ શ્રીકન્હૈયા પ્રભુની આજ્ઞાથી આજે પણ એમના બન્ને દીકરા વ્રજવલ્લભ ને રાધાવલ્લભ ખેડા માતર, ઉમરગામ આદિ ગામે છ ઘરના વૈ.ને ત્યાં રહે છે, પણ શ્રીગોકુલેશની સૃષ્ટિમાં જતા જ નથી. ગુરૂની આજ્ઞાનું સતત પાલન કરી રહ્યા છે.

× આ વચનામૃત બહુ ગૂઢ છે બેચાર અનન્ય ભગવદીય મળી વિચાર કરવાથી સમજાય તેમ છે માટે અવકાશે એકાંતે બેસી મનન કરો તો સમજાશે,

પુષ્ટપુષ્ટિ સ્વરૂપ કોનકુ કહ્યો જાય, વે સ્વરૂપ કોનસે ઠેકાને રહતહે, ઓર વે પ્રગટ કેસે હોતહે, ઓર શુદ્ધ પુષ્ટિશરણુ કોને કહેવાય, ઓર બ્રહ્મસબંધ કોનકુ કહ્યો જાય સો કૃપાકરકે સમજાવીયે, તબ આપે આજ્ઞા કીની જે વે વાત અનિર્વચનીય હે, પરંતુ તુમ યાકે અધિકારીહો સો તુમકુ કહતહુ, તુમ સાવધાનીસુ સુનીયો, વે રસાત્મક સ્વરૂપ શુદ્ધ પુષ્ટભક્તાકે હૃદયમેં બિરાજત હે, વે ઈનકો સ્થાન હે, જબ વે ભકતકુ મહાન વિપ્રયોગ હોય તબ વાકે હૃદયમેંતે પ્રગટ હોત હે, એ શુદ્ધ પુષ્ટ રસાત્મક જાનનો. ઓર મહાનુ વિપ્રયોગસુ જીનકે દેહ શુદ્ધ ભયે હોય વે અષ્ટાક્ષર મંત્રકો અધિકારી હોત હે, ઓર જીનકુ વે રસાત્મક સ્વરૂપમેં આશક્તિ વ્યસન હોય, ઓર વ્રજભકતકી માફક કાન્ત ભાવસુ સાક્ષાત વરણુ કીયો હોય, વે શુદ્ધ પુષ્ટ સ્વરૂપકુ પતિભાવસું માનત હોય તીનકો કુલ્લે અધિકાર શ્રીગોપીજન જેસો હોય, વાકુ બ્રહ્મસબંધ ભયો હોય વે ભકત બ્રહ્મ સમાન હોત હે. બ્રહ્મસંબંધકે પ્રકાર બાહોતહે જેસો જીનકો વરણુ તેસો તીનકુ ફલીત હે એસે બહોત પ્રસંગ ચાલ્યે.

૩૨૩. એક સમય આપકુ વિનતી કીની જે રાજ, સનેહ કીતને પ્રકારકે ઓર વાકો પ્રકાર કેસે, સો કૃપા કરકે સમજાવીયે, તબ આગ્યા કીની જે સનેહ પાંચ પ્રકારકો હે, એક રૂપસનેહ, બીજો ગુણુસનેહ, ત્રીજો દ્રવ્યસનેહ, ચોથો મહાત્યમસનેહ, પાંચમો સહજસનેહ, યામેં પહેલે જે ચાર સનેહ કહે સો જબતક વે બાત હોય વહાંતક સ્નેહ રહત હે વે સ્વાર્થીક જાનનો રૂપ દ્રવ્ય ગુણુ માહાત્મય હોય તહાં તક વાકે સંગ સનેહ રહત હે, વે ન હોય તબ વાકે સામને ન દેખે, વે સ્વાર્થીક ભ્રષ્ટ કર્તા હે વે ભગવદ્ પ્રાપ્તિ ન કર સકે, ઓર સહજ સનેહ અજબ વસ્તુ હે, વામે રૂપદ્રવ્ય ગુણુ મહાત્યમ કંઈ દેખે નહિ, આ નિઃસ્વાર્થિક વિષય રહિત શુદ્ધભાવી હોત હે, એસે ભક્તકુ ભગવદ્ પ્રાપ્તિ હોત હે, યાતે શુદ્ધ સાચો સ્નેહ ચાહિયે.

૩૨૪. એક સમય આપકુ એક વૈષ્ણવે વિનતિ કીના જે રાજ, સુજાતી ઓર વિજાતી કોન કહેવાય, તે કૃપા કરકે સમજાવીયે, તબ આગ્યા

કીની જે, જીનકે દેહ, પ્રાણ અંતઃકરણ ઈન્દ્રિયકો એકહી પ્રકાર હોય, સો સુજાતી, ઓર સર્વ વિજાતી જાનને, યા કાલમેં એસે દુર્લભ હે.

૩૨૫- એક સમય આપ ગુજરાત બિરાજત હતે, તબ આગ્યા કીની જે, આજકાલકે આધુનીક સમયમેં કોઈક સંસારતે મુક્ત હોયગો, જીનકી સંસારમે અહંતા મમતા હે, સો વાકુ સનેપાત રૂપ હે.

૩૨૬. એક સમય એક વૈષ્ણવે વિનતિ કીની જે રાજ, શ્રીઠાકુરજીકુ પતિ કરકે જે માનત હે, વાકુ લૌકિક પતિકી માફક વાકે સગેસબંધી ગોત્ર સબ લૌકિક પતિ કે સંબંધસુ હોત હે, તેસે પ્રભુકે સગેસબંબધી ગોત્ર સબ લૌકિકકી માફક હોત હોયગો ? તબ આગ્યા કીની જે વે તાદ્રશી ભક્તકે આપ પતિ હોત હે. ઈનકુ જ્ઞાતિ ગોત્ર સબંધી સબ પ્રભુકે હે, સો ઇનકે હોત હે, વેં લૌકિક પૂર્વ દેહ સબંધી માનત હે, એસે શ્રીગોપીજનને પતિ માને હે વે પ્રસંગ બહોત ચલ્યો અનિર્વચનીય કૃપાવિના ન સમજાય. (ગાયત્રી ભાષ્યમેં શ્રીગોકુલેશજી કૃત સ્વતંત્ર લેખમેં વિશેષ ખુલાસા હે).

૩૨૭. એક સમય આપ પ્રસંનતામેં બિરાજત હતે, તબ આગ્યા કીની જે રાજ, હમ શ્રીયમુનાં પાન કરત હે, શ્રી ઠાકુરજીકે દર્સન કરત હે, શ્રી બેઠકજીમેં ચરણ સ્પેર્શ કરત હે, ઓર વચનામૃતકો પાન કરત હે, પરંતુ ભગવદરસકો અનુભવ નહિ હોત, યાકો કારણ કૃપા કરકે સમજાવીયે, તબ આગ્યા કીની જે, વે વાત કહેવે જેસી નહિ હે, પરંતુ તુમ પૂછત હો ઓર તુમેરી આરત હે સો કહત હું, જે પુષ્ટિમાર્ગ મે ત્રિશ્વાસ ફલરૂપ હે, જબ શ્રીવલ્લભાચાર્યજીકે વચનામૃતપેં દૃઢ વિશ્વાસ ન હોય તબતક વે બાત દુર્લભ હે, જબ ઈનકી કૃપા હોય તબ મહાનુસવી ભકતકો સતસંગ હોય, ઓર વે ભકત ઉપર પૂર્ણ વિશ્વાસ હોય ઓર વાકી પૂરેપૂરી આમન્યા હોય, તે કહે તે સત્ય માને, વાકુ પ્રભુ જલદી અનુભવ જતાવેત, યાતે મહાનુભવી ભક્ત પેં દૃઢ વિશ્વાસ રાખવેસુ સકલ કાર્ય સિદ્ધ હોત હે.

૩૨૮. એક સમય અનન્યતાપર બાત ચલી તબ આપએ આગ્યા

કીની જે, શ્રીગોકુલનાથજી જબ મહુધે પધારે હતે, તબ આપ એક વૈષ્ણવકે ઘર પધરામણીમેં પધારે, તબ વાકે ઘરમેં છોરાકી મા શ્રીગુસાંઈજીકી સેવક હતી, ઓર છોરા આપકો સેવક હતો, જબ આરતીકો સમય ભયો, તબ બેટાને માકુ કહી કે માજી તમો તિલક આરતી કરો, તબ માને કહી બેટા તુ કર એસે બેટાને માકુ બહોત આગ્રહ કીયો, તબ માને કહી બેટા શ્રીગોકુલનાથજીમેં ઓર શ્રીગુસાંઈજીમેં ભેદ નહિ હે, પરંતુ સ્વરૂપાન્તર ભેદ હોયવેસું મેં નહિ કરૂં, વે વાત શ્રીગોકુલનાથજી સુનતે હતે, તબ વે દોનોનકુ બુલાયે, ઓર વાકી મૈયાકી અનન્યતાકી સરાહના કરી, ઓર બેટાકુ આગ્યા કીની જે તુ તિલક આરતી કર, એસે અનન્યતાપેં પ્રસંગ કહ્યો, ઓર આગ્યા કીની જે એસી અનન્યતા અબ કહાં હે, અનન્યતાકો નામ ધારણ કરકે સબ ઠેકાણે ચિત્ત ભટકાવતા હે, સો વ્યભિચારી સ્ત્રી સમાન હે.

૩૨૯. એક સમય પ્રસંગોપાત અન્યાશ્રયપેં બાત ચલી, તબ આપશ્રીએ આગ્યા કીની જે, શ્રીગોપીજનકુ અન્યાશ્રય છોડાયવેકે લીયે શ્રીગિરિરાજ ધારણ કરકે શરણ લીયે વાકુ શુદ્ધશરણ કહ્યો જાત હે.

૩૩૦. એક સમય આગ્યા કીની જે, સ્વરૂપાંતર ભજન (સેવા) કરવેસુ પતિવ્રત ધર્મસુ ભ્રષ્ટ હોત હે, વે પર મન પ્રબોધકો દ્રષ્ટાંત કહેકે સજોયે વે બાત અનિર્વચનીય પ્રગટ કરવે જેસી નહિ હે, વે એકાન્તિ એકજ સ્વરૂપપેં નેષ્ટા વારેકે તાંઈ હે, અનેકાન્તિ ભક્તકે તાંઈ વેં પ્રસંગ નહિ હે.

૩૩૧. એક સમય મુંબાઈ શહેરમે એક વૈષ્ણવે આપકી પધરામણી કરાઈ, તબ વો શેઠ વારેઘડીયે વિનતી કરેજે કૃપોનાથ મારા પર કૃપા કરો, તબ ખવાસે આપકુ વિનતી કીની જે રાજ, વેં બેરબેર વિનતી કરતહે યાકો કારણ યાકુ છોરા નહિ હે, યાતે ઈનને સ્વાર્થસું પધરામણી કરાઈ હે, તબ આપે વાકે પર દયા લાયકે આગ્યાકીની જે તેરે યહાં છોરા હોયગો ! ચિંતા મત કરે પાછે ઇનકે વહાં એકજ છોરા ભયો.

૩૩૨. એક સમય એક વૈષ્ણવે વિનતી કીની જે રાજ, આચાર્યરૂપે ગુરૂ પ્રગટમે, પોતાના શ્રીકંઠમાં તુલસી માલા પહેરત હે, ઓર વે ગુરૂ કે શ્રીપાદુકાજી આદે સેવામે ચરણાર્વિંદમે તુલસીદલ સમર્પે જાય ? તબ આપે આગ્યાકીની જે ગુરૂકે ચરણમેં તુલસીજી સમર્પિ ન જાય, પરંતુ ભોગમે પણ તુલસીજી પધરાવેકી રીત નહિ. હમેરે યહાં શ્રીઠાકુરજીકે શ્રીચરણાર્વિંદમે તથા ભોગમે તુલસીજી સમર્પવેકી રીત હે યહ આગ્યા કરકે ગુરૂ સેવા કરવેકો પ્રકાર દીખાયો.

૩૩૩. એક સમય શ્રીગોકુલમેં આપ જન્માષ્ટમીપેં બિરાજત હતે, તબ જન્માષ્ટમીકે પહેલે દિન ભાદો વદ ૭ કુ ગામ દહેમાઈકે જેસંગભાઈકુ આજ્ઞા કીની જે, તુમ આજ ગુજરાત જાયકે ઇતનો કામ કરકે આય જઇયો, તબ જેસંગભાઇ આજ્ઞાકો પાલન કરકે ગુજરાત ચલે ગયે જન્માષ્ટમીકો ઉત્સવ કરવેકુ ન રહે એસે આજ્ઞાવૃત્તિ નૈષ્ટિક ભક્ત હતે સો પ્રગટ સ્વરૂપકુ સાક્ષાત પ્રભુ માનત હતે.

૩૩૪. એક સમય ગોકુલમેં આપ બિરાજત હતે, તબ એક વૈષ્ણવે પૂછી જે રાજ, શ્રીબેઠકજીમે પવિત્રાં ફુલમાળા ક્યાં સુધી ધરે જાય. તબ આગ્યાકીની જે ભાદો વદી ૬ તાંઈ ધરે જાય સેંનમે વિજય ભયે પાછે પવિત્રાં ધરે ન જાય.

૩૩૫. એક સમય એક વૈષ્ણવે પૂછી જે રાજ, શ્રીગોકુલેશજીકે અનન્ય ભક્તોકે જે મહેદમાર્ગીય ગ્રંથો હે સો શ્રીવલ્લભાચાર્યજી શ્રીગુસાંઈજીકે સિદ્ધાંતાનુસાર હોયંગે કે સ્વતંત્ર ભરૂચિમત ચલાવા ભરૂચિ લોકોએ પ્રગટ કીયે હોયંગે ? તબ આગ્યા કીની જે વેં જે મહેદમાર્ગીય ગ્રંથો હે, સો શ્રીવલ્લભાચાર્યજીકી શ્રીસુબોધિનીજી, ષોડશગ્રંથો ભાષ્ય, વૃતચર્યા, હુલ્લાસ, સ્વામીનીસ્તોત્ર આદે ગ્રંથો સિદ્ધાંત અનુસાર ભાષામેં હે, ક્યોં જે શ્રીગોકુલેશજીએ શ્રીવલ્લભાધીશે કરે હુવે ગ્રંથોકી ટીકા આદે ગ્રંથો ભક્તોકુ સુનાવતે હતે, ઓર વામેસુ રહસ્ય સમજાવતે રહસ્ય સમજાવતે હતે, યાતે વે ભક્તોએ ગૂઢ રહસ્ય સમજકે પ્રગટ સ્વરૂપકુ સાક્ષાત

લીયે, ઓર વેં સ્વરૂપકી હરવખત સુરતી રહી આવે, એ કારણતે આપ શ્રીગોકુલેશજીકી પરોક્ષમે, સાનિધ્યકે ભકતોકે નિર્વાહ અર્થે વેં ગ્રંથો પ્રગટ કીયે હતે, વે બાત અનન્ય ભકિત સિવાય સમજવેમે આવત નહિ, સર્વોત્તમજીમેં આજ્ઞા કીની હે જે " निगूढ हृदयोऽनन्य भक्तेषु ज्ञापिताशयः " યાતે આપકે હૃદયકો ગૂઢ આશય કૃપા કરકે જતાવે તબ માર્ગકો રહસ્ય સમજવેમે આવતહે, કૃષ્ણદાસ મેઘન સરીખે મહાનુભાવી ભગવદીને શ્રીવલ્લભાધીશકે પાસ એસો માગ્યોહે, જે માર્ગકો સિદ્ધાંત હૃદયારૂઢ હોય, તબ વર્તમાન આધુનિક સમયમે શ્રીવલ્લભાધીશકી કૃપા વિના ન સમજાય, એજ કૃષ્ણદાસ મેઘન તેજ વ્યારાના ગોપાલદાસજી પ્રગટ ભયે હે, એસે મહેંદ માર્ગીય ગ્રંથોમેસુ પ્રતિત હોત હે.

૩૩૬. એક સમય એક વૈષ્ણવે વિનતી કીની જે રાજ, પ્રભુકુ પવિત્રાં ધરવેકો ભાવ કહા હોયગો સો કૃપા કરકે સમજાવીયે, તબ આજ્ઞા કીની જે, જેસે લૌકિકમેં કન્યા અપને પતિકુ વરમાલા ધરાવી જાત હે, બ્રહ્મસંબંધ ભયેકો એહિ તાત્પર્ય હે, લૌકિકમેં વરમાલા આરોપે પાછે, કન્યા અન્ય પુરૂષકુ મનમે લાવે તબ વે પતિવ્રત ધર્મસું ભ્રષ્ટ હોત હે, ઓર વ્યભિચારિણી કહી જાત હે, તેસે પવિત્રાં એકાદશીકો ઉત્સવ અપને પ્રાણપતિ પ્રભુકુ પવિત્રાંરૂપી વરમાલા ભાન કરાવત હે, યાતે લૌકિકવત્ પ્રભુ સાથે પતિવ્રત માની વે બાત વિસ્મર્ણ ન હોની ચાહયે

૩૩૭. એક સમય એક વૈષ્ણવે વિનતી કીની જે રાજ, અપને ધરમેં બેઠકજીમેં ભાદો વદી ૬ તાંઈ હિંદોલે ઝૂલતહે, ઓર અપને શ્રીનાથજી ત્રણતીજ ઝુલત હે, યાકો કારણ કૃપા કરકે સમજાવીયે, તબ આજ્ઞા કીની જે, શ્રીગોકુલેશજી ગુજરાતમે અમદાવાદ પધારે હતે, વહાંકે ભકત માન તથા કુંવર કે મનોરથસુ હિંદોલે ઝુલે હતે, યાતે વે ભકતોકે ભાવતે ભાદો વદી ૬ તાંઈ શ્રીબેઠકજીમેં ઝુલત હે, ઓર અપને શ્રીનાથજી ત્રણતીજ શ્રીસ્વામિનીજીકે ભાવતેં ઝુલત હે ક્યોં જે વહાં વ્રજ ભકતકે [illegible]

બાર જનકુ બ્રહ્મસબંધ કરાયવેકુ પ્રથમ દિન વ્રતકી આજ્ઞા દીની હતી, પાછે દુસરે દિન આપકુ કપડવણુજ પધારવેકુ ભયો, જબ આપ સિંગ્રામ મે બિરાજે તબ એક વૈષ્ણવે વિનતી કીની જે રાજ, મેરે ભાણુંકી વહુને વ્રત કીયો હે, ઓર અબ વાકુ બ્રહ્મસંબંધ કરાયવેકી કહા ઈચ્છા હે, તબ આપને આજ્ઞા કીની જે તલાવપેં ઇનકુ નહવાયકે આગે રસ્તા મેં હાજર રખીયો, પાછે વાકુ ગંગાજલીયા કુવાકે પાસ સિંગ્રામ ઠાડો રખકે વાકુ બ્રહ્મસંબંધ કરાયો, એસે ભકતકી વિનતી સ્વીકારી અપનાતપનો દીખાયો.

૩૩૯. *એક સમય આપ મુંબાઈ શહેરમેં બિરાજત હતે, તબ માંજીલાલ બાપુલાલકી પેઢીમેં પધારે, તબ એક બડો કાચ દેખ્યો, તબ આજ્ઞા કીની જે એક ઇતનો બડો હમેરો ચિત્રજી બનવાઇયો, પાછે આજ્ઞાનુસાર ચિત્રજી બનવાયકે શ્રીકમલાવતીજી વહુજી મહારાજકે પાસ જનાનામે પહુંચાયો, તબ આપ કમલાવતીજી વહુજી મહારાજે આજ્ઞાનુસાર પ્રગટ સ્વરૂપકી માફક આપકે ચિત્રજીકી સેવા કરન લાગે, પાછે શ્રીવહુજી મહારાજકી પરોક્ષમેં શ્રીવલ્લભલાલજીએ શ્રીનાથજીકી ડોલતિબારીમે પધરાયે, સો બડેનકી આજ્ઞાકો આશય બડે જાને. ઓર બડેકી જે આજ્ઞા ભઈ હોય વાકો આશય જીવ બુદ્ધિથી ન સમજાય અનન્ય ભકિત હોય પૂર્ણ કૃપા હોય તબ સમજાય.

૩૪૦. ×એક સમય આપ ગુજરાતમે વડાગામ પધારે હતે, તબ વહાં રસ્તામે એક જન મીલ્યો વાને વિનતી કીની જે રાજ મહારે બ્રહ્મસબંધ કરવું છે, ત્યારે આપને અપને કંઠકી તુલસીકી માલા વાકુ

---

* આ સ્વરૂપ શ્રીગુસાંઈજીની બેઠક જોડેના કમરામાં બિરાજે છે. જે સ્વતઃ આપની ઈચ્છાથી બનાવ્યું હતું તે ભાવાત્મક સ્વરૂપ છે.

× अदेयदानदक्षश्च આનું નામ. નહિ વ્રત, નહિ સ્નાન, નહિ પવિત્રતા, નહિ મંદિર, નહિ ઘર ફકત રસ્તામાં જ બ્રહ્મસમ્બન્ધ એ કેવળ અતલિત કૃપા કહેવાય.

દીની, ઓર આજ્ઞા કીની જે તિલક હમને કીયો હે એસે કરીયો, તેરો બ્રહ્મસંબંધ હે ગયો, પાછે વે પ્રસન્ન હોયકે ઘર ગયો પુષ્ટિમાર્ગમે વિશ્વાસ ફલરૂપ હે.

૩૪૧, એક સમય આપ મુંબાઇ શહેરમેં બિરાજત હતે તબ આગ્યાકીની જે હમ જબ સેવામેં હોય તબ કાહુને વિનતી ન કરની, શ્રીવલ્લભાધીશકી આગ્યા હે કે ચિત્ત પ્રભુમેં લગાયકે, "चेतस्तत्प्रवणंसेवा" યહ આગ્યા કરકે વૈષ્ણવનકુ જતાઈ જે એકાગ્રહ ચિત્ત રખકે સેવા કરની ચહીયે.

૩૪૨. એક સમય શ્રીગોકુલ આપ બિરાજત હતે, તબ વહાં શ્રીદેવકીનંદનજી માહારાજ તથા શ્રીવલ્લભલાલજી માહારાજ પધારે હતે, તબ શ્રીદેવકીનંદનજી માહારાજને કહી જે આપકી રાસાદિક લીલાકે દર્શન હમકુ કરાવો, તબ આપે આગ્યાકીની જે યહ તો એકાન્ત વિના હોય શકે નહિ, પરંતુ શ્રીવલ્લભઘાટપેં પધારો તો વહાં કીયો જાયગો, પાછે આપ તથા ગુણીજન તથા અતરંગ ભકતો તથા શ્રીદેવકીનંદનજી માહારાજ તથા શ્રીવલ્લભલાલજી એ સબ વહાં પધારે પાછે આપને મુગટ ધારણ કરકે અનેક રાસાદિક લીલા, જોગીલીલા, વિગેરે રાત્રભર કીની, સો એસે દર્શન કરકે બંને બાપબેટાને આપકો રસમય રસાત્મક સ્વરૂપ જાનકે બહોત પ્રસંન ભયે.

૩૪૩. એક સમય શ્રીગોકુલ આપ નામાધરકે પાસકી બેઠકમે (કોટડીમેં) બિરાજત હતે, શ્રીદેવકીનંદજી માહારાજ પધારે, તબ કીમાડનેક ખોલકે વિનતી કીની જે, જેં જેં યા સમે કોનસી લીલા હે રહીહે, તબ આગ્યા કીની જે " રાધા અધર સુધા વિના હરિને બીજું કાંઈ ન ભાવે " પાછે ઉત્થાપન સમય આપકે પાસ પધારે.

૩૪૪. એક સમય શ્રીગિરિરાજ આપ બિરાજત હતે, તબ સંવત ૧૯૬૭ કે કારતક વદી ૧૧ કો શ્રીઉત્સવ આયો, તબ શ્રીચંદ્રાવલીજી માજી મહારાજે આગ્યા કીની જે, અબકે આપકુ પાલને ઝુલાયવેકો ઓર પંચામૃત સ્નાન કરાયવેકો હે, તબ આપ શ્રીમાજી

માહારાજકી આગ્યાકો પાલન કરકે એહી ઉત્સવપેં આપકુ પંચામૃત સ્નાન કરાયકે કેસરકી ગાગરોસુ સ્નાન ભયો, પાછે પાલન ઝુલે ઓર આપને જડાવર સાલ, દુસાલા, કામરા, સાડીયો, વિગેરે સબકુ બાંટી, ઓર ગરીબનકુ ધુસા, વિગેરે કાપડ દીયો, પાછે દુસરીસાલ એ અનુકરણ મુજબ ઉત્સવ કીયો હે, યા સમયપેં પ્રથમ સાલમેં મુલજી નાથજી તથા ઈનકે સહારેમે છોટાભાઈ દલાલ ચંદુસેવક વિગેરે ભક્તોએ તતકાલ સબ સામગ્રી આગ્યાનુસાર લાય હાજર કીની હતી.

૩૪૫. એક સમય આપકુ એક વૈષ્ણવે પૂછ્યુ. જે રાજ, અપને ઘરમે બ્રહ્મસંબંધ દેવેમે ઉમ્મરકો પ્રમાણ દેખકે જીવકુ બ્રહ્મસંબંધ કરાવત હે, સો કૃપા કરકે સમજાવીયે, તબ આગ્યા કીની જે અપને ઘરકી રીત સબ ઘરનતે ન્યારી હે, શ્રી વલ્લભાચાર્યજી, શ્રીગુસાંઈજીકી પ્રણાલીકા શ્રીગોકુલેશને રાખી હે, યાતે અપને ઘરએં ઉમ્મરકો પ્રમાણ નહિ હે, અપને ઘરમે બાલકકો જન્મ હોય તબ ૧૨ દિવસે નામ સુનાયો જાત હે, ઓર ૪૫ દિન પાછે વાકુ વાકી મૈયાકી ગોદમેં બેઠાયકે બ્રહ્મસબંધ દીયો જાત હે, કયોં જે વે જીવકી ઉમ્મરકો પ્રમાણ અપને ઘરમેં દેખવેકો નહિ હે, જેસે ચત્રુભુજદાસજીકુ ૧૨ દિવસકે ભયે નામ સુનાયો, ઓર ૪૫ દિવસે વાકુ બ્રહ્મસબંધ કરાયે હે, એ બડેનને કીયો હે સો અપને ઘરમે શ્રીઠાકુરજી (શ્રીગોકુલેશજી) વખતકી રીત હે, સો ચલ રહી હે, જીવકી ઉમ્મર દેખવેમે બિચમેં વાકો મૃત્યુ હે જાય તબ વે જીવકો અકાજ હોય. જીવકી ઉમ્મર ગીની જાત નહિ, યાતે અપને ઘરમેં નિયામક નહિ હે કૃપાસાધ્ય હે, યાતે જીવ બહોત કાલસુ વિછર્યો સો કૃપા કરકે બડેને યહ રીત રાખી હે, યાતે અપને ઘરમે બ્રહ્મસબંધ જબ લે તબ દીયો જાત હે.

૩૪૬. એક સમય શ્રીગોકુલ આપ બિરાજત હતે, તબ એક વૈષ્ણવે વિનતી કીની જે રાજ મેં વ્રજકી પરિક્રમા કરી આવું ? તબ આપે આગ્યા કીની જે સાક્ષાત છોડીવાકે ચિન્હ દેખવા કહા જાત હે, જાનો હોય તો અપને ઘરકી પરિક્રમા નીકલે તબ જાયવેમે

કોઈ બાતસુ હરકત પડત નહિ ઔર તીર્થકો માહાત્મ જાનીકે સ્વરૂપ છોડી જાયવેકી રીત નહિ હે, સ્યાત એક પોત વ્રજકે સ્થલકે દર્શન કરને હોય તો મહાનુભવી ભગવદીયકે સંગ જાનો, વહાં દોચાર દિન રહેકે વા સ્થલકી ભાવના કરની, ઐસે પરિક્રમા સ્વરૂપ સાથે કરવેમે જે સુખ હે વે બહુધામેં નહિ મિલત હે.

+ ૩૪૭. એક સમય શ્રીગોકુલ આપ બિરાજત હતે, વહાં એક ફકીર આયો, વાકુ જેપુર જાનો હતો વે ગાડીભાડાકે તાંઈ ફીરે, પરંતુ ભાડા જીતને પૈસા ન ભયે, તબ કાહુને વાસું કહી જે યહાં શ્રીગોકુલમેં શ્રીકન્હૈયાલાલજી માહારાજ બિરાજત હે, ઈનકે પાસ ચલ્યો જા, તબ વે મંદિર મે આયો, પરંતુ વાકુ આપકો મેળાપ ભયો નહિ, એ ફકીર સાંજ તાંઈ બેઠો રહ્યો પાછે આપ સેન કરકે દોઢી પાસ પધારે તબ વાને વિનતી કીની, તબ આપકી અંટીમે ત્રણ ગીની હતી સો વાકુ દેની, ઔર આગ્યા કીની જે ચલ્યો જા યહાં મત રહીયો, કોઈ જાનેગો તો તોકુ હેરાન કરેગા, સો વે ફકીર મહા હર્ખસુ આપકે ગુણ ગાતો ગાતો ચલ્યો ગયો, ઐસે ઉદારરાય હતે.

૩૪૮. એક સમય આપે એક વૈષ્ણવકુ આગ્યા કીની જે તુ એ ગીનીયો હે સો તુ તેરે પાસ રખલે, મોકુ જબ જરૂર પડેગી તબ વૈષ્ણવે વિનતી કીની જે રાજ વેં યોગ્યતા મેરેમેં નહિ હે, મોકુતો કૃપા કરકે માર્ગકે સિદ્ધાંતકુ દાન કરો, મોકું વે દ્રવ્યકે ફંદામે મત ડારો, તબ આપે કૃપાકરકે આગ્યા કીની જે જ્યાં ધર્મસબંધ હે વહાં દ્રવ્યસબંધી વ્યવહાર ન રાખનો, દ્રવ્ય અનર્થકો બિજહે, યહ આગ્યા કરકે વાકુ અતરંગ અનન્ય ભકત જાનકે વાકુ માર્ગકે સિદ્ધાંતકો દાન કીયો.

+ ઉદાર હોય તે તો ફકત ગાડીભાડા જેટલા જ પૈસા આપે પણ આપ તો મહોદાર એટલે ફકીરને ન્યાલ કરી દીધો. વળી કહ્યું કે હવે તું અહીંથી જતો જ રહે ઊભો ના રહીશ તને પજવશે કર્મચારીઓ, માટે જતો જ રહે. છે કૃપાની અવધિ ! ! !

૩૪૯. એક સમય આપકુ એક વૈષ્ણવે વિનતી કીની જે રાજ, અપને ઘરમેં દુસરે ઘરકો વૈષ્ણવ બ્રહ્મસંબધ લેત હે યાકો કારણ કૃપા કરકે સમજાવીએ, તબ આગ્યા કીની જે શ્રીગોકુલશજીકે સમયકી વેં રીત હે, સો વે રીત બડેને રખ્ખી હે, સો અબીતક ચલી જાત હે, દુસરો કારન અપને ઘરમેં શ્રીબેઠકજીકે ચરણસ્પર્શ અપને ઘરકે બ્રહ્મસંબંધ વિના હોત નહિ, ઓર કોઉ અપને ઘરકો ઉત્કર્ષ જાનકે શ્રીબેઠકજીમે ચરણસ્પર્શ કરને હોય ઓર વાકુ અધિક સુખ લેવેકે તાંઈ અપને ઘરકો બ્રહ્મસબંધ લેત હે! ઓર અપને ઘરકે બ્રહ્મસબંધવારે દરેક ઘરમેં વે નહાત હે, વાકો કોઈ ઘરમેં રોકાવટ નહિ હોય, ઓર દુસરે ઘરકે વષ્ણવકુ અપને ઘરકે બ્રહ્મસબંધ સિવાય સેવામેં નહવાયે જાત નહિ, એ બડેનકી પ્રણાલિકા હે સો અદ્યાપિ સુધી ચલ રહી હે.

૩૫૦. એક સમય પ્રસંગોપાત આગ્યા કીની જે, ભૂતલપેં પ્રગટ સ્વરૂપ હોત હે, સો અપને અપને ભકતકે તાંઈ પ્રાગટ લેત હે, યાતે જીનકે તાંઈ જે સ્વરૂપ પ્રગટ હોય વાકુ વેં સાક્ષાત સર્વોપર જાનકે સર્વાત્મના ભાવતે અનન્ય ભકિતસું સેવા કરવેતે વેહી સ્વરૂપકી પ્રાપ્તિ વાકુ હોત હે.

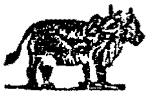

સમાપ્ત

વેદશાસ્ત્ર સંપન્ન, પરમ ભગવદીય શ્રીગોકુલેશ ગુણાનુરાગી

શ્રી નરોત્તમ મોતીરામ પુરાણી કપડવણજના
ની જયઘોષણા

શ્રી કન્હૈયાલાલજી મહારાજ કપડવણજમાં વૈ.ની જાહેરસભા

આપે આપેલા વ્યાખ્યાનમાંનો ભાવાર્થ

શ્રી કન્હૈયાલાલ મહારાજ

આપનો મહોત્સવ ગત કાર્તિક વદ ૧૧ ના રોજ થયો હતો. સર્વ સ્થાને ઘણોજ આનંદોત્સવ મનાયો. કપડવણજમાં તો ખાસ સભા થઈ હતી. સભા સમક્ષ ત્યાંના પુરાણી શ્રી નરોત્તમ મોતીરામ શાસ્ત્રીએ એક છટાદાર વ્યાખ્યાન આપ્યું હતું. તેમાંના કેટલાક પ્રસંગો.

આપનું પ્રાકટ્ય જન્માષ્ટમીને દિવસે હતું પ્રકટ થયા પછી ત્રીજે જ મહિને શ્રી ચંદ્રાવલી માજીએ એઓને ગોદ લીધા. ગોદ લીધા તે જ દિવસ એ આ કાર્તિક વદ ૧૧ છે. આપમાં નામ પ્રમાણે સુંદરતા અને અજબ મોહિની ભરેલી હતી. એક વાર સન્નિધાનમાં આવવું જોઈએ. પછીથી એ ફંદમાંથી કોઈ નીકળે તેમ ન હતું. જ્યારથી શ્રી માજી મહારાજ સાથે આપ ગુજરાતમાં બાલપણમાં પધાર્યા, ત્યારથી ગુજરાતે તો સાક્ષાત કન્હૈયાને જ નિરખવા માંડયા. આપે સર્વ ભાષાનો અભ્યાસ કર્યો હતો. સંસ્કૃતનું સારૂં જ્ઞાન હતું. વ્રજભાષા અને ગુજરાતી ભાષાના તો આપ એક ઉત્તમ કોટિના કવિ હતા. આપે વૈરાગ્ય ધર્મ પ્રકટ રાખ્યો હતો. અંગ પર જાડાં સાદાં વસ્ત્રો ધરતા. નંદમહોત્સવ કે દોલોત્સવપર તો ગમે ત્યાંથી પણ શ્રીમદ્‌ગોકુલને કૃતાર્થ કરતા. પ્રભુસેવા શ્રીહસ્તથી જ કરતા. સર્વ સામગ્રી પણ હાથે જ સિદ્ધ કરતા. ગમે તેટલી સામગ્રી હોય પણ આપને તે સિદ્ધ કરતાં વાર લાગતી નહિ. સંગીતના તો આપ સાગર હતા. ૪૦ કીર્તનકારો પોતાની સાથે

રહેતા. જ્યારે સમાજ ચાલુ હોય ત્યારે ૪૦ માંથી બેતાલાને કે બેસૂરાને અજબ રીતે પારખી લેતા. સંગીતમાં અને નૃત્યમાં તો અદ્‌ભુત કુશલતા હતી. પોતે કોશના કોશ પ્રવાસ કરતા, અને તે પણ ચાલીને જ, કોઈ કોઈ વખતે દિવસોના દિવસો સુધી ફકત પોતે એકલા જ પ્રવાસ કરતા આપે કદી છધર પ્રત્યે દ્વેષ કર્યો નથી; તેમજ પોતાના વૈષ્ણવોને પણ તેમ કરવા આજ્ઞા કરી નથી. આપની શ્રીગોકુલેશમાં ઘણી જ આસક્તિ હતી.

શ્રીમદ્‌ગો. શ્રી૧૦૮ શ્રીવલ્લભલાલજી મહારાજ પધાર્યા તે સમયનું કીર્તન

[લેખક વૈ. કવિશ્રી માણેકલાલ વૃન્દાવનદાસ શાહ. વીરપુર]

[રાગ–ધન્ય ભાગ્ય મારે આંગણ આવ્યા સોરઠના શિરતાજ]

ધન્ય ભાગ્ય વલ્લભ આજ પધાર્યા, વૈષ્ણવના શિરતાજ
અમારે સોનાનો દિન આજ, પધાર્યા ગોકુલના શિરતાજ. ધન્ય ભાગ્ય.

નિજ સૃષ્ટિને પાવન કરવા, રાજ પધાર્યા આજ;
કુમકુમ કેરા પગલે પધાર્યા, ધર્મતણા પ્રતિપાળ,
પધાર્યા વૈષ્ણવના શિરાતાજ. ,,

આનંદનો સાગર ઉલટયો ને આનંદ રસ છલકાય,
સુખના સિન્ધુમાં પ્રભુ ઝિલીયે, વંદીયે વારંવાર,
પધાર્યા વૈષ્ણવના શિરતાજ. ,,

જુગજુગ રાજ કરો વૈષ્ણવ પર, અચળ રહો તમતાજ;
અમર રહો કરૂણા વરસાવો, એજ અમારી આશ,
પધાર્યા વૈષ્ણવના શિરતાજ. ,,

ફલિત રહો વલ્લભ તરૂવરને, પામો અધિક વિકાસ,
પુષ્ટિ સુધારસના સિંચનમાં, રહો સદા અવિનાશ.
પધાર્યા વૈષ્ણવના શિરતાજ. ,,

ભુવ પર મહા ત્રાસ ભયો ગાજ મંડલપર ભારી, મહંત બડે સ્વામિન મીલી સબન માલ ઉતારી. ૬ શ્રી વિઠ્ઠલ ધર્મ પૂત ભયો શ્રી ગોકુલનાથ, માલ તિલક ધર્મ જાત રાખ્યો અપને હાથ. ૭ સનમુખ વ્હે કીયો સહાઈ સબકો ત્રાસ નિવારો, વલ્લભદાસ પ્રભુ અપને બલતે ધર્મ ઉદ્ધાર્યો ૮.

કવિત—પદ ૪ મું. શ્રીવલ્લભ રાજા ધિરાજન રાજત રાજધાની, સુનિ સુનિ જે શરન આયે, ગર્વિંત અભિમાની. ૧ અતુલિત અતિ તેજ કિરતિ ચહું ચક્રવખાની, વૃંદાવનચંદ માલ રાખિ સબ જગત જાનિ. ૨

કવિત—પદ ૫ મું. અધમ ઉદ્ધારણ તુમ નામ વલ્લભ, ભક્તિ પેજ પ્રતિપાલન, તપસિ ત્રાસ નિવારન, દુષ્ટ સંઘારન કારન તિલક માલ ઉર ધારન. ૧ માનની માન નિવારન રસિક શિરોમની, રાસ સંચારન કીરતી ઉજ્જવલ જગ વિસ્તારન; વૃંદાવન ગોકુલપતિ નાગર પ્રકટે નિજજન કારન. ૨

કવિત—પદ ૬ ઠું. શાહ કહી સો તેં ન કરી, કરી સો વેદ પુરાનન ભાખી; માલ તિલક જનેઉ કે કારન, અંડન પેંડન નાખી. શ્રીપત કહે જહાંગીરકે ખાન. જે તે ઉમરાવ તે તે સબ સાખી, શ્રી વિઠ્ઠલનાથજુ કે શ્રી ગોકુલનાથ સબ હિન્દુનકી પત રાખી. ૨

કવિત—પદ ૭ મું. જબ વિલંબ નહિ કિયો. જીવ જબ મહાકાલ બસ, જબ વિલંબ નહિ કીયો, વાદ વાદિ આયેધસ, જબ વિલંબ નહિ કીયો, માલ રખ, ધર્મ બઢાયો. કૃપાનાથ અશરણ શરણ, વિરહે વિકલ પર્યો, સો વિલંબ કારણ કબન?

કવિત—પદ ૮ મું. કાહુ કહે દિનેશ ઇશ, કાહુ કહે ગનેશ શેષ, કાહુ કહે ગયા પ્રયાગ, કાહુ કહે ગોદાવરી, કાહુ કહે જોગ જાગ, કાહુ કહે વિરાગ ત્યાગ, ચંડકા પ્રચંડ પુંજ, બાંટત ન્યોછાવરી, કહે નારાયન એતેનમેં, કાહુ સો નેહ નાંહી. નંદક જન ભલે કહો, મેરી મત બાવરી. શ્રી ગોકુલેશ ભુષણ, મનમેરે, શીર સદા રહો, રાવ રીઝે પાવરી.

કવિત—પદ ૯ મું. ઓરન સ્વાંગ ધરે સબ પેટકે, એક હકુમત

જીદ રહાલા; તેં કુલ જગત ધર્મ તજ્યો, સીંધ સાધક ભુલ ગયો મત વાલા. ખેદતહુ ધન ધન કહે, પ્રેમ પલતસોં ભકત રસાલા. શ્રીવિઠ્ઠલનાથકે શ્રી ગોકુલનાથજુ, તુમને પહરી જગમેં જશમાલા.

કવિત–પદ ૧૦ મું. મત જાનો ખ્યાલ શ્રી ગોકુલનાથકી માલા હે. વખાનીહુ વેદ, મરજાદહુ વખાનીહે, ડારે ગુદી બીચ માલા અમૃત રસાલાહે. બુલાયે જહાંગીરને જાયકે જુવાબ દીયો, હિંદુકી હદ રાખી શ્રી ગોકુલનાથ પ્રતિપાલાહે. પ્રાનનાથ કહે બાત સુનો સબ કાનદે, મતજાનો ખ્યાલ શ્રી ગોકુલનાથજુકી માલાહે.

કવિત–પદ ૧૧ મું. ગોકુલકા ફકીર દેખો આયે કોન ભાવસે, તે ડારે ગુદી બીચ ગુંજ ઓર વનમાલાહે. માંગતાહુ માલ વે દેતાહે જીવકું, કરે યાદ સાંયકું સંગ નંદલાલાહે. હુઆહે નિડર મે તો દેતાહું દુસાલા મેરે, માલા વંદ ઓરગે રહે સાલાહે. પ્રાનનાથ બાત કહે સુનો સબકાનદે, મતજાનો ખ્યાલ શ્રી ગોકુલનાથજુકી માલાહે.

કવિત–પદ ૧૨ મું. ટેકકી ટેકકી ટેક ટરે, ગિરિ ટેક ટરે તો ટરે ધ્રુવતારો. શ્રી ગોકુલનાથજુ માલા તજે તો શેષન શીષ ધરે ભૂ ભારો. પોન ધકે તો થકે, તો થકે વ્રજકો પન કોન કરે મહીમેં રત ન્યારો, શ્રી વલ્લભવંશ બિહારી કહે, કવિ જાગતહે જગમેં જશ થારો.

કવિત–પદ ૧૩ મું. શેષ સુરેશ દિનેશ કહે સુનહો શાહે ગોકુલકી રાજધાની. ચિદ્રુપતેં બે ગરજ્યો વ્રજમેં દ્વિજ રાજ કરી સો તીહુંપુર જાની. તોપેં યહ બાત કરી, કલ્યાન મહિપતિ આગે જુ જાય વખાની. આજ અબ યહ વ્રજમંડલમાં જ રહ્યો, મુખ શ્રીગોકુલનાથકે પાની.

કવિત–પદ ૧૪ મું. શ્રી વલ્લભકે વંશમાંજ પ્રગટયો પ્રભાકર, સો શ્રી વિઠ્ઠલેશનંદન નવલ ગોકુલેશજુ. દૂર કીયો તિમિર અજ્ઞાનહુકો જગમેંતે; કિર્તિ બરની ન જાય મોપેં વિશેષજુ. શુકમુની શારદ નારદ રટત રહે, ધ્યાન પાવત ન પાર શેષજુ; તેરે ગુન ગાયે તેં મિટત ત્રિવિધ તાપ, હોત હે સદામન ચરન નરેશજુ.

નાથકો નામ ઉચ્ચારો, હાલી મવાલી કરે પ્રનામઃ શ્રી ગોકુલનાથને નામ સમારો. જહાંગીર કહે જુ બિરાજો વહીં, જહાં આનંદ સ્વરૂપ તિહારો પ્રાન આધીન જે વલ્લભકો, યાતેં ગોકુલ ગામકો પેંડોહી ન્યારો.

કવિત–પદ ૧૬ મું. અવતાર ભયો મથુરા મન મોહન છુટયોહે માનોં ગગનકો તારો, શંખ ચક્ર ગદા પદ્મ બિરાજત, દેવકીકે ભયો કાન્હર કારો. લે આધીરાત ચલે વસુદેવ, આઠેંકી રાત ભયો ઉજીયારો, પ્રાન આધિન જે વલ્લભકો, યાતેં ગોકુલ ગામકો પેંડોહી ન્યારો.

કવિત–પદ ૧૭ મું. શ્રી ગોકુલનાથ બિરાજત અપને સંગ, સખાસોં મડયો હે અખારો, શ્રી યમુનાજીતો આઇ નિકટ, જહાં ઉજવલ નીર વહે અતિભારો, વ્રજ વખાન્યો ચોરાસી કોસલોં, શ્રી ગોકુલ ગામકો પંડોહી ન્યારો.

કવિત–પદ ૧૮ મું. અગહનમાસકું પ્રકાશ કીનો જગતમેં, શ્રી ગોકુલેશ પ્રકટ વ્હે આનંદ બઢાયો હે, મંગલ મંગલ ગાન, ઉચ્છવ ઉચ્છવદાન, પ્રગટ પ્રમાન યહ તીન લોક ગાયો હે. ૧ રૂક્મિની કુખ નાથ વિઠ્ઠલકે ગેહ નેહ, ભકતનકે ભાગ્ય અતિ મોદ મન છાયો હે. નાગર વધાઇ સુની સાતહુ સમુદ્ર પાર, સકલ બ્રહ્માંડ બ્રહ્મા વેદ શીર નાયો હે. ૨

કવિત–પદ ૧૯ મું. શ્રી ગોકુલેશ નામકો એ અર્થ તો પ્રસિદ્ધ કહ્યો, વલ્લભ કે નામ કહો કેસે કરી જાનીયે, કારન સહિત હિત કોને ધર્યો કોને કાજ, કેસે કરી જીયમાંઝ નાગર પ્રમાનીયે, પૂછીયે તો કહાકુ અબ કોન સમજાવે મૂઢ, ગૂઢ એ પ્રકાર કહ્યો કેસે ઉર આનીએ, મહદ્દકી કૃપા આસ ઓર નહિ આસપાસ, દાસ વ્હે કે માગીએ તો ઠાનીએ તો ઠાનીએ.

કવિત–પદ ૨૦ મું. મોતનકી માલ ઉરહાર સોહે મોતિનકો, ચોકી મધ્ય નાયક બિરાજે ગોકુલેશરી, રતનનકે મન માલ ગિનત ન કહોંલોંગિનો. પહોંચી જરાવ સોહે મુદ્રિકા સુવેશરી. ૧ ધોતિ ઉપરેના ધરે કેસરી પાવરી ઓઢે, એઠેહે રસિક સુંદરવર સુવેશરી, શ્રી વિઠ્ઠલકુમાર

સનાતન ધર્મ કે લીયે

(કવ્વાલી)

પડી રણહાક ભારતમાં, સનાતન ધર્મને માટે,
સૂતેલાં ધર્મીઓ જાગો, સનાતન ધર્મને માટે.
મહા નિંદ્રા હવે ત્યાગી, ઝુકાવો ધર્મવેદી પર;
કરો કુરબાન કાયાને, સનાતન ધર્મને માટે. ૧

થયા કંઈ વીર યોદ્ધાઓ, અમર ઇતિહાસ મોજુદ છે,
ઝુકયા જે ધર્મયુદ્ધોમાં, સનાતન ધર્મ માટે. ૨

કર્યો ટંકાર ભારતમાં, પ્રભુ શ્રી [1]વલ્લભાધીશે,
લીધો અવતાર સૃષ્ટિ પર, સનાતન ધર્મને માટે. ૩

વિદારી દંભ પાપોને, કર્યો ઉદ્ધાર ભારતનો,
કર્યું ખંડન અધર્મોનું, સનાતન ધર્મને માટે. ૪

ઘૂમ્યા શ્રી [2]વિઠ્ઠલાધીશ્વર, મુસલમીન શહેનશાહતમાં;
કરી સહુ હિંદીને હાકલ, સનાતન ધર્મને માટે. ૫

નમાવ્યાં શિશ અભિમાની, વિધર્મી બાદશાહોનાં;
જગાડયું હિંદ સૂતેલું, સનાતન ધર્મને માટે. ૬

---

[1] સં. ૧૫૩૫ સમસ્ત ભારતમાં ત્રણ વખત પરિભ્રમણ કરી પાખંડોનું ખંડન કરી. ભકિતમાર્ગનો પ્રચાર કર્યો.

[2] શ્રી વિઠ્ઠલાધીશ્વરે મોગલ સમ્રાટ અકબર પાસેથી ઘણી વખત મુલાકાત લઈ ધર્મનું રહસ્ય સમજાવેલું તેથી શહેનશાહ આપને ન્યાયાધીશ પદ (ઓનરરી મેજીસ્ટ્રેટ) આપેલું અને આપે જેનો ન્યાય ચુકાદો આપેલું તે સ્થળ સુરતમાં મોજુદ છે અનેક પરવાના મેળવેલા છે. સંવત ૧૬૨૯–૩૪–૩૮.

કર્યો પડકાર જહાંગીરને, પ્રભુ શ્રી [3]ગોકુલાધીશે;
જગાવ્યો જંગ ભારતમાં, સનાતન ધર્મને માટે. ૭
દીધા ત્યાગી મહાવૈભવ, તજ્યું નિજધામ [4]ગોકુલને,
તિલક માલા નહિ ત્યાગ્યાં, સનાતન ધર્મ માટે. ૮
બતાવ્યું જોર શ્રી [5]ગોવિંદ પ્રભુએ દંભીઓ સામે;
ઉથાપી રાજ્ય આજ્ઞાઓ, સનાતન ધર્મને માટે. ૯
[6]ત્યજી સહુ રાજ્યલક્ષ્મીને, ત્યજ્યાં મંદિર મહેલાતો,
મૂકી નિજ સૃષ્ટિને રોતી, સનાતન ધર્મને માટે. ૧૦
સ્વધર્મે અર્પીયાં જીવન, અમર એ દિવ્ય આત્માઓ;
વગાડ્યા છે વિજય ડંકા, સનાતન ધર્મને માટે. ૧૧
ધગશ જો હોય કંઈ દિલમાં, ઝુકાવો ધર્મરક્ષણમાં;
કરી દ્યો પ્રાણ ન્યોછાવર, સનાતન ધર્મને માટે. ૧૨

* * *

લેખકઃ-રા. રા. ગોવર્ધનભાઇ ગોકુલભાઈ બ્રહ્મભટ્ટ-આણંદ.

---

૩. સં. ૧૬૭૫માં ચિદ્રુપ સંન્યાસી સાથેનો માલા પ્રસંગનો ઝઘડો થયો. આપ કાશ્મીર સુધી પધારી દિગવિજય કરેલો.

૪. ગોકુલનાં મંદિરો ને મહેલાતો તજી સોરમજી પધાર્યા.

૫. સં. ૧૯૨૪માં લક્ષ્મણગિરિ સાથે જયપુરનો ઝઘડો.

૬. જયપુરનો ત્યાગ કરી લાખોની સમૃદ્ધિનાં આલિશાન-રાજ વૈભવશાલી મંદિરો ત્યજી ફક્ત શ્રીઠાકુરજી પધરાવી ચાલી નીકળ્યા.

卐 આપશ્રી ગુજરાતી ભાષાના પણ કવિ હતા જ. આપે બનાવેલાં ગુજરાતી કાવ્યો અમને મુસાફરીમાંથી મળેલાં તેવા થોડાક નમુના. આવાં કાવ્યો બીજાં જો અમને મળશે તો બીજી આવૃત્તિમાં દાખલ કરીશું.

ધોળ ૧ લું. વારંવાર દરશન દીજીએ—શ્રીનાથજી—વારંવાર—પરમ કૃપાલ શ્રીવલ્લભનંદન દાસ ઉપર દયા કીજીએ—શ્રી નાથજી—[૧] કરૂણાસિંધુ દાસ દયાનિધિ કૃપાનાથ સુની લીજીએ શ્રી નાથજી—ઝાપટ વાગે માર તડા તડ, ઝાપટીઆ ઉપર ખીજીએ—શ્રીનાથજી—આવ્યા તમારે દર્શન કારણ, દાસ જાણીને ઉપર રીઝીએ—શ્રી નાથજી— છેલ છબીલા સુંદર રંગીલા શ્રી મુખ નીરખીને રીઝીએ—શ્રી નાથજી—શ્રી વિઠ્ઠલ પ્રભુ કુંજ બિહારી, લોચન ભરી રસ પીજીએ—શ્રી નાથજી.

ધોળ ૨ જું. ચાલો સખી નીરખીએ ગિરિધરલાલ, પારણીઆમાં ઝુલે શ્રી મદનગોપાલ, છુટા એના કેશ તે પરમ રસાલ, ઘુઘરવારી અલક ને તિલક છે ભાલ—ચાલ—શામળીઆને અંગે અંગુલિ રળિઆમણીરેલોલ. પારણીઆ તે સાજ્યારે શ્રીનંદજીને દ્વાર, રતન જડિત મણિ ઝુમક સાર, મોતીન માલા ટંકાઈ તેણી વાર, શુક પીક મોર રમકડાં તૈયાર. ઝુઝના કરી લહેકુ ને મચકાઇ મન ભામરીરે લોલ, બેઠી બેઠી લાલને ઝુલાવે જસોદા માવડીરે લોલ. માનની હળીમળી મંગલ ગાય, નીરખે કમલ મુખ મન હરખાય, આ સુખ આનંદ ઉર ન સમાય, ભૂષણ ને મસ્તક ઉપર દામણીરે લોલ. નંદજી તે આવ્યારે સંગ લઈ ગોપાલ હગ્દીને દુધ દહી છીરકે રસાલ, ગાય ને નાચે દેઇ દેઇ તાલ, નંદ કે આનંદ ભયો જે કનૈયાલાલ, શ્રીવિઠ્ઠલ પ્રભુ નીરખી આપે છે વધામણીરે લોલ—ચાલો સખી નીરખીએ નંદકુમાર

ધોળ ૩ જું. આજ સખી હું તો આનંદ પામી, અખિલ ભુવન પતિ ગરૂડાગામી, પધાર્યા શ્રી અંતર જામીરે—ચાલો દરશને જઇએ—૧—ફુલની તે ગાદીને ફુલના રે તકીઆ, ફુલડાંની સેજ બીછાવીએરે—ચાલો

–૨–ચીરના ચંદરવા ને મંડપ મોટા, બંધનવાર બંધાઇ એરે–ચાલો–૩–માનની ગાએ ને ચોક પુરાએ, મંગલ કલશ ભરાઇએરે. ચાલો–૪–સોના રૂપાના તે ફુલડે વધાવો, છત્ર ચમર ઢોળાઇએરે ચાલો–૫–વરઘોડો તો વાલમજીનો આવ્યો, કીરતન ઘોળ ગવાઇએરે ચાલો–૬–કાનજી આવે ને મોટા મંડપ રચાવે, હીરજીભાઇને બોલવોરે–ચાલો–૭–વાજીંત્ર વાજે ને સરવે સોહાવે, ઝાંઝ મૃદન્ગ બજાઇ એરે–ચાલો–૮–શ્રીવિઠ્ઠલ પ્રભુ વૈષ્ણવ મળીને શ્રીફળ ભેટ ધરાઇએરે ચલો જોવાનો જઇએ. પા

ઘોળ ૪ થું. મેરે શ્રીગોકુલેશ પ્યારે, હમારે કાજ સબ સારે. લીઆ ગિરિરાજ કર પર ધરી, મધુરી બંસી બજાઇહે–૧ – મેઘ જલ ઇંદ્ર મચાઇહે, કહું નહી બુંદ પાઇહે, ગઉ ઓર ગોપ બચ્છરાવહે, સનમુખ જોઇ ચાહી હે–૨– જસોદાનંદ વ્રજવાસી સબે આનંદ મનાઇ હે. કહે વ્રજબાલ સબ મીલકે, સો તુમ વ્રજકે રખવારે. ૩–બજાઇકાન્હને બંસી, ચલી વ્રજનારી સજ સજકે, રહી કુલકી ન લાજની, નેક સુંરપતિ ગ્રહે તજ તજકે, સજે શૃંગાર સબ ઉલટે સુની ધુની બાંસરી વ્રજકે–ગઈ વૃન્દાવિપિન મીલકે મારગમેંસું ભજ ભજકે–૫ – મીલે નંદ નંદ શ્રીગોવિંદ, શરદકે ચન્દ ઉજીઆરે, હમારે પ્રાણથી પ્યારે, નયનકે હું હે તારે, શ્રીવિઠ્ઠલનાથ હૃદયમેં વસે છીન હોત નહી ન્યારે–૭ મેરે શ્રીગોકુલનાથજી પ્યારે.

ઘોળ ૫ મું. મારૂં મન મોહ્યુંરે શ્રીવલ્લભલાલને લટકે–મારૂં મન મોહ્યુંરે શ્યામ સુન્દરને લટકે–લટકે ને મન અટકે–મારૂં–છુટા કેશ સોહામણા સુન્દર, પીળા પીતાંબર પટકે–મારૂં–૨–મુકતા માલ ગલે બીચ ગુન્જા, વાંકી ભ્રકુટી હૃદય ફટકે, મારૂં–૩–અલક છબીલી તિલક છબીલો, પચ રંગ ચીરા ચટકે–મારૂં–૪ આદિ બંદ્રાવન બંસી બજાઈ શ્રવણ સુણી-મન ભટકે–મારૂં–૫ શ્રી વિઠ્ઠલ પ્રભુ રાસ રચ્યો હે, કંચુકી તટપટ ઝટકે-મારૂં મન મોહ્યું રે. ૬

ઘોળ ૬ ઠું. આસોપાલવના છાંયડેરે લોલ, પ્રભુજી પોઢ્યા ને અમો જાગતા રે લોલ ગ્વાલ બાલ સરવે આવતા રે લોલ નંદજીને નાચ

નચાવતા રે લોલ. ગોપીજન સર્વે ગાવતા રે લોલ, ઢોલઈઆ ઢોલ બજાવતા રે લોલ. બંદીજન મન ભાવતા રે લોલ, ચારણ ભાટ રીઝાવતા રે લોલ. ઢાઢી ઢાઢણ નચાવતા રે લોલ, બંસી વખાણે તાથેઈ નાચતા રે લોલ. જાચક મીલીમીલી ધાવતા રે લોલ, ભાંડ નકલમાં હસાવતા રે લોલ. જુમરને ઝુંન ઝુંન દેખાવતા રે લોલ. લાલને મુરલી બજાવતા રે લોલ, પાઘપટુકા ને ઝંગાઆલતા રે લોલ, લેઇ લેઇને ત્યાંથી ચાલતાં રે લોલ. ૭ નંદજી નીરખી સુખ પામતા રે લોલ. માતા જસોદા હુલરાવતાં રે લોલ. હુલુલુલુલુલુલુ પુચ પુચ બુડબુડ લાલને મનાવતા રે લોલ, હુરરરરરર કીકીકી બાલકૃષ્ણલાલને મનાવતા રે લોલ. છનછન ભુંભું ભોરા ભનનન ફીરીરરર ફીરક ફીરાવતા રે લોલ મંગળ કલશ ભરાવતા રે લોલ બંદીજન વાર બંધાવતા રે લોલ, ગુણીજન સૌ મીલી ગાવતા રે લોલ. ગિરિધર નામ ધરાવતા રે લોલ, શ્રી વિઠ્ઠલ પ્રભુને મન ભાવતા રે લોલ.

ધોળ પદ ૭ મું. અમો આવ્યા તમારે આશરે અલબેલાજી
હવે રાખો તમારી પાસરે અલબેલાજી

મારી બાલપણાની પ્રીતડી (અ) એ તો જાણો તમે સૌ રીતડી (અ) તમે નંદકુવર નંદલાલજી (અ) મારા ભોગી ભ્રમર ભૂપાલજી (અ) તમે સુંદર શ્રી ઘનશ્યામજી (અ) તમે વલ્લભલાલ છો નામજી (અ) તમે મોટા નટવરલાલજી (અ) દામોદર પરમ કૃપાલજી (અ) શ્રી વિઠ્ઠલનાથજીના લાલ છો (અ) એ તો શાના એમના બાલ છો (અ) શ્રીગિરધર ગોવિંદરાયજી (અ) બાલકૃષ્ણ નિરખી સુખ થાયજી (અ) શ્રીગોકુલનાથજીનો મર્મજી (અ) એમણે રાખ્યો માલાનો ધર્મ જી (અ) શ્રીરઘુપતિ જદુપતિ સાર છે (અ) ઘનશ્યામ હૈયા કેરા હાર છે (અ) હરિ મારી સૌથી પ્રીત છે (અ)સામરીઆમાં લાજની રીત છે (અ) હું તો શ્રીજમુના જલ ભરવા [illegible] (અ) હું તો શ્રીમુખ નીરખી ઘેલી થઈ (અ) ત્યાં તો સાત બાલક [illegible] (અ) તેઓના બીચમાં શ્રીગુસાંઈજી બીરાજતા (અ) ત્યાં [illegible] (અ) મારો વહાલો ભણે સંધ્યાપાઠરે (અ) માથે

મૃગમદ તિલક સોહામણું (અ) તેના છૂટા કેશ સોહામણા (અ) હવે જોઈ જોઈ મારૂં મન નવ રહે (અ) વહાલો પીડપરાઈ નવ સહે (અ) મને લાગી તમારી ચટપટી (અ) એવી પ્રીતિ તમારી અટપટી—અલએલાજી. હું નિશદિન તમારી પાસ છું (અ) શ્રીવિઠ્ઠલ પ્રભુનો ખવાસ છું (અલએલાજી).

ધોળ ૮ મું ॥ શ્રી ગોકુલ સાસરીએ જાવું—એ રાગ ॥

મને તો શ્રી ગોકુલેશજી વહાલા, તમો દીસો છો છોગાલા—ટેક ૧. શિર પર પાઘ કેસરી સોહે, જામો મનમથ મન મોહે—મને. ૨. દંડાકાર તિલક ભાલે, કંઠમાં તુલસીની માલા—મને—૩ કેસરી રંગ રંગી ધોતી, કરણમાં લટકતા મોતી,—મને—૪ લટકે મટકે તમે શું મન હરતા, ભકત ભાવના પુરણ કરતા—૫. અટપટી ચાલ ચલે બાલા, ભકત જનના પ્રતિપાલા—૬. રાખ્યો છે ધર્મ જગત ભારી, તમે કીધી સૃષ્ટિ ન્યારી—૭. તુમારી દાસી છું રસીઆ, તમો મારા હૃદય કમલમાં વસીઆ—મને૮. શ્રીવિઠ્ઠલ નંદના છોગાળા, મને તો શ્રીગોકુલેશજી વહાલા. ૯. સ્વરૂપ અગાધ છે કેમ કહીએ; નીરખી નીરખી મનમાં રહીએ—મને—૧૦. શ્રી વિઠ્ઠલ પ્રભુ મોહી છે બાલા; મને તો શ્રીગોકુલેશજી વહાલા—૧૧.

ધોળ પદ ૯ મું. મોહન મલપંતા ઘેર આવોજી—એ રાગ ॥

ગિરિધર લટકંતા ઘેર આવોજી, મેં તો લઈને ફુલડાંએ વધાવ્યાજી. ૨, —વહાલે મહારે કૃપા કટાક્ષે જોયુંજી, એને મારૂં તન મન સર્વે મોહ્યુંજી ૨. હું તો શ્રીવલ્લભ વરને જાણુંજી, એનાથી નથીરે કાંઈ છાનુંજી ૩. ગુરૂજનને કહેવું હોય તે કહેશેજી, મારો વહાલો હૃદય કમલ સદા રહેશેજી ૪. હાંરે હું ગોકુલ ગામની વાસીજી, નિશદિન શ્રીગોકુલનાથની દાસીજી—૫. મહારી વાત નથી કંઈ છાનીજી, શ્રી વિઠ્ઠલ પ્રભુ ચરણ કમલ લપટાણીજી. ગિરિધર—૬

* *

નિત્યલીલાસ્થ ચતુર્થગૃહાધિપતિ ગોસ્વામી શ્રી ૧૦૮ શ્રીકન્હૈયાલાલજી [શ્રીમદ્વિઠ્ઠલનાથજી] વિરચિત

આશ્રયનાં પદ

પદ ૧. શ્રી વલ્લભ સુનો વિનતી હમારી

વલ્લભ સુનો વિનતી હમારી, હમતો સદા તિહારે હૈ ।
આપ વિના નહીં કોઉ મેરે, યેહી પ્રણવત ધારે હેં ॥ ૧ ॥
ઇતની ઓર કૃપા અબ કીજે, શ્રીમુખ નિહારે હેં ।
શ્રીવલ્લભ વિઠ્ઠલકે હૃદયમેં બસેં, ગોકુલપતિ પ્યારે હેં ॥ ૨ ॥

પદ ૨. શ્રી વલ્લભ તુમ વિના ઓર ન કોઇ

તુમારી કૃપાતેં એક હી ક્ષણમેં સકલ મનોરથ હોઈ ॥ ૧ ॥
ઇચ્છા વિના પાત નહીં હાલત, આપ કરો સોઈ હોઈ ।
વિઠ્ઠલકે મન દૃઢ યહ આઇ, રાખો ચરન સમોઈ ॥ ૨ ॥

પદ ૩. જો કોઇ શ્રી વલ્લભ રસ ચાખે

અનન્યતાકે લક્ષણ યહ હેં, કાહુસો નહીં ભાખે ॥ ૧ ॥
ગુપ્ત પદારથ ગૂઢ ગ્રંથ સુની. અપને મનમેં રાખે ।
શ્રી વિઠ્ઠલપ્રભુ દૃઢ મન કરીકે, જગત વારણે રાખે ॥ ૨ ॥

પદ ૪. શ્રી વલ્લભલાલ કરે સોઇ આછી

અપને જનપર કૃપા કરે પ્રભુ જીવકી બુદ્ધિ કાચી ॥ ૧ ॥
જો ઇનકો દૃઢ કરી પકરતહે, તાકો બુદ્ધિ ફલત હે આછી ॥ ૨ ॥
વિઠ્ઠલ કહે શ્રી ગોકુલપતિમે લગન લગે સોઇ સાચી ॥ ૩ ॥

પદ ૫. મીલવો વલ્લભહીકો નીકો

યાકો રસ મોઇ અધિક સ્વાદ લગે, ઓર જગત સબ ફીકો ॥ ૧ ॥
ઇનકે ચરણકમલ રજ ચાહે, મિટે તાપ સબ જીકો ॥ ૨ ॥
શ્રી વિઠ્ઠલપ્રભુ ભજો નિરંતર, ગોકુલપતિ સબહીકો ॥ ૩ ॥

પદ ૬. નિશદિન ગોકુલેશકું માનો

ઇનકી કૃપા અહર્નિશ મોપેં, જગત તુચ્છ કરી જાનો ॥ ૧ ॥

ઈનકે રસ વચનામૃત જો જો દૃઢ મનમેં કરી ઠાનો
વિઠ્ઠલકે પ્રભુ ગોકુલપતિકો પ્રેમપ્રીતકો બાનો ॥ ૨ ॥

પદ ૭. શ્રીગોકુલનાથ ભકતનકું પોખે

દાન દયા નિત અપને જનપેં તાતેં રહે સંતોષે ॥ ૧ ॥

શ્રીમુખ વચન ભગવદી જનને લીખ લીયે બાવન દોષે ।
શ્રીવિઠ્ઠલપ્રભુ નિડર રહતહેં એકજો આપકે ભરોસે ॥ ૨ ॥

પદ ૮. હમારે શ્રીગોકુલનાથ ધની

ઇન્હેં છાંડી જો ઓર ચાહત હે વૃથા જન્યો જનની ।
કરીએ નહિ જુઠકો સંગ્રહ ગ્રહી એ ગ્રંથ ભની ॥ ૧ ॥
સ્વરૂપ રસાવલી ગ્રંથ અમોલક જો અનમોલમની ।
વિઠ્ઠલ કહે યહ શ્રીમુખ નીરખો રહીએ રસહી સની ॥ ૨ ॥

ગોકુલપતિ નિધિ નીકો ધન હે કહત હે વેદભની ।
યહ રસરુપ ધ્યાન કરી હીરદે અમૃત એકકની ॥ ૩ ॥

પદ ૯. હમારે શ્રીગોકુલ નિજ ઠોર

પાર્વતીવર શ્રીગોકુલપતિ જહાં રસિક સિરમોર ॥ ૧ ॥

ઈનકે ચરણકમલતેં છુટત મનકી દોરાદોર ।
વિઠ્ઠલ રસિક બતાયે શ્રીવલ્લભ કહા કહું અબ ઓર ॥ ૨ ॥

પદ ૧૦. નિશદિન વલ્લભ વલ્લભ કહીયે

મન પ્રબોધકો નિત્ય નેમસો કરત પાઠ અનુસરીયે ॥ ૧ ॥

નિત્ય ચરિત્રકે ધોલ બાંચકે ભાવ હૃદયમેં ધરીયે ।
વિઠ્ઠલકે પ્રભુ ગોકુલપતિકે નિત ઉઠી પાયન પરીયે ॥ ૨ ॥

પદ ૧૧. હમારે શ્રીગોકુલેશ વર રુડો

શ્યામ સચિક્કણ કેસ સુશોભિત સીસ એઠમેં જુડો ॥ ૧ ॥

પહેર્યો હે હમ દૃઢ મન કરકે અચલ સોહાગકો ચૂડો ।
વિઠલ કહે યહ સ્વરુપ અલૌકિક જ્ઞાન ગ્રંથકો ધુડો ॥ ૨ ॥

પદ ૧૨. શ્રીગોકુલપતિ અબ તો મનમેં નિશ્ચે ભઈ
કૃપા જો કીની વહે ગઈ વાત સઈ ॥ ૧ ॥
ગ્રંથ દુગ્ધવત્ ભાવ દધીવત્ તામેં મેરો મન રઈ ।
કૃપાકટાક્ષ અવિલોકી વિલોકત દરશન પ્રથમ મહી ॥ ૨ ॥
વિરહરુપ જલત સમર્યો નવનીત મિલન હિત કહી ।
ભગવદીયનકી ભાવભાવના તાકો પાર નહી ॥ ૩ ॥
વિઠલ કહે શ્રીગોકુલપતિને દ્રઢ કરી બાંહ્ય ગ્રહી ।

પદ ૧૩ હમારે શ્રીગોકુલેશ અલબેલો
શરદ પૂનમકો સુધાકર કહીયે મેરે મન રંગરંગીલો ॥ ૧ ॥
લટપટી પાઘ અટપટી બાંધી તોરો અજબ ઝૂકેલો ।
વિઠ્ઠલકે પ્રભુ કોટિ કામ છબીરસ વૃષ્ટિ રંગરેલો ॥ ૨ ॥

પદ ૧૪. શ્રીગોકુલપતિકે પ્યારે આયે મેરે પરમ મનોહર
સુંદર દીસત મસ્તક દંડાકારી ।
વિવેક અનન્યતા કહીયે તુલસીમાલ ગલેંમે ધારી ॥ ૧ ॥
ઓર નહી મુખકો સંભાષણ વલ્લભ નામ ઉચારે ।
હૃદયકમલમેં સ્વતઃનિરંતર શ્રીગોકુલેશ ચિત્ત ધારે ।
વિઠલ કહે પ્રભુ ગોકુલેશ પ્રભુ જીવન પ્રાણ હમારે ।

પદ ૧૫. અબતો બહોત ભયી હે નાથ
સનમુખ તુલસીદલ દે મોકો દ્રઢકર પકરે હાથ ॥ ૧ ॥
ક્ષમાકરો અપરાધ હમારે નિશદિન રાખો સાથ ।
વિઠ્ઠલ ઉપર દયા કરો પ્રભુ હો અનાથ કે નાથ ॥ ૨ ॥

પદ ૧૬. અબ વસ નાહીંન નાથ રહ્યો
વિપ્રયોગ છુડાઈ હો કબ નાહીંન જાત સહ્યો ॥ ૧ ॥
આપ ઈચ્છા પ્રબલ જાંની પ્રેમ તાપ સહ્યો ।
શ્રીવિઠલકે પ્રભુ તુમ પકરી બાંહ્ય ગ્રહ્યો ॥ ૨ ॥

પદ ૧૭. તુમતો અખિલ લોકકે સ્વામી.

દીનબન્ધુ ભક્તન મન રંજન આપહી ગરુડાગામી ॥ ૧ ॥
પુષ્ટિભક્તિ ઔર નવધા ભક્તિ પ્રથમહીતેં જો દદામી ।
શ્રીવિઠ્ઠલપ્રભુ મનકી જાનત જાનત અંતરજામી ॥ ૨ ॥

પદ ૧૮. અબ કીતનીહે દેર પ્રભુજી અબ ।

અબ તનમનધન સબ તેં નીરબલ કહ્યો કર રાખી પેર ॥ ૧ ॥
ક્ષમા કરો અપરાધ દાસકોં જો કછુ કબકી વેર ।
દીન હીન મોઈ જાન ગોકુલપતિ સુનીયે મેરી ટેર ।
વિઠ્ઠલ ઉપર કરુણા કીજે માયા દેઉ નીવેર ॥ ૨ ॥

શ્રીવલ્લભઃ

શ્રીવલ્લભ કહો શ્રીવલ્લભ કહો, વલ્લભ નામ વિના ભવપાર નહિ ૧.
વલ્લભ નામ વિના ભવપાર નહિ, શ્રીમહાપ્રભુજી વિના ઉદ્ધાર નહિ ૨.
શ્રી ગુસાંઇજી વિના કોઈ દયાળુ નહિ; શ્રી યમુનામાજી વિના કોઇ દયાળુ નહિ ૩.
શ્રીજીબાવા વિના કોઇ શરણ નહિ, શ્રી નવનિતલાલ વિના નૌધાભક્તિ નહિ ૪.
શ્રી મથુરેશ વિના મન માને નહિ, શ્રી વિઠ્ઠલેશ વિના વિશ્રામ નહિ ૫.
શ્રી દ્વારિકેશ વિના નવ નિકુંજ નહિ, શ્રીગોકુલનાથ વિના ગિરિરાજ નહિ ૬
શ્રી ગોકુલચંદ્ર વિના મહારાસ નહિ, શ્રી મદન મોહન વિન વેણુનાદ નહિ ૭.
શ્રીબાલકૃષ્ણ વિના વ્રજવાસ નહિ, શ્રીકલ્યાણરાય વિના કલ્યાણ નહિ ૮.
શ્રીમુકુન્દરાય વિના મન ગોઠે નહિ, શ્રીનટવરલાલ વિના કોઈ નૃત્ય નહિ ૯.
શ્યામાશ્યામ વિના વિહાર નહિ, શ્યામા લલિતા વિના મનાય નહિ ૧૦.
વલ્લભ કુલ વિના પ્રભુ રીઝે નહિ, પ્રભુ મિલન વિના આનંદ નહિ ૧૧.
તાદશી વિના સત્સંગ નહિ, વિરહ આર્તિ વિના મિલાપ નહિ ૧૨.
વલ્લભ વિઠ્ઠલ યમુના નાથ સહિ, કરો નિર્ભય અદેય દાન દઈ ૧૩.
બ્રહ્મસંબંધ વિના સેવા સુખ નહિ, સંયોગ સુખ વિના વિરહ થાય નહિ ૧૪.
વલ્લભદાસની વિનતિ સ્વીકારી લઇ, કરો નિર્ભય શીર પર હસ્ત દઇ ૧૫.

શ્રીમદ્ ગોસ્વામીશ્રી ૧૦૮ શ્રીકન્હૈયાલાલજી ×
ઉપનામ શ્રીવિઠ્ઠલેશપ્રભુજી, શ્રીગોકુલ. આપનાં બનાવેલ કીર્તનો

[અનુગ્રહ માસિકમાંથી ઉધ્ધૃત

પદ ૧ લું. રૂડી રાંધી છે રસિયાજી ખાંતે ખીચડીરે,
દાળ ચોખા જુગતે જોયા સુંદર યમુના જળથી ધોયા,
મધુરે મધુરે તાપે તાપની ખીચડીરે. રૂડી. ૧

ઘી ઘણેરૂં ઠાર કચોરી, સંધાણા પાપડ રસ લેવા,
ચોળાની ચતુરાઇથી વડી કરીરે. રૂડી. ૨

વેંગન કેરાં ભરતાં કીધાં, સુરણ કેરાં રાયતાં કીધાં,
પેલા મોહનજીને કાજે, કીધી ખીચડીરે. રૂડી. ૩

દૂધ કાઢીને જમાવ્યું, કઢી કરી પીળી રૂડી,
પેલા મોહનજીને કાજે, કીધી ખીચડીરે. રૂડી. ૪

દાસ નંદકે અધિકારી, પરસાદી આપો ગિરધારી;
પેલા મોહનજીને કાજે, મંછા ભોજ બનીરે. રૂડી. ૫

—o—

ભક્તકવિ. શ્રીમાણેકલાલ વૃન્દાવનદાસ બિરપુર કૃત

[રાગ–ઓધવજીરે, મારા ઘર પછવાડે, મોહન મોરલી વગાડે જો.]

મોહનજીરે મારે હૈયે વસ્યો તું, તારી લગન મને લાગીજો.
ઘેલી ને બાવરી થઈ છું વલ્લભવર, તારી લગન મને લાગીજો. મોહનજીરે
કીધું કામણ કંઈ જાદુ કર્યું તેં, વલ્લભ તેં ભરમાવીજો,
ચોર્યું ચિતલડું મારૂં રસીકવર, ભુરખી મુજ પર નાખીજો. ,,

×. શ્રીકન્હૈયાલાલજી એટલે ખૂબ રાસ-રસરસિક બાળક, ખૂબ આનંદી, વૈષ્ણવોને ખૂબ આનંદ, રસની હેલી વરસાવી કૃતાર્થ કર્યું છે. આપનાં આવાં રસીલાં કેટલાંય કીર્તનો આ પુસ્તકમાં આપ્યાં છે.

મારી તેં પ્રેમની વ્હાલા કટારી, ઊંડી હૈયલડે વાગીજો,
છે અણિયાળી તારી આંખલડી, કીકી તો કામણગારીજો. ,,
તારી રૂપાળી મધુરી મુરતી, મારી નજરમાં આવીજો,
એ રે છબી મારે હૈયે વસી છે, તારી તે મોહની લાગીજો. ,,
ભુલી હું શુધબુધ વ્હાલા મોહનજી, ઘરનાં તે કારજ વિસરીજો,
આવે ના ઊંઘ મને, ભાવે ના ખાનપાન, વિરહ વેદના જાગીજો. ,,
હરૂ ફરૂં પણ તારી જ ઝંખના, તાલાવેલી એક લાગીજો,
અધીરી હું તો તુનેરે મળવા, તુજ દર્શનની પ્યાસીજો. ,,
કૃપા તું કર પ્રભુવેગે વલ્લભજી, તલસું દિન રાતલડીજો,
ઝુરી મરે જળ વિના માછલડી, એવી દશા પ્રભુ મારીજો. ,,
વેગે તું દર્શન દેજે સુંદરવર, ઉગાર વિરહાનળથીજો,
આંસુભરી આ દાસીની વિનતી, લેજે વલ્લભવર માનીજો. ,,

પદ ૨ જું. અનન્ય આશ્રય

શરણ પડયો છું રે શ્રીહરિ, નથી મારે અવર આશ વિશ્વાસ,
શ્રીવલ્લભવરનારે લાડીલા, અનન્ય આપતણો હું દાસ. શ.
નહિ કોઈ દેવીરે દેવતા, નહિ કોઈ આપતણા અવતાર,
ધરનો ગુલામરે રાવલો, મનક્રમ વચને નંદકુમાર. શ.
મ્હારે નથી બળસાધનરે ધરમનું, નથી બળભક્તિ જ્ઞાનવિવેક,
સેવા સ્મરણરે ના મળે, નથી સતસંગ કર્યો ક્ષણું એક. શ.
પણ બા'નું તમારૂંરે જોઈને, મુજને જગત કહે હરિભકત,
હું છું જુઠોરે જીવણજી, નથી મ્હારૂં મન તમથી આસકત. શ.
તે અંતે ઉઘડીરે વાગશે, પાસું દેશો જો મહારાજ,
બળવંત બાનુંરે લાજશે, હું નિરલજને શાનીલાજ. શ.
પણ એક ભરોસોરે એજ છે, અંતરજામી છો તમે સાક્ષ,
બરદ વિચારોરે કૃપાનિધિ, સહેજે કરશો કૃપા કટાક્ષ. શ.
જેવો તેવો હું છું રાજનો, દીનલહી કરિયે કરૂણાનંદ,
દાસ **દયાની**રે વિનતી, કૃષ્ણ કૃપાનિધિ ધરજો ધ્યાન. શ.

"महाजनाये गतः सपन्था"

મોટાની પાછળ ચાલવું.

પણ આપણા ભકતકવિ શ્રીદયારામભાઇ તો કહે છે કે—

ગરબી

મોટાનાં વચન સુખધામ, કૃતિ રીતે કરીયે;
તે કરે ચહાયતે કામ, આપણ તો મરીયે. ૧
પરનારી ક્રીડા કરી કૃષ્ણે, તે તો આપણે થાયરે;
ઉર્ધ્વરેત અગ્નિ પીવો, ગોવર્ધન કેમ ધરાય. ૨
શિવ અર્ધાંગે ઉમીયા રાખે, પણ આપણને બ્હીવુંરે;
તેમ કરીયે જો કામ બાળીયે. બને હળાહળ પીવું. કૃતિ–૩
રૂધીરમાંસને ભોગે ભવાની, આપણે હઠીયે ત્યાંથીરે;
સિંહચઢી દાવાનળ દળવા, એ બળ કાઢીયે ક્યાંથી. ૪
ખરૂંખોટું પણ પુત્રીલાંછન, બ્રહ્માને કહેવાયરે;
તે જોઈ ત્યમ કરીયે પણ, આ સૃષ્ટિ કેમ રચાય. ૫
ચંદ્ર ઇન્દ્ર ગુરુ પત્ની રમીયા, ત્યમ કરવું તે સુલભરે;
અંડપ્રકાશ અમીવૃષ્ટિ, નગપાંખો છેદન દુર્લભ. ૬
અગ્નિ ભક્ષણ સર્વ કરે પણ, કોઈ કહે નહિ મેલોરે;
તે જોઇને તું તેમ કરીશ તો, સર્વે કહેશે ઘેલો. ૭
કલેશપ્રિય નારદને છે જોઈ, રખે તું ઘેલાં કાઢેરે;
ત્હેનો સંગ ભવભયભંજન, ને તારો સંગ ભવ પાડે. ૮
અસુર પ્રતિગ્રહ સુરાપાન, શુક્રાચાર્ય નવ જોશોરે;
દિવ્યદુતિ મૃતસંજીવન, વિદ્યા વેળા, પછી રોશો. ૯
ગંગામધ્યે મુની પારાશર, ઢીમર કન્યા ભોગીરે;
વ્યાસ પ્રગટમછઅંધા, મૃગમદગંધા કરી એ યોગી. ૧૦
કુંતા કૃષ્ણા પંચપતિ પણ, સતી શિરોમણી કહાવેરે;
ત્હેનું જોઈ સ્ત્રી અન્ય કરે તો, નિશ્ચે નર્કમાં જાવે. ૧૧

શંકરસ્વામીનું જોઇને શિષ્યે, શ્વપચના ટુકડા ખાધારે;
શિશું નવ પિવાયું સંગે, થયા બહિર્મુખબાધા. ૧૨
પુત્રતણી એ પુત્રી કશ્યપ, થઇને પિતામહ વરિયારે;
તેનો દોષ આપણે ના જોવો, તે ઘેર હરિ અવતરીયા. ૧૩
*યવની રાખી જગન્નાથ પંડિતે, તે તો સહજે બની આવેરે;
બાવનસીઢી ગંગા ચઢાવી, તે વેળા વેવલાં વિણાવે. ૧૪
મ્હેતે અનામિકને ઘેર ઓચ્છવ, કીધો તે નવ જોઇએરે;
હરિએ હાર મહેતાને આપ્યો. તે વેળા પત ખોઇએ. ૧૫
માટે પ્રમાણ વાટે ચાલવું, ભજવા ગિરિવરધારીરે;
મ્હોટાની ગતિ મ્હોટા જાણે, **દયા** દીનતા સારી. કૃતિ–૧૬

પદ ૩ જું. હમારે માઇ ઠાકોર ગોકુલનાથ

એસા ઠાકોર ઓર ન દુજા, જાયે નમાવું માથ. હમારે. ૧
અષ્ટ સિદ્ધિ નવ નિધિ દ્વારે, કાપર ઓઢું હાથ;
વૃન્દાવનકો ચંદ શ્રીવલ્લભ, સબ સુખ જાકે હાથ. હમારે. ૨

અનન્ય શરણ

[લેખક : માસ્તર · **નરોત્તમદાસ ગોરધનદાસ કોઠારી**
દેવગઢ—બારીયા

[રાગ—આંખ વિના અંધારું રે સદાય મ્હારે]

નંદકુંવરનું શરણુંરે, સદાય મ્હારે...નંદકુંવરનું
અન્ય દેવથી ભલું મરણું રે.........સદાય. ટેક—૧
કોઇ કહેશે બ્રહ્મા મ્હોટા, કોઈ કહેશે મહાદેવ મ્હોટા;
મ્હોટા તો મ્હારે મન શ્રીકૃષ્ણ મ્હોટારે... સદાય. ૨
પુષ્ટિપંથ લાગે પ્યારો, વલ્લભ મત સબસેં ન્યારો;

---

* આ જગન્નાથ પંડિત શ્રી ગુસાંઇજીનાં બેટીજી શ્રીયમુનાબેટીજીના પુત્ર થાય છે—શ્રી ગુસાંઇજીના ભાણેજ થાય છે. જેમણે શ્રી ગંગાલ્હેરી બનાવી છે.

ભલે અન્યને લાગે પ્યારો પ્યારોરે... સદાય. ૩
વલ્લભગુરુ મેં માન્યો મ્હારો, હવે રહ્યો નહિ કાંઈ ઉધારો;
તો પછી પરવા શું **નરો** નેહે યારો યારો રે... સદાય. ૪

પદ ૫ મું. હમ તો બાંકે સીપાઈ ગોકુલનાથકે;
ગોકુલનાથકે ગોકુલ નાથ કે, હમતો. ૧
જો કોઉ પરદેશી આવે તો, દોઢીપેં બતરાવે;
ભાંગ મીરચકો ટકા માંગકે, અપનો ખરચ ચલાવે. હમતો. ૨
તીન ટકાકો તનખા પાવે, પેરા ખૂબ બજાવે;
રાજભોગકો હોય ટકોરા, પાતલ લે ઘર જાવે. હમતો. ૩

પદ ૬ હું. તમે ફુલબાગ હીંડોરા ઝૂલો મારારાજ
મોગરાની કળીઓ મોંઘી છે.

મોંઘી છે પણ સાંઘી મારારાજ, મોગરાની. ૧
મોટી મોટી કળીઓ વીણીને રાખીશ,
પાંચસાત કળીઓ છોટી મારારાજ. મોગરાની. ૨
ચંપો ચંબેલીની કળીઓ બહુ દીઠી,
લ્યોને સુગંધ બહુ મીઠી મારારાજ. મોગરાની. ૩
કંકણહાર બાજુબંધ ફુલના,
ગજરા ગુલાબ ને અકોટી મારારાજ. મોગરાની. ૪
નકવેસર ને વેણી બાંધી,
નીલકમળની ચોરી મારારાજ. મોગરાની. ૫
ફુલના હીંડોરા ને ફુલની વાડી,
ધજા મેડી ને અટારી મારારાજ. મોગરાની. ૬
અત્તર સુગંધ ને પાનની બીડી,
હાથે કરીને સમારી મારારાજ. મોગરાની. ૭
શ્રીવિઠ્ઠલેશ પ્રભુ ચરણ પલોટું,
સદા બિરાજો ફુલહિંડોરે મારારાજ. મોગરાની. ૮

[વ્રજપરિક્રમામાં **કોકીલાવનના** મહંત શ્રી ચતુરાનાગાએ
શ્રીગોકુલનાથજીની ધમાર ગાયેલી તે. રાગ કાફી.]

પદ ૧ લું. હો મેરે લલના પ્રથમ પ્રણામ કરો શ્રીવલ્લભ
સમરો શ્રી વિઠ્ઠલનંદ હો. હિલમિલ
જુરમટ ખેલીયે. ઘેર આઓ રંગીલે નાહહો. હિલમિલ
નેકુહોરી શ્રી વલ્લભ સાથ હો. હિલમિલ
હો મેરે લલના શ્રી વિઠ્ઠલગ્રહ પ્રકટ ભયો,
માનો પ્રકટયો પૂરણચંદ હો. હિલમિલ. ૧
હો મેરે લલના, શ્રી ગોકુલગામ સોહાવનો,
સબ મિલ દેખન જાય હો. હિલમિલ. ૨
હો મેરે લલના ઉડત ગુલાલ અબીર જ્યોં,
શ્રી વલ્લભ છિરકી જાય હો. હિલમિલ. ૩
હો મેરે લલના શ્રી ગોકુલવિથની સાંકરી,
ઓર મચી હે અરગજા કીચ હો. હિલમિલ. ૪
હો મેરે લલના તાલ મૃદંગ ડફ્ બાંસુરી,
ઓર ધુમડી રહ્યો સિંધ દ્વાર હો. હિલમિલ. ૫
હો મેરે લલના ધોતી ઉપરના કેસરી,
ઓર કેસર ભીની પાઘ હો. હિલમિલ. ૬
હો મેરે લલના તુલસી માલ અરૂ મુદ્રિકા,
ઓર ગરે ગુંજાકો હાર હો. હિલમિલ. ૭
હો મેરે લલના એસે ખેલે પ્રાન પ્રિયા,
ઓર સબ દિન ફાગુન બીચ હો. હિલમિલ. ૮
હો મેરે લલના ખેલીચલી આનંદ સો,
ઓર આનંદ કહ્યો ન જાય હો. હિલમિલ. ૯
હો મેરે લલના ચલન હસન મનમેં ગઢી,

હો મેરે લલના શ્રી વિઠ્લજીકે લાડીલે, હિલમિલ. ૧૧
ઔર ચિત્તે લીયો ચિત્ત ચોર હો. હિલમિલ. ૧૧
હો મેરે લલના ભાગ્ય બડે ગુજરાતીનકે,
જીન દીયો સર્વસ્વ વારી હો. હિલમિલ. ૧૨
હો મેરે લલના ×સારંગી પ્રતાપતેં,
જન પાયે શ્રી ગોકુલનાથ હો. હિલમિલ. ૧૩
હો મેરે લલના શ્રી ગોકુલનાથકે વારને.
જન **ચતુરા** બલબલ જાય હો. હિલમિલ. ૧૪

પદ ૩ જું. બંસી બાજીરે કન્હૈયા તેરી મદનગોપાલ.
મદનગોપાલ, નાગર નંદજીના લાલ. બંસી. ૧

બંસી બાજી વૃન્દાવનમાં દોડી વ્રજકી બાલ;
લાજકાજ મૂકી વ્રજજનકી, જઈ પહોંચી તત્કાળ. બંસી. ૨

દ્વે દ્વે ગોપી બીચ બીચ માધો, નાચે દે દે તાલ;
રાસમંડલકે બીચમેં મોહન, ગાવે રસિક રસાલ. બંસી. ૩

મોરમુકુટકી લટક બની હે, ગલે વૈજયન્તી માલ;
પીરે પટકે મન મોહ્યું છે, લાગી વેરણ વિશાલ. બંસી. ૪

ગાય ચરાતો વ્રજભૂમિમેં સંગસખા લેઈ ગ્વાલ,
ધૂમરધોરી કાજર કહી કહી બોલાવે ગોપાલ. બંસી. ૫

કુમુદવનમેં જઇને પહોંચ્યા, સખીયો લાવી છાક;
લાડુ, પુરી, શાક ભુંજેના દહીંમાખન, દૂધપાક. બંસી. ૬

× શ્રી ગોકુલનાથજીને સારંગી બજાવવાનો બહુ શોખ હતો, અને આ ચતુરાનાગા સારંગી સારી વગાડતો હતો, તેથી આપે તેનો અંગીકાર કર્યો હતો. માળા પ્રસંગના મામલા વખતે આ ચતુરાનાગા આપની સાથે [illegible] માળા—શિષ્યો લઈને કાશ્મીર ગયો હતો.

S 520

પીસ્તાં ને બદામ ટોપરૂ ખારેક મીશ્રી દ્રાક્ષ;
ખરબુજા નારંગી જામફળ, આંબા કેરી શાખ. બંસી. ૭
ઉની ઉની રોટલી ને કારેલાંનું શાક;
આવરે વરસાદ તમને ઘેબરીયો પરસાદ. બંસી. ૮
મોદકીયાની માર મચી છે, ખેલ કરે નંદલાલ;
શ્રીવિઠ્ઠલપ્રભુ એમ કહે છે, એનું નામ **કન્હૈયાલાલ** બંસીબાજીરે.

એક વખત અમદાવાદમાં એક વૈષ્ણવે આવો મનોરથ માની તમામ સામગ્રી આ કીર્તનમાં કહેલી છે તે લાવી પ્રભુને અંગીકાર કરાવી, વધાઇ ધોળ મંગળ હીંચહમચા કરાવી ભેટ કાઢી વૈષ્ણવોને મહાપ્રસાદ વહેંચ્યો હતો. એ સમાજમાં હું પણ હાજર હતો.

[લ૦ છ૦ દે૦]

સમાપ્ત